

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

4. ULUSLARARASI TARİH EĞİTİMİ SEMPOZYUMU 2016
BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI
ISHE CONGRESS 2016 CONFERENCE PROCEEDINGS

01-03 Eylül 2016
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

01-03- September 2016
Muğla Sıtkı Koçman University

Kongre Onursal Başkanları

Prof. Dr. Refik TURAN, Türk Tarih Kurumu Başkanı

Amir ÇİÇEK, Muğla Valisi

Dr. Osman GÜRÜN, Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı

Prof. Dr. Mansur HARMANDAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mustafa SAFRAN, Tarih Eğitimcileri Birliği Derneği Başkanı

Doç. Dr. Semih AKTEKİN, MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürü

Düzenleme Kurulu

Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi (BAŞKAN)

Y. Doç. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Doç. Dr. Özgür YILDIZ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Doç. Dr. Ahmet ŞİMŞEK Sakarya Üniversitesi

Doç. Dr. Bahri ATA Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Selahattin KAYMAKCI Kastamonu Üniversitesi

Doç. Dr. Hüseyin KÖKSAL Gazi Üniversitesi

Y. Doç. Dr. İbrahim TURAN İstanbul Üniversitesi

Okt. Mehmet Alper CANTİMER Sakarya Üniversitesi

Sekreteryä

Hatice KARA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Ceyda NAZA, Pamukkale Üniversitesi Doktora Öğrencisi

Okutman Osman KÖSE

Okutman Zeynep ÖZDEM KÖSE

Arş. Gör. Ahmet VURGUN, Marmara Üniversitesi

Arş. Gör. Abdullah GÖKDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

İbrahim ERSÖZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Şevki YUNGUCU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Zülfü ÇAPAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Hasan ŞERİTOĞLU, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Bilim Kurulu

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

- Prof. Dr. Ahmet DOĞANAY Çukurova Üniversitesi
- Prof. Dr. Alexander KHODENOV Yaroslav Üniversitesi, Rusya
- Prof. Dr. Ali Sinan BİLGİLİ Atatürk Üniversitesi
- Prof. Dr. Arif BİLGİN Sakarya Üniversitesi
- Prof. Dr. Bayram AKÇA Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
- Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK Marmara Üniversitesi
- Prof. Dr. Elisabeth ERDMANN Nurnberg Üniversitesi, Almanya
- Prof. Dr. Fahri SAKAL Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- Prof. Dr. Fatma ACUN Hacettepe Üniversitesi
- Prof. Dr. Hamza KELES Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Hasan AKGÜNÜZ İstanbul Üniversitesi
- Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU Karadeniz Teknik Üniversitesi
- Prof. Dr. Levent YILMAZ Bilgi Üniversitesi
- Prof. Dr. Maria REPOUSSI Thessaloniki Üniversitesi, Yunanistan
- Prof. Dr. Mehmet ALPARGU Sakarya Üniversitesi
- Prof. Dr. Mehmet İPCİOĞU Necmettin Erbakan Üniversitesi
- Prof. Dr. Mehmet SAHINGÖZ Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Mesut CAPA Ankara Üniversitesi
- Prof. Dr. Muhittin TUŞ Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi
- Prof. Dr. Mustafa DEMİRCİ Selçuk Üniversitesi
- Prof. Dr. Mustafa ERGÜN Afyon Kocatepe Üniversitesi
- Prof. Dr. Mustafa ORAL Giresun Üniversitesi
- Prof. Dr. Mustafa SAFRAN Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Necati Fahri TAŞ Erzincan Üniversitesi
- Prof. Dr. Necdet HAYTA Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Necmettin ALKAN Karadeniz Teknik Üniversitesi
- Prof. Dr. Nuri KOSTUKLU Prof. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi
- Prof. Dr. Nuri YAVUZ Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Penelope HARNETT University of the West of England
- Prof. Dr. Ramazan ACUN Hacettepe Üniversitesi
- Prof. Dr. Salih ÖZBARAN Emekli Profesör
- Prof. Dr. Süleyman İNAN Pamukkale Üniversitesi
- Prof. Dr. Vahdettin ENGİN Marmara Üniversitesi
- Prof. Dr. Yahya AKYUZ Ankara Üniversitesi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Prof. Dr. Yücel KABAPINAR Marmara Üniversitesi

Doç. Dr. Adnan ÇEVİK Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Doç. Dr. Ahmet SIMSEK Sakarya Üniversitesi

Doç. Dr. Alan HODKINSON Liverpool Hope Üniversitesi

Doç. Dr. Ali YILMAZ Marmara Üniversitesi

Doç. Dr. Arzu Meryem NURDOĞAN Marmara Üniversitesi

Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Doç. Dr. Bahri ATA Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Benediktas SETKUS Educational Sciences Üniversitesi, Lithuania

Doç. Dr. Bülent AKBABA Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Bülent TARMAN Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Cengiz DONMEZ Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Erdal ASLAN Dokuz Eylül Üniversitesi

Doç. Dr. Erkan DİNC Uşak Üniversitesi

Doç. Dr. Ersin GÜLSOY Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Fatih DEMIREL Artvin Çoruh Üniversitesi

Doç. Dr. Gülin KARABAG Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Güray KIRPIK Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Hakan AKDAĞ Gaziantep Üniversitesi

Doç. Dr. Haşim ŞAHİN Sakarya Üniversitesi

Doç. Dr. Hüseyin KOKSAL Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. İbrahim Hakkı OZTURK 18 Mart Üniversitesi

Doç. Dr. İbrahim SIRIN Kocaeli Üniversitesi

Doç. Dr. İsmail ACUN Osman Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Kadir ULUSOY Mersin Üniversitesi

Doç. Dr. Kubilay YAZICI Niğde Üniversitesi

Doç. Dr. M. Bilal ÇELİK Sakarya Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet ACIKALIN İstanbul Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Ali ÇAKMAK Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Serhat YILMAZ Kastamonu Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Suat BAL Sütçü İmam Üniversitesi

Doç. Dr. Mustafa GÖKÇE Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Doç. Dr. Necmi UYANIK Selçuk Üniversitesi

Doç. Dr. Özgür AKTAS Kars Kafkas Üniversitesi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Doç. Dr. Özgür YILDIZ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Doç. Dr. Salih YILMAZ Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Doç. Dr. Selahattin KAYMAKCI Kastamonu Üniversitesi

Doç. Dr. Semih AKTEKİN M.E.B

Doç. Dr. Serkan YAZICI Sakarya Üniversitesi

Doç. Dr. Teyfur ERDOĞDU Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Uğur ÜNAL Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Yasin DOĞAN Adıyaman Üniversitesi

Dr. Dean SMART University of the West of England

Y. Doç. Dr. Adnan ALTUN İzzet Baysal Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Ahmet S. CANDAN Karabük Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Aydın GUVEN Atatürk Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Banu CULHA ÖZBAŞ Dokuz Eylül Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Fatih YAZICI Gazi Osman Paşa Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi

Y. Doç. Dr. Gökhan KAGNİCİ Uşak Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Hasan İSİK Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Hülya ÇELİK Sakarya Üniversitesi

Y. Doç. Dr. İbrahim TURAN İstanbul Üniversitesi

Y. Doç. Dr. M. Yasin ASLAN Sinop Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Mehmet AKPINAR Karadeniz Teknik Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Mehmet Kaan CELEN Trakya Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Mehmet Salih ERKEK Uşak Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Mustafa ALİCAN Adıyaman Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Necati BOZKURT Mustafa Kemal Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Neval AKÇA BERK Çukurova Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Ramazan ALABAŞ Kastamonu Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Ramazan KAYA Atatürk Üniversitesi

Y. Doç. Dr. S. Tunay KAMER Kastamonu Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Şahin ORUÇ Yıldız Teknik Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Sezai OZTAS Kırklareli Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Tercan YILDIRIM Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Y. Doç. Dr. Tuba KARA Sinop Üniversitesi

Y. Doç. Dr. Tuba ŞENGÜL Çankırı Karatekin Üniversitesi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Dr. Akif PAMUK, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi

Dr. Namık ÇENÇEN Gazi Üniversitesi

Dr. Nihan EROL ŞAHİN Gazi Üniversitesi

Dr. Tuğba BELENLİ Gazi Üniversitesi

Tarih Eğitiminde Disiplinlerarası Yaklaşım Bağlamında Sanat Tarihi Biliminin Önemi

Yrd. Doç. Dr. Evindar YEŞİLBAŞ

Mardin Artuklu Üniversitesi

Bilim ve teknoloji alanlarındaki gelişmeler yeni araştırma ve yaklaşımların ortaya çıkmasını zorunlu kılmıştır. Bu zorunluluk, disiplinler arası yaklaşımların tekrardan gündeme gelmesini ve bilim insanlarının eğitim alanında farklı disiplinlere başvurma konusunda yeniden düşünmeye zorlamıştır. Özellikle sosyal bilimler alanında, disiplinler arası çalışmaların temeli, bilgi üretme konusunda geçişkenlik imkanı yaratacak fırsatlar doğurmak olmalıdır. Çalışmamızda tarih biliminin ve ona yakın bir disiplin olan plastik sanatları araştırma konusu edinen Sanat Tarihi biliminin ortak geçişkenlik alanı üzerine tespit ve yorumlar ortaya konulacaktır. Ayrıca Sanat Tarihi'nin somut verileri üzerinden görünürlük ve görsellikle, tarih eğitimine sağlayacağı kolaylık imkanı irdelenecektir. Tarih öğretmeni yetiştiren eğitim kurumlarında kullanılan müfredatlarda Tarihin Sanat Tarihi ile ilişkisini belirtecek nitelikteki konu ve uygulamaların eklenmesi gibi bir takım düzenlemeler de önerilmektedir. Bu çalışmayla tarihi disiplinler arası bağlamda incelemek isteyen araştırmacılara yol gösterici olması ve sunulan önerilerin konuyla ilgili yeni araştırmalar yapılmasına zemin hazırlanması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Eğitim, Disiplinler Arası, Sanat Tarihi

In The Context of an Interdisciplinary Approach The Importance Of Art History Science In History Teaching

Assist. Prof. Evindar YEŞİLBAŞ

Mardin Artuklu University

Advances in science and technology has necessitated the emergence of new research and approaches. This necessity, come into question of multidisciplinary approaches again and was forced to think different disciplines about education. Especially social sciences, the basis on studies of interdisciplinary, must be create the pass-through area about producing data. In our study will be presented identify and reviews about common pass-through area of history and a close discipline Art History, which deals with plastic arts. In addition, Art History's concrete data with visibility and visuality to provide history education will be examined. The addition of a number of regulations such as a history teacher in the quality of the subjects indicating the relationship between history and practice in art history curriculum used in training education institutions are also recommended. That with this work is expected to directive for researchers who want to investigate in the context of interdisciplinary history and to pave the recommendations to be made presented new research on the subject.

Osmanlı Devleti’nde Kimsesiz Çocukların Eğitimi Ve Topluma Kazandırılmaları: Darülhayr-i Ali Örneği

Yrd. Doç. Dr. Hikmet Zeki KAPCI

Erciyes Üniversitesi

Kimsesiz çocukların korunması ve eğitilmesi her devletin öncelikli görevleri arasındadır. Osmanlı Devleti’nde önceleri vakıflar aracılığıyla bu hizmet verilmiştir. Bilahare, farklı kurumlar tesis edilmek suretiyle yetimlerin topluma kazandırılmasına çalışılmıştır. Darülhayr-i Âli yetimlerin barınması ve iâşesinin yanı sıra meslek eğitimi alarak iş sahibi olmalarını sağlayan bir okul olmuştur. Eğitim programı ihtiyat sınıfı ile birlikte yedi yıl olarak planlanmıştır. Yedi yılın sonunda başarılı olan 25 öğrenciye de 2 yıl mesleklerinde gelişmeleri için eğitim hakkı tanınmıştır. Kuran-ı Kerim, ilmihal, ahlak derslerinin yanında Türkçe, tarih ve coğrafya dersleri de okutulmuştur. Ayrıca, Darülhayr-i Âli’de meslek eğitimi vermek amacıyla terzilik, marangozluk, kunduracılık, halıcılık, oymacılık ve müretteplik şubeleri tesis edilmiştir. Ayrıca, şimendifercilik eğitimi verilmek suretiyle demiryolu işletme memuru yetiştirilmiştir. Bu çalışmada, geçmişte ya da var olan bir durumu var olduğu şekliyle tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımı olan tarama modeli kullanılacaktır. Bu model çerçevesinde, konu ile ilgili olaylar kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılacaktır. Tarama modelinin araştırma yaklaşımına uygun olarak konu hakkındaki bilgiler, yazılı belgelere başvurularak elde edilecek ve elde edilen dağınık bilgiler incelenen zaman ve mekân göz önüne alınarak bir sistem içinde bütünleştirilerek yorumlanacaktır. Çalışmamızın sonunda, kimsesiz çocukların eğitilmesi ve topluma kazandırılması hususunda Darülhayr’ın oynadığı rolün aydınlatılması hedeflenmektedir. Ayrıca, Darülhayr-i Ali’nin eğitim tarihimizdeki yeri tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Darülhayr, Yetim, Çocuk, Mesleki Eğitim

Education And Community Reintegration Of Orphans In Ottoman State: Example Of Darulhayr-i Ali

Assist. Prof. Hikmet Zeki KAPICI

Erciyes University

The protection and education of the orphan lonely children are among the preferential duties of every state. In Ottoman Empire this service was given formerly by institutions. Later, by establishing different organizations they worked to integrate the orphans to the society. Besides sheltering the orphans in and feeding them “Darülhayr-i Ali” had been a school that afforded them with a job receiving vocational education. Training program was planned as seven years including prudence class. 25 successful students at the end of the seven years were allowed to receive an education for two years in order to advance in their careers. Beside Quran, İlmihal, and Morality lessons Turkish, History and Geography lessons were given. At “Darülhayr-i Ali”, for the purpose of giving vocational education, tailoring, carpentry, shoemaking, carpet making, intaglio, compositing, departments were founded. Furthermore railroad operators were trained by giving railroad education.

In this study, the screening model that research approach aims to identify past or as it is a situation is used. Within this model, on the subject events will be tried in their own terms and is defined as. According to the research approach to the screening model information on the subject will be obtained by contacting to written documents and disorganized data obtained will be reviewed integrated in a

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

system taking into account the examined time and place. At the end of our study, it is aimed to clarify the role of Darülhayr that related to the training of orphans and integrate into society. Moreover, it tried to be determined Darulhayr-i Ali's position in our history of education.

Key Words: Darulhayr, Orphan, Child, Vocational education.

Tarihi Sürecin Belirli Bir Kanuna Uygunluğu Konusu

Dr. Hacıyev Rövşen Sabir oğlu

Azərbaycan Milli İlimlər Akademisi Fəlsəfə və Hukuk Enstitüsü

Makale insanlığın sosyal gelişiminin belirli bir kanuna uygun olmasına adanmıştır. Makalede insanlık (beşer) tarihine farklı bir yaklaşım gözden geçirilmekte. Tarihi sürecin şimdiye kadar kesin çözümü bulunamayan problemleri araştırılmakta. Yazarın Marksizme, aynı zamanda diğer sosyal gelişim kavramlarına alternatif olan ve tarihi sürecin bazı önemli olaylarına açıklık kazandıran yaklaşımı analiz edilmekte. Bu yaklaşım insanlığın entelektüel evriminin yaşlara uygun dönemleştirilmesi varsayımında kendini bulmakta. Varsayımın ana hükümleri aşağıdakilerdir:

1. İnsanlık (yani neantrop) tek ruh olarak oluştuğu günden entelektüel gelişim halinde;
2. Entelektüel gelişim immanent özellik taşımakta ve belirli kanuna uygunlukta gerçekleşmekte;
3. Bu kanuna uygunluk insanlığın entelektüel gelişiminin yaşlara uygun dönemleştirilmesiyle belirlenir;
4. Yaşlara uygun dönemlere ayırma ontogeneze ve filogeneze gerçekleşen entelektüel gelişimin kıyaslamalı analizine dayanarak yürütülmekte;
5. Yazar tarafından yapılan araştırmalara dayanarak, insanlığın entelektüel gelişim sürecinde her üç bin yılda "1" yaş büyüdüğünü söyleyebiliriz.

Bu varsayım sayesinde küresel önem arz eden tarihi olayların açıklanmasına çalışılmakta.

About An Objective Law Of Historical Process

PhD. Hacıyev Rovshan Sabir

ANAS The Institute of Philosophy and Law

The article studies an objective law of the historical development of mankind. One more view to the history of mankind is investigated in the article. Historical process of global problems that still far away from its unambiguous solution is looked through. The author's version that either is alternative to marxism and other social development concepts or shedding light on some important issues of historical process is explored. The author's version is a hypothesis about the age periodization of intellectual evolution of mankind. The main provisions of the hypothesis are the following:

1. Mankind (i.e. neoanthropines) develops intellectually as a spiritual unity since its birth;
2. Intellectual development carries an immanent character and occurs with certain consistent regularities;
3. This regularity is defined on the basis of the hypothesis of the age periodization of intellectual evolution of human race;

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

4. The periodization is conducted on the basis of the comparative analysis of intellectual development which occurs in ontogenesis and phylogenesis;

5. The investigations conducted by the author afford ground for assertion that the mankind grows up “1” year in every three thousand years in the process of its intellectual development.

With this hypothesis, historical processes of global nature are explained.

Hines-Kemmerer Grubunun Türk Eğitimi Hakkındaki Raporu

Doç. Dr. Mustafa ŞAHİN

Dokuz Eylül Üniversitesi

Mevcut literatüre göre, Türk-Amerikan ilişkileri pek çok araştırmacı tarafından ele alınmıştır. Bu bilgilere göre, Türk-Amerikan ilişkilerinin siyasi, ekonomik ve askeri yönünün hayli zengin materyale sahip olduğu söylenebilir. Türk-Amerikan eğitim ilişkileri literatürünün ise genellikle Osmanlı’da kurulmuş olan misyoner okullarıyla sınırlı kaldığı görülmüştür. Oysa Türk-Amerikan eğitim ilişkilerinin başka yönleri de vardır. Bu çalışmada erken cumhuriyet döneminde 1933-1934 yıllarında Türkiye’ye gelen kalabalık bir Amerikan heyetinin Türk eğitim sistemindeki etkileri ele alınacaktır. Heyet genel olarak Türkiye ekonomisiyle ilgili incelemelerde bulunmuş ancak ekonomi-eğitim ilişkisi nedeniyle eğitimle ilgili ayrı bir rapor da yazmışlardır. Bu çalışmada şu soruların cevapları araştırılacaktır: 1) Türkiye’de Batılılaşma ve yabancı eğitim uzmanları süreci nasıl işlemiştir? 2) Amerikan heyetinde kimler yer almıştır? 3) Amerikan heyetinin Türk eğitim sistemi hakkındaki gözlemleri ve önerileri nedir? 4) Amerikan heyetinin raporunun Türk eğitim sistemindeki etkisi nedir? Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi tekniği kullanılacaktır. Bilindiği gibi, doküman analizi tekniği okuma, not alma, bulgular ve değerlendirme basamaklarını içermektedir.

The Hines-Kemmerer Group’s Report on Turkish Education

Assoc. Prof. Mustafa Şahin

Dokuz Eylül University

As literature reveals Turkish-American relations have been investigated by several researchers. Basing on this it can be concluded that the political, economic and military aspects of Turkish-American relations have been vastly documented. Nevertheless, from the educational standpoint, the literature on Turkish-American relations is limited with only missionary schools established during the Ottoman Era. It is known that Turkish-American relations in terms of education have more facets than missionary schools. This research deals with the effects of a large group of American scholars on Turkish educational system who visited Turkey during the early years of the Turkish Republic in 1933-1934. The scholars mainly concentrated on Turkish economy and yet they also wrote a separate report about Turkish education since a close relationship between economy and education exists. This research aims to answer the following questions: 1) How did the process of westernization and foreign scholars work in Turkey? 2) Who were the visiting American scholars? 3) What were the observations and suggestions of American scholars regarding Turkish educational system? 4) What were the effects of the American Report on Turkish educational system? This research employs the document analysis technique which is a qualitative research method. This technique follows the procedure of reading, note taking, findings (data) and evaluation.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Ulus İnşa Etme Sürecinde Türkiye’de Okul Mimarisi

Doç. Dr. Mustafa ŞAHİN

Dokuz Eylül Üniversitesi

Yeni bir ulus devletin doğmasına kaynaklık eden cumhuriyet rejimiyle Türkiye’deki modernleşme projesi doğrudan devlet eliyle uygulamaya sokulmuştur. Üstelik etkin biçimde işletilmesi hedeflenen modernleşme projesi kamusal mekânın da baştan aşağı dönüş/türül/düğü yeni bir devlet düzeninin ortaya konmasını gerekli kılmıştır. Bu bağlamda erken cumhuriyet döneminde çok sayıda öncü kamusal mekân modeli geliştirilmiştir. Söz konusu modeller, rasyonel, seküler, kolektif ve devlet merkezli bir modernleşme anlayışını yaşama geçirmiştir. Kaldı ki rasyonel modernleşme yaklaşımının cumhuriyet modernleşmesinin taşıyıcısı olan kamusal mekânları etkilememesi olanaksızdı. Geçen süreçte gerek Osmanlı döneminde gerekse Cumhuriyet döneminde dönemin siyasal ve kültürel yapısı genel mimaride olduğu kadar eğitim alanındaki mekânsal düzenlemelerde de kendini hissettirmiştir. Okul mimarisi cumhuriyet döneminin siyasal ve kültürel anlayışına paralel olarak değişimler göstermiştir. Bu değişimlerin boyutları merak konusu olmuştur. Bu doğrultuda bu araştırmada, cumhuriyet dönemi okul mimarisinde ne gibi değişikliklerin yapıldığı; mimarideki değişimlerin dönemin özelliğini yansıtıp yansıtmadığı; yurtdışından davet edilen mimarların eğitim yapılarında etkili olup olmadığı; okul mimari yapılarının gereken niteliklere sahip olup olmadığı araştırılmak istenmiştir. Araştırma, tarama modelinde bir çalışmadır ve alan yazın taraması yapılmıştır. Konu bir bütün içinde analiz edilirken karşılaştırmalar yapıp değerlendirmelere gidilmiştir. Araştırmanın verilerini, Osmanlı Devleti’nin son evresi ve Erken Cumhuriyet dönemi okul mimarisi oluşturmuştur.

School Architecture in Turkey during Nation-Building Processes

Assoc. Prof. Mustafa Şahin

Dokuz Eylül University Problem

The Republican regime which led to the formation of a new nation-state has also witnessed the implementation of a modernization project in Turkey directly by the state. In fact, the modernization project which was aimed to be realized effectively required the configuration of a new state order where the public sphere was completely transformed. Within this context, several leading public sphere models have been developed during the early republican era. The models in question have upheld a rational, secular, collective and state-centered modernization approach. In fact, it was impossible for the rational modernization approach not to have an impact on public spheres that are deemed as having a major role in republican modernization. Both during the Ottoman era and the Republican period, the political and cultural structure of the era in question had shown its presence with spatial organizations within the field of education as much as it did in general architecture. School architecture has shown changes parallel to the political and cultural approach of the republican period. The dimensions of these changes have always provoked interest. In line with this, this research tries to investigate what kinds of changes have been made in school architecture during the Republican period, whether the changes in architecture reflect the features of the era, whether the architects invited from abroad have had an impact on the educational structures and whether the school architecture structures possess the required qualifications. The research employs a review model and a literature review has been conducted. While the issue was analyzed as part of a whole, comparisons were made and evaluations have been carried out. The data for the research are comprised of the school structure during the last years of the Ottoman Empire and in the early Republican era.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Türkistan'da Eğitim Reformu Üzerine) Ceditçilik Hareketinin Ortaya Çıkışı Ve Türkistan Alimleri Üzerindeki Etkisi Mahmud Hoca Behbudi Ve Münevver Kari Örneği

İzzetullah ZEKİ

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Ceditçilik hareketi 19. Yüzyılın ikinci yarısında Müslüman Türkistan halkının başlattığı eğitimde ve dini düşüncede yenileşme ile birlikte siyasal ve kültürel bir hareketten ibarettir. Dini düşüncede yenileşme fikri üzerinde çokça duran Tatar ceditçileri Abdurrahim Otuzimeni, Abdunnâsir Kursavi, Şehâbeddin Mercâni iken, eğitimde yenileşme fikri üzerinde kafa yoran ise Kırım Tatarı İsmail Bey Gaspıralı olmuştur. Gaspıralı, 1884 yılında Kırım Bahçesaray'da açtığı ilk Usûl-i cedit okuluyla ceditçilik hareketinin ilk somut adımını atmıştır.

Gaspıralı, daha sonra çıkarttığı “Tercüman” gazetesiyle ceditçilik düşüncesini Rusya dışındaki ülkelere yaymaya çalışmıştır. Bunun için Türkistan’a öğrencilerini göndermiş ve daha sonraları ise bizzat kendisi Türkistan seyahatleri çerçevesinde Buhara emirliğine uğramış, Buhara emirine usûl-i cedit okullarını anlatmış, Buhara emirini Tercüman’a abone yapmıştır.

Gaspıralı’nın Türkistan seyahatleri, ceditçilik hareketinin Türkistan’a yayılması ve Türkistan âlimlerinin bu düşünceden etkilenmesinde önemli rol oynamıştır. Gaspıralı, Türkistan seyahati sırasında Mahmud Hoca Behbudi ile karşılaşmış, daha önceden de Tercüman üzerinden ceditçilik fikrine aşina olan Behbudi, İsmail Bey Gaspıralı’nın yenilikçi fikirlerinden derinden etkilenmiş, 1903 yılında Semerkant’ta ilk cedit okulunu açarak Türkistan ceditçilerinin öncülerinden olmuştur.

Semerkant’ta eğitim faaliyetlerini sürdüren Behbudi, eğitim faaliyetini tüm Türkistan’a yaymak için Semerkant, Buhara, Taşkent âlimleriyle irtibat halinde olmuştur. Bu sırada daha önceden de Tercüman’ı sürekli takip eden, 1901 yılında Taşkent’te ilk cedit okulunu açan Taşkentli Münevver Kâri ile yakından irtibat kurmuştur. Türkistan ceditçilerinin iki önemli siması olan Mahmud Hoca Behbudi ve Münevver Kâri sadece okul açmakla yetinmemişlerdir. Bunun yanı sıra, bu okullarda okutulmak üzere eser ve makale yazmışlar, gazete ve dergi çıkartmışlar, matbaa ve şirket açmışlar, Türkistanlı öğrencileri ücretsiz okutmak ve yurtdışına göndermek için dernek ve vakıflar kurmuş ve hatta Türkistan Özerkliğini ilan etmişleridir.

Anlaşıldığı üzere eğitimle faaliyete başlayan Türkistan ceditçileri daha sonraları siyasi bir yapıya dönüşmüş, çok geçmeden 1938 yıllarında Sovyetler tarafından bastırılmış ve faaliyetleri durdurulmuştur. 1980’lere kadar vatan haini ilan edilen ceditçiler bu yıllardan Sovyet Özbek cumhuriyeti tarafından sonra aklanmış, “İstiklal Kahramanları” unvanı verilmiştir.

The Jadidist Movement And Impact To The Turkistan Scholars: Mahmoud Hodja Behbudi And Munawer Qari

İzzetullah ZEKİ

Necmettin Erbakan University

The Reformist Movement of Turkistan is an educational, religious, political and cultural movement, which began by the Muslims of Turkistan in the second half of the 19th century. Tatar reformist scholars such as Abdurrahim Otuzimeni, Abdunnasir Kursavi and ShahabeddinMarjani have stressed on the notion of religious reform, while Crimean Tatar Ismail Bey Gaspırali has put emphasize on the idea of educational reform. By opening the first reformist school in Bahchasaray, Crimea, in 1884, Gaspırali had initiated the first tangible step toward the educational reform.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Later on, by founding “Tarjuman” newspaper, Gaspirali attempted to spread his reformist ideas to the countries outside of Russia. For that purpose, he sent students to Turkistan for education, and then he himself travelled to Bukhara where he visited the king of Bukhara. In that visit, he gave information to the King about the new and modern schools and he even subscribed the King to Tarjuman newspaper.

Gaspirali’s journeys to Turkistan played a crucial role in spreading the reformist ideas and influencing the local scholars in the region. During his journey to Turkistan, Gaspirali met with Mahmud Khoja Behbudi who was already familiar with the notion of reformism through Tarjuman. Behbudi was deeply influenced by the modernist thoughts of Ismail Bey Gaspirali, and in 1903, by opening the first modern school in Samarkand; he became one of the pioneers of the Turkistnian Reformism.

While continuing to his educational activities, Behbudi contacted numerous scholars of Samarkand, Bukhara, and Tashkent in order to spread his educational reform to the whole Turkistan. Meanwhile, he established a close connection with Munawwar Qari of Tashkent who was already a follower of Tarjuman and opened the first modern school in Tashkent, in 1901. The two influential figures of Turkistnian modernisms, Mahmud Khoja Behbudi and Munawwar Qari, not only just opened schools, but they also wrote books and articles to be read in those schools. In addition, they published academic journal and newspaper, established printing press and incorporation, founded associations and charitable institutions in order to educate the Turkistnian students and send them abroad, and even they declared the independence of Turkistan.

As it is understood, the Turkistnian reformism, which began its activities with educational reform at the beginning, took a political shape; however, after a while, their activities had been stopped by the Soviets in 1938. All the reformers were declared as the traitors within the Soviet countries till 1980s, yet when Uzbekistan became an independent state, they had been acquitted by the government and even were declared as the “Heroes of Independence.”

Tarih Öğretiminde Edebi Ürünler: Menakıbnameler

Tunay KARAKÖK

Bartın Üniversitesi

Günümüzde tarih öğretimi bir değişim süreci içerisine girmiştir. Ezbere dayanan, hazır, soyut bilgiler ve kalıplaşmış yargılar yerini, eleştirel ve yaratıcı düşünmeye, kavramsal anlamaya bırakmış, değişik bilgi alanları arasındaki ilişkileri vurgulayan, öğrencilerin hayatı bütünüyle görmelerini sağlayan, disiplinler arasındaki iç ilişkiyi gösteren, diğer konu alanları ile entegrasyonunu mümkün oldukça teşvik eden yaklaşımlar benimsenmeye başlanmıştır. İşte biz bu çalışmamızda; her ne kadar tarihe ve tarihçiye kaynaklık edip edemeyeceği, öğretim meteryali olarak kullanılıp kullanılmayacağı noktasında tartışmalar halen devam etmekte de olsa bu yaklaşımlar noktasında tarih- edebiyat ilişkisine değinmek sureti ile tasavvuf ehli kişiler yani veli, sufi, evliya ya da derviş gibi isimler ile anılan zatlar ve bunların sözleri, davranışları, kerametleri ve günlük yaşantılarını konu alan eserler olarak bilinen menakıbnamelerden ki ele çalışmamızv kapsamında kullandığımız *Menakıbü’l Ârifin (Menakıbü’l Mevlana Cemaleddin Rumi)*, *Menakıbü’l Kudsiye Fi Menasibi’l Ünsiye (Elvan Çelebi)* ve *Menakıbü’l Hacı Bektaşî Veli (Uzun Fidevsi)*’den örnekler vermek sureti ile edebî ürünlerin tarih öğretimindeki yeri ve önemine dair değerlendirmelerde bulunmaya çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Edebiyat, Menakıbname

Literary Products in History Teaching: Menakibnames

Tunay KARAKÖK

Bartın University

Today, history teaching has entered into a process of change. Memorisation-based, ready, abstract information and stereotypes location, critical and creative thinking, left to conceptual understanding, emphasizing the relationship between the various knowledge areas, enabling students to life to see entirely, showing the inter-relationship between disciplines, integration possible quite encouraging approaches with other subject areas It is adopted. Here we are in this study; Although history and historians source could not whether, academic debate on the point will be used as the materials albeit still ongoing with the means to refer to the date-literature relationship of this approach point mystic person, ie parents, sufi, with names such as saint or dervish said person and their words, behaviors, we use prophecy, and known as the daily life of the subject area works menakıpname, described as that covered in our study Menakıbü'l Ârifîn (Menakıbü'l Mevlana Celaleddin Rumi), Menakıbü'l Kudsiye Fi Menasıbı'l Ünsiye (Elvan Çelebi) ve Menakıbü'l Hacı Bektaşî Veli (Uzun Fidevsi) in place in the history of the faculty by giving examples of literary and tried to make the assessment of the significance.

Key Words: History, Literature, Menakibname

Tarihsel Düşünme Becerileri Konusunda Yapılan Araştırmaların İncelenmesi

Doç. Dr. Mehmet Suat BAL

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Tarih eğitiminde modern programlara bakıldığında tarihsel düşünme becerileri bu dersin kalbi olduğu ve dersle ilgili kazanımların bu odak üstünde kurulduğu görülür. Günümüz bilgi toplumuna uygun bireylerin yetiştirilebilmesi için, tarih derslerinin programları, kitapları ve öğretim yöntemleri, tarihsel düşünme becerilerini destekleyen aktif öğrenme anlayışıyla oluşturulmalıdır.

Tarihsel düşünme becerilerinin geliştirilmesi konusunda son yıllarda önemli araştırmalar yapılmıştır. Dünyada ve ülkemizde tarihsel düşünme becerilerini kapsayan kazanımlar ders programlarında verilmiştir. Ders programlarında yer verilen kazanımların Ders kitapları ve etkinlikler aracılığı ile sağlanması amaçlanmaktadır. Tarihsel düşünme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan araştırmalarda: birincil kaynakları kullanma, müze ve ören yeri ziyareti, tarihsel araştırmalar yapma, dijital kaynakların kullanımı, medyanın kullanımı, resim ve fotoğraf kullanımı, gibi materyal ve metotların kullanıldığı görülmektedir. Bu konuda analogilerin kullanımı, eleştirel düşünce yaklaşımı ve empati kullanımı gibi stratejilerinin kullanıldığı görülmektedir. Bu yöntemlerin kullanımının ardından öğrencilerin rubrik ölçeklerle, test soruları ile veya yüz yüze görüşmelerle değerlendirildiği görülmektedir. Tarihsel düşünme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bir diğer araştırma ise ilişkisel araştırmadır. Bu tarz araştırmalarda farklı düşünme becerilerinin tarihsel düşünme becerisinin gelişimi ile ilişkisi incelenir. Bu çalışmada tarihsel düşünme becerileri konusunda yapılan araştırmalarda kullanılan materyaller, metotlar, stratejiler ve ölçme ve değerlendirme yöntemleri sınıflandırılacak ve değerlendirilecektir. Ayrıca bu konuda yapılan ilişkisel araştırmalar incelenecektir.

Araştırma Problemi

Tarihsel düşünme becerileri Konusunda yapılan araştırmaların durumu nedir?

Alt problemler

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

1. Tarihsel düşünme becerileri konusunda yapılan araştırmalarda kullanılan materyal ve metotlar nelerdir?
2. Tarihsel düşünme becerileri konusunda yapılan araştırmalarda kullanılan stratejiler nelerdir?
3. Tarihsel düşünme becerileri konusunda yapılan araştırmalarda kullanılan ölçme ve değerlendirme yöntemleri nelerdir?
4. Tarihsel düşünme becerileri konusunda yapılan araştırmalarda ilişkisel araştırmalar nelerdir?

Examination of The Research on Historical Thinking Skills

Assoc. Prof. Mehmet Suat BAL

Kahramanmaraş Sütçü İmam University

When looking at modern programs in historical education, it is seen that this subjects heart is historical thinking and the gains related with the course based on this focus. To rise appropriate people to today's knowledge society, active learning skills should be created which supports history lessons programs, books and teaching methods. In recent years important researches are made to developed historical thinking. Gainings which includes historical thinking skills are given in course schedule in the world and our country. The gains which are given in the course schedule is aimed to achieve through textbooks and activities. It is seen that the materials such as usage of first hand sources, visit to museum and ruins, to do historical research, the usage of digital sources, the usage of media, the usage of photograph and picture in The researches which aims is to develop historical thinking. In this regard the use of analogy, critical thinking approach and strategies are used such as the use of empathy. After the use of this method, it is seen that the students are evaluated with scale, test questions or face to face interview. Another study which aims to develop historical thinking methods is relational research. The relation of different thinking skills with historical thinking skills development is researched in this kind of studies. In this study, materials, methods, strategies and assessment and evaluation methods used in the research on historical thinking skills will be evaluated. Relational researches done in this subject will also be researched.

Survey Problem

What is the situation of the researches done on historical thinking skills methods?

Sub-problems

- 1- What are the materials and methods used in the researches done on historical thinking skills methods?
- 2- What are the strategies used in the researches on historical thinking skills?
- 3- What are the methods of measurement and evaluation used in the research on historical thinking skills?
- 4- What are the relational researches done in the researches on historical thinking skills?

Sözlü Tarih ve Tarih Öğretiminde Kullanımı

Prof. Dr. İsmail ÖZÇELİK

Kırıkkale Üniversitesi

Biyografi ve hatırat tekniğini andıran sözlü tarihin ortaya çıkışı İkinci Dünya Savaşı sonrasına tekabül eder. Genel anlamıyla sözlü tarih, “insanlar etrafında” kurulmuş bir tarih türüdür. Sözlü tarihin müstakil bir alan olarak ortaya çıkması zaman almıştır. Her ne kadar sözlü tarihin faydaları tarihçilerin

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

tarafından göz ardı edilmişse de bağımsız bir alan olarak ortaya çıkması XX. yüzyılın ikinci çeyreğinde Columbia Üniversitesi'nden tarihçi Allan Nevins'nin Sözlü Tarih Kurumunu kurmasıyla gerçekleşmiştir. Bundan sonra sözlü tarihte ikinci büyük yoğunlaşma Batı Avrupa'dadır. 1976'da Bolonya'da ve 1979'da Colchester'da uluslararası sözlü tarih konferansları yapılmıştır. Diğer taraftan İspanya'da İngiliz sözlü tarihçi Ronald Fraser'ın öncülük ettiği yolda ilerleyen sözlü tarihin gelişimi Franco'nun uzun yıllar süren iktidarının sona ermesini beklemek zorunda kalacaktır. Almanya'da sözlü tarihin geç hareketlenmesi ise Nazizmin etkisiyle açıklanır. İlköğretim okulları ve liselerde çocukların tarihe olan ilgileri nedeniyle sözlü anlatımın anılarla süslenmesi ve bazı hallerde rol oynama yöntemleriyle uygulanacak modellerle desteklenmesi konunun pekiştirilmesi bakımından önem arz etmektedir. Böylelikle öğrenciler zaman ve mekân kavramını daha iyi bir şekilde anlayacak ve öğreneceklerdir. Bunun için hikâye anlatım yöntemi yerine oluşturulacak psikolojik ortamla anıların tazelenmesi suretiyle devlet kurumları, yaşanan siyasal ve askeri olaylar ile sosyal ve yaşama dair konular rahatlıkla öğrencilere aktarılabilir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Metodolojisi, Tarih Öğretimi, Sözlü Tarih

Oral History and Its Usage on History Education

Prof. Dr. İsmail ÖZÇELİK

Kırıkkale University

The oral history which reminds biography and memory is emerged the aftermath of the Second World War. In general the oral history is a genre which founded “around people”. It takes a long time for oral history to emerge as a separate discipline. It has been started as an independent branch with foundation of the Institution of Oral History in Colombia University by Allan Nevis in the second quarter of the Twentieth Century. After that, the second important development in Oral history takes place in Western Europe. In 1976 in Bologna and in 1979 in Colchester, there have been international conferences on oral history. On the other side, Spanish oral history studies under leadership of Ronal Fraser had to wait the end of the Franco's regime. The late coming of oral studies in Germany is generally explained with the influence of Nazism. In primary schools and high schools it is important to support history education with verbal presentation and memories. In this way students can understand and learn the concept of time and space better. Therefore, thanks to the verbal presentation techniques and necessary psychological atmosphere through the regeneration of memories, the state institutions, political and military events and issues on social and everyday life can be taught by students.

Key Words: Oral History, History Education, Methodology of History

Nietzsche ve Tarih

Zeynep KANTARCI

Muş Alparslan Üniversitesi

Tarih bir toplumun hafızasıdır. Bu hafıza toplumun kendisini tanımasına, geleceğine daha iyi yön vermesine ve temel değerlerin oluşmasına hizmet eder. Bu sebeple tarih için sadece geçmişteki olaylar dizisidir diyemeyiz. Tarih, bizi geçmişe götürerek geçmişte olup bitenleri gözler önüne sermekle kalmaz, içinde bulunulan an ve gelecek için yapıcı bir rol üstlenir. Bir 19. yüzyıl filozofu olan Nietzsche de yaşamının mimarı olan insanın yaşama ve eyleme hizmet ettiği ölçüde tarihe gereksinimi olduğundan söz eder. Ona göre insan ancak geçmişi yaşam için kullanarak ve olup bitenlerden yeniden

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

tarih yaratarak insan olabilir. Bu noktada Nietzsche her zaman için tarihi yaşamın ereğine çekmekten yanadır. Onun için tarihsel oluşum daha güçlü ve yeni bir yaşam akışı sağladığı sürece yararlıdır. Bu çalışmada Nietzsche'nin tarihe bakışı üzerine metin çözümleme ve tartışma yöntemi kullanılarak felsefi bir analiz yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nietzsche, Tarih, İnsan, Toplum, Yaşam.

Nietzsche and History

Zeynep KANTARCI

Muş Alparslan Üniversitesi

History is the memory of a society. This memory serves for the society to recognize itself, to give better direction to the future of the society and to form society's basic values. For this reason, we can not say the history is the only series of events of the past. History not only present what happened in the past by taking us back in time but also takes the constructive role for now and future. Also, the 19th century philosopher Nietzsche mentioned that the human who is the architect of his life needs history as long as he serves for the life and action. According to him the human could barely be human by using past for life and by creating history again what is happening. At this point, he always lined up with take on the history life of the target. For him, historical formation is useful as long as it provides more power and a new life flow. In this study, a philosophical analysis will be done through Nietzsche's perspective on history by using text analysis and discussion methods.

Key Words: Nietzsche, History, Human, Society, Life.

Tarih Ders Kitaplarında Tarih Ve Tarih Öncesi Çağlara Ait İçeriklerin Epistomolojik İncelemesi

Prof. Dr. Güngör KARAUĞUZ

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Eskiçağ tarihi, arkeoloji ve antropoloji dersleri ülkemiz üniversitelerinin Lise Tarih Öğretmenliğinin 1. sınıflarında okutulmaktadır. Adı geçen bu dersler üniversitelerde sadece iki dönemde öğrencilere verilmeye çalışılmaktadır. Doğal olarak bu durum öğrencinin bu alanda yetişmesi noktasında çok yetersiz kalmasına sebep olmaktadır. Hatta daha da vahimi Tarih öğretmenliğinde verilen bu dersler çoğunlukla alanında uzman olmayan öğretim görevlisi/üyeleri kişilerce okutulmaktadır. Dolayısıyla bu alanda sağlıklı bir bilgi verimini zorlaştırmakta hatta öğrenciye hiç faydalı olunamamaktadır. Üniversite sıralarından yetişen çoğu öğrenciler meslek hayatına atıldığında şimdi liselerde okuttukları ders kitaplarında verilmiş eskiçağ ve arkeoloji bilgilerinin doğruluğunu ne sorgulayabilmekte ne de doğru bilgileri öğrencilerine aktarabilmektedir. Bu bağlamda hazırlanmış ve yazılmış ders kitapları da pek çok bilimsel yanlışları kapsamaktadır. Bu bildirimizde 2014 yılından beri okutulan Tarih ders kitaplarındaki eskiçağ ve arkeoloji konuları ele alınıp kitaptaki yanlışlıklar ve eksiklikler gösterilmeye çalışılacaktır.

Tarih'in Kötüye Kullanımı: Gerçeklik ve Yorum

İkbal VURUCU

Pamukkale Üniversitesi

Her siyasi sistem, ideoloji ve devlet kendi meşruiyetini tarihi/geçmişi yeniden kendini haklı çıkaracak tarzda yorumlaması ve okullarda bu tarihi öğretmesi ile sağlar. Tarih aynı zamanda siyasi alanda rızayı üreten bir işleve sahiptir. Devletler toplumlarına uygun ve kendi meşruiyet mekanizmalarına göre bir tarih yazımı ve eğitimi öngörürler. Özellikle modern toplumlarda tarih pre-modern dönem kıyasla daha sistematik ve öncelikli bir rol oynamıştır ve ilk defa bilimsel bir formatta toplum merkezli tarih çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Tarihin gelişimi de yüzyıllar boyunca modern ulus-devletlerin gelişimine paralel bir içerikte ve tamamlayıcı işlevde ortaya çıkmıştır. Toplamların kavim, feodal, imparatorluk gibi formları zamanla “millet” olgusuna dönüşünce devlet, siyaset, ekonomi, sanat, bilim, dil, tarih de bu olgu üzerinden işlevsel bir yapıda konumlanmıştır. İddia edildiği gibi milletler ve ulus-devletler zorla bir grubun çıkarları doğrultusunda ortaya çıkmış anakronik oluşumlar değildir. Toplamların dil gibi ortak değerleri üzerinden ulus-devletler çapında yeniden örgütlenmesi ile tecessüm etmiştir. Dil milletin de “doğal” sınırlarını meydana getirir. Bu bakımdan ulus-devletler dayandığı meşruiyet kaynakları ve örgütlenme biçimi açısından toplumla bütünleşme derecesi çok daha yüksektir ve sahihtir. Bu bildiride ulus-devlet bağlamında milli tarihe yönelik etnik ve mezhep merkezli eleştiriler tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Milli tarih, etnik tarih, ulus-devlet, yorum, post-modernizm

The Abuse of History: Truth and Interpretation

İkbal VURUCU

Pamukkale University

States and political systems attempt to interpret and teach history in accordance with their own ideologies in order to gain more legitimacy. Furthermore, history has a function to generate assent. States have tendency to consider historiography and history teaching in parallel with norms of their societies and interests. In comparison with the pre-modern era, history has played more significant and systematic role within the modern term and societies. As a result of this, history studies based on scientific ways and society began for the first time. Development of history studies have become in parallel with the rise and promotion of nation states within modern period for centuries. State, politics, economy, art, science, language as well as history have become more functional in the progress from tribalism, feudalism towards “modern nation.” Modern nation-states and nations, as political organizations and formations, are political outputs of societies bearing common values and language rather than being constrained political and anachronic formations of dominant class. Language refers to natural limitation of nation. Hence, nation-states have more capacity to be in accord with societies due to their structure and legitimacy. In this study, the critique of national history based on the approaches to ethnicity and religion will be discussed in the context of formation of nation state.

Key Words: National history, ethnic, nation-state, interpretation, post-modernism

Osmanlı Tarih Yazımında Önemli Bir Kaynak: Rûznâmeler ve Sultan I. Abdülhamit Dönemine Ait Bir Rûznâme

Yrd. Doç. Dr. Serhat KUZUCU

Kilis 7 Aralık Üniversitesi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Rûznâmeler hiç kuşkusuz ihtiva ettikleri bilgiler bakımından Osmanlı tarih yazımında oldukça önemli bir yere sahiptir. Özellikle doğrudan devletin en üst makamı yani Padişahlar hakkında bilgiler vermesi bunların ne kadar kıymetli arşiv belgeleri olduklarının göstergesidir. Osmanlı padişahlarının günlükleri olarak da tanımlanabilecek olan rûznâmeler sır kâtipleri tarafından kaleme alınmışlardır. Dönemin padişahının gerek siyasi gerek sosyal yaşantısı olmak üzere birçok konuda verilerin yer aldığı bu vesikalar sayesinde başta Osmanlı padişahlarının günlük yaşantıları, dönemin siyasi, sosyal, iktisadi ve kültürel olayları hakkında pek çok bilgiye ulaşmak mümkündür.

Bu çalışmamızda I. Abdülhamit döneminin son yıllarına ait 1788 tarihli bir rûznâme konu edilecektir. Bu rûznâme 1788 yılının Mart-Ekim ayları arasındaki sekiz aylık bir süreyi kapsamakta olup bir bütünün parçasıdır. Bu eser daha önce İ. Hakkı Uzunçarşılı tarafından 1973 yılında neşredilen rûznâmenin eksik olan ilk kısmının bir bölümüne aittir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, I. Abdülhamit, Rûznâme, Padişah

An Important Source of Ottoman History Writing:

Rûznâme (diary) and a Rûznâme (diary) from Period of Sultan Abdulhamit I

Assist. Prof. Serhat KUZUCU

Kilis 7 Aralık University

Diaries (Rûznâme) undoubtedly have an important place in the Ottoman historiography studies in terms of the information they contain. Especially their giving information about the Sultan the state's highest authority is the direct indication how valuable archival documents they are. Diaries are penned by privy secretaries and can be defined as the diaries of the Ottoman sultans. In particular thanks to these writings, it is possible for us to reach a lot of information on economic, cultural social and political issues of the period and daily lives of Ottoman sultans as there is the data about many issues of the time. In this study, a diary of the last years of Abdulhamit which was dated to 1788 is studied. That one covers an eight-month period from March to October 1788 which is part of a whole. This work is a part of the missing first chapter of the diary that was published in 1973 by İ. Hakkı Uzunçarşılı previously.

Keywords: Ottoman Empire, Abdulhamit I, Rûznâme (Diary), Sultan

Yaşayan Tarih Müzesi Konusunda Türkiye Ölçeğinde Bir Durum Değerlendirmesi: Altıncöy Açık Hava Müzesi Örnekleme

Yrd. Doç. Dr. Hasan IŞIK

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Yaşayan tarih müzesi şeklinde ifade edilen yeni bir müze türü uzunca bir süredir Kıta Avrupasında ve Amerika'da uygulanmakta ve gün geçtikçe geliştirilmektedir. Ziyaretçilerin ilgisini çeken bu müzelerin ekonomik, kültürel ve eğitimsel açılardan sağladığı faydalar dikkat çekicidir. Çalışmada, yaşayan tarih müzelerinin Türkiye dışında ulaştığı durum konusunda tespitler yapılarak Türkiye'deki konuyla ilgili durum değerlendirilmeye çalışılacaktır. Bu çerçevede Altıncöy Açık Hava Müzesi örneğinde yapılan tespitlere değinilecek ve müzeyi ziyaret edenler ile yapılan çalışmaya yer verilecektir. Çalışma sonunda ideal bir yaşayan tarih müzesinin inşasına yönelik önerilerde bulunulacaktır. Türkiye'de gerçek anlamda bir yaşayan tarih müzesi örneği bulunmaması açısından çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Anahtar Kelimeler: Altınköy, Yaşayan tarih müzesi, kültür, eğitim, ekonomi.

About Living History Museum the Evaluation of the Situation in Turkey Scale: Samples of Altınköy Open Air Museum

Yrd. Doç. Dr. Hasan IŞIK

Yıldırım Beyazıt University

A new type of museum expressed as living history museum is implemented for a long time in Continental Europe and the United States and it is being developed day by day. The benefits of the economical, cultural and educational terms of this museum which attract the attention of visitors is remarkable. In this study, making determinations about the status of living history museum situation reached get out of Turkey, It will be trying to assess the situation on the subject in Turkey. In this context, It will be given the resulting findings about The Altınköy Open Air Museum and studies with visitors to the museum. At the end of the study, It will make proposals for the construction of an ideal living history museum. The study is considered to be important because there is no example in real terms of a living history museum in Turkey

Key Words: Altınköy, living history museum, cultur, education, ekonomi.

Tarih Öğretmenlerinin Derslerde Akademik Eser Kullanımı Üzerine Görüşleri

Evren KAMALI

Atatürk Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, tarih öğretmenlerinin akademik eserleri derslerinde kullanma durumları üzerine görüşlerini tespit etmektir. Araştırma nitel bir yaklaşımla yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Erzurum ve İzmir’de görev yapan tarih öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu evrenden tesadüfi yöntemle seçilmiş 20 öğretmen ise örneklemini oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Bulgulara göre öğretmenlerin büyük bir kısmının derslerinde akademik eserlerden yararlandıkları ortaya çıkmıştır. En fazla kullanılan akademik eser türü kitap formatında hazırlanmış akademik eserlerdir. Tarih öğretmenlerinin akademik eserleri daha çok ders öncesinde hazırlık ve derslerde de öğrencilerine tanıtım amacıyla kullandıkları görülmüştür. Öğretmenlerin büyük bir kısmı akademik eserlerin öğrencilerin dikkatini çektiğini ve böylece derslere katkı sağladığını düşünmektedirler. Derslerinde akademik eserlerden yararlanmayan öğretmenler ise ders saatlerinin azlığını, müfredatın yoğun olmasını ve öğrencilerin sınav (ygs - lys) stresi gibi faktörleri gerekçe olarak ileri sürmektedirler.

Anahtar kelimeler: Akademik Eser, Tarih Öğretmeni, Tarih Öğretimi

The Opinions Of History Teachers About The Use Of Academic Works

Evren KAMALI

Atatürk University

The aim of the research was to determine the opinions of history teachers on the use of academic works during history classes. The research was carried out using a qualitative approach. The targeted population for the study included history teachers on duty in Erzurum and İzmir. In this population, randomly chosen twenty teachers were questioned for the sampling. In order to collect data half

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

complete interview forms were used. The collected data was analysed by the content analyzing techniques. According to the findings, it seems that the majority of teachers use academic works during their lectures. The most used academic works are the ones designed in book format. It was observed that history teachers mostly use academic works in preparation courses and that they use those books to introduce academic writings to their students. A great majority of history teachers actually think that academic writings contribute positively to the lectures due to the fact that academic works generally attract students attention. The reasons worked by the teachers who, on the other hand, don't make use of academic books are: the lack of class hours, the excess of details in such writings and factors such as stress faced by students for their exams (ygs-lys).

Keywords: Academic Works, History Teacher, History Teaching

The American History Of Immigration And Its Reflections On Literary Works

Arş. Gör. Onur KAYA

Mehmet Akif Ersoy University

United States of America is consisted of people whose ancestors immigrated to the continent from different countries of the world throughout the US history. In this perspective, it could be said that US history is also history of immigrants and immigrations. Therefore, the study will analyze the immigration process that accelerates by the independence of the country and reaches its peaks in the 19th and 20th centuries, and reflections of all these immigrations on American literature. Firstly, for the analysis, the historical development of US will be explained. Then, the history of immigration which goes parallel with that development will be detailed. After all these information, the effects of the immigration on US in the context of socio-economic conditions will be emphasized. In the light of all these information, the reflections of all these developments and changes all over the country on literature will be analyzed. In this perspective, the literary examples about the immigration and the works puth forth in this context will be exemplified. This exemplification as parallel with history of immigration will be presented in a wide range of works. Finally, the study will analyze the the importance of immigration history in US and reveal the literary reflections of immigration by providing literary examples.

Key Words: Immigration, US, Immigrant, Literature, History

Amerikan Göç Tarihi Ve Edebi Eserler Üzerindeki Yansımaları

Research Assistant Onur KAYA

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Amerika Birleşik Devletleri, Amerikan tarihi boyunca ataları farklı ülkelerden kıtaya göç etmiş insanlardan oluşmaktadır. Bu bağlamda, Amerika Birleşik Devletleri tarihi aynı zamanda göçmenlerin ve göçlerin tarihidir de denilebilir. Böylelikle çalışma, ülkenin bağımsızlığı ile hız kazanan ve 19 ile 20. yüzyıllarda zirveye ulaşan göç sürecini ve tüm bu göçlerin Amerikan edebiyatı üzerindeki yansımalarını analiz edecektir. İlk olarak, eserin analizi için, Amerika Birleşik Devletlerinin tarihsel gelişimi açıklanacaktır. Bundan sonra, bu gelişim ile paralel giden göçün tarihi irdelenecektir. Tüm bu bilgilerden sonra, sosyo ekonomik koşullar bağlamında göçün Amerika Birleşik Devletleri üzerindeki etkileri vurgulanacaktır. Tüm bu bilgiler ışığında, tüm ülke çapında olan bu gelişmelerin ve değişmelerin edebiyat üzerindeki yansımaları analiz edilecektir. Bu bağlamda, göç hakkındaki edebi örnekler ve bu bağlamda ortaya koyulmuş eserler örneklenecektir. Bu örnekleme göç tarihi ile paralel

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

olarak geniş bir eserler yelpazesi çerçevesinde sunulacaktır. Sonuç olarak, çalışma Amerika Birleşik Devletleri'ndeki göç tarihinin önemini analiz edecek ve edebi örneklemeler sunarak göçün edebi yansımalarını ortaya çıkaracaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, ABD, Göçmen, Edebiyat, Tarih

Changes And Developments in Russia And Balkans in The Perspective Of Us- Eu Relations

Onur KAYA

Research Assistant Mehmet Akif Ersoy University

United States of America as one of the super powers, has spheres of influence in different geographies of the world and one of them is Balkans. However, it's not the sole power interested in this area when ever existing Russia in the region and the rise of the European Union in the 20th century are considered. Balkans, as the neighbor of European Union, and Russia, as a powerful actor in the region, have been important in the relations of EU and US which have interests for the Balkans and aims at controlling Russia in the region where many political events occur. The study will analyze these developments and changes in Russia and Balkans in the context of US-EU relations which are effective for certain changes and developments in the region. The history of EU and its's gaining power on international relations will be emphasized. A wide range of political events in the region such as the dissolution of Soviets and Bosnian War will be explained. The way US and EU involve into these matters in the context of US-EU relations will be revealed. Finally, the study will analyze modern matters of the Balkans and Russia which are affected and shaped by US-EU relations, and US-EU approaches to the region.

Key Words: EU, US, Policy, Balkans, Russia

ABD-AB İlişkileri Çerçevesinde Rusya Ve Balkanlardaki Değişimler Ve Gelişmeler

Arş. Gör. Onur KAYA

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Amerika Birleşik Devletleri süper güçlerden bir tanesi olarak dünyanın farklı coğrafyalarında etki alanlarına sahip olmuştur ve onlardan bir tanesi Balkanlardır. Yine de, bölgede her daim var olmuş olan Rusya ve 20. Yüzyılda Avrupa Birliğinin yükselişi göz önüne alınırsa, ABD bu bölge ile ilgilenen tek güç değildir. Avrupa Birliğinin komşusu olarak Balkanlar ve bölgede güçlü bir aktör olarak Rusya, Balkanlar üzerinde çıkarları olan ve bir çok politik olayın gerçekleştiği bölgede Rusya'yı kontrol etmeyi amaçlayan AB ve ABD ilişkilerinde önemlidir. Çalışma, bölgedeki belli gelişme ve değişimlerde etkili olan ABD-AB ilişkileri çerçevesinde Rusya ve Balkanlardaki gelişmeleri ve değişimleri analiz edecektir. Avrupa Birliğinin tarihi, ve AB'nin uluslararası ilişkilerde güç kazanması vurgulanacaktır. Sovyetlerin dağılışı ve Bosna savaşı gibi bölgede meydana gelen politik olayların geniş bir yelpazesi açıklanacaktır. AB-ABD ilişkileri çerçevesinde AB ve ABD'nin bu meselelere dahil oluş biçimi ortaya çıkarılacaktır. Sonuç olarak, çalışma AB ve ABD ilişkileri tarafından etkilenen ve şekillenen Balkanlar ve Rusya konuları ve ABD-AB'nin bölgeye yaklaşımını analiz edecektir.

Anahtar Kelimeler: AB, ABD, Politika, Balkanlar, Rusya

Muğla Kıbrıs Gazilerine Göre Kıbrıs Barış Harekâtı: Sözlü Tarih Denemesi

Doç. Dr. Özgür YILDIZ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Ali Coşkun ŞENYOL

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Kıbrıs'ın Türk tarihi açısından önemi büyüktür. Osmanlı Devleti 16. yy. da Kıbrıs adasını ele geçirmiş ve 300 yıl boyunca herhangi bir sorun çıkmadan adayı elinde tutmayı başarmıştır. Fakat 18 yy. da gerileme dönemine girerek elindeki toprakları tek tek kaybetmeye başlamıştır. 1877-1878 yılına gelindiğinde Osmanlı-Rus savaşı çıkmış ve İngiltere Kıbrıs'ın kendilerine kiralanması ile Osmanlı Devleti'nin yanında olacağını belirtmiş ve artık Kıbrıs 4 Temmuz 1878'de Osmanlı Devleti'nin elinden çıkmıştır. Lozan Konferansından sonra adanın hâkimiyeti tamamen İngilizlere geçmiştir. 1950'li yıllara gelindiğinde ise, adadaki Türklere yapılan baskı ve katliamlar nedeniyle Türkiye, Kıbrıs ile yakından ilgilenmeye başlamış, neticede geline süreçte 1974 yılında tek taraflı olarak barış harekâtı düzenlemiştir. Bu harekâta Türk kuvvetlerinden yaklaşık 500 şehit verilmiştir. Bu çalışmada; Muğla'da bulunan 8 Kıbrıs Gazisi dinlenerek, dönemin birinci ağızlarından sözlü tarih bağlamında, Türk Tarihi ve tarih öğretimi açısından Kıbrıs Barış Harekâtının önemini ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmada, nitel bir araştırma yöntemi olan görüşme tekniğinden yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Ayrıca dönemin literatürü ve gazeteleri de incelenerek doküman analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kıbrıs, Gazi, Sözlü Tarih, Muğla

Cyprus Peace Operation to Ghazis From Mugla: Study Of Oral History

Assoc. Prof. Dr. Özgür YILDIZ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Ali Coşkun ŞENYOL

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Cyprus is considerably important in terms of Turkish history. Ottoman Empire conquered Cyprus in sixteenth century and achieved to govern the island without any troubles during 300 years. However, the Ottomans lost some of its lands one by one during the period of regression in eighteenth century. Ottoman-Russian War broke out between the years 1877-1878 and England wanted to rent the island. So, England would be on the Ottomans' side during the war. In this way, Ottoman Empire lost the island on the fourth of July in 1878. After the Treaty of Lausanne , England got the authority of the island. In 1950s, Turkey became concerned with the island due to the forces and massacres against the Turks. As a consequence, Turkey unilaterally held peace operation to the island in 1974. Approximately 500 soldiers died a martyr from Turkish Armed Forces. In this study, 8 ghazis living in Muğla were listened from the first person. The importance of Cyprus Peace Operation was tried to indicate with regard to Turkish history and history education. Technique of interview was used in this study. Furthermore, newspaper and literature at those times were examined and analysis of document was done.

Key Words: Cyprus, Ghazi, Oral History, Muğla.

Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Eğitimde Tarihi Devamlılık

Prof. Dr. Vahdettin Engin

Marmara Üniversitesi

Arş. Gör. Ahmet Vurgun
Marmara Üniversitesi

Türk tarihi, diğer milletlerin tarihine nazaran, tartışmasız en uzun soluklu ve yoğun olayların yaşandığı bir süreci oluşturur. Tarihi gelişmeler söz konusu olduğunda günümüzde yaşanan sıkıntılardan en önemlisi, Türk tarihini bir bütün olarak düşünmek yerine Türklerin birçok devlet kurup yıktıkları şeklinde yaygın olarak kabul görmüş kanaattir. Meseleye bu tarz yaklaşıldığında, her dönemde tarih sahnesinde bulunmakla birlikte, sürekli olarak devlet kuran ama bu devleti yaşatmaktan aciz kalan ve sonuçta yerine başka devlet kuran ama istikrarı yakalayamayan bir Türk Milleti algısı ortaya çıkmaktadır ki doğru bir bakış açısı değildir. Esasen Osmanlı Devleti diye nitelendirdiğimiz siyasi yapı ile Türkiye Cumhuriyeti birbirinden farklı devletler değildir.

Osmanlı Devleti'nden Türkiye Cumhuriyetine geçiş sürecindeki bir takım gelişmeler ancak tarihi devamlılığın kabul görmesi halinde anlam kazanmaktadır. Bu gelişmelerden bir tanesini de "eğitim" oluşturmaktadır. Özellikle modern eğitimin Türkiye'deki gelişim sürecine bakıldığında Osmanlı Devleti'nden pek çok şeyin tevarüs ettiği görülmektedir. Özellikle eğitim kurumları, bu devamlılığın bariz örnekleridir. Nitekim Mühendishane-i Bahr-i Hümayun'ndan başlayan geleneğin İstanbul Teknik Üniversitesi'nde devam ettiği gerçeğini bu bağlamda değerlendirmek gerekir. Yine eğitim kanunları, müfredatlar, ders kitapları, materyaller ve zihniyet bakımından da Osmanlı Türkiye'sinden Cumhuriyet Türkiye'sine bir devamlılığın olduğu gerçeği karşımızda durmaktadır. Bu çalışmada, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e eğitim alanında yaşanan gelişmelerden bahsedilerek, bu gelişmelerin tarihsel zaman içerisindeki zemini, konumu ve geleceği değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Türkiye Cumhuriyeti, Eğitim, Okul, Öğretmen.

II. Abdülhamid Dönemi'nde Mülki (sivil) İdadilerde ve Yüksek Mekteplerde Din Eğitimi Yapılan 1898 Tarihli Yenilikler

Yrd. Doç. Dr. Hatip YILDIZ

Dicle Üniversitesi

Osmanlı Devleti'nde, modernleşme döneminde ilk açılan yeni okullar daha çok askeri ve teknik alanlarda olmuştur. Ancak, Tanzimat'ın ilanından itibaren, modernleşme ve ilerlemenin bir bütün olduğu düşünülerek, askeri teknik okulların yanı sıra, çeşitli düzeylerde modern sivil okullar da açılmaya başlanmıştır. Bunların başında, başta İstanbul olmak üzere, ülkenin hemen hemen her tarafında açılan sivil rüşdiye ve idadi mektepleri gelmektedir. Ayrıca, İstanbul'da açılan Mekteb-i Mülkiye-i Şahane, Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şahane ve Mekteb-i Sultani gibi sivil yüksek mektepler de bunlara ilave edilebilir. Osmanlı ülkesinde bir yandan yeni sivil mekteplerin sayısı arttırılırken, diğer yandan da söz konusu mekteplerin ders müfredat (öğretim) programları zamanın ihtiyaçlarına göre güncellenmiştir. Müfredat programlarının geliştirilmesi ile ilgili en önemli adımlar II. Abdülhamid Dönemi'nde atılmıştır. Bu dönemde program içeriği ve ders saati önemsenen derslerden biri "Ulum-i Diniye (Din İlimleri)" olup, özellikle din ilimlerinin sivil okullarda daha etkin olarak öğretilmesi amaçlanmıştır. Din ilimlerinin okullarda öğretilmesi ile yakından ilgilenen Sultan II. Abdülhamid, sivil mekteplerden mezun olan Müslüman devlet memurlarının dindar olmaması yüzünden doğacak mahzurların önemine işaret ederek, konuyu 12 Haziran 1898 tarihli yazı ile Maarif Nezareti'ne bildirmiştir. Bunun üzerine, Maarif Nezareti'nce yapılan çalışmalar sonucunda, sözü edilen bütün sivil mektepler için ortak bir din eğitimi programı oluşturulmuş ve 1898-1899 öğretim

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

yılı başından itibaren uygulanması istenmiştir. Bu çalışmada; söz konusu mekteplerde şimdiye kadar din eğitiminin nasıl verildiği ve 1898 tarihli değişiklikle din ilimlerinin öğretiminde ne gibi yeniliklerin yapıldığı, arşiv belgeleri ışığında ortaya konulacaktır.

Anahtar kelimeler: Osmanlı, II. Abdülhamid, idadi, yüksekokul, din eğitimi.

1898 Dated Reforms Made on Religion Education in Civil High Schools and Higher Schools in the Period of II. Abdülhamid

Assist. Prof. Dr. Hatip YILDIZ

Dicle University

The first new schools opened during modernization in Ottoman empire were mostly in military and technical areas. However, since the proclamation of the reform, considering the modernization and development of a whole, as well as military technical schools, it was opened the modern civil schools at various levels. Among these, especially in İstanbul, were civil middle school and high schools located in almost every part of the counrty. In addition, higher schools such as Mekteb-i Mülkiye-i Şahane, Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şahane and Mekteb-i Sultani opened in Istanbul can be added to these, too.

On one hand the number of new civil schools in the Ottoman State increased, on the other hand teaching programs of these schools has been updated according to the needs of the time. The most important steps for the development of the curriculum were launced during the period of II. Abdulhamid. During this period the program content and the lessons one complimented the course "Ulum-i Diniyye (Science of Religion)" is. Especially, it was intended to teach religious sciences more effectively in the civil schools. Sultan II. Abdulhamid who was closely concerned with the teaching of religious sciences in schools, pinpointed to the importance of drawbacks due to the lack of religious of Muslim civil servants who graduated from the civil schools and reported the topic to the Ministry of Education by letter dated June 12, 1898. Upon this, as a result of the studies carried out by the Ministry of Education, a common religious education curriculum for all stated civil schools were created and asked to be practised from the beginning of the 1898-1899 school year.

In this study; it will be presented in the light of archival documents that stated in schools how religious education has been given until now and what kind of innovations made in the teaching of religious sciences with 1898 dated amendment.

Keywords: Ottoman, II. Abdulhamid, high school, higher school, religious education.

İçimizdeki Öteki: Türk Mitolojisi'ni Estetik Yollarla Geri Kazanmak

Güliz KARAKÖSE

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Dünden bugüne din ve mitoloji kavramı, tarih, sanat, ve edebiyat başta olmak üzere, gündelik hayatımızı önemli ölçüde etkilemiştir. Türk mitolojisi de aynı şekilde birçoğumuzun farkında olmadığı ve hakkında çok şey bilmediğimiz halde bizleri etkileyen, gündelik hayatta farketmeden, bizimle bir şekilde yaşamaya devam eden öğelerden bir tanesidir. Türkiye’de okuyup, yetişen neredeyse her öğrenci kendi mitolojisine olan yabancılaştırmanın kurbanı olmuştur. Oysa Batı

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

kültüründe yetişmiş bir ilkökul öğrencisi dahi Greko-Roman mitolojiyi ana hatlarıyla bilir. Bu kültürde yetişen bir öğrencinin en büyük artısı ise bu konuda yazılmış birçok edebi esere, çekilmiş filme, interaktif eğitim veren müzelere sahip olmasıdır. Dede Korkut, Kutadgu Bilig gibi eserlerin adını lise dönemine gelince duyar, öğretmenimizin okuttuğu en fazla 1 paragraflık yazıyı hafıza çivilerimizde barındıramayız bile. Hayatımıza, bu bilgilerden noksan geçirilişimize aldırmadan, devam ederiz. Mitoloji de zamanla yabancılaşarak, öteki haline gelir. Fakat Türk mitolojisine kültürel zenginlik açısından bakabilmek ve de bakılmasını öğretebilmek, onu da kültür pazarının içerisine sokarak, ötekileştirilmesinin önüne duvar çeker, estetik hale getirir ve muazzam bir tarih, sanat ve edebiyat kaynağı olma yolunda önünü açar.

Regaining The Other: Turkish Mythology Inside Us By Using Aesthetic Ways

Güliz KARAKOSE

TOBB University of Economics and Technology

From past to today subjects as religion and mythology has been effected our daily lives with especially the history, art and literature. Turkish mythology is also one of the elements that has effected us although not knowing much about it and which is still living with us in our daily lives, secretly. Nearly every student who raised up and studied in Turkey are victims of the alienation to their mythologies. Whereas, even a primary school student raised up with a Western culture will new his/her mythology with the main lines. The biggest virtue of such a student would be having many books, films and interactive museums about this subject. We hear about the works like Dede Korkut and Kutadgu Bilig when coming to a High school grade and we can not even keep in mind even a sentence that our teacher told us about. We keep living regardless of this knowledge. And Mythology began to be alienated and then the other. Though, looking to the Turkish mythology as a cultural wealth and teaching people look in the same way will put it into this cultural market and make walls between being an other, it will make it more aesthetic and will give way to it to be an enormous source to the history, art and literature.

Jön Türkler ve Hürriyetçi Tarih Tasavvuru

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Kaan ÇALEN

Trakya Üniversitesi

1908 senesinde Meşrutiyet'in ikinci defa ilânıyla birlikte Osmanlı Devleti bir rejim değişikliği yaşadı. Bu değişiklik, Yeni Osmanlılar, Midhat Paşa, tahtan indirilmiş 3 padişah (Abdülaziz, V. Murat, II. Abdülhamid), Jön Türkler ve İttihat ve Terakki gibi aktörlerin içerisinde bulunduğu aşağı yukarı yarım asırlık bir tarihî arka plâna sahiptir. Yeni rejimin kendi yakın tarihini teşkil eden bu arka plân, Jön Türkler tarafından "hürriyetçi tarih tasavvuru" adını verdiğimiz yeni bir tarih yorumu ile ele alınmıştır. Söz konusu tarih yorumu, Jön Türk ideolojisinin temel kavramları olan "hürriyet", "müsavât", "adalet", "meşveret", "kanun-i esasi", "istibdat" gibi bazı anahtar kelimelere dayanmakta ve tarihî süreç bu kavramlar üzerinden okunmaktadır. Tebliğimizin amacı, 1908'den sonra kaleme alınmış ders kitaplarında, yeni rejimin söz konusu sürece, yani kendi yakın tarihine dair nasıl bir tarih tasavvuru vücuda getirdiğini, zikredilen tarihî aktörler hakkında kullandığı dilden yola çıkarak ortaya koymaktır. Bu itibarla çeşitli ders kitaplarında Abdülaziz, Yeni Osmanlılar, Midhat Paşa, II. Abdülhamid, Birinci ve İkinci Meşrutiyet, İttihat ve Terakki ve 31 Mart Vakası hakkındaki anlatılar ele alınarak yeni rejimin nasıl bir tarih tasavvuru inşa ettiği anlaşılmaya çalışılmıştır.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Anahtar Kelimeler: Jön Türk Tarih Tasavvuru, II. Meşrutiyet Döneminde Tarihyazımı, II. Meşrutiyet Döneminde Tarih Eğitimi, II. Meşrutiyet Döneminde Ders Kitapları

Young Turks and Libertarian Conception of History

Assist. Prof. Mehmet Kaan ÇALEN

Trakya University

The Ottoman Empire experienced a regime change with the declaration of Constitutional Monarchy in 1908 for the second time. This change had, more or less, half a century of historical background that some actors took place such as Young Ottomans, Midhat Pasha, the deposed three sultans (Abdulaziz, Murat V, Abdulhamit II), The Young Turks and The Committee of Union and Progress. This background which constituted the new regime's own recent history, was taken up with a new interpretation of history by Young Turks as we call it "libertarian conception of history". This interpretation of history, based on some key words, which take place within the basic concepts of the young Turkish ideology like liberty, equality, justice, consultation, constitution, tyranny and historical process was read through these concepts. The aim of this essay, is to demonstrate the historical imagination of new regime about its own recent history, proceeding from the language used on this historical actors in textbooks were written after 1908. Hence, it is tried to understand the historical imagination of new regime, by analyzing narratives in various textbooks about Abdulaziz, Young Ottomans, Midhat Pasha, Abdulhamid II, First and Second Constitutional Monarchy, The Committee of Union and Progress and The 31 March Incident.

Key Words: Historical Imagination of Young Turks, Historiography in II. Constitutional Monarchy Era, History Education in Second Constitutional Era, Textbooks in Second Constitutional Era

Tarih Ders Kitaplarında Yer Alan İslam Tarihiyle İlgili İçeriğin İndoktrinasyon Kavramı Açısından İncelenmesi

Yrd. Doç. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Eğitim alanında kaçınılmazı gereken uygulamalardan birisi de indoktrinasyondur. Birçok farklı tipi olan indoktrinasyon kavramı bu çalışmada özellikle belirli bir dünya görüşünü desteklemek ve bir olayın, görüşün veya kişinin sadece olumlu yönlerini ele almak yönleriyle ele alınmıştır. İndoktrinasyonun belirli ve özel bir öğretim yönteminin kullanılmasıyla, içeriğin seçilmesi ve düzenlenmesiyle, belirli bir dünya görüşü lehine kazanımların ortaya çıkarılmasının amaçlanmasıyla ve öğrencilerin bazı görüş ve düşünceleri eleştirmeksizin ve mantıklarını kullanmaksızın benimsemelerinin amaçlanmasıyla gerçekleşebilir. Öğrencilerin belirli bir ideolojiye veya görüşe erişimlerini engellemek de eğitim alanında istenilen bir durum değildir. Ancak, yapılması gereken öğrencilerin bu görüşlere bilimsel bir ortam içerisinde erişmelerini sağlamaktır. Öğrencilere her görüş ve düşünceyle ilgili eğitim verilebilir, ancak tek bir görüş ve düşüncenin öğretilmesi ve diğer görüşlere erişimin engellenmesi indoktrinasyon oluşturacaktır. Bu çalışmada Tarih ders kitaplarında İslamiyetin erken dönemleriyle ilgili içerik ele alınacaktır. Özellikle günümüze kadar olan yaygın etkisi bakımından Hz. Muhammet'ten sonra ilk halifenin seçimi, Halife Osman dönemindeki problemlere yol açan olaylar ve Harre Vakası'nın ders kitabı içeriklerinde nasıl ele alındığı üzerinde durulacaktır.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Daha sonra ders kitaplarındaki mevcut durumun indoktrinasyon kavramı bakımından değerlendirilmesi yapılacaktır.

Anahtar kelimeler: Indoktrinasyon, Çoğulculuk, Tarih ders kitapları, İslam tarihi

Examination Of The Content About Early Islam History In The History Textbooks In Terms Of The Concept Of Indoctrination

Yrd. Doç. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI

Muğla Sıtkı Koçman University

One of the practices that should be avoided in the field of education is indoctrination. Although indoctrination has many forms, in this study it will be used as supporting and presenting a particular event, ideology or person with only positive features. Indoctrination may occur by use of a particular teaching method; selection and arrangement of the content; aim of having students acquire some educational attainments in favor of a certain view; and seek of having students adopt particular views and ideologies without criticism and use of logic. Keeping students away from access to certain views or ideologies is not welcomed in the field of education as well. However what should be done is to make sure that students reach those views in a scientific environment. Each and every view and idea can be taught to students on the condition that they are not taught sole views and ideas and they are provided opportunities to reach alternative approaches as well. Otherwise it will be indoctrination. In this study content about early Islam history in the history textbooks will be handled. Especially how election of the first caliph of Prophet Muhammad, events that caused troubles during the reign of Caliph Osman and the Harre Event are presented in the textbook will be stressed on due to their prevalent effects on the present day. After that the present situation in the textbooks will be evaluated from the point of the concept of indoctrination.

Key Words: Indoctrination, Pluralism, History textbooks, Islam history

Annales Okulu'nun Tarihyazımı İçerisindeki Yeri

Uzman Uğur SERÇE

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Annales Okulu, tarihyazımı içinde çok kritik bir yer teşkil etmektedir. Klasik tarihyazımının genel kabullerini sorgulayarak tarihçiliğe yeni bir bakış açısı getiren ve kendisinden sonra gelen çeşitli tarihsel yaklaşımlar üzerinde önemli etki yaratan Okul, ülkemizde maalesef hak ettiği ilgiyi görememektedir. Halbuki yakın tarihimizi daha geniş bir perspektiften kavramak ve tarihimizdeki kritik dönemeçleri bütünlüklü bir biçimde analiz edebilmek için Annales Okulu tarafından geliştirilmiş olan özgün tarih yaklaşımı büyük olanaklar sunmaktadır. Peki Annales Okulu'nun tarihçiliğe getirmiş olduğu yenilikler nelerdir? Hangi özellikleri onu tarihçiler ve aynı zamanda diğer sosyal bilimciler nezdinde itibarlı kılmaktadır? Yine Annales'ten hareketle geleneksel tarihyazımının sınırlılıkları nelerdir ve ülkemizdeki tarihçiliğin Annales Okulu üzerinden nasıl bir değerlendirmesi yapılabilir? Yapılacak olan sunumda bu soruların cevabı Annales Okulu'nun önde gelen temsilcilerinin çalışmaları üzerinden ortaya konulacaktır. Okul'un çeşitli tarihsel vakalara getirmiş olduğu, klasik tarihçilikte benzerlerine pek rastlamadığımız türden yaklaşım ve açıklamalar örneklendirilerek tarihçiliğin aslında alışlagelmiş olanın çok daha ötesinde potansiyellere sahip

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education olduğu ifade edilmeye çalışılacak, ülkemizdeki tarih çalışmalarına daha kapsamlı bir nitelik kazandırılması yolunda Annales Okulu'ndan ne gibi dersler alınabileceği üzerinde tartışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Annales Okulu – Tarihyazımı – Klasik tarihçilik – Türkiye’de tarihçilik

The Position of the Annales School in Historiography

Specialist Uğur SERÇE

Çanakkale Onsekiz Mart University

The Annales School constitutes a critical place in historiography. The School which has interrogated the basic approaches of classical historicism and created a significant impact on the subsequent historical approaches, unfortunately is not getting the attention it deserves in Turkey. However, the unique historical approach created by the Annales School provides great opportunities to understand our recent history in a wider concept and to analyze the critical junctures through a holistic approach. Well then, what are the novelties brought to historiography by Annales? Which qualities of the School enables it to carry a lot of weight with the historians and other social scientists? What are the limitations of traditional historicism and how can we make an evaluation of the history writing in Turkey while taking into consideration the Annales approach? The answers will be given in accordance with the works of leading representatives of Annales. By exemplifying the approaches and examinations of the School about some historical cases, which we do not come upon in classical historicism, it will be stated that historiography has much more capacity than assumed; and the possible inspirations of Annales in order to improve the quality of the history studies in Turkey will be discussed.

Keywords: The Annales School - Historiography - Classical historicism - History writing in Turkey

Avrupa’da Profesyonel Bir Disiplin Olarak Ortaçağ Tarihçiliğinin Doğuşu

Yrd. Doç.Dr. Fatih DURGUN

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

19. tarihçilik anlayışında büyük değişimlerin yaşandığı bir dönemdi. Tarih profesyonelleşmekte ve bilimsel bir nitelik kazanmaya başlamaktaydı. Bilimsel anlayışın mutlaklığına inanan Aydınlanma düşünürlerinin etkisi altındaki Leopold von Ranke gibi 19. yüzyıl tarihçileri Rönesans döneminde temelleri sağlam biçimde atılan tarihi Antik, Orta ve Modern çağlar olarak bölme yaklaşımını benimsemektedirler. Ortaçağ tarihi Rönesans’tan beri genellikle olumsuz, karanlık bir dönem olarak görülmektedir. Bu yaklaşım 19. yüzyıl tarihçiliğine de miras olarak kaldı. Fakat bu dönem aynı zamanda İngiliz, Alman ve Fransız tarihçilerin Ortaçağ kaynakları üzerine eleştirel çalışmalar ve edisyonlar yapmalarına da tanıklık etti. Örneğin, Alman tarihçiler Roma İmparatorluğu’nun yıkılışından Rönesans’a kadar Alman tarihi için önemli görülen arşiv malzemesi ve kronikler gibi anlatı eserlerini *Monumenta Germaniae Historica* başlıklı bir edisyon projesini 1819’dan itibaren yayınlamaya başladılar. Benzer bir şekilde, İngiltere’de 19. yüzyılın ikinci yarısında, dönemin en önemli tarihçilerinden biri olan William Stubbs’ın yönetiminde Ortaçağ İngiliz kaynakları *Rolls Series*

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

adı verilen bir edisyon projesi çerçevesinde gün yüzüne çıkartılmaktaydı. Bu anlamda, Ortaçağ tarihçiliği profesyonel ve bilimsel bir tarihçilik anlayışının parçası haline gelmekteydi. Bu bildiride, ilk olarak, bu sürecin genel bir değerlendirmesi yapılacaktır. İkinci olarak, Ortaçağ tarihçiliğinin profesyonel bir disiplin olarak biçimlenmesi tartışılacaktır. Tarihsel olarak karanlık kabul edilen Ortaçağ'a karşı bu ilginin neden olduğu temel sorumuz olacaktır. Çalışmada, Aydınlanma 'nın rasyonel araştırma ve bilimsel sınıflandırma düşüncelerini esas alan 19. yüzyıl tarihçilerinin kendi dönemlerinde gelişmeye başlayan Romantik milliyetçi düşüncenin etkisiyle milli bir tarih yazımına yöneldikleri ve bu yönelişin de Ortaçağ'a olan ilgiyi arttırdığı vurgulanacaktır. Ortaçağ'da ulus-devletin ve onun değerlerine ait köklerin bulunabileceğine inanan 19. yüzyıl profesyonel tarihçileri için Ortaçağ'ın kendi dönemlerini anlamak ve anlamlandırmak için büyük bir önemi olduğu ve bu bağlamda ilham kaynağı teşkil ettiğinin altı çizilecektir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa, Tarih, Ortaçağ, Aydınlanma, Romantizm, Profesyonel Tarihçilik.

The Emergence Of Medieval Historiography as A Professional Discipline In Europe

Asst. Prof.Dr. Fatih DURGUN
İstanbul Medeniyet University

Nineteenth century was a period of great transformation for historiographical perception. History was professionalizing and gaining scientific qualification. Nineteenth century historians such as Leopold von Ranke, under the influence of Enlightenment thinkers giving credence to the absolute feature of scientific approach, adopted the well-grounded traditional Renaissance historiographical approach of dividing history into ancient, medieval and modern periods. Medieval period had generally been regarded as a negative and dark age since the Renaissance. This approach was inherited by the nineteenth-century historiography. However, this period also witnessed critical researches and editions made by English, German and French historians on medieval primary sources. For example, beginning from 1819, German historians have published the archival sources and historical narratives such as chronicles significant for German history from the fall of Roman Empire to the Renaissance by an edition project titled *Monumenta Germaniae Historica*. In the same vein, the medieval sources of English history have been unearthed in the second half of the nineteenth century within the frame of edition project of *Rolls Series* under the direction of the leading historians of the period, William Stubbs. In this sense, medieval historiography was becoming part of professional and scientific understanding of history. Firstly, this process will be generally evaluated in this paper. Secondly, the formation of medieval historiography as a professional discipline is going to be discussed. Our basic question will be why the historians paid much attention to the Middle Ages, which had been historically considered dark. In this study, it will be emphasized that nineteenth-century historians, who grounded their thoughts on rational research and scientific classification of Enlightenment, turned towards nationalist historiography under the influence of Romantic nationalism and this increased interest in medieval past. Moreover, it will be underlined that to understand and make sense of their own time, medieval past was very significant for the nineteenth-century professional historians who

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

believed in finding out the nation-state and the origins of its values in the Middle Ages. In this sense, we will see how the medieval period constituted a source of inspiration for them.

Key Words: Europe, History, the Middle Ages, Enlightenment, Romanticism, Professional Historiography.

Sâlnâmelere Göre Edirne Sancağında Eğitim-Öğretim (1870-1903)

Öğr. Gör. Haluk KAYICI
Trakya Üniversitesi, Edirne

Türk modernleşmesinin önemli alt başlıklarından birisi eğitimidir. Özellikle 19. yüzyılın son çeyreğinde eğitimin modernleştirilmesi çabalarının ivme kazandığı görülmektedir. İmparatorluğun önemli merkezlerinden birisi olan Edirne Sancağında eğitim-öğretimin durumuna bakmak, söz konusu çabaları anlamamız açısından son derece önemlidir. İncelenen sâlnâmelere göre Edirne Sancağında eski usulde eğitim veren Sıbyan mektepleri ile yeni usulde eğitim vermek üzere kurulan ibtidailer, rüşdiyeler ve idadiler bulunuyordu. Askerî eğitim veren mektepler de eğitimin önemli bir unsuruydu. Dönemin taşrada açılan ilk öğretmen mektebi de Edirne şehrindeydi. Faal olarak eğitime devam eden medreseler geçmiş dönemlerdeki kadar etkin olmasa da varlığını devam ettiriyordu. Rum, Yahudi, Ermeni ve Bulgarlara ait azınlık mektepleri de Sancak genelinde kendi cemaat mensuplarına eğitim veriyordu. Ayrıca varlıklı Müslüman ve gayrimüslim çocukların devam ettiği çeşitli özel mektepler ile yabancı okullar da eğitim alanında faaliyet gösteriyorlardı. Bu çalışmada Edirne Vilayeti Sâlnâmeleri ile Maârif Sâlnâmelerinde yer alan kayıtlar doğrultusunda dönemin Edirne Sancağındaki bu çok renkli eğitim-öğretim faaliyetleri incelenecektir. Bu amaçla Edirne Sancağındaki idarî teşkilat, mevcut okullar, okutulan dersler ve öğretmenlerin yanı sıra kütüphaneler, gazeteler ve matbaalar hakkında da elde edilen bilgiler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Edirne Sancağında Eğitim, Edirne Vilayet Sâlnâmeleri, Türk Eğitim Tarihi

Education in Edirne According to Yearbooks (1870-1903)

Lecturer Haluk KAYICI
Trakya Üniversitesi, Edirne

One of the subtitles of Turkish modernization is education. An acceleration in efforts towards the modernization of education is observed in the last quarter of the 19th century. It is important to study the outlook of education in Edirne, one of the prominent centers of the Ottoman Empire, in order to understand those efforts. According to the yearbooks under study there were infants' schools (*sıbyan mektebi*) operating under old methods and primary schools (*iptidai*), junior high schools (*rüştiye*) and high schools (*idadi*) which were established in order to offer education under new methods. Military schools were also an important element of the educational system. The first teachers' school established out of Istanbul was in Edirne, too. Madrasas which were active then kept their presence

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

though they were not as effective as they previously were. Minority schools owned by Greeks, Jews, Armenians and Bulgarians were educating their own children in the city. There were also private and foreign schools whose students were children of affluent Muslim and non-Muslim. In this study the multi color educational activities in Edirne in the last quarter of the 19th century is studied in the light of Edirne Yearbooks and Ministry of Education's Yearbooks. Information obtained about The administrative organization in Edirne, schools, courses, students, libraries, newspapers and printing houses will be presented.

Key Words: Education in Edirne, Edirne Yearbooks, Turkish Educational History.

Milli Mücadele Dönemi'ndeki Hatıratları Tarih Eğitimindeki Önemi

İbrahim ERSÖZ

Şevki YUNGUCU

Doç. Dr. Özgür YILDIZ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Hatırat; bir kişinin başından geçen önemli olayları yazmasıdır. Fakat hatıratlara sadece bu noktadan bakmama k gerekir. Andre Gide, “hatıra yazmak ölümün elinden bir şey kurtarmaktır” der. Çünkü hatıratlar, bir millet için bellek durumundadır. Hatıratlar, tarihe ışık tutan birinci el kaynaklardır. Milli Mücadeledeki tarihi kişiliklerin yazmış olduğu hatıratlar dönemi aydınlatır. Mustafa Kemal Atatürk-Nutuk, Rauf Orbay-Cehennem Değirmeni Siyasi Hatıraları, Falih Rıfkı Atay-Çankaya, Kazım Karabekir-İstiklal Harbimiz, Ali İhsan Sabis-Harp Hatıraları, Kazım Karabekir-Günlükler, Ali Fuat Cebesoy-Siyasi Hatıralarım gibi Milli Mücadele'yi bizzat yaşayan kişilerin yazmış olduğu eserler önem arz etmektedir. Hatıratlar, dönemin sadece siyasi yapısını değil dönemin sosyal ve kültürel yapısını da yansıtır. Hatıratların tarih eğitiminde kullanılması, öğrencilere aktarılması ve öğretmenlerin de derslerinde tarihi kişiliklere ve onların hatıratlarına değinmeleri ile dersleri daha verimli kılacak ve konunun daha iyi anlaşılması sağlanmış olacaktır. Sonuç olarak böyle bir çalışmayla hatıratlara ilgi çekmek ve tarih öğretiminde hatıratlara yer verilmesini sağlamak hedeflenmiştir.

Anahtar kelimeler: Tarih öğretimi, hatıratlar

Importance of History Education Memoirs of the National Struggle Period

İbrahim ERSÖZ

Şevki YUNGUCU

Doç. Dr. Özgür YILDIZ

Muğla Sıtkı Koçman University

Memoirs; it is a writing which a person writes about events happened in life. But it is not only that thing. Andre Gide says “writing memoirs is rescuing something from the hands of death.” Because memoirs is the case for the memory of a nation. Memoirs are main sources that shed light on the history. Memoirs written by people during the national struggle gives important information about the period. The Works written by people who took a part in the National Struggle such as Mustafa Kemal Atatürk-Nutuk, Rauf Orbay-Cehennem Değirmeni Siyasi Hatıraları, Falih Rıfkı Atay-Çankaya, Kazım Karabekir-İstiklal Harbimiz, Ali İhsan Sabis-Harp Hatıraları, Kazım Karabekir-Günlükler, Ali Fuat Cebesoy-Siyasi Hatıralarım have a great importance. Memoirs reflect not only political structures of the period but also, reflect the social and cultural structures of the period. Using the memoirs in history education, transferring them to students and addressing the historical figures by teachers will make the

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

lesson more efficient and students will understand the subject better. As a result, this work is done for drawing attention to memoirs and ensuring the memoirs in the history education.

Key Words: History Education, Memoirs, National Struggle

İttihat ve Terakki Döneminde Eğitim(1908-1918)

Şevki YUNGUCU

İbrahim ERSÖZ

Doç. Dr. Özgür YILDIZ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

İttihat ve Terakki, 1889 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun içinde bulunduğu durumdan kurtarmayı amaçlayan öğrenciler tarafından mektebi tıbbiye-i şahane de kurulmuş bir cemiyettir. Osmanlı Devleti'nde İkinci Meşrutiyetin ilan edilmesini sağlayan cemiyet, 1908 yılından sonra parti olarak Enver, Talat, Cemal Paşa önderliğinde devlet yönetiminde etkili olmuştur. Osmanlı modernleşmesinin önemli bir parçası olan İttihat ve Terakki Partisi'nin yapmış olduğu reformlar Cumhuriyet Döneminde yapılan birçok reformun da temelini oluşturmıştır. İmparatorluğun bütünlüğünü korumayı ve modernleşmesini amaç edinen parti, toplumsal değişimin sağlanmasında eğitimi önemli bir araç olarak görmüştür. Birinci Dünya Savaşı sırasında zor şartlara rağmen hapisanelerde erkek mahkûmlar ile kadın mahkûmların çocuklarının eğitimleri ile ilgilenilmesi eğitime ne kadar önem verildiğini göstermektedir.

Partinin eğitim politikasının belirlenmesinde siyasal olaylar da etkili olmuştur. Balkan Savaşları'ndan sonra Osmanlılık yerine Türkçülük fikri ön plana çıkmış, bu değişim eğitim politikası ve hedeflerine de yansımıştır. Ülke genelinde ortak bir eğitim sistemi oluşturmaya çalışan parti; 1915 yılında çıkartılan “*Talimatname*” ile azınlık okullarında devlet otoritesi ve denetimini yerleştirmeye çalışmıştır. Ayrıca “*Medaris-i İlmiye Nizamnamesi*” ve “*Islah-ı Medaris Nizamnameleri*” ile medrese eğitiminde bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu araştırmada, İttihat ve Terakki hükümetinin eğitim politikası ve eğitim alanında yapmış olduğu reformlar hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: İttihat ve Terakki, Azınlık okulları, Türkçülük, Tarih Eğitimi

The education in the Committee of Union and Progress Period (1908-1918)

Şevki YUNGUCU

İbrahim ERSÖZ

Doç. Dr. Özgür YILDIZ

Muğla Sıtkı Koçman University

Committee of Union and Progress is a community that was found in “*Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane*” in 1889 by the students who wanted to rescue the Ottoman Empire from the bad situation. Committee that had a role in the declaration of Second Constitutionalist Period, it was effective in managing the state as a party under the leadership of Enver, Talat and Cemal Pasha after 1908. The reforms that were done by the Committee of Union Progress had an important role in the modernization of the Ottoman Empire and those reforms underlied the most of the reforms which were basis for in the Republic Period. As an aimer of the modernization and the ensuring the integrity of the empire, the Party regarded the education as an important means in the ensuring the social upheaval. Even if under the hard conditions during the World War I, the situation of taking care of the children of both men and women in the prisons shows how important the education is for them. Political events had an influence on the determination of the Party's educational policy, too. After the Balkan Wars, instead of Ottomanism, Turkism come into prominence and this change reflected on the educational policy

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

and targets. Trying to create a common educational system across the country, the Committee of Union tried to place state authority and supervision into schools of minorities with the help of ‘Regulations’ which was declared in 1915. Moreover, some changes were done in madrassah education with ‘Medaris-i İlmiye Nizamnamesi’ and “İslah-ı Medaris Nizamnameleri”. In this study, the information about the reforms in educational policy and the field of education done by the government of Committee of Union and Progress are going to be given.

Key words: Committee of Union and Progress, Schools of Minorities, Turkism, History Education

Biased, Chauvinistic, and Prejudiced Content in Pakistan’s History and Pakistan Studies Intermediate Textbooks: Hurdles Faced by a Teacher to Convey the Truth to Her Students

Natasha Shahid

Forman Christian College (A Chartered University), Lahore

This paper would seek to critically evaluate the History and Pakistan Studies syllabi designed by Pakistan’s educational boards to be taught at the Intermediate level (equivalent to 11th and 12th grade, Advanced Level, or High School), addressing especially its chauvinistic, racist, and biased content.

The foremost method of research in the paper would be the textual analysis of the Pakistan Studies textbook assigned by the Punjab Curriculum and Textbook Board to be taught to 12th grade students, which is riddled with chauvinistic and prejudiced statements, e.g.: “*Great importance is given to jihad in Islam.[...] [Islam instructs one to] always keep oneself (sic.) ready to sacrifice one’s life and property in (sic.) jihad.*” (Page 2). The statement deals very carelessly with a very sensitive topic, and could easily mislead young minds. I also believe that such statements have no place in a History or Pakistan Studies textbook, when there is a separate subject in Pakistan by the name of Islamiyat or Islamic Studies to teach students about Islam.

As a History and Pakistan Studies teacher, I have observed first-hand the negative results of teaching prejudiced and chauvinistic content to students – the role of history textbooks and syllabi in shaping up the minds of teenage students cannot be taken lightly. Therefore, I believe it important to highlight this issue nationally and internationally.

Keywords: History, Textbooks, Pakistan, Chauvinism, Prejudice

Okul ve Öğretmen Dergisinde Yayımlanan Aile Bilgisi Dersiyle İlgili Makalelerin İncelenmesi

Arş. Gör. Dr. Gönül Türkan DEMİR

Dumlupınar Üniversitesi/Amasya Üniversitesi

Cumhuriyetin ilk yıllarında süreli yayınların halka ulaşmakta etkili araçlar oldukları bilinmektedir. Dönemin eğitimcileri de öğrencileriyle, meslektaşlarıyla ve ilgi duyan herkesle fikirlerini paylaşmak

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

için süreli yayınları etkili bir şekilde kullanmışlardır. *Okul ve Öğretmen* Dergisi 1937 yılında İstanbul'da aylık olarak yayınlanan bir öğretmen dergisidir. Derginin sahibi M. Faruk Gürtunca, yayın direktörü Raşit Saraçoğlu'dur. Dergide yer verilen yazılar incelendiğinde genel olarak eğitimle ilgili konuların ele alındığı, eğitim alanında yapılan yeniliklerin halka anlatılmaya çalışıldığı görülmektedir. Derginin yazar kadrosu arasında öğretmenler ve dönemin eğitim yöneticileri bulunmaktadır. Dergi, yayınlandığı dönemde eğitimde meydana gelen değişiklikler ve yeni uygulamalarla ilgili uygulayıcıların görüşlerini yansıtan yanı sıra Dünya'da eğitim alanında meydana gelen önemli değişimlere de yer vermiştir. Bu çalışmada derginin 12. ve 13. sayısında yer verilen Aile Bilgisi Dersiyle ilgili makaleler incelenecektir. Bu makalelerde 1936 yılında ilkökul müfredatına eklenen Aile Bilgisi dersinin amaçları, içeriği, uygulanması ve uygulayıcıların görüşleri değerlendirilmiştir. Dönemin sosyal özelliklerinin ve eğitimden beklentilerinin anlaşılması açısından önemli olan bu yazıların günümüz eğitimcilerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile Bilgisi, Aile Eğitimi, Okul ve Öğretmen Dergisi, 1936 İlkokul Programı, Eğitim Dergileri

Examination Of The Article Related The Family Information Lesson To Published İn The Journal Of Okul Ve Öğretmen

Arş. Gör. Dr. Gönül Türkan DEMİR

Dumlupınar Üniversitesi/Amasya Üniversitesi

Periodicals are known as the most effective tools to reach the public in the early years of the Republic. Educators of the period have effectively used periodicals to share their ideas with their students, colleagues and everyone else interested in. The Journal of the School and Teacher (Okul Ve Öğretmen) was a teacher journal, which has been published monthly in 1937, İstanbul. The owner of the journal was M. Faruk Gürtunca and the copy editor was Raşit Saraçoğlu. When the published articles in the Journal are examined, is seen that the topic of education has been mainly addressed and the consideration to explain educational innovations to the public has been placed. The authors of the Journal has consisted of teachers and the education principles of the term. The Journal has addressed the most important alteration on education in the world as well as reflected the evolution and the innovations on education in the era of publication. In this study, the articles related to Family in 12th and 13th issue of the Journal will be examined. The purpose of this article which was added to primary school curriculum in 1936 added to the Family Knowledge Courses contents, are considered the views of the implementation and practitioner. To understand the social characteristics of the period and their expectations from the training that are important for today's educators to contribute to these articles is considered.

Key Words: Family Information, Parenting Education, Journal of Okul ve Öğretmen, Primary Curriculum in 1936, Education Periodicals

Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Kronoloji Kavramına Yönelik Algılarının İncelenmesi

Yüksek Lisans Öğrencisi Kadriye KUMTEPE KELEK

Bu araştırmada, Sosyal Bilgiler 6 ve 7. sınıf öğretim programında yer alan kronoloji kavramını sekizinci sınıf öğrencilerinin nasıl algıladığını tespit etmek amacıyla yapılacaktır. Bu amaç doğrultusunda; öğrencilerin kronoloji kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlar ve çizdikleri

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

resim/karikatürler incelenecektir. Nitel araştırma deseninde tarama modelinde gerçekleştirilecek olan araştırmada, üçgenleme şeklinde veri toplamaya uygun olarak nitelendirilen nitel araştırma teknikleri (mecazlar yoluyla veri toplama ve doküman analizi) birlikte kullanılacaktır. Araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 eğitim öğretim bahar döneminde Ankara ili Mamak ve Elmadağ ilçelerinde öğrenim gören 290 (157 kız - 133 erkek) sekizinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcılardan elde edilen verilerin çözümlenmesinde ve yorumlanmasında içerik analizi kullanılacaktır. Araştırma sonucunda, elde edilen bulgulardan yola çıkılarak katılımcıların kronoloji kavramını nasıl algıladıklarına yönelik sonuçlar ortaya konulacaktır. Kronoloji kavramının öğretiminde öğretmenlere önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, kronoloji, ortaokul, metafor, nitel araştırma.

The Investigation of the Perception Intended to 8th Grade Students' Chronology Concept

Postgraduate Kadriye KUMTEPE KELEK

This research will be conducted for the purpose of identifying how 8th grade students perceive the chronology concept placed in the Social Studies curriculum of 6th and 7th grades. In line with this purpose, metaphors about chronology concept that students have developed and pictures/caricatures that students have drawn will be studied. In this research that will be carried out qualitative research pattern and scanning model, it will be used together with qualitative research methods characterized by convenient data collection with triangulation form (data collection and document analysis through figurative expression). Working group is formed by 290 8th grade students (157 girls -133 boys) educated in the spring semester of the 2015-2016 education year in Ankara /Elmadağ. Content analysis will be used in interpreting and solving the data obtained by the participants. Starting with the findings obtained from the research , the results intended for how they perceive the chronology concept will be revealed. Teachers will be suggested about teaching the chronology concept.

Key Words: Social Studies, Chronology, Secondary School, Metaphor, Qualitative Research

Osmanlı Devleti'nde Rüşdiye Mektebinde Okutulan Dünya Tarihi: Hüseyin Hıfzı ve Tarih-i Umûmîsi

Özlem GÜMÜŞER

Milli Eğitim Bakanlığı

Bu çalışmanın amacı, 1908'de Hüseyin Hıfzı tarafından rüşdiye mektebi öğrencileri için yazılan Tarih-i Umûmî adlı ders kitabının değerlendirmesini yapmaktır. Osmanlı Devleti, geleneksel yaklaşımla kendi tarihini İslam tarihinin bir parçası olarak görmüştür. Geleneksel yaklaşım içindeki tarihçiler aslında Dünyanın diğer coğrafyaları ve toplumları hakkında sessiz değildirlere. Ancak güçlü bir askeri ve siyasi yapıya duyulan güven dünyaya bakışın devamlılığını zayıflatmıştır. Tanzimat döneminden sonra değişmeye başlayan Osmanlı tarih yazımı Meşrutiyet döneminde adeta uyanışa geçmiştir. Bu dönemde eğitim sistem ve yöntemlerinin tartışılmaya başlanması ile ders kitapları da Osmanlı Devletinin Dünya içindeki yerinin belirlenmesinde vasıta olmuştur. Evrensel bir bakış açısı sunması

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education açısından Tarih-i Umûmi kitabı nicel ve nitelik açılarından incelenerek Dünya Tarihi öğretiminde geçmişini anlamamıza yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Rüşdiye Mektebi, Tarih-i Umumi, Hüseyin Hıfzı

World History is Taught in Ottoman Junior High School : Hüseyin Hıfzı and Tarih-i Umûmi

Özlem GÜMÜŞER

Teacher/National Education Ministry

The aim of this study is to make the evaluation of the course book called “Tarih-i Umûmi” written by Hüseyin Hıfzı in 1908. In the traditional approach Ottoman Empire has seen its own history a piece of Islamic History. In fact in traditional approach historians are not quiet about the world’s other geography and societies. However confidence to a strong military and political structure weaken the continuity of the world’s view. After Tanzimat Reform era Ottoman history writing which is starting to change. In the constitutional Monarchy period it is virtually get through awakening. In this period with starting the discussion of education system and methods course books are mediated so Ottoman Empire’s place was identified in the World. Because it represent a universal perspective the book of “Tarih-i Umûmi” will help us to understand past by examining in the aspect of quantitative and qualitative.

Key Words: Ottoman Empire, Junior High School, Tarih-i Umûmi, Hüseyin Hıfzı

Eğitimde Sosyal İdrak Efektleri ile Manipulyasyonlar Azerbaycan Tarih Kitaplarının Şahsında

Doçent Anar Eyyubov

Azerbaycan Devlet İktisad Üniversitesi: anar_rustam@rambler.ru

Tarih ders kitapları devletin, siyasi elitanın en güçlü ideolojik araçlarından biridir. Sovyet yaklaşımında ders kitapları - Devletin hakikatin tek kaynağı olmasının onaylanması ve çocukların , gençlerin henüz tam olgunlaşmamış şüurlarında etkisi aracı kimi kullanılmıştır . Bilimsel ispatını bulmamış, kabul edilmemiş " olguların " müzakerelere gerek olmayan bir gerçek olarak ders kitaplarında tanımlanmıştır. Bu gelenek Sovyet tarih biliminin tarzında yazmaya alışmış narratorlar aracılığıyla (tarihçiler , öğretmenler ve tarihin diğer " taşıyıcı ") bağımsız Azerbaycan'ın da tarih kitaplarına geçmiştir . Sosyal bilinçle manipulasiya amacıyla sosyal idrak efektlerinden Azerbaycan'ın tarih kitaplarında - hem vatan tarihi , hem dünya tarihi kitaplarında uygulanmıştır . Azerbaycan ve dünyada yaşanan tarihi olayların bilimsel kriterlerden uzak seçimi ve tanıtımı yapılmıştır. Haloeft, ilkinlik, avans, güzellik etkileri, iç favoritlik, tercihli travma ve diğer psikolojik efektlere dair Azerbaycan dersliklerinden somut örnekler verilebilir. Azerbaycan'ın bağımsızlığının ilk yılları ve XXI yüzyıldaki tarih kitaplarında bu örneklerin bağlamında değişimin ideolojik nedenlerinin analizi yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: tarih kitapları, narrator, manipulyasiya, ideolojik

Manipulation of The Social Cognitive Effects in Teaching In The Example of Textbooks of History of Azerbaijan

Dosent Anar Eyyubov

Azerbaijan State University of Economics; anar_rustam@rambler.ru

History textbooks are one of the most powerful ideological tool of state and political elite. Textbooks in the Soviet approach are used as a tool to influence the fledgling minds of children and youth. "Cases" unfounded the scientific proof, unaccepting were presented as truth that does not need to be discussed and require evidence. This tradition transferred to the history books of independent Azerbaijan by narrators (historians, teachers and other history "carrier") who used to write in the style of the Soviet historical science. The social cognitive effects with the aim of manipulating public consciousness were applied in the Azerbaijan's history books - both homeland history books, both in world history books. The selection and presentation of historical events for Azerbaijan history textbooks were hold without a proper analysis and objective scientific criteria. Exactly examples as halo effect, primary, advances and beauty effects, internal favorite, embodiments of trauma and other psychological effects knows to be preferred on Azerbaijan textbooks. The ideological reasons for the change in the history books of the first years of Azerbaijan's independence and the XXI century are analyzed in the context of specific examples.

Key words: history books, narrator, manipulation, the ideological

Understanding Teacher Education at Historic Sites: A Research Agenda

Christine Baron

Teachers College, Columbia University, New York, NY, USA

Christine.Baron@tc.columbia.edu

Brenda Trofanenko

Acadia University, Wolfville, NS, Canada

Brenda.Trofanenko@acadiau.ca

Despite the integral role that historic sites play in history teacher education, scant empirical research exists on the effectiveness of using them to improve teacher knowledge, skills, or dispositions. This article offers an extensive review of more than 600 articles that comprise the current literature at the intersection of teacher, museum, and history education research and provides a research agenda to guide evidence-based research in these areas. The agenda is the culmination of the work generated via an American Education Research Association (AERA) Research Conference and draws upon expertise of researchers in these related fields. The agenda urges researchers to formulate research that pose questions about teaching and learning at historic sites that transcend individual sites, connect it to the larger agenda of Teacher Education research, explores mechanisms for effective transfer of learning from the historic site to the classroom, and investigates the expertise of historic site staff and their preparation for serving as teacher educators. Recommendations for enacting these goals are included.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Key words: teacher education; museum education; history education, teacher professional development, pre-service teacher education

Türkiye’de Tarih Öğretimi Kaynakçası Hakkında Bir Değerlendirme

Doç. Dr. Özgür YILDIZ Yüksek lisans öğrencisi Zülfü ÇAPAR

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Tarih, insanların kendi toplumunda var olan kimlik kavramlarını ve gelecek için kolektif bir birliktelik oluşturmalarını sağlayan tecrübelerin bir bütünüdür. Kuşkusuz bir topluluğun bir millete dönüşmesi için ortak bir geçmişe, sürekliliği olan birlikteliğe sahip olması gerekir. Oluşturulan ortak tarih bilinci, 20 yy. paradigmasının eğitim sistemlerine yansması ve var olan tarih öğretiminin öğrencilere verilmesi için gereklidir. Geçirdiği süreçten ders alabilen toplumlar ise gelecek planlarını daha sağlam yapabilirler. Geçmişten çıkarım yapabilmek için ise, bu sürecin objektif biçimde aktarılması gerekmektedir. Bu süreçte tarihçiler her zaman geçmiş kaynak olarak ele alacak olsalar bile dinamik bir ileri görüş tekniğine sahip olup, bu şekilde çalışma yapmaları gerekmektedir çünkü bilgi hiçbir zaman statik olmamıştır. Sürekli eski bilgilerin üzerine bir yenisi eklenir. Değişen kaynakçaya göre araştırma yapacak kişilerin bilgi üretimini takip edebilmesi, yenilenen kaynakçadan haberdar olması ile sağlanır. Hazırlanan bu çalışma tarih öğretimi araştırması yapacak olan bireylere yol gösterip katkı sağlamak amacıyla oluşturulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Tarih öğretimi, Kaynakça, Araştırma

An Assessment About References in Teaching History in Turkey

Assoc. Prof. Dr. Özgür YILDIZ

Zülfü ÇAPAR

Muğla Sıtkı Koçman University

History is the sum of experiences that enable people to create a collective association for existing and future concepts of identity in their communities. There no doubtly, it should have a common past and continuous togetherness so that a community can turn into a nation. This created common historical conscience is necessary in teaching to the pupils for the 20th century paradygm and the for current history teaching. Once the communities take lessons from the past they may plan their future better. Conclusion from the past needs objective transfer of the process. Although historians have always relied on the past as the only reference to history, they must also have a dynamic foresight technique and work progressively in this way. Because, knowledge has never been static. New İnformation is added on the past ones. Researchers should be informed about updated references in order to keep up with new information this work study has been prepared in order to contribute to the individuals who will study history teaching.

Keywords: Turkey, Teaching History, References, Education

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Alan Bilgisinin Görsel Okuryazarlık Becerisine Etkisi

Yrd. Doç. Dr. İbrahim TURAN

İstanbul Üniversitesi, HAYEF, Sosyal Bilgiler Eğitimi

Doç. Dr. Ufuk ŞİMŞEK

Atatürk Üniversitesi, KKEF, Sosyal Bilgiler Eğitimi

Doç. Dr. Ümit ŞİMŞEK

Atatürk Üniversitesi, KKEF, Fen Bilgisi Eğitimi

Kısaca görsel mesajları okuma, analiz etme, yorumlama ve üretme olarak tanımlanabilecek görsel okuryazarlık bilgi çağı toplumunda her bireyin sahip olması gereken temel becerilerden biri haline gelmiştir. Bu sebeptendir ki günümüzde görseller gerek bir bilgi kaynağı gerekse öğretimi destekleyici materyal olarak birçok derste sıklıkla kullanılmaktadır. Ancak görsel kullanımının etkililiği öğretmen ve öğrencilerin görsel okuryazarlık ve analiz becerilerine bağlıdır. Bir görselin doğru analiz edilmesinde verilen olayla ilgili alan bilgisinin mi yoksa düşünme becerilerinin mi daha etkili olduğu tartışma konusudur. Bu çalışmanın amacı görsel okuryazarlık düzeyinde alan bilgisinin etkisini ortaya koymaktır. Nitel durum çalışması yönteminin uygulandığı araştırmanın çalışma grubunu Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinin Tarih, Coğrafya, Matematik, Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler eğitimi bölümlerinde okuyan 4. Sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Araştırma örneklemini belirlenen bölümlerin 4. Sınıflarından gönüllülük esasıyla seçilen 20 öğrenci (toplam 100) oluşturmuştur. Araştırma için gerekli veriler “Görsel Analiz Çalışma Kâğıdı” kullanılarak elde edilmiştir. Görsel okuryazarlık düzeyinde alan bilgisinin etkisini ortaya koyabilmek için bu çalışma kâğıdında tarihi görsellere yer verilmiş ve farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin verilen görselleri analiz düzeyleri arasında bir fark olup olmadığına bakılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Görsel Okuryazarlık, Alan Bilgisi, Görsel Analiz, Düşünme Becerileri, Tarih

The Effect of Content Knowledge On Visual Literacy Skills

Assist. Prof. Dr. İbrahim TURAN

İstanbul University

Assoc. Prof. Dr. Ufuk ŞİMŞEK

Atatürk University

Assoc. Prof. Dr. Ümit ŞİMŞEK

Atatürk University

Visual literacy which can be defined in short as reading, analyzing, interpreting and producing visual messages is one of the basic skills needed in the Information Age society. This is why visuals are often used in many classes as a source of information as well as a material to support teaching. However, their effectiveness depends on the teacher's and students' visual analysis and visual literacy skills. Whether content knowledge or thinking skills are more effective on the correct visual analysis is a matter of discussion. The aim of this study is to reveal the effect of the content knowledge on visual literacy level. The study group of this qualitative case study consisted of

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Atatürk University, Kazım Karabekir Education Faculty, department of history, geography, mathematics, science, and Social Studies students. The research sample consisted 20 students from each department (total 100) selected on a voluntary basis among 4th grades. The required data for the research was obtained by using “visual analysis worksheet”. In order to illustrate the effect of content knowledge on the level of visual literacy historical visuals have been used in this worksheet and to reveal whether participants’ visual analysis levels change based on their department.

Keywords: Visual Literacy, Content Knowledge, Visual Analysis, Cognitive Skills, Thinking Skills

Tevrat, İncil ve Kuran-ı Kerim’de İlahi Mesajın İletiminde Bir Araç Olarak Tarih

Yrd. Doç. Dr. Yunus İNCE

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, yunusince@yandex.com

Tarih, insanlığın hafızasıdır. Dolayısıyla tarih, insanlığın maziden hâle, hâlden istikbâle devam eden serüveninde bir kılavuz işlevi görür. Bu noktada tarih ile dinlerin aynı noktada buluştuğu görülmektedir. Zira hem tarih, hem de dinler insanlığın hâli hazırdaki yaşantısını biçimlendirmektedir. Bu tebliğ Tevrat, İncil ve Kuran-ı Kerim özelinde ilahî mesajın insanlara aktarımında tarihin nasıl bir araç işlevi gördüğü sorusunun cevabını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Üç kutsal kitap, bazı noktalarda aynı konulara değinmektedirler. Üç kutsal kitap, tarihî hadiseler üzerinden insanlığa hitap etmektedir. Sık sık geçmiş dönemlere/toplumlara ait tarihî hadiseler bir ibret vesilesi olarak insanlara sunulur. Üç kutsal kitabın tarihî hadiseler üzerinden hâli ve istikbâli biçimlendirme gayretinde ne gibi bir dil kullandığı meselesi tebliğde cevabı aranacak bir diğer sorudur. Tebliğde üç kutsal kitabın içerisinde aktarılan tarihî hadiseler kıyaslamalı olarak incelenecek, tarihî hadiselerin aktarımındaki benzerlikler ve farklılıklar ortaya konulacaktır. Söz konusu tarihî hadiseler üzerinden insanlığa nasıl bir mesaj verildiği hususunun ortaya çıkarılabilmesi için kullanılan dilin analizi yapılacaktır.

Anahtar kelimeler: Tevrat, İncil, Kuran-ı Kerim, tarih, ilahî mesaj

History as an Instrument in Conveying the Divine Message in Torah (The Old Testament), Bible (The New Testament) and Koran

Assist Prof. Dr. Yunus İNCE

Muğla Sıtkı Koçman University Faculty of Letters Department of History, yunusince@yandex.com

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

History is the memory of mankind. Therefore, history serves as a guide in the journey of mankind from past to present and from present to the future. It is seen that history and religions meet at the same point here because both history and religions shape mankind's life at present. This paper aims to find an answer to the question what kind of an instrumental function history plays in conveying divine message to people in the context of Torah, Bible and Koran. These three holy books deal with the points same in regard to certain issues. They address people through historical events. Very frequently, historical events belonging to past periods/ communities are presented to people as cases in point. What kind of a language the three holy books use in attempting to shape the present the future via the historical events is another question to which answers are sought in this paper. In the paper, the historical events conveyed in the three holy books will be examined comparatively and similarities and differences in the conveying of historical events will be revealed. The language used to this end will be analyzed in order to demonstrate what kind of a message is given to mankind via the historical events in question.

Key Words: Torah, Bible, Koran, history, divine message

Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Atatürk'e İlişkin Algılarının İncelenmesi

Doç. Dr. Cengiz DÖNMEZ

Merve MAVİ

Gazi Üniversitesi

Bu araştırma, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu olan Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'e ilişkin sekizinci sınıf öğrencilerinin algılarını belirlemek amacıyla planlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda; öğrencilerin Atatürk'e ilişkin geliştirdikleri metaforlar ve çizdikleri resim/karikatürler incelenecektir. Nitel araştırma deseninde tarama modelinde gerçekleştirilecek olan çalışmada, üçgenleme şeklinde veri toplamaya uygun olarak nitelendirilen nitel araştırma teknikleri (mecazlar yoluyla veri toplama ve doküman analizi) birlikte kullanılacaktır. Araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 eğitim öğretim bahar döneminde Kocaeli ili Derince ve Körfez ilçelerinde öğrenim gören 158 (84 kız - 74 erkek) sekizinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcılardan elde edilen verilerin çözümlenmesinde ve yorumlanmasında içerik analizi kullanılacaktır. Araştırma sonucunda, elde edilen bulgulardan yola çıkılarak katılımcıların Atatürk'ü nasıl algıladıklarına yönelik sonuçlar ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Atatürk, T.C. İnkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi, ortaokul, metafor, nitel araştırma.

The Senses of Eight Grade Students About Mustafa Kemal Atatürk

Assoc. Prof. Dr. Cengiz DÖNMEZ

Merve MAVİ

Gazi University

This research was planned to find out the senses of eight grade students about Mustafa Kemal Atatürk who is founder of Turkish Republic. In accordance with this aim, the metaphors and

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

drawings/ cartoons about Atatürk, which students create will be analyzed. In this research which will be carried out with qualitative (data acquisition in abstract way and data analization) research and survey model, qualitative research techniques that is supposed to be suitable for data acquisition in the form of triangulation will be used. The working group of the research consist of 8 th graders (84 female- 74 male) that receive education in Kocaeli , Derince and Körfez (districts of province Kocaeli) Content analysis will be conducted to analyze and interpret the data of the study. In the result of this research , how participants perceive Atatürk will be carried out.

Key Words: Atatürk, Revolution History and Kemalism, secondary school, metaphor, qualitative study, qualitative research.

Tarih Öğretmen Adaylarının “Yenilikçi Tarih Öğretimi Etkinlik Örnekleri”: Etkinlik Kitabına İlişkin Görüşleri

Yrd. Doç. Dr. Ahmet TOKDEMİR Öğr. Gör. İbrahim YAHŞİ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Tarih dersleri, insanoğlunun tecrübe ve deneyimini yeni nesillere aktarmak için önemli fırsatlar sağlaması açısından sosyal bilimlerin en önemlilerinden biridir. Bu deneyim ve tecrübenin nasıl aktarılacağı, yani tarih öğretiminin hangi amaçlarla ve nasıl olacağı neyin öğretileceği kadar önemlidir. Ülkemizde özellikle 1998 sonrası eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması sonrasında tarih öğretiminin nasıl olması gerektiğine ilişkin çalışmalar artmıştır. Öğrenciyi bilişsel ve duyuşsal bağlamda geliştiren, bilgi aktarımının yanı sıra becerileri ve değerlerin de kazandırılmasını gerektiren bir tarih öğretim anlayışını hedefleyen bu çalışmalar kapsamında ortaya çıkan ürünlerden biri de bu çalışmanın konusunu oluşturacak olan “Yenilikçi Tarih Öğretimi Etkinlik Örnekleri” adlı etkinlik kitabıdır. İki yıllık bir süreyi kapsayan araştırma tarih öğretmen adaylarının Pedagojik formasyon programı kapsamında aldıkları özel öğretim yöntemleri dersinde kitapta yer alan etkinlikleri uygulayıp daha sonra etkinlikler ve etkinlik kitabı hakkındaki görüşlerini toplamak ve elde edilen veriler doğrultusunda dersin içeriğinin zenginleştirilmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Nitel bir çalışma olarak tasarlanan çalışmanın yöntemi eylem araştırması olup yarı yapılandırılmış görüşme formu ve odak grup görüşmesi veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Çalışma sonucunda öğretmen adaylarının etkinlik kitabı ve kullanımına ilişkin görüşleri tespit edilmiş, bu görüşler doğrultusunda dersin işlenişinde gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Anahtar sözcükler: Tarih öğretimi, etkinlik örnekleri, eylem araştırması.

History Teachers Opinions about the Activity Book of “Innovative History Education Exemplar Activities”

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Assist. Prof. Dr. Ahmet TOKDEMİR Lecturer İbrahim YAHIŞI

Recep Tayyip Erdoğan University

History lessons are one of the most important social sciences for providing significant opportunities to transfer human experience and knowledge to new generations. The purpose of teaching history and how it should be taught is more important than what will be taught in history lessons. Studies on teaching history increased significantly after the restructuring of the educational faculties in 1998. It is intended to transfers of skills and values as well as the transfer of knowledge in the new understanding of history teaching. One of the studies in this context is the project of *A key to Europe: Innovative methodology in Turkish school history*. This project resulted with an activity book as the name of “*Innovative History Education Exemplar Activities*” which will form the subject of this qualitative research. The research aims to evaluate the activities after applying these activities in the course of special teaching methods which is a compulsory course for pedagogical training program. The method of the research is action research, and a semi- structured interview form and focus group interview were used as the data collection tools. As a result of two years of research teacher candidates’ views on the activities and the usage of the activity exemplar book has taken, and the course content enriched according to the obtained data.

Key Words: Teaching history, Examples of activities, action research.

Tarih Öğretim Atölyesi Olarak Başbakanlık Osmanlı Arşivi: Arşivcilerin Öğrenci Gezilerine İlişkin Görüşleri

Yrd. Doç. Dr. Muhammet Ahmet TOKDEMİR

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Arşivler toplumların ve devletlerin hafızaları durumunda olup tarihçilerin mutfağı olarak bilinirler. Arşivler uzmanlar ve tarihçiler gibi tarih yazarları ve araştırmacıların dışında tarih öğrenenler bağlamında da tarih öğretimine katkı sağlayabilirler. Başbakanlığa bağlı Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı da başta İstanbul olmak üzere ülkemizin çeşitli şehirlerinden gelen öğrencilerin ziyaret ettiği ve tarih öğretimine katkı yapan kurumlardan birisi durumundadır. Bu çalışma ile Başbakanlık Osmanlı Arşivi’nin bir atölye olarak tarih öğretimine yaptığı katkılar ele alınacaktır. Çalışma ile Başbakanlık Osmanlı Arşivi’ne gelen öğrenci gruplarına rehberlik yapan dört uzmanın öğrencilerin arşivdeki deneyimlerine ilişkin görüşlerine yer verilecektir. Nitel bir araştırma olarak tasarlanan çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre uzman rehberler arşive tarih öğretmenlerinin rehberliğinde önceden yapılmış bir plan çerçevesinde gelen ve Osmanlı Türkçesi eğitimi almış öğrenci gruplarının daha ilgili olduğunu, arşiv sergi alanı gezisinin öğrencilerde olumlu izlenimler bıraktığını ve öğrencilerin tarih derslerinde gördükleri bilgileri pekiştirdiğini gözlemleyebildiklerini ifade etmişlerdir. Sergi alanında yer alan Osmanlı modernleşmesi bölümü ile müzehhep ferman ve beratlar öğrencilerin en çok ilgi gösterdiği kısımlardır. Öğretmenlerin farklı branşlardan olması, Belediye’nin kültür gezileri kapsamında gelen öğrencilerin ilgisizliği ve gelen ortaöğretim öğrencilerinin Osmanlı Türkçesini bilmemesi temel sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar sözcükler: Osmanlı Arşivi, Tarih eğitimi, Müze gezisi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Ottoman Archive as a Workshop of Teaching History: Archivists' Opinions about Students Visit

Assist. Prof. Dr. Muhammet Ahmet TOKDEMİR

Recep Tayyip Erdoğan University

Archives is the memory of society and the states and known as the kitchen of the historians. They usually serve to historians and other researchers but in context of learning history they can to teaching history. The Ottoman Archives which is one of the prime ministry institutions within General Directorate of State Archives is one of the institutions that contribute to teaching history. This Ottoman Archives is hosting an exhibition site which designed like a document and archival goods museum is visited by students from various cities of the country, mostly from İstanbul. In this study it will be discussed the Ottoman Archives' contribution to teaching history. The study includes four guiding experts' feedback about student groups' visit and their experience in the Ottoman Archives exhibition site. The study designed as a qualitative research and a semi-structured interview form used as data collection tool. According to the results guiding experts stated that the visits which organised under the guidance of history teachers within the framework of a plan in advance are becoming more efficient. Students who know about Ottoman manuscript are more concerned and they seem more satisfied after the visit. Sections that attract students are Ottoman modernization, firmans and berats which have an attractive manuscript. Teachers from different branches who is leading the study visits, apathy of students from the municipal cultural visits, and the lack of Ottoman writing knowledge are the main problems in the opinions of the guiding experts.

Key Words: Ottoman archive, Teaching history, Visiting museum.

Tarih Ders Kitaplarının Değer Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi: Tarih Öğretmenlerinin Görüşleri

Dr. Celal MUTLUER

Gediz Üniversitesi

Tarih derslerinde öğrencilere değerlerin öğretiminde ders kitabının önemi büyüktür. Ders kitabı eğitim ve öğretimin önemli bir unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Ders kitapları bir öğretim aracı olmanın yanında öğrencilerin değer sisteminin şekillenmesinde de rol oynayabilmektedir. Bu bağlamda tarih derslerinin değer eğitimindeki yerinin bilinmesi ve ders kitaplarının değer eğitimine katkı sağlayacak biçimde geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmanın amacı, tarih öğretmenlerinin tarih ders kitaplarının değer eğitimine katkıları hakkındaki düşüncelerini ortaya koymaktır. Çalışma nitel bir anlayışla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2015- 2016 eğitim öğretim yılında İzmir'in Karşıyaka ilçesinde görev yapan ve tesadüfî örneklem yöntemiyle seçilen 10 tarih öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Mülakat formu aracılığıyla toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler, tarih derslerinin değer eğitimine katkıları, tarih ders kitaplarının değer eğitimine uygunluğu, tarih ders kitaplarında değer eğitimiyle ilgili bulunması gereken konular ve tarih ders kitaplarında yaşanan problemler temaları altında yorumlanmıştır. Elde edilen verilere dayalı olarak, çalışmaya katılan tarih öğretmenlerinin tamamı tarih ders kitaplarını değer eğitimine katkı açısından yeterli bulmadıklarını

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education belirtmiştir. Bu bağlamda çalışmada tarih öğretmenlerinin ders kitaplarının değer eğitime katkı sağlayacak yönde geliştirilmesi gerektiğini belirtmesi olumlu bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Değer Eğitimi, Tarih Ders Kitabı, Tarih Öğretmeni

Evaluation of History Course Books in terms of Values Education: The Remarks of History Teachers

Dr. Celal MUTLUER

Gediz University

In history lessons, course book has a great importance in values education of students and it appears as a significant component of education. Besides being an educational appliance, the course book has a role in forming the value system. In this regard, it is supposed to know the place of history lessons in values education and to enhance the course books in a way to contribute values education.

The aim of this study is to present the remarks of history teachers on course books' contribution to the values education. The study is performed with a qualitative understanding. 10 history teachers, who are working in Karşıyaka, İzmir in 2015-2016 academic years and who are chosen by random sampling method, form the study group of this research. Semi- structured interview is used as data collection tool. Datas of the interview forms are analysed by content analysis method. The datas of the research are interpreted under the themes such as contribution of history lessons to the values education, sufficiency of history books for the values education, content of the history books about values education and problems of the history course books. According to the datas, all of the history teachers contributing to the study state that history books are not sufficient enough for values education. In this sense, the statement of history teachers about the enhancement of history course books can be regarded as a positive result.

Key Words: Value, Value Education, History Education, History Teacher

Üstün Yetenekli Öğrencilerin Tarih Dersine Yönelik Görüş ve Önerileri

Yrd. Doç. Hasan Sungur

Tunceli Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

Yrd. Doç. Meliha Köse

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Yapılan araştırmalar neticesinde toplam nüfusun yaklaşık % 1-2 gibi bir oranını oluşturan üstün yetenekli kişilerin eğitimi gerek kendilerini geliştirmeleri ve gerekse ülkelerinin geleceğine yön vermeleri açısından son derece önemlidir. Üstün yetenekli çocukların en belirgin özellikleri yaşıtlarına göre öğrenme becerilerinin, yaratıcılıklarının, motivasyonlarının, liderlik vasıflarının yüksek olmasıdır. Bu özelliklere sahip çocukların gelişimlerine yardımcı olmak için onlara yönelik programların geliştirilmesi zorunludur. Geliştirilecek programlara yardımcı olması ve üstün yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarının belirlenmesi bakımından, bu öğrencilerin okullarda karşılaştıkları dersler hakkında görüşlerinin alınması önemlidir.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Nitel bir araştırma olan bu çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin tarih öğretimi hakkında görüş ve önerileri elde edilmeye çalışılmıştır. Çalışma grubunu Türkiye'nin tek üstünler Lisesi olan TEV İnanç Türkeş Özel lisesinde okuyan 47 üstün yetenekli öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplamak için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunun kapsam ve yapı geçerliğini sağlamak için 4'ü tarih öğretimi alanından 1'i ölçme ve değerlendirme alanından 5 uzmanının görüşü alınmıştır. Görüşmeler kayıt altına alınmış, daha sonra birebir metne çevrilerek, veriler içerik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir.

Araştırmanın sonucunda üstün yetenekli öğrencilerin tarih öğretiminde çok perspektifliliğe ve objektif bakış açısına önem verdikleri görülmüştür. Ayrıca ezberden uzak ve disiplinlerarası bir tarih öğretimine vurgu yaptıkları belirlenmiştir. Tarih öğretmenlerinde aradıkları özellikler arasında, alanında donanımlı olması, entellektüel birikime sahip olması, tarafsız ve açık görüşlü olması bulunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Öğrenci, Üstün Yetenekli Öğrenci, Tarih Öğretimi, Müfredat,

Views and Recommendations from Gifted and Talented Students on History Class

Assist. Prof. Hasan Sungur
Tunceli University, Faculty of Literature

Assist. Prof. Meliha Köse
Bartın University, Faculty of Education

According to the conducted research and studies, educating the gifted and talented individuals, who approximately make up 1-2% of the total population, is very crucial both in relation to their self-development and shaping the future of their societies. Compared to their peers gifted and talented individuals learn rapidly and quickly grasps new contents, are more creative or imaginative, are highly motivated and usually have superior leadership skills, which are among the typical characteristics of such individuals. Developing a program tailored to for such individuals is a must for self-improvement. Getting the feedback from the gifted and talented students on the course content that they have in schools is essential for enabling the development of a program that identifies their needs and responds to them accordingly.

In this qualitative study, the goal was to get the feedback and recommendation from gifted and talented students. The group included 47 gifted and talented students from TEV İnanç Türkeş Özel Lisesi, which is the only high school in Turkey for gifted and talented. Semi-structured interview form was used for collecting the data. Opinions from 5 experts, 4 in the field of history education and 1 in the field of assessment and evaluation, were received in order to ensure the validity on the form and content of the interview forms. The interviews were recorded, transcribed, and data was analysed using the content analysis method.

The research and study concludes that the gifted and talented students emphasize an approach that involves various perspectives and objectivity. Additionally, the students highlighted that the history education should not be based on rote-learning and needs to be interdisciplinary. Being well equipped

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

in the field, intellectual curiosity and profundity, objectivity and open mindedness are among the qualifications that the gifted and talented students demands from the history teachers.

Key words: Student, Gifted and Talented Student, History Education, Curriculum

Üstün Yetenekli Öğrencilerin Tarih Öncesi Döneme İlişkin Algıları

Yrd. Doç. Dr. Faruk Taşkın

Artvin Çoruh Üniversitesi Öğretim Üyesi

Yakup Ayaydın

Marmara Üniversitesi Doktora Öğrencisi

Bu çalışmada karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin tarih dersine karşı tutumlarını, tarih öncesi yaşama ilişkin bilgilerini artırmak ve bakış açılarını geliştirmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Mersin ilinde bulunan Bilim ve Sanat Merkezinde 30 üstün yetenekli öğrenci ile Mersin ilinde bulunan tarih öncesi yerleşim yerlerinden Pompeipolis (Soli) ve Mersin Arkeoloji Müzesinde gezi/inceleme çalışması yapılmıştır. Araştırmada tarih dersi tutum ölçeği ve araştırmacı tarafından geliştirilen açık uçlu sorular kullanılmıştır. Yerel tarih çalışması yapılmadan önce öğrencilerin tarih dersine karşı tutumu, tarih öncesi yaşama ilişkin algıları/bakış açıları değerlendirilmiştir. Daha sonra öğrencilerle birlikte adı geçen mekânlara gezi/inceleme çalışması yapılmıştır. Yerel tarih çalışması yapıldıktan sonra öğrencilerin tarih dersine karşı tutumu, tarih öncesi yaşama ilişkin algıları/bakış açıları tekrar değerlendirilmiştir. Öğrencilerin tutum ölçeği ve açık uçlu sorulara verdikleri cevaplardan mekânsal incelemeden sonra öğrencilerin tarih öncesi yaşama ilişkin bilgilerinin, bakış açılarının, algılarının ve tarih dersine karşı tutumuna ilişkin etkisinin nasıl olduğu tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen verilere göre yerel tarih çalışmasının öğrencilerin tarih dersine karşı tutumunu olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir. Yerel tarih çalışması ile öğrencilerin tarih öncesi yaşama ilişkin bilgilerinin arttığı, tarih öncesi yaşama ilişkin bakış açılarının, tarih öncesi yaşamı algılamalarının olumlu yönde değişim gösterdiği tespit edilmiştir. Bu bağlamda tarih derslerinde eğitim görülen çevrede tarih mekânlarının konu-mekân ilişkisi içerisinde yerel tarih çalışması yapılarak işlenmesi öğrencilerin tarih öğretimine olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Üstün Zekâlı Çocuklar, Yerel Tarih, Tarih Öncesi Dönem

Gifted children's perception towards pre-historic period

Assist. Prof. Faruk Taşkın

Associate Member of Artvin Çoruh University

Postgraduate Student Yakup Ayaydın

Marmara University Postgraduate Student

Mixed research methods are used in this study. It is aimed to improve the behavior of gifted children, their knowledge on pre-historic life, and their perception towards it. In line with this goal, tour/examination studies to Pompeipolis (Soli), a pre-historic settlement in Mersin, and Mersin Museum of Archeology were conducted with 30 gifted children in the Center of Science and Art in Mersin province. In this study, we used history class attitude scales and open-ended questions

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

developed by the surveyor. Before conducting a local history study, students' attitude towards history lesson and their perception/perspective on pre-historic life were evaluated. Afterwards, tour/examination studies were conducted to the mentioned places with the students. After conducting the local history study, students' attitude towards history lesson, their perceptions/perspectives on pre-historic life was re-evaluated. Based on the students' attitude scale and answers to open-ended questions we determined how the student's knowledge about pre-historic life affects their perspective, perception and attitude towards history lessons. According to the data obtained from the research, it was determined that local history study positively affects students' attitude towards history lesson. It was determined that with local history study, students' knowledge about pre-historic life increased, and their perception of pre-history life changed in a positive manner. In this context, it is considered that conducting history lesson with local history study within the subject- place relationship in the education environment would contribute positively to the history education of the students.

Keywords: Gifted children, Local History, Pre-historic period.

Kimlik İnşası ve Aktarımında Müzeler ve Müzeciliğin Rolü: 500. Yıl Vakfı Müzesi Örneği

Berken Döner

Kocaeli Üniversitesi İletişim Bilimleri Doktora Öğrencisi

Prof. Dr. Emel Baştürk Akca

Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi

Müzeler, tarihe tanıklık etmenin yanı sıra, kimlik inşası ve temsilinin de önemli araçlar olarak görülürler. Özellikle ulusal müzelerde her ulus kendi tarihine ait eserleri toplayarak, hem bunlara kuşaktan kuşağa aktarılması gereken unsurlar olarak bir değer atfetmekte, hem de bu unsurları sergilemektedir. Ulusal tarih yazımında önemli merkezler ve eserlere sahip olan Türkiye’de bir ulusal müzecilik anlayışının gelişmemiş olduğu görülmektedir. Buna paralel olarak ülkede yaşayan azınlıkların da kendi tarihlerini ve kimlik serüvenlerini sergiledikleri müzelerin sayısı yok denecek kadar azdır.

Bu çalışmada tarih yazımı ve buna bağlı olarak kimlik inşasında müzelerin rolü çerçevesinde Türkiye Musevi Cemaati’ne ait 500. Yıl Vakfı Türk Musevileri Müzesi incelenecektir. Müzenin tarihçesi ve sergilenen eserler bağlamında Türk Musevi Cemaati’nin

- Kendi kimliklerine ilişkin olarak hangi unsurları ön plana çıkarttıkları,
- Türkiye’de Musevi vatandaş olmanın gelişimini hangi olaylar üzerinden sergiledikleri ve
- Türkiye toplumu ile nasıl ilişki kurdukları (kültürel etkilenmeler / entegrasyon) sorularına yanıt aranmaya çalışılacaktır.

Musevi Cemaatinin Türkiye coğrafyasındaki tarihlerini bu müze aracılığıyla nasıl tanımlayıp aktardıklarını ortaya koymak çalışmanın temel problemidir. Alan araştırması ve literatür taraması yöntemleri kullanılan çalışmada müzeciliğin kültürel kimliğin korunmasındaki rolü, azınlık müzeleri ve yaşadıkları toplumun kültürel mirasına katkıları gibi konular da tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Müzecilik, 500. Yıl Vakfı Türk Musevileri Müzesi, Musevi Cemaati Kimlik Stratejileri

Role of Museums and Museology for Construction of Identity and Reflection : Sample 500 th Year Foundation Museum

Berken Doner

Kocaeli University Communication Sciences PhD Student

Prof. Dr. Emel Basturk Akca

Kocaeli University Communication Faculty

Museums are considered as construction and representation of identity besides witness to the history. Especially in national museums, each nation attribute a value as they should be pass from generation to generation while collecting their own historical artifacts and they exhibit them proudly. In Turkey where have important national historiography centers and artifacts there is not a understanding of national museum. Concordantly there are not many museums in which minorities can exhibit their histories and identity adventure..

In this study, it will be seek answers of;

Jewish Museum of Turkey will be examined which belongs to Turkish Jewish Community from the perspective of its role of historiography and construction of identity.

What elements they bring forefront in relation to their identities,

Which events they select for exhibit progress of being Jewish Citizen in Turkey and how they get in contact with society of Turkey.(cultural interactions / integration)

How it is reflected through this museum how is the history of Jewish community in Turkey geography is the main problem of research. In study that is be used methods field research and literature the role of museums in preserving cultural identity, minority issues such as museums and cultural heritage to contribute to the society in which they live will also be discussed.

Key Words: Museology, 500 Year Foundation Museum of Turkish Jews, Jewish Community, Identity Strategies

Tarih Öğretmenlerinin Görsel Kullanma Durumları Ve Bunun Lise Öğrencilerinin Görsel Okuma Becerilerine Yansıması

Yrd. Doç. Dr. Hasan ASLAN

Kafkas Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. İbrahim TURAN

İstanbul Üniversitesi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Özet: Bu araştırmanın amacı, tarih öğretmenlerinin görsel kullanma durumları ve bunun lise öğrencilerinin görsel okuma becerilerine ne kadar yansıdığını belirlemektir. Ayrıca öğretmenlerin bu alandaki uzmanlık düzeylerinin, öğrencilerin görsel okuma beceri düzeyleri üzerinde bir etkisinin olup olmadığını ortaya koymaktır.

2013-2014 eğitim-öğretim yılının bahar döneminde gerçekleştirilen bu araştırmanın ilk aşamasında Erzurum ili, Yakutiye ve Palandöken merkez ilçelerinde görev yapan 19 tarih öğretmeni, araştırmacı tarafından daha önceden oluşturulan kriterlere göre hazırlanan yapılandırılmış gözlem formu kullanılarak gözlemlenmiştir. Gözlem formundan elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucu tarih öğretmenlerinin görsel kullanım düzeyleri belirlenmiştir. Buna göre görsel kullanım düzeyi yüksek olan iki öğretmen, görsel kullanım düzeyi düşük olan iki öğretmen tespit edilmiştir. Araştırmanın ikinci aşamasında belirlenmiş bu öğretmenlerin dersine girdiği 9. ve 10. sınıflardan oluşan toplam 92 öğrenci üzerinde görsel okuma düzeyi formu uygulanarak, öğretmenlerin görsel kullanım durumlarının, öğrencilerin görsel okuma becerilerine ne kadar yansıdığı incelenmiştir. Araştırma nitel bir yaklaşım ile ve bütüncül çoklu durum örnek olay deseni ile yürütülmüştür. Araştırmada nitel veri toplama araçlarından yapılandırılmış gözlem formu ve görsel okuma düzeyi formu kullanılmıştır. Yapılandırılmış gözlem formundan elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile görsel okuma düzeyi formundan elde edilen veriler ise belirlenen kriterler çerçevesinde analiz edilmiştir. Görsel okuma düzeyi formundan elde edilen veriler doğru-yanlış-eksik ve frekans değerleriyle birlikte sunulmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre; araştırmaya katılan tarih öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun görsel materyalleri seçerken belirlenen kriterlere uydukları ancak bu görselleri sınıf ortamında kullanırken belirlenen kriterlere ise çok az uydukları görülmüştür. Yapılan değerlendirmelere göre, araştırmada yer alan tarih öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun, görsel materyalleri etkin kullanım düzeylerinin düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Görsel okuma düzeyi formundan elde edilen veriler değerlendirildiğinde ise, görsel kullanım düzeyi yüksek olan öğretmenlerin öğrencilerinin, görsel kullanım düzeyi düşük olan öğretmenlerin öğrencilerine göre daha çeşitli ve doğru cevaplar verdikleri, fakat bazı sorularda görsel kullanım düzeyi yüksek olan öğretmenlerin öğrencilerinin de verdikleri cevapların istenilen düzeyin altında olduğu görülmüştür.

Tarihsel Kaynaklar, Birinci Elden Kaynaklar, Görsel Okuryazarlık, Görsel Materyal, Görsel Materyal Kullanım Becerisi.

Status Of History Teacher's Visual Usage And Its Reflection On High School Students' Visual Reading Skills

Assist. Prof. Hasan ASLAN

Kafkas University

Assist. Prof. İbrahim TURAN

İstanbul University

The purpose of this research is to determine the history teacher's usage rate of visual sources in their lessons and its effects on high school students' visual reading abilities. Also, it aimed to reveal whether teachers level of proficiency in this field, has an effect on students visual reading ability level or not.

In the first stage of this research which started in 2013-2014 Education Year Spring term, 19 teachers in Erzurum from Yakutiye and Palandöken, observed by structured observation forms that formed by researcher based on determined criteria. History teachers' visual usage level is determined as a result of the evaluations of datas obtained from observation forms. According to this, two teachers

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

whose visual usage level high and two teachers whose visual usage level low is determined. In the second stage of research, visual reading level forms applied to 92 students of these teachers from 9th and 10th grades and teachers' visual usage effects on students' visual reading ability examined. Research carried out by qualitative approach and integrated multi case study. Structured observation form and visual reading level form is used in this study. Datas obtained from structured observation form analyzed by descriptive analysis and datas obtained from visual reading level form analyzed by identified criterias. Datas obtained from visual reading level form are presented with true, false, missing and frequency values.

According to research results; it is understood that teachers comply with the predetermined criterias while choosing visual materials, but not so much while using them in the classroom environment. According to the assessments, visual material usage of the history teachers in this research is low. When datas obtained from visual reading level form is evaluated; students of the teachers who use visual materials frequently gives more creative and true answers when compared with the students of the teachers who use visual less. But in some questions, answers of the students who are mostly guided by teachers with visual materials is unsatisfactory.

Key Words: Historical Sources, Primary Sources, Visual Literacy, Visual Material, Visual Material Usage Ability.

Türkiye’de Tarih Eğitimi Araştırmalarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Lisansüstü Tezler Örneği)

Yrd.Doç.Dr. Mehmet ELBAN

Bayburt Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı tarih eğitimi araştırmalarında yapılan lisansüstü tezleri bazı değişkenler açısından (Araştırma yöntemi, araştırmalarda kullanılan nicel ve nitel analiz yöntemleri, araştırmalarda belirtilmeyen araştırma yöntem hususları, araştırma konularının içeriği) incelemektir.

Tarih eğitimi ve öğretiminin ülkenin ve çağın gereksinimlerini karşılayabilmesi için sözü edilen araştırmaların alandaki eksikleri, var olan durumları saptaması ve alana yeni bakış açıları getirmesi beklenmektedir. Belirtilen beklentilerin karşılanmasında lisansüstü tezlerde araştırma yöntem bilgisi önemli bir bileşendir. Bu bağlamda araştırmanın problem durumu “Türkiye’de tarih eğitimi araştırmalarında yapılan lisansüstü tezler, araştırma yöntemleri açısından nasıldır?” şeklindeki temel problem cümlesi ile ifade edilmiştir.

Araştırmada kullanılan araştırma deseni, doküman araştırmasıdır. Araştırmada herhangi bir örnekleme gidilmeyerek erişime açık tüm tezler araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırma verilerinin analizinde ise doküman analizi ve içerik analizi kullanılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular sayısal olarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitimi, tarih eğitimi araştırmaları, lisansüstü tezler.

Investigation of the History Education Researches in Terms of Some Variables in Turkey (Graduate Theses Sample)

Assist. Prof. Dr. Mehmet ELBAN

The aim of the current research is to investigate the graduate theses in history education researches in terms of some variables (Research methods, qualitative and quantitative analysis methods used in the research).

It is expected that aforementioned researches should determine shortcomings and existing conditions in the field and bring new perspectives to field with the aim of fulfilling the necessities of the time and the country with the help of history education and history teaching. Knowledge of research methods in graduate theses is an important component for meeting the expectations. In this context, the problem status of the research expressed with the main problem sentence, which is “how are graduate dissertations conducted in history education in terms of research methods”.

The research design used in the current study is documentary research. Sample is restricted as the all graduate dissertations which are accessible in database of the National Thesis Center. Content and document analysis was used in the research data analysis. The findings were evaluated numerically.

Keywords: History education, history education researches, graduate theses.

Sosyolojik Açıdan Tarihsicilik Eleştirisi

Arş. Gör. Alkan ÜSTÜN

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü

Arş. Gör. Bahattin CİZRELİ

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü

Demokrasi siyasal değil toplumsal bir durumdur. Kişilerin kendilerini anlamlı kılabilirdikleri farklı kültür grupları içinde bulunması ve bu heterojen bütünlüğün korunması ancak birey ile en örgütlü yapı arasında koruyucu bir sosyal sahanın varlığı ile mümkündür. Sivil alanların varlığı ve korunması demokratik düşüncenin toplumsallaşması ile olur. Demokrasi siyasi seçimlerin sürekliliği ile değil çıkarlarının bilincinde olan ve toplumsal gerçekliğine yabancılaşmamış bireyler ile geçerli kılınır. Bireylerin yaşanan gerçeklikle irtibatını kesen, onların içinde bulunduğu duruma yabancılaşmasına neden olan ve gözlerine perde çeken düşünsel örtüler söz konusudur. Bunlar farklı alanlardan inşa edilen ideolojilerdir. Tarih aracılığıyla ideolojik, gerçek-dışı bir güvenli düşünsel saha kurma en yaygın kullanılagelen siyasal yöntemdir.

Güncel sosyal gerçekliğin kavranmasında geçmişten bugüne nedensellikler kurmak geçerli bir yöntemdir. Bu nedenle sosyoloji tarihsel metoda dayalı yapılmalıdır. Ancak tarihin eşitsizlikleri örten bir ideoloji olarak kullanılmasına karşı sosyoloji eleştirel yaklaşmalıdır. Bu sebeple sosyoloji tarihsellik ile tarihsicilik arasında bir ayırım yaparak demokratik durumun inşasına katkıda bulunmalıdır.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Bu çalışma teorik bir araştırmadır. Literatür üzerinden yürütülecek tartışmanın birinci bölümünde ideoloji kavramına sosyoloji alanından sunulacak eleştiriler ele alınacaktır. İkinci bölümde ise tarihsicilik eleştirisi yapılacak ve sonuç bölümünde tarih-sosyoloji ilişkisi yeniden değerlendirilecektir. Araştırmanın bilimsel alana katkısı yöntem tartışması üzerinden olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarihsicilik, Tarihsel Sosyoloji, Tarihsici İdeolojiler

Critique of Historicism in Sociological Context

Res. Asst. Alkan ÜSTÜN

Yıldırım Beyazıt University, Department of Sociology

Res. Asst. Bahattin CİZRELİ

Yıldırım Beyazıt University, Department of Sociology

Democracy is a social situation, not a political one. Various cultural groups can provide self-meaning to individuals. Moreover, this heterogeneous collectivity can only be possible with presence of a protective social area between individuals and the most organised structures. Presence of social areas and their sustainability can be achieved with socialisation of democratic thinking. Democracy is not continuity of elections. Rather, individuals who have awareness of own interests and non-alienated are crucial for democracy. There are hypothetical curtains which cause alienation and cut off individuals' link between reality and their lives. They are ideologies that structured on different areas.

Ideology via history has been used as a political way of establishing a non-realistic and safe intellectual area. Causation links which traces from back to today is a valid method in order to comprehend contemporary social reality. Because of this, sociology must benefit from history. However, one should be septic about usage of history as an ideology which try to gloss over historical inequality. Thus, to contribute structure of democratic situation, sociology should distinguish between historicity and historicism.

This study is a theoretical work and mainly the relevant literature will be deployed. The first part of the study will focus on critiques over ideology. Second part will mainly address critique of historicism. Finally, relation between sociology and history will be re-evaluated. Mainly, contribution of the study to the scientific area will be over methodological discussion.

Key words: Historicism, historical sociology, historicist ideologies

8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretiminde Kutu Oyunlarının Kullanımına Yönelik Örnek Bir Çalışma

Uzman Öğretmen Bilal BAYRAM

Milli Eğitim Bakanlığı

Uzman Öğretmen Özgür ARSLAN

Milli Eğitim Bakanlığı

Değişim ve sürekliliğin hızla yaşandığı dünyada ülkelerin bireylerin yetiştirilmesinden ve buna bağlı olarak eğitim sistemlerinden beklentileri her geçen gün artmaktadır. Türkiye de eğitim alanında dünyada yaşanan yenilikleri takibi deneyen bir ülke olup, 2000'li yılların başlarından itibaren başlayan program yenileme çalışmaları ders programlarında öğretmen ve öğrencilerin rollerini değiştirmiştir. Öğretmen merkezli öğretim yaklaşımı yerini öğrenenin öğrenme sürecinde, öğrenme eyleminin içinde olduğu bir yaklaşıma bırakmıştır. Günümüzde eğitim bilimcilerin öğretim yöntemleri konusunda

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

üzerinde durdukları problemlerden biri “öğrenciyi derste nasıl aktif kılabiliriz?” sorusudur. Eğitim bilimciler bu soruyu cevaplamak için birçok yöntem ve teknik geliştirmiştir. Bu çalışmanın amacı, ortaokul 8. sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretiminde öğrenciyi aktif kılabilen bir ders materyali olarak kutu oyunlarının nasıl kullanılacağını göstermektir. Betimsel tarama modelinde oluşturulan çalışmada, 8. sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde kutu oyunlarının nasıl kullanılacağı ve yararları belirtilerek bu oyunların kullanımına ilişkin bir uygulama yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitici Kutu Oyunları, Tarih Öğretimi, Aktif Öğrenme.

A Case Study on the Using of Educational Board Games in the 8th Grade History of Turkish Revolution and Atatürk Lesson

Bilal BAYRAM

Teacher, National Ministry Education

Özgür ARSLAN

Teacher, National Ministry Education

Since the world is experiencing rapid change and continuity countries' expectations about the upbringing of the individuals by their education systems is accordingly increasing every day. Turkey attempts closely following the innovations taking place in the world in the field of education. The programs have been changed the roles of teachers towards student active process starting from the early 2000s. Teacher-centred teaching approach replaces the learner at the centre of learning process in the learning activities. Today, one of the problems that the scientists focus on teaching methods is the question of *"how can we make students active in class?"*. The scientists have developed several methods and techniques to answer this question. The purpose of this study is to show how to use educational board games as a course material in order to make students centered in the learning process in primary school 8th grade History of the Revolution and Kemalism lesson. The study was designed as a descriptive research model. First, the benefits educational board games and how to use them in 8th grade History of the Revolution and Kemalism lesson were specified. Then, an example course was applied by using of these games.

Keywords: Educational Board Games, History Teaching, Active Learning.

Cumhuriyet Yılları Eğitim Tarihinde Halka Sağlık Bilgisini Sadeleştirerek Anlatmaya Çalışan Bir Eser: Sıhhi Konuşuk (1927)

Yrd. Doç. Dr. Ümüt Akagündüz

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi

Hastalıklarla özellikle de salgın hastalıklarla boğuşan yeni devletin temel sıkıntılarından birisi olan iş gücü eksikliği, insan sağlığının önemsenmesinin gerekliliğini belirginleştirerek çeşitli önlemlerle halkın bilinçlendirilmesi ihtiyacını doğurmuştur. 1927 yılında Amerikalı bir doktor olan Lorin Shepard tarafından Gaziantep'te hazırlanan “Sıhhi Konuşuk” adlı eser anlaşılır bir dille sağlık bilgisini kitlelere anlatmaya çalışmaktadır. İstanbul'da Maarif Kütüphanesi tarafından satılan 78 sayfalık eser mukaddime, on altı bab ve fihristten oluşmaktadır. Refahı ve istikrarı sağlıklı bireylerin varlığına bağlayan Shepard, en küçük toplumsal birimden en büyük toplumsal birime kadar sağlık bilgisinin gerekliliğine ve bunun üretime sağladığı katkıya dikkat çekmektedir. On altı konu başlığından oluşan

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

eserin ilk dört başlığında sağlık bilgisi ile vücudun işleyişi ve ihtiyaçları analiz edilirken beş, altı ve yedinci konu başlıklarında ise vücudu etkileyen fiziki, kimyevi ve biyolojik rahatsızlıklara odaklanılarak hararet, rutubet, esrar, nikotin, kafein, mantar ve cilt hastalıkları irdelenmektedir. Sekizinci ile on dördüncü başlıklar arasında kalan kısımlarda ise verem, bel soğukluğu, frengi, kuşpalazı, sıtma, çiçek, kızamık, lekeli humma, veba ve tifüs gibi hastalıklar değerlendirilmektedir. On beş ve on altıncı konu başlıklarında ise hamile kadınlar ile çocukların sağlığında dikkat edilmesi gereken noktalara odaklanılmakta çeşitli öneriler getirilmektedir. Bu düzlemde bildirinin amacı, “Sıhhi Konuşuk” adlı eserden hareketle Cumhuriyet’in ilk yıllarında sağlık bilgisinin halka nasıl ulaştırılmaya çalışıldığını somutlaştırmaktır. Çalışma için öncelikle tarama modeliyle 78 sayfadan oluşan “Sıhhi Konuşuk” adlı eser temin edilerek Osmanlıcadan günümüz Türkçesine transkripsiyonu yapılmıştır. Sonrasında ise söz konusu eserde halk sağlığına ilişkin veriler değerlendirilerek, Türk Eğitim Tarihinin önemli boşluklarından birisine katkı sağlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Sağlık, Hastalık, Halk, Bilinçlendirme

A Work of Art to tell Public Health Information in simplified way in the Early Republican Period Educational History: Sıhhi Konuşuk (Health Talk) (1927)

Assist. Prof. Dr. Dr. Ümüt Akagündüz
Ankara University Faculty of Educational Sciences

Struggling with diseases, particularly epidemic diseases, the new state having workforce deficit as one of the main problems was in need of underlining importance of health and making people conscious about health through various measures. An American doctor, Lorin Shepard wrote “Shhi Konuşuk (Health Talk)” giving health information in understandable language to public in 1927. Being in sale at Maarif Library in Istanbul, the book consists of 78 pages, sixteen chapters and index. Believing that welfare and stability comes with healthy individuals, Shepard attracts attention to necessity of health knowledge from the smallest unit of society to the biggest social unit and the contribution of it to the production. The first four chapters of the book consisting of sixteen chapters are about health knowledge and functioning and needs of body while chapters five, six and seven focus on physical, chemical and biological disorders affecting body and discuss temperature, humidity, hashish, nicotine, caffeine, fungi and skin diseases. Chapters eight to fourteen are on tuberculosis, gonorrhoea, Syphilis, Malaria, diphtheria, smallpox, measles, prulente meningitis, plague and typhus etc. Chapters fifteen and sixteen points out important points for pregnant women and children and give various recommendations. In this context, the paper aims to describe how health information was conveyed to people during initial years of republic with reference to book of “Sıhhi Konuşuk”. Screening model was essentially employed for the study and the book “Sıhhi Konuşuk (Health talk)” consisting of 78 pages was obtained and transcribed in present Turkish from Ottoman language. Then, the data concerning public health in the book were studied to conclude the study.

Key words: Health, Disease, Public, Making Conscious, Education

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Çok Partili Siyasi Yaşama Geçildikten Sonra Yazılan Yurttaşlık Bilgisi Ders Kitaplarında Halkı Aydınlatma Araçları (1945-1970)

Arş. Gör. Dr. Seval Yinilmez Akagündüz

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi

Toplumsallaşmanın, ideolojik söylemlerin ve hükümetlerin kendilerini meşrulaştırma süreçlerinde eğitim ve eğitimin vazgeçilmez araçlarından birisi olan ders kitaplarının halk üzerindeki etkisi kaçınılmazdır. Genel olarak daha iyi toplum ve beraberinde iyi yurttaşlar yetiştirme ideali, kendisini en açık ders kitaplarında göstermekte, yurttaşlık bilgisi ders kitapları ise bu noktada özel bir konuma yükselmektedir. Bu çerçevede çok partili siyasi yaşama geçildikten sonra yazılan yurttaşlık bilgisi ders kitaplarında, “Halkı Aydınlatılmasına Yardım Eden Kurum ve Vasıtalar” adında bir bölüm açılarak, burada halkın aydınlatılmasının bir ihtiyaç olduğu üzerinde durulmuştur. Ders kitabı yazarlarına göre, halkın bilimsel gelişme ve yeniliklerden haberdar olması uygar bir toplum yaratmak ve dünyadaki modernleşme hareketine dâhil olabilmek için bir tür zorunluluktur. İncelenen ders kitaplarında halkı aydınlatma araçları olarak şunlar gösterilmiştir; gazete, radyo, kitaplar, tiyatro, sinema, konser, konferans, miting, müzeler, sergiler. Bu çerçevede bildiride amaç 1945-1970 yılları arasında yazılmış ve örneklemimizi oluşturan yurttaşlık bilgisi ders kitaplarında, halkı aydınlatma araçlarının, halk üzerindeki etkisinin; dönemin toplumsal, sosyal, kültürel ve siyasi atmosferini göz önünde bulundurarak belirlemektir. Bu çalışmada yöntem olarak tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmaya ilişkin veriler belgesel tarama modeli ile elde edilmiştir. Çalışmanın evreni 1945-1970 yılları arasında yazılan yurttaşlık bilgisi ders kitapları oluşturmaktadır. Ancak dönem aralığının uzunluğundan dolayı belgesel tarama modeliyle elde edilen yurttaşlık bilgisi ders kitaplarından, amaçlı örneklem yöntemiyle kitaplar seçilmiş ve seçilen ders kitapları bildirinin amacı doğrultusunda doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Ders Kitapları, Yurttaşlık Bilgisi, Çok Partili Siyasi Yaşam, Halk Kültürü

Means of Enlightening Public in Civics Course Books Written After Transition to Multi-Party System (1945-1970)

Research Assist. Seval Yinilmez Akagündüz

Ankara University Faculty of Educational Sciences

Being one of the inevitable means of education, the effects of course books on public during processes of socialization, ideological rhetoric and legitimization of governments are unavoidable. Generally speaking, the ideal of growing good society and thus good citizens is revealed the best in course books, and Civics course books have a special place in this respect. In this frame, Civics course books written after transition into multi-party system has a chapter titled “Entities and Means Helping Enlightenment of Public” and the chapter stresses the need to enlightening public. Course book authors believe that to create a civilized society and be in the modernization movement in the world requires making people aware of scientific developments and novelty. The studied course books list the followings as the instruments for enlightening public: newspaper, radio, books, theatre, cinema, concerts, conferences, meetings, museums, exhibitions. In this frame, taking into account the communal, social, cultural and political atmosphere of the period, this paper aims to find out the effects of means to enlighten public as used in Civics course books written between 1945-1970 and forming our samples, on public. The method of the study employed is screening model. The data of the study were obtained by use of documents screening model. The universe of the study is course books of Civics course written during

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

1945-1970. However, since the period is considerably long, among the Civics course books obtained through screening model, books were selected by use of purposeful sampling method and the selected course books were studied by use of document analysis method in line with the objective of the paper.

Key words: Education, Course Books, Civics, Multi-party system, Folk Culture

Ortaöğretim Tarih Ders Kitaplarında Unutulmuş Bir Zafer: 100. Yılında Kûtü'l-Amare

Yrd. Doç. Dr. Eray ALACA

Giresun Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, I. Dünya Savaşı'nın önemli cephelerinden biri olan Irak- Basra cephesinde yaşanan Kûtü'l Amare muharebesinin cumhuriyetin ilanından günümüze kadar öğrenimde olan ortaöğretim tarih ders kitaplarında yer alan sunumundaki olumlu veya olumsuz yönlerdeki değişimlerini tespit etmektir. Cumhuriyetin ilanı sonrasında kolektif bir bilinç oluşturma bağlamında özellikle son dönem Osmanlı Tarihinin tarih ders kitaplarında kısıtlı ve ötekileştirilerek verildiği görülmektedir. Cumhuriyetin kurucu kadrosunun görev aldığı I. Dünya Savaşı'nın cephelerinden Çanakkale ve Doğu(Kafkas) cephelerine yoğun olarak yer verilirken diğer cephelere hiç yer verilmediği veya çok kısa şekilde yer verildiği görülmektedir. Bu çerçevede araştırmada cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar geline süreçte orta öğretim tarih ders kitaplarında Kûtü'l Amare zaferine yönelik sunumda değişiklik var mıdır? Sorusu problem cümlesi ortaya çıkmaktadır. Araştırmada Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kabul edilen ve Tebliğler Dergisi ile duyurulan 1931-2015 arası dönemde kesintisiz olarak en uzun süre öğrenimde olan ortaöğretim tarih ders kitaplarında yer alan metinler doküman incelemesine ve betimsel analize tabi tutulmuştur. Elde edilen veriler sonucunda, ortaöğretim tarih ders kitaplarında Irak-Basra cephesi ve Kûtü'l Amare zaferine yönelik sunum değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Irak Cephesi, Kûtü'l Amare, Tarih Ders Kitapları

A Victory Long Lost In Secondary Education History Textbooks: The Siege Of Kut In Its 100th Year

Yrd. Doç. Dr. Eray ALACA

Giresun University

The purpose of this study is to detect positive and negative changes occurring in the presentation of the Siege of Kut, which took place in the Mesopotamian Campaign during the World War I, in secondary education history textbooks from the proclamation of the Republic until now. It is seen that particularly the late Ottoman period was presented in history textbooks in a limited and marginalized way following the proclamation of the Republic in order to create a collective consciousness. While Gallipoli and Caucasus campaigns, in which the founding group of the Republic were active, were intensely mentioned, other fronts were briefly mentioned or not mentioned at all. In this sense, the question “Has there been any change in the presentation of the Siege of Kut in secondary education history textbooks from the early years of the Republic until now?” appears as a question that

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

needs to be answered. In this study, the texts from secondary education history textbooks approved by the Ministry of National Education and declared in the Journal of Communiques that were incessantly used between 1931 and 2015 were subjected to document and descriptive analyses. Based on the findings, the presentation of the Mesopotamian Campaign and the Siege of Kut secondary education history textbooks was evaluated.

Key Words: Mesopotamian Campaign, Siege of Kut, History Textbooks

21. Yüzyılda Türkiye’de Tarih Öğretiminde Son Gelişmeler ve Yeni Tarih Ders Kitapları

Öğretmen, Ahmet Nalcı

MEB – Mersin AKİB Z. Çağlayan MTAL

Ortalama bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı tarihini neyden veya kimden öğrenir? Bu soruya cevap aradığımızda ilk olarak akla gelen, ders kitapları ve tarih öğretmeni oluyor. Özellikle tarihe çok fazla ilgisi olmayan bir kişi bu iki öğeden pek ileri gidemiyor. Buna ilave olarak Edirne’den Kars’a farklı lise türlerinde dahi aynı ders kitabının okutulduğunu düşündüğümüzde tarih öğretimi adına ders kitaplarının önemi daha bir artıyor. 21. yüzyıl birçok alanda yaşanan değişimlerle devam ediyor. Artık pozitivism, modernizm sorgulanır halde, geleneksel yaklaşımlar birer birer tarihteki yerini almaya başladı; postmodernizm rüzgarı fena esiyor ve eğitime yansıyan haliyle yapılandırmacı yaklaşım bilginin nasıl inşa edileceğine dair yeni fikirler söylüyor. Ortaya çıkan en önemli gerçek artık bilginin örgütlenmesinde ve sunulmasında değişmez ve tek doğrunun olmadığı gerçeğidir. “Değişimler tarih öğretimine ve özelde ders kitaplarına nasıl yansıdı?” sorusuna cevap aradık bu çalışmayla. MEB, 2004’ten itibaren yaptığı öğretim programları ve yenilediği ders kitapları ile değişime ayak uydurmaya çalışıyor. Peki, bunda ne kadar başarılı?

Anahtar kelimeler: Tarih Öğretimi, Tarih Ders Kitapları, Yapılandırmacılık, MEB

The Latest Developments in History Education in Turkey in Twenty First Century and New History Textbooks

Teacher, Ahmet Nalcı

MEB – Mersin AKİB Z. Çağlayan MTAL

Where and whom do an average Turkish Republic citizen learn history from? When we look for answer this question, textbooks and history teachers come to mind first. There are no other choices especially for ones not being interested in history. In addition, when we think the same history textbooks are taught in different high schools from Edirne to Kars, the importance of the textbooks increases in history teaching. 21st century continues with the changes in many areas. Now, positivism and modernism are questioned, and traditional approaches begin to take its place in history one by one; postmodernism wind is blowing badly and constructivist approach gives new ideas to the education in terms of constructing knowledge. The most important fact is now that there is not only one truth in the organization and presentation of information any more. In this study, we look for an answer to the question "how do changes reflect to the teaching of history and particularly to textbooks?" Ministry of Education has been trying to adapt these changes with renewed curriculum and textbooks since 2004. However, how much has it been successful so far?

Key words: History Teaching, History Textbooks, Constructivism, MEB

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Tarih Öğretiminde Sözlü Tarih Yönteminin Kullanımına İlişkin Örnek Bir

Uygulama

İbrahim YAHŞİ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize

Okul dışı sosyal bilgiler öğretiminin bir parçası ve aktif öğrenme yaklaşımına uygun olan sözlü tarih yöntemi, öğrencileri yakın tarihi araştırmaya, araştırma yaparken de öğrenmeye sevk etmesine rağmen ülkemizde yaygın olarak kullanılmamaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının yerel tarih ve kültür dersinde sözlü tarih yöntemine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim dalında öğrenim gören 45 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adayları gruplara ayrılarak Rize ve ilçelerinde yaşayan ve içlerinde, Kore gazisi, Kıbrıs gazisi, yakın akrabalar ve 70 yaş üstü kişilerle bölgenin tarihi ve kültürü hakkında görüşme yapmış ve yapılan görüşmeler sınıf ortamında paylaşılmıştır. Yapılan bu çalışma sonucunda yarı yapılandırılmış bir görüşme formu aracılığı ile öğretmen adaylarının sözlü tarih yöntemine ilişkin görüşleri alınmış ve veriler betimsel analiz yaklaşımı ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde öğretmen adayları, tarih öğretiminde sözlü tarih yönteminin, öğrencilerin mukayese edebilme, soru sorma, empati yapabilme ve iletişim becerilerini geliştirebileceğini ifade etmişlerdir. Ayrıca bu yöntemin, öğrencileri daha aktif kılabilceğini, öğrencilerin dikkatlerini çekebileceğini, olaylara eleştirel gözle bakabilme yetisini ve ortak çalışabilme becerisini geliştirebileceğini belirtmişlerdir. Sözlü tarih yönteminin tarih öğretiminde etkin bir şekilde kullanılması gerektiğini belirten öğretmen adayları, bu tür çalışmaların planlı olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Tarih eğitimi, Öğretmen adayları, Sözlü tarih.

A Sample Application For The Use Of Oral History Technique In History Teaching

İbrahim YAHŞİ

Recep Tayyip Erdoğan University,, Rize

Oral history technique, which is a part of social studies teaching and appropriate for the active learning approach, has not been widely used in Turkey although it drives students to investigate and meanwhile learn the recent history. In this context, the aim of this study is to determine the views of the prospective teachers on the oral history technique in local history and culture course. The study group of this research consists of 45 students from Recep Tayyip Erdoğan University, Faculty of Education, Social Sciences Teaching Department. Those prospective teachers were divided into groups, they made interviews with the people who live in Rize Province and its towns and then shared the data in class. Among the interviewees, there are veterans of Korean War and Cyprus Peace Operation, family relatives, and people over 70. At the end of this study, the views of the students regarding oral history technique were collected via a semi-structured interview form and the data were analyzed with the descriptive analysis approach. According to the obtained findings of the study, the prospective teachers

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

stated their comparison, questioning, empathy and communication skills may develop with such a technique. In addition, they expressed oral history technique could get students to become more active, draw their attention, and improve their critical thinking and cooperation skills. Moreover, they discussed this technique should be used effectively in history teaching, of course in a planned way.

Key words: History teaching, prospective teachers, oral history.

Mustafa Kemal Atatürk'ün Hayatında Tarih Eğitimi

İbrahim Caner TÜRK
Erzincan Üniversitesi

Günümüz Türkiye'sindeki tarih eğitim anlayışını anlayabilmek için devletin banisi olan Mustafa Kemal Atatürk'ün yetişme tarzını, yetiştiği ortamı, tarih eğitimine dair düşüncelerini ve yaptıklarını bilmek gerekir. Yaşamı bir olaylar dizisi içinde geçen Mustafa Kemal, her insan gibi düşünce yapısının oluşumunda ilk etkileri aile kucağında ve öğrenimi sırasında kimi öğretmenlerinden almıştır. Nitekim Zübeyde Hanım oğluna daha beşik çocuğu iken, vatan ve millet sevgisini aşılayan ninnilerden başlamış, onu her çağında aynı duygularla büyüttü. Yetişen, mevkiini bulan oğlunu o, Mustafa Kemal yapmıştı. Mustafa Kemal'deki tarih bilincinin oluşmasındaki diğer bir merhale usul-i cedit yöntemiyle eğitim veren Şemsi Efendi ve mektebiydi. O, derslerinde hürriyetçi ve meşrutiyetçi fikirleri aralarında Mustafa Kemal'in de bulunduğu öğrencilerine aktarmaya çalışmıştı. Mustafa Kemal'in tarihe aşinalığı askeri okullarda da gelişmişti. Eğitim-öğretim hayatında önemli yeri olan Selanik Askeri Rüştiyesi'nde Mustafa Kemal'in tarih notları oldukça yüksekti. Manastır Askeri İdadisi de seçkin öğretmen kadrosuyla Mustafa Kemal'in tarih düşüncesine büyük katkıda bulunmuştu. Harp okulu ve Harp akademisi yılları da tarih eğitime dair kısıtlamalara rağmen Mustafa Kemal'in tarih düşüncesinin gelişmesinde etkili olacaktı. Nitekim tarih sevgisi çocukluğundan başlayarak son günlerine kadar tutku halinde devam etmişti. Bu bildiride, Atatürk'ün yetişme muhitinden başlanmakla hayatında tarih eğitimin yeri aktarılıp, analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Mustafa Kemal Atatürk, Tarih Eğitimi

History Education in Mustafa Kemal Atatürk's Life

İbrahim Caner TÜRK
Erzincan University

To be able to understand sense of history education in today's Turkey, it is necessary to know how and where Mustafa Kemal Atatürk, who is the constructive of Turkish Republic, was up-brought, his thoughts and doings about history education. Like everyone, Mustafa Kemal, who experienced a chain of events throughout his life, acquired the first things related to development of his mentality from his family and some of his teachers during his education. In fact, Zübeyde Hanım began to instill his son love of country and nation by lullabies while he was only a baby in cradle, and she continued to grow his son up with the same feelings at his every age. She led his son to grew and came to a certain position as Mustafa Kemal. Another stage in formation of Mustafa Kemal's historical consciousness was Şemsi Efendi and his school, which trained by the method 'usul-i cedit'. He tried to instill libertarian and constitutionalist ideas to his students, including Mustafa Kemal. Mustafa Kemal's familiarity with

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

history improved also at military schools. Mustafa Kemal's history notes were quite high in Salonika Military Middle School, which had an important place in education. With its outstanding teaching staff, Monastery Military High School also contributed greatly to Mustafa Kemal's idea of history. the years he passed in Military College and Military Academy was also effective in development of Mustafa Kemal's idea of history, despite the restrictions on history education. Indeed, his love of history started during his childhood and continued fervently until the last days of his life. In this paper, history education in Mustafa Kemal's life is conveyed and analyzed, beginning from the neighborhood where he grew up.

Keywords: Mustafa Kemal Atatürk, History Education

V.V. Barthold'un Tarih Metodolojisinde Orta Asya Türk Tarihi

Gurban HUSEYNOV
Selçuk Üniversitesi

Orta Asya Türk tarihi ile ilgili önemli çalışmalar yapan birçok yabancı araştırmacı vardır. Bunların önde gelenlerinden biri ünlü Rus oryantalist Vasiliy Vladimiroviç Barthold'dur. Barthold, Petersburg'da Ruslaşmış Alman bir ailenin çocuğu olarak 1869 yılında dünyaya gelmiştir. Petersburg Üniversitesi Doğu Dilleri Fakültesi'nin Arap, Fars, Tatar, Türk Dilleri Bölümü'nde eğitim almıştır. Halle Üniversitesi'nde August Müller, Eduard Mayer ve Strasburg Üniversitesi'nde Teodor Nöldeke gibi önemli bilim adamlarının derslerine katılmıştır. Barthold özellikle Orta Asya Türk Tarihi ile ilgili çok önemli ve orjinal çalışmalara imza atarak Türk tarihinin bilinmeyen birçok yönünü ortaya koymuştur. O aynı zamanda Orta Asya Türk Tarihi ile ilgili araştırmalar yapan tarihçileri ve onların tarihe bakış açılarını da etkilemiştir. Onun Cumhuriyet'in kuruluş yıllarında akademik üslup arayışı içindeki üniversite yapılanmasının şekillenmesinde de rolü olmuştur. Aslında o Türk Tarihi ve İslam Tarihi'ne olan tarafsız yaklaşım tarzından dolayı Komünist rejim tarafından dışlanmış ve eserlerinin baskısı yasaklanmasına rağmen, o bu bakış açısından ödün vermeyerek çalışmalarını sürdürmüştür. Çok üretken bir tarihçi olan Barthold'un, bu kadar çalışmayı nasıl yaptığı sorusunun cevabı onun genelde tarihe özelde ise Türk tarihine bakış açısı ile kullandığı tarih metodolojisinde saklıdır. İşte bu bildiride Barthold'un hayatı kısaca anlatılarak, Orta Asya Türk tarihi ile ilgili yaptığı çalışmalarına değinilerek Türk Tarihine sağladığı katkılar bütün yönleriyle ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Wilhelm Barthold, Orta Asya Türk Tarihi, Metodoloji.

Central Asian Turkish History in the Historical Methodology of V.V. Barthold

Gurban HUSEYNOV
Selçuk University

There are many foreign researchers who have done many significant studies about the Turkish history. An important one of these researchers is the Russian orientalist Vasili Vladimirovic BARTHOLD. Barthold was born in Petersburg in 1869 as the child of a German family who became Russian later. He received education at the University of Saint Petersburg, the Faculty of the Oriental Languages, Arabian, Persian, Tatar and Turkish Languages Department. He contributed to the lectures of some significant scientists as August Muller and Eduard Mayer in Halle University and Theodor Noldeke in Strasburg University. Barthold revealed many unknown sides of the Turkish history by doing very significant and original studies especially about the Central Anatolian Turkish History. He also influenced the historians doing researches about the Central Anatolian Turkish History and also their

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

historical perspective. He also had a role in the forming of the university structure which was in a search for academic standards during the foundation years of Turkish Republic. In fact, he was marginalized by the Communist regime because of his objective approach to the Turkish history and Islam history; and despite the printing of his works was prohibited, he continued his studies without compromising his point of view. The answer of the question how Barthold, a very productive historian, made all these studies is hidden in his historical methodology which he used with his perspective to the history in general and the Turkish history in specific. The way to evaluate him appropriately is to understand his methodology well. And in this proclamation, the historical methodology of Barthold is supposed to be revealed by touching upon his studies about the Turkish history.

Key Words: Wilhelm Barthold, Central Asian Turkish History, Methodology.

Öykülere Dayalı Vatandaşlık Değerleri Eğitimi

Sosyal Bilgiler Öğretmeni Sibel Kuru

Toki Şehit Jandarma Yarbay Alim Yılmaz Ortaokulu

Vatandaşlık eğitimi milli, manevi, evrensel ve demokratik değerlere sahip bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Vatandaşlık değerleri ise, etkin vatandaş yetiştirebilmek için bireylerin sahip olması gereken değerlerdir. Değerlere karşı duyarlılık ailede başlar, eğitim öğretim ortamları ve sosyal çevrede devam eder. Bu çalışmanın amacı, ortaokul 8. Sınıf Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi dersinde kazanılması hedeflenen değerlere ilişkin öğrencilerin görüşlerini ele almaktır. Müfredatta yer alan 19 değerden “özgürlük, eşitlik, vatanseverlik ve farklılıklara saygı duyma değeri çerçevesinde araştırma gerçekleştirilmiştir.

Araştırma, 2014-2015 eğitim öğretim yılı ikinci döneminde Muğla ili Menteşe ilçesindeki yansızlık ilkesine göre tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen, 300 tane 8. sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma, öğrencilerinin vatandaşlık değerlerini kazanma sürecindeki deneyimlerini ve görüşlerini yansıtacağı için tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Nitel araştırma yöntemi ile araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler Vatandaşlık Değerleri Anketi ile elde edilmiştir. Anketin 1. bölümünde 10 maddeden oluşan demografik özelliklerin belirlendiği sorular; 2. bölümünde ise, ilgili değerlere ilişkin birer öykü bulunmaktadır. Öykülerin sonunda yer alan açık uçlu soruların nedenleriyle birlikte açıklanması istenmektedir. Elde edilen veriler, istatistiksel olarak çözümlenmiş ve bulgular yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi dersinde öğrencilerin değerler konusunda fikir sahibi oldukları, değerleri yaşamlarında uyguladıkları ve bu konularda yorum yapabilme eğilimleri olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: değer, eşitlik, özgürlük, vatanseverlik, farklılıklara saygı.

Citizenship Education based on Stories

Social Sciences Teacher Sibel Kuru

Toki Şehit Jandarma Yarbay Alim Yılmaz Secondary School

Citizenship Education aims at educating individuals with the national, moral, universal and democratic values. As for the citizenship values, they are the values an individual should have in order to raise an active citizen. The sensitivity towards values begins in the family and continues in the educational atmosphere and social environment. The aim of this study is to discuss students' views on the values aimed to be gained in the Citizenship and Democracy Education course. A research has been carried

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

out within the framework of such values as freedom, equality, patriotism, and respect for diversity out of all 19 values in the curriculum.

The research was carried out with 300 students at 8th grade and 20 Social Sciences teachers in Menteşe, Muğla at the second term of 2014-2015 school year. Those students and teachers were chosen through random sampling method in compliance with the neutrality principle. The research is a descriptive one in screening model since it will reflect the experiences and views of the students and teachers during the process of gaining and teaching citizenship values. It was carried out with quantitative method. The data in the research was obtained through Citizenship Values Survey. In the first part of the survey, there are those questions through which demographic characteristics are identified in 10 subjects. In the second part, there are stories about these related values. Open ended questions at the end of the stories are asked to be explained with their reasons. The data has been analysed statistically and the findings have been interpreted. As a result of the research, it has been observed that students hold a view about values and apply them in their lives and that they tend to be able to comment on these issues.

Keywords: value, equality, freedom, patriotism, respect for diversity

Başka Ülkelerin Tarih Ders Kitaplarında Türk/Osmanlı İmajını Konu Eden Araştırmalar Hakkında Bir İnceleme

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK

İstanbul Üniversitesi

20. yüzyılda tüm dünya ülkelerinde katı bir uluslaşma süreci yaşanmıştır. Bu süreç bilindiği iki büyük dünya savaşına neden olmuştur. Özellikle ikinci dünya savaşından sonra savaşın nedenleri üzerine pek çok çalışma yapılmıştır. Bu nedenlerden biri uluslararası kin ve nefret tohumları eken ötekileştirme sorununun olduğu tespit edilmiştir. Ötekileştirmenin en sistemli izlenebildiği öğretim materyalleri ders kitapları olmuştur. Tarih ders kitapları bu noktada merkezi yeri teşkil etmiştir. Bu sebepten tarih ders kitaplarında ülke veya millet imajları üzerine çalışmalar çok önemsenmiştir. Bu çerçevede George Eckert Enstitüsü başta olmak üzere pek çok merkez çalışmalar yapmıştır. Türkiye’deyse on 15 yıldır başka ülkelerdeki Türk/Osmanlı imajı üzerine pek çok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada başka ülkelerdeki Türk/Osmanlı imajı üzerine Türkiye merkezli yapılmış akademik tez, makale ve bildiri çalışmalarının incelenmesi konu edilmiştir. Bahsi geçen tez, makale ve bildirilerdeki durum çeşitli yönlerden incelenecektir. Çalışmalara göre Türk/Osmanlı imajının bahsi geçen ülkelerdeki durumu ve buna neden olan gerekçeler üzerinde durulmaya çalışılacaktır.

A Study About Turkish / Ottoman Images Thread Research In the History

Textbooks of Other Countries

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK

İstanbul University

In the 20th century there has been a hard nation-building process in all countries of the world. It has been known that this process led to two world wars. Especially after the second world war it has been many studies on the causes of war. One of these reasons have been identified as otherization in the inter-national. This question as systematic could be monitored textbooks. History textbooks have constituted central place at this point. In this reason many studies have been studied images of the country or nation in history textbooks. Many centers, especially George Eckert Institute have worked this context. In Turkey for 15 years, about Turkish / Ottoman images in other countries' history textbooks it has been made on many studies. The studies about the Turkish / Ottoman image in other countries, it has been published as Turkey-based academic theses, articles and papers. In this study it will examine various aspects of the situation in thesis, articles and papers. It will be according to the studies of Turkish / Ottoman image of the situation in the said country and it will try to focus on the reasons that caused it.

**Cumhuriyet Dönemi Liselerde “İlkçağ Anadolu Uygarlıkları” Konusundaki
Değişim: Erken Cumhuriyet Dönemi ve Günümüz Tarih Ders Kitapları
Üzerinden Bir Karşılaştırma**

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK
İstanbul Üniversitesi

Uzman Ayşe TAŞKIN
Sakarya Üniversitesi

Bu çalışmada 1931, 1977 yıllarında ve günümüzde liselerde öğretilen İlkçağ Uygarlıkları konusundaki değişim ve bu değişimin nedenleri incelenmiştir. Bunun için ilk basımı 1931’de yapılmış ve 1941 yılına kadar liselerde okutulan 4 ciltlik tarih kitapları, 1977 yılına ait lise 1 Tarih ders kitabı ve 2014’te MEB tarafından ücretsiz dağıtılarak 9. sınıflarda okutulan ders kitabında yer alan İlkçağ Anadolu Uygarlıkları konusu karşılaştırılmıştır. Çalışmada doküman analizi kullanılarak veri toplanmıştır. Her üç kitapta yer alan metinler, görseller, etkinlikler, dipnotlar ve sorular açısından değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda Kemalist eğitimin ders kitaplarının ve 1977 yılına ait ders kitabının da Türk Tarih Tezinin ve Türk İslam Sentezi’nin amacına uygun olarak Anadolu uygarlıklarının üzerinde daha vurgulu durduğu görülmüştür. Özellikle de Eti (Hitit) Uygarlığına diğer uygarlıklardan daha fazla yer verildiği, buna karşılık İyonya’yı Anadolu uygarlığı içerisinde değil de Ege medeniyetleri içerisinde işlediği tespit edilmiştir. Urartu medeniyetine ise ne Anadolu uygarlıkları

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education ne de diğer uygarlıklar başlığı altında yer verilmezken sadece Lidyalılar ile ilgili harita üzerinde Urartu ismine yer verilmiştir. Günümüz kitapları ise yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak öğrencilere daha çok bilgi aktarmaya yönelik olmaktan ziyade düşünmeyi artırmayı amaçlayan etkinliklerle zenginleştirilmeye çalışılmıştır. Ancak Anadolu uygarlıklarına ayrılan sayfa sayısı Cumhuriyetin erken dönemlerine göre oldukça azalmıştır. Buna karşın her üç kitapta da en fazla bilginin paylaşıldığı uygarlık Hititler olmuştur.

Anahtar kelimeler: tarih eğitimi, tarih ders kitapları, Kemalist eğitim, uygarlık,

The change on the topic of “Antique Anatolian Civilizations” at Republic Period High Schools: A comparison of Early Republic Period and Modern Day History Textbooks

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK
İstanbul University

Uzman Ayşe TAŞKIN
Sakarya University

This study investigates the change and the reasons of the change of the topic of Antique Civilizations topic taught at high schools in 1931 and nowadays. For this, the topic of Antique Anatolian Civilizations available at 4-volume history course books that were first published in 1931 and taught at high schools till 1941 and available at course books that were distributed by Ministry of Education free of charge in 2014 to 9th grades were compared and contrasted. In the study, the data were gathered by document analysis. The texts in these books were compared in terms of visuals, activities, footnotes and questions available. As a result of the study, it is seen that the course books of Kemalist education put more emphasis on Anatolian Civilizations which is in accordance with Turkish Historical Thesis. Especially, Eti (Hittite) Civilization takes more place than other civilizations; however, it was noticed that Ionia Civilization was not covered under Anatolian Civilizations heading but under Aegean Civilizations. Urartian Civilization was covered neither in Anatolian Civilizations not in other Civilizations; however, Urartu name only appeared in the map of Lydians. In modern day education, in accordance with the constructivist approach, the course books are rich in terms of activities that aim at enhancing thinking rather than transferring information. However, the pages dedicated to Anatolian Civilizations are less in number when compared to early Republic Periods. In

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

spite of that, in both course books, the civilization about which the most share of information provided has been the Hittite Civilization.

Key Words: history education, history course books, Kemalist education, civilization

Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında “*Ermeni Meselesi*”

Selim Koyuncu

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Doç. Dr. Özgür YILDIZ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Türklerin Anadolu’ya göç etmesi ile birlikte Türkler ve Ermeniler birlikte yaşamaya başlamışlardır. Selçuklu Devleti, Anadolu Selçuklu Devleti ile Osmanlı Devleti’nin kuruluş ve yükseliş dönemlerinde Ermeni toplumu ile Türk toplumu arasında kayda değer herhangi bir sorunla karşılaşmamıştır. Hatta Osmanlı Devleti Ermeni toplumuna Millet-i Sadıka(Sadık millet) ismini vermiştir. Osmanlı Devleti içerisinde yaşayan Ermeniler kendi dillerini rahatça konuşabilmiş ve Osmanlı Devlet kademesinde önemli mevkilerde görevler almışlardır. 1789 Fransız ihtilalinin getirdiği milliyetçilik akımı ile birlikte Ermeniler Osmanlı Devletine yönelik ayrılıkçı politikalar izlemeye başlamışlardır. İstanbul, Anadolu’nun çeşitli yerleri ve özellikle Doğu Anadolu Bölgesinde terör faaliyetlerinde bulunmuşlar, yerel halkı katletmeye başlamışlardır. Bu terör faaliyetleri sonucunda Osmanlı Devleti 1915 yılında Ermeni Tehciri Yasasını çıkartmış ve Anadolu’nun birçok yerinde terör faaliyetinde bulunan Ermenileri ülkenin güney bölgelerine göç ettirmiştir.

Cumhuriyetin kurulması ile birlikte iki toplum arasındaki anlaşmazlık giderek azalmış ve her iki toplumda geçmişte yaşamış oldukları acıların peşine düşmemiştir. Ancak 2. Dünya Savaşında Nazi Almanyasının yapmış olduğu katliamlara Raphael Lemkin ismindeki bir hukukçunun soykırım tanımlaması yapması ve Almanya’nın Yahudilere tazminat ödemek zorunda bırakılması ile birlikte Ermeniler 1915 Tehcir olaylarını bir soykırım olarak düşlemeye ve diasporaları aracılığı ile bu durumu uluslararası kamu oyunda kullanmaya başlamışlardır. Uluslar arası alanda Türkler zor durumda bırakılmaya çalışılmıştır. Yapılan araştırmalarda vatandaşlarımızın birçoğunun ermeni meselesinin ne olduğunu, neden meydana geldiğini ve niçin gündemde tutulduğunu bilmediği ortaya çıkmıştır. Türk Ders kitaplarının incelenmesinde ise Ermeni Meselesi’nin konu olarak öğrencilere öğretilmediği, küçük detaylar halinde ders kitaplarında yer aldığı anlaşılmıştır. Dünyanın birçok devletinin ders kitaplarında kendi ulusal meselelerine çokça yer vermiş olduğu gözlemlenmiştir.

Araştırmamızda; İlköğretim Sosyal Bilgiler ile İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Ders Kitaplarında Ermeni Meselesi’nin işlenişi araştırılmaya çalışılmıştır. Yapılan araştırmada Ermeni Meselesi’nin ders kitaplarında işlenme sıklığının az olduğu, sadece küçük ayrıntılarda değinilmeye çalışıldığı anlaşılmış meselenin öğrencilere daha geniş bir şekilde anlatılması gerektiği kanısına varılmıştır. Nitekim ders kitaplarında Ermeni Meselesi’ne daha fazla yer verilmesi toplum bilincinin oluşmasında faydalı olacak ve vatandaşlarımızın bakış açılarında gelişme sağlayacaktır. Araştırmamız Ermeni Meselesi’nin toplumumuzda daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Ermeni Meselesi, Ders kitapları

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education
“*Armenian Issues*” in Social Studies Textbooks

Selim Koyuncu

Muğla Sıtkı Koçman University

Doç. Dr. Özgür YILDIZ

Muğla Sıtkı Koçman University

With the migration of Turks to Anatolia, Turks and Armenians became neighbours and started to live together. In the foundation and rise of the State of the Seljuks, the State of the Seljuks of Anatolia, and the Ottoman State, there were no significant disagreements between the Armenians and Turks. In fact, the Armenians were called Millet-i Sadıka (loyal people or nation). Armenians in the territories of the Ottoman State spoke their language freely and occupied important posts within the Ottoman State. With the nationalist movement inspired by the French Revolution, the Armenians started to follow separatist policies. They resorted to terrorist activities in İstanbul, various parts of Anatolia, the Eastern Anatolia Region and massacred local inhabitants. As a result of these terrorist activities, the Ottoman State passed The Tehcir Law in 1915 and relocated the Armenians, who were involved in terrorist activities in many parts of Anatolia, to the Syrian region.

With the foundation of the republic, controversies between the two societies faded away over time and neither society sought revenge for the sufferings they had passed through. However, when Raphael Lemkin, a lawyer, labelled massacres of Nazi Germany in World War II as genocide, Germany was obliged to pay compensation to Jews, and the Armenians started to dream about a genocide recognition for the Tehcir in 1915. With the help of their Diaspora, they began to use it to manipulate international public opinion against Turkey. Many countries, which sought to put pressure on Turkey, accepted the rumours of so-called genocide as fact and therefore tried to isolate Turkey in the international arena. Researches have shown that most of our citizens don't know what the Armenian issue is, how the issue originated, and why it is kept on the agenda. The analysis of the textbooks has shown that the Armenian issue is very poorly presented and is not taught to students. It has been observed that in the textbooks of most of the countries their national issues are frequently presented and discussed.

In our research, we investigated the presentation of the Armenian issue in Social Studies, Revolution History and Kemalism textbooks in primary education. We have found out that the Armenian issue is rarely presented in textbooks and come to the conclusion that a separate unit should be dedicated to the Armenian issue. When it is given more space to the Armenian issue in textbooks, our citizens will develop a point of view on this issue. The purpose of this study was to contribute to a better understanding of the Armenian issue in our society.

KeyWords: Social Studies, Armenian Issue, Textbooks

**Tarihi Dizilerde Yansıtılan İmgeler ve Ortaokul Öğrencilerinin Tarihsel İmgelem
Becerilerini Kullanım Durumunun Analizi**

Doç. Dr. Fatma ÜNAL
Bartın Üniversitesi

Cansu KALÇIK
Bartın Üniversitesi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Bu çalışma; televizyonda yayınlanan ve Osmanlı Kuruluş dönemini yansıtan Diriliş Ertuğrul dizisinin ortaokul yedinci sınıf öğrencilerinin tarihsel düşünme sürecinde imgelem becerilerini nasıl etkilediğini ve tarihi dizilerde sunulan imgelerin öğrencilerin zihinlerinde neye benzettiklerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden olgu bilim çalışmasıdır. Olgu bilim deseni araştırmaların derinlemesine incelenmesine olanak tanır. Bu amaçla Bartın İli'ndeki bir ortaokulun 56 yedinci sınıf öğrencisine sosyal bilgiler dersi kapsamında Osmanlı tarihi konularının işleniş döneminde Diriliş Ertuğrul dizisinden seçilen amaca uygun farklı bölümler izletilmiş ve öğrencilerden dizide en çok etkilendikleri bir nesnenin çizimi istenmiş, böylece imgelemlerinde oluşan geçmiş dönemi resmetmeleri sağlanmıştır. Alınan cevaplar sonrasında amaçlı örnekleme ile seçilen çizimler örnekleme alınmıştır. Elde edilen veriler betimsel ve içerik analizi yöntemleri kullanılarak Nvivo 8 paket programı ile analiz edilmiş ve öğrencilerin tarihi dizileri, tarihsel kaynaklar gibi kullanıp tarihsel düşünme süreçlerinde imgelem becerilerini kullanabildikleri sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarihsel imgelem, tarihsel düşünme, tarihi diziler, ortaokul öğrencileri.

Analysis of the Historic Images Reflected in Historical TV Series and the Use of Historical Imagery Skills of Secondary School Students

Doç. Dr. Fatma ÜNAL
Bartın University

Cansu KALÇIK
Bartın University

This study aims to reveal how the TV series called Diriliş Ertuğrul, which is telecasted on TV and reflects the foundation period of the Ottoman Empire, influences the imagery skills of seventh grade students in their historical thinking process, and how the images presented by historical TV series are identified in students' minds. The study used phenomenology as a qualitative research design. The phenomenology design enables a detailed analysis of the research. To this end, a sample group of 56 students studying at the seventh grade in a secondary school in Bartın Province were included in the study. The students watched various selected parts of Diriliş Ertuğrul, appropriate for the purposes in social studies class, while they were being taught about the Ottoman history, and the students were asked to draw an object from which they were impressed most, and illustrate the past in their imagery. Upon receiving the answers, the drafts selected by using the purposeful sampling method were included in the sample. Data obtained were analyzed by Nvivo 8 package programme, using descriptive and content analysis methods. It was concluded that students are able to use historical TV series as historical resources as well as their imagery skills in the processes of historical thinking.

Key Words: Historical Imagery, Historical Thinking, Historical TV Series, Secondary School Students.

Ortaokul Öğrencilerinin Tarihi Dizilere İlişkin Algılarının Metafor Yoluyla Belirlenmesi

Doç. Dr. Fatma ÜNAL

Bartın Üniversitesi

Cansu KALÇIK

Bartın Üniversitesi

Bu çalışma televizyonda yayınlanan tarihi dizilerin ortaokul yedinci sınıf öğrencileri üzerindeki etkisini ve tarihi dizileri nasıl algıladıklarını ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim çalışması kullanılmıştır. Olgu bilim deseni araştırmaların derinlemesine incelenmesine olanak tanır. Bu amaçla Bartın İli'ndeki bir ortaokulun amaçlı örnekleme ile seçilen 101 yedinci sınıf öğrencisinin hepsine uygulanmış ve sosyal bilgiler dersinde tarih ile ilgili konuların işlendiği süreçte “Tarihi diziler ... gibidir. Çünkü ...” sorusuna cevap vermeleri istenmiş, böylece öğrencilerin tarihi diziler hakkındaki metaforik algıları ortaya çıkarılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak Nvivo 8 paket programı ile incelenmiş ve öğrencilerden toplam 46 metafor elde edilmiş, öğrencilerin söyledikleri ortak ve farklı metaforlar kategorize edilmiştir. Araştırma sonucunda ortaokul yedinci sınıf öğrencilerinin tarihi dizilere ilişkin algılarında en çok “kitap” ve “gerçek” metaforlarını kullandıkları ve tarihi dizileri hem eğitici hem de eğlendirici kaynaklar olarak gördükleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin, dizileri tarihi gerçekçilik ile yansıttığını düşündükleri ve kitaplar gibi güvenilir, bilgi verici kaynaklar olarak gördükleri söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Tarih, tarihi diziler, metafor, metaforik algı, ortaokul öğrencileri.

Identification of the Perceptions of Secondary School Students Regarding the Historical TV Series via Metaphors

Doç. Dr. Fatma ÜNAL

Bartın University

Cansu KALÇIK

Bartın University

This study aims to reveal the effects of historical TV series, telecasted on TV, on the seventh grade students studying at secondary school, and how they perceive historical TV series. The study used phenomenology as a qualitative research design. The phenomenology design enables a detailed analysis of the research. To this end, a sample group of 101 seventh grade students selected by purposeful sampling in a secondary school Bartın Province were included in the study. The students were asked to answer the question stating “Historical TV series are like.....because.....” during the process in which they were being taught history in social studies class. Thereby, students’ metaphorical perceptions about historical TV series were revealed. Data obtained were analyzed by Nvivo 8 package programme, using the content analysis method. In total, 46 metaphors were received from students, after which common and different metaphors stated by the students were categorized accordingly. As a result of the study, it was concluded that seventh grade students used the metaphors of “book” and “real” most in relation to their perceptions regarding the historical TV series and that they considered historical TV series as informative and entertaining resources. It can also be said that students consider TV series to be reflected in line with historical reality and to be as reliable and informative resources as books.

Key Words: History, Historical TV Series, Metaphor, Metaphorical Perception, Secondary School Students.

Nikola Tesla Müzesi ve Türk Ziyaretçileri

Doç. Dr. Bahri ATA

Gazi Üniversitesi

Tarih eğitiminin genel amaçlarından biri de insanlığın bilim ve teknoloji alanındaki faaliyetlerinin öğretimidir. Öte yandan en önemli öğretim araçlarından biri de müze ve tarihi mekânlardır. Bilimin en ilginç simalarından biri de Sırp asıllı ABD vatandaşı mucit Nikola Tesla'dır (1856-1943). Belgrat'taki Nikola Tesla Müzesi, hem Nikola Tesla'nın icatlarını daha yakından tanımamız, hem de 19. yüzyılın sonu, 20. yüzyılın başındaki bilim ve teknoloji alanındaki rekabeti daha iyi anlamamızda önemli fırsatlar sunmaktadır.

Bu bildirinin amacı Nikola Tesla Müze'sinin ziyaretçi defterinde gördüğüm Türk ziyaretçilerin ifadeleri paylaşmak ve bu ifadeleri yorumlamaktır. 1990'lı yıllardan bu yana müzelerde ziyaretçi kavrayışlarının gelişimi ile ilgili önemli çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmada doküman inceleme yöntemi kullanılmış olup, müze defterinde 28-31 Mayıs 2015 arasındaki müzeyi gezip, duygu ve düşüncelerini ifade etmiş 16 kişi ile sınırlıdır. Esasen Türkiye'de de Tesla'nın hayatına ve fantastik icatlarına ilgi 2000'li yıllardan sonra başlamıştır. Bu ilginin uyanmasında *Elektrik Mühendisliği*, *Bilim ve Ütopya*, *Turkish Neurosurgery* ve *Bilim ve Teknik* gibi dergilerde çıkan yazıların da katkısı olduğu söylenebilir. Holywood yapımı Christopher Priest'in romanından uyarlama *Prestij* (2006) filmi de bu ilgiyi beslemiştir. Tesla müzesinde ziyaretçi defterine yazı yazan Türk ziyaretçilerin elektriğin tarihi gelişimi ve Tesla'nın bundaki yeri konusunda bilgi eksikleri olduğu anlaşılmaktadır. Edison-Tesla rekabetinde Tesla'yı destekleyici ifadeler yer vermişlerdir. Bir ziyaretçi memleketini bırakıp, ABD'ye gittiği için eleştirmiştir. Türk ziyaretçiler, yurtdışında ülkelerini temsil ettiklerinin farkında olmalı ve müze ziyaretçi defteri gibi tarihi belgelere duygu ve düşüncelerini yazarken daha özenli bir dil kullanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Bilim ve Teknoloji Tarihi Öğretimi, Nikola Tesla Müzesi, Türk Ziyaretçiler

Nikola Tesla Museum and Its Turkish Visitors

Assoc. Prof. Dr. Bahri ATA

Gazi University, Gazi Faculty of Education

One of the general objectives of history education is to teach the activities of humanity in the field of science and technology. On the other hand, one of the most important teaching tools for History is museums and historical places. One of the most interesting personalities of the science is the inventor Nikola Tesla, Serbian-born US citizen (1856-1943). In Belgrade, Nikola Tesla Museum presents us good opportunity for becoming more familiar with Nikola Tesla's inventions and also understanding of and scientific technological competitions at the end of the 19th century and at the beginning of the 20th Century.

The purpose of this paper is to evaluate Turkish visitors's statements in the Nikola Tesla Museum Guestbook. Since 1990's, there has been great increase in the number of the research articles concerning to museum visitor's understanding. In this study, document analysis method has been used so that 16 Turkish visitor's statements dated in 28-31 May 2015 in the Museum Guestbook will be taken into account. Indeed, the popular interest to Tesla and his life and his fantastic inventions began

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

at the 2000's. The articles related to Tesla in the Turkish periodicals such as *Elektrik Mühendisliği*, *Bilim ve Ütopya*, *Turkish Neurosurgery* ve *Bilim ve Teknik* has got great contribution to the awakening of this interest. Moreover Hollywood adaptation of Christopher Priest's novel, the film *Prestige* (2006) has also fostered the interest. The Turkish visitors at Tesla Museum who wrote a statements at the museum guestbook has lack of information about history of electricity and the place of Tesla. They generally used arguments for supporting Tesla at the Edison-Tesla Competition A visitor criticized him to leave his home country and be an American citizen. The Turkish visitor abroad should aware that they represent their country and also they should use attentive language in expressing their feelings and opinions in the historical documents such as the Museum Guestbook.

Key Words: Teaching Science& Technology History, Nikola Tesla Museum, Turkish Visitors

Kuleli Askerî Lisesinin Türk Eğitim Tarihindeki Yeri ve Uygulanan Eğitim Programları (İlk yüzyıl 1845-1945)

Muhammed Mızrakçı

Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Vahdettin ENGİN

Marmara Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı Türk eğitiminin en köklü okulları arasında yer alan Kuleli Askerî Lisesinin, gerek Osmanlı, gerekse Cumhuriyet dönemlerinde çağına göre modern eğitimiyle öğrenci yetiştirmek amacıyla kurulan “Mektebi Fûnun-u İdadiye”lerin ilki olma özelliğiyle Türk eğitim tarihindeki yeri ve önemi araştırmaktır. Türkiye’de eğitim alanında ilk Avrupai okulların açılması askerî sahada olmuştur. Her ne kadar daha önce medrese ve Enderun gibi okullar mevcut iseler de bu okullar ilk zamanlarda gayet muntazam çalışsalar da zamanla çağın gerisinde kalmış ve ihtiyaçlara cevap veremez duruma gelmiştir. Teknolojinin ve dolayısıyla harp silah araç ve gereçlerin gelişmesi; askerî yenilgiler; savaşlarda uygulanan farklı ve değişik taktikler, askerliğin ilmi yönünü ortaya çıkarmıştır. Bu da komutanların, yani subayların teorik bilgilerle donatılmasını zorunlu kılmıştır. Bu nedenle de subaylara, askerlikle ilgili teorik bilgilerin verildiği askerî okullar açılmıştır. Yeni açılan okullardan ilki de Kuleli Askerî Lisesi olmuştur. Bu çalışmada, Kuleli Askerî Lisesinin açılışından itibaren ilk yüzyılında okulda uygulanan eğitim programları, dersler, derslerde okutulan kitaplar, derslerde kullanılan malzemeler vb. unsurlarla Türk eğitimine sağladığı katkıları ile önemi ayrıntılarıyla tespit edilmiştir. Kuleli Askerî Lisesi, kurumsal olarak birçok yeniliğin ilk başlatıldığı yer olduğu gibi uygulanan eğitim programları sayesinde yetiştirdiği ve mezun ettiği öğrencilerle de Türk eğitim tarihine önemli etkileri olmuştur. Bu sebeple, Kuleli Askerî Lisesinde uygulanan ve günümüzde çok fazla bilinmeyen eğitim programları incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Eğitim Kurumları, Program, Kuleli, Askerî, İdadi.

Kuleli Military High School's Place in Turkish Education History and Applied Education Programs (First century 1845-1945)

Muhammed Mızrakçı

Marmara University

Prof. Dr. Vahdettin ENGİN

Marmara University

The purpose of this study is to search the importance and place of Kuleli Military High School, which has been one of the most rooted schools in Turkish schooling history with its being the first ‘High School of Physical Sciences’ which were founded to raise cadets, compared to its own time, either in Ottoman or Republic Era, with modern education. Military schools were the first to be opened in Turkey in European style. Even though there were madrasa and the special school of Palace, and worked orderly and neatly, these schools neither met the needs nor could catch up with the time. Technological, and so weaponry advancements, military defeats, different and varied tactics used in battles showed up the scientific side of arms. That obliged the equipment of commanders’, so officers’ with theoretical knowledge. Therefore military schools were opened where theoretical knowledge about soldiery was given. Kuleli Military High School is the first one of those schools. In this study, the contribution of Kuleli Military High School to Turkish Education is determined by making use of applied educational programs, lessons, books used in lessons since it was founded. Kuleli Military High school isn’t just the place where innovation happens, it is also important in the history of Turkish Educational System by its graduates and educational programs in Turkish history. For this reason, this study examines educational programs used in Kuleli which are not yet popular in Turkish educational system.

Keywords: Education, Education Institutions, Program, Kuleli Military High School.

Öğrencilerin Aileden Edindikleri Tarih Bilgisine Yönelik Düşünceleri (Amasya Örneği)

Yrd. Doç. Dr. Ramazan KAYA

Atatürk Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Hasan GÜNAL

Balıkesir Üniversitesi

Derya Ekiz GÜNAL

Atatürk Üniversitesi

Tarih bilincinin oluşup gelişmesi, günümüz tarih eğitimcilerinin ilgilendiği en önemli konulardan birisidir. Tarih bilincinin oluşup gelişmesinde ailelerin de önemli bir rolü vardır. Bu nedenden dolayı ailelerin bireylerin tarih bilincini nasıl ve ne yönde etkilediği; tarih bilincinin gelişimi açısından okul, medya vs. gibi diğer sosyalleşme vasıtaları karşısında rolünün ne olduğu konularında hem kuramsal hem de uygulamalı çalışmalara büyük bir ihtiyaç duyulmaktadır. Bu konulardaki çalışmaların okullardaki tarih eğitiminin geliştirilmesi açısından da önemli veriler ortaya koyacağı söylenebilir. Ancak ülkemizde öğrencilerin tarih bilincinin oluşmasında ailelerin rolü üzerine yeterli çalışma yapılmadığı görülmektedir. Bu nedenden dolayı çalışmanın bu alandaki eksikliği bir nebze de olsa gidereceği düşünülmektedir. Araştırmanın çalışma grubunu Amasya il merkezinde 2014-2015 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan 23’ü ortaokul ve 30’u lisede okuyan 53 öğrenci

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

oluşturmaktadır. Nitel bir yaklaşımın benimsendiği araştırmanın verileri açık uçlu anket formu ile toplanmış ve elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin önemli bir bölümünün aile üyeleri ile tarihle ilgili konuşmalar yaptıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Ortaokul öğrencileri aile üyeleri ile özellikle İslam tarihi konuları ve bu dönemde yapılan savaşlar hakkında konuştuklarını belirtmişlerdir. Lise öğrencileri ise ailelerinde ağırlıklı olarak askerlik anıları ile dede ve anneannenin eski dönemlerle ilgili anılarının konuşulduğunu ifade etmişlerdir. Öğrencilerin aile üyeleri içerisinde en fazla dedelerinin ve ninelerinin verdiği tarih bilgisine güvendikleri araştırma sonucunda ulaşılan bulgulardan biri olmuştur. Öğrencilere göre bunun nedeni dedelerinin ve ninelerinin yaş itibarı ile büyük olması ve tarihi olaylara tanıklık etmelerinden dolayı bu olaylarla ilgili daha fazla bilgiye sahip olmalarıdır. Ortaokul öğrencilerinin tamamı ve lise öğrencilerinin büyük bir bölümü, özellikle öğretmenleri bu alanda eğitim aldıkları için okulda edindikleri tarih bilgisini aile üyelerinden edinilen bilgilere göre daha güvenilir bulduklarını belirtmişlerdir. Son olarak lise öğrencilerinin önemli bir bölümü özellikle daha eğlenceli ve zevkli anlatıldığı için aile üyelerinden edindikleri tarihi bilgileri daha keyif verici olarak nitelendirmiştir. Ortaokul öğrencilerinin çoğunluğu ise başta sınıf ortamında arkadaşları ile birlikte olmaları gibi bazı nedenlerden dolayı okulda öğrendikleri tarihi bilgileri daha keyif verici olarak nitelendirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aile, tarih öğretimi, tarih dersi, tarih bilinci.

Students' Thoughts About the Knowledge of History They Gained from Their Family (Amasya Sample)

Asst. Prof. Ramazan KAYA

Atatürk University

Research Assist. Dr. Hasan GÜNAL

Balikesir University

Derya Ekiz GÜNAL

Atatürk University

Forming and developing historical consciousness are one of the most important subjects that history educator are interested. Families also has a role in forming and developing historical consciousness. Because of that reason, there is a profound need for both theoretical and practical studies about how families influence individuals' historical consciousness and what its role is compared to school, media and other socialising means for enhancing historical consciousness. It can be said that studies on this topic can manifest valuable data for enhancing teaching of history at schools. However, in our country there is not sufficient study on the role of families in forming historical consciousness. Because of that, it is expected to fill this gap a little with this study. Study group of this research consists of 53 students; 23 of whom are secondary school 30 of them are high school students in 2014-2015 education term in Amasya. Data of the study which adopted a quantitative approach, have been gained through open ended survey, and gained data have been analysed with content analysis. Following the study, it has been found out that a great number of the students have talks on history with their family members. Secondary school students stated that they especially talk about history of Islam and wars at that period. High school students, on the other hand, said that they mostly talk about military memories and memories of their grandparent in old times. One of the findings of the study is that students trust the historical knowledge given by their grandparents more than any other members of the family.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

According to students, the reason for this is that their grandparents are old and as they witnessed the historical events they have more information about them. All of the secondary school students and most of the high school students expressed that they found the history information they gained at school is more reliable than those they gained at home as their teachers are trained in this subject. Finally, a substantial part of the high school students stated that they find the information they gained from family members enjoyable as they are narrated more amusingly and enjoyably. Most of the secondary school students described the historical information at school more favourable for some reasons especially for being with their friends in the class.

Keywords: Family, history teaching, history class, historical consciousness.

Üstün Zekâlı Öğrencilerin Tarih Bilincinin Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi: Elazığ Örneği

Seval TOPÇU

Elazığ Bilim ve Sanat Merkezi

Ömer Faruk KARAKAŞ

Elazığ Bilim ve Sanat Merkezi

Araştırmanın amacı, Elazığ Bilim Ve Sanat Merkezine devam eden üstün zekâlı öğrencilerin Tarih Bilincine yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Bu çalışmada öğrencilerin, tarih bilinci, gelecek beklentileri, zaman ilerleme çizgisi, göçmen ve tarih öğretimiyle ilgili görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma 2014-2015 eğitim öğretim yılında Elazığ Bilim ve Sanat Merkezine devam eden öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma evreni, Elazığ Bilim ve Sanat Merkezi ne devam eden lise öğrencileridir. Araştırmanın örnekleme ise kolay örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Betimsel tarama türündeki bu çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, örneklem grubuna uygulanan 48 soruluk anket çalışmasından elde edilmiştir. Verilerin analizi, SPSS 16 istatistik paket programı aracılığıyla frekans ve yüzde dağılımları elde edilerek yapılmıştır. Çalışma bulguları, amaçlar doğrultusunda tanımlanıp yorumlanmış, veriler tablolar hâlinde sunulmuştur. Araştırma bulgularına göre üstün yetenekli öğrenciler, tarihin tanımını “iyi ile kötü arasında gelip gider” şeklinde yapmışlardır. Tarihi, bilgi kaynağı ve ders çıkarma aracı olarak gören üstün yetenekli öğrenciler, gelecek yıllarda Türkiye’de, çevresel sorunlarla siyasi çekişmelerin yoğun olacağını düşünmektedir. Ayrıca üstün yetenekli öğrenciler, Türkiye’deki göçmenlerin oy kullanmaları konusunda yasal ve kültürel uyum kriterinin sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: Tarih Bilinci, Tarih öğretimi, Üstün Yetenekli Öğrenci

Evaluation Of The Historical Awareness Of Students With Superior-High Intelligence In Terms Of Various Variables: Elazığ Example

Seval TOPCU

Elazığ Sciences and Art Centre

Ömer Faruk KARAKAŞ

Elazığ Sciences and Art Centre

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

The purpose of the research is to present the opinions of the students with superior-high intelligence who study in Elazığ Science and Art Center for history awareness. In this study, it is tried to determine the opinions of the students related with the history awareness, future expectations, time progress line, migrant and history education. The research has been made on the students who study in Elazığ Science and Art Centre at 2014-2015 academic year. The target population of the research is the high school students who study in Elazığ Science and Art Centre. The sample of the research has been selected by the convenience sampling. In this research with the type of descriptive survey, quantitative method has been used. The data of the research has been obtained from the survey study consisting of 48 questions which have been applied to the sampling group. The analysis of the data has been made by obtaining the frequency and percentage distribution through SPSS 16 statistic package software. The findings of the study have been identified and interpreted and have been presented in tables. According to the findings of the research, the students with superior-high intelligence have made the description of the history as “ it alternates between bad and good”. The students with superior-high intelligence, who see the history as the tool for information source and lessoning, think that students with superior-high intelligence have mentioned that the legal and cultural consistency criteria must be provided related with the vote usage of migrants.

Key Words: History Awareness, History Teaching, Students with superior-high intelligence

Sosyal Bilgiler Dersinde Bir Yöntem Olarak Yaratıcı Drama’nın Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri: Bir Dünya Savaşı Atölyesi

Çiğdem KOZANER
Gazi Üniversitesi

Bu çalışmada 7. Sınıf öğrencilerinin Sosyal bilgiler dersinde bir yöntem olarak Yaratıcı Drama’nın kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, I. Dünya Savaşı konusunda, öğrenciler Yaratıcı Drama’ya ilişkin neler düşünmektedir? Öğrencilerin, Yaratıcı Drama’nın Sosyal Bilgiler öğretiminde kullanılabilirliği konusunda görüşleri nelerdir? Tarih konularına yönelik Yaratıcı Drama yönteminin kullanılabilirliği konusundaki görüşleri nelerdir? Sorularına yanıt aranmıştır. Bu çalışma nitel bir araştırmadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanmış olan “Yapılandırılmış Görüşme Formu” kullanılmıştır. Görüşme formu araştırmacı tarafından uzman görüşlerine başvurularak geliştirilmiştir. Çalışma grubu Ankara İli Çankaya ilçesi MEB’e bağlı özel bir kurumda öğrenim gören 7. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan 20 öğrenci random olarak seçilmiştir. Görüşme formunun uygulanması esnasında gönüllülük esası temel alınmıştır. Öğrencilerin edindikleri kazanımlardan yola çıkılarak, Yaratıcı Drama’nın kullanımına ilişkin görüşleri ve önerilerine ulaşılabilme amaçlanmıştır. Veriler 2015-2016 eğitim- öğretim yılı bahar döneminde toplanmıştır. Uygulama sürecinde öğrencilere Yaratıcı Drama geçmişleri olup olmadığına yönelik sorular sorulmuş ve ön bilgiler verilmiştir. Elde edilen veriler araştırma soruları doğrultusunda temalar halinde sınıflandırılacak, temalara göre özetlenecek ve ilgili alıntılarla desteklenecektir. Araştırmanın sonuçları bildirinin sunumunda açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Yaratıcı Drama, Öğrenci görüşleri

Student Opinions Devoted to Usage of Creative Drama as a Method in the Lesson Social Studies: A World War Workshop

Çiğdem KOZANER
Gazi University

In this study, the goal was to define the opinions of the students belong to the grade “7”, which was dealing with the use of Creative Drama as a method in the lesson, Social studies. For this purpose, What do the students think about the Creative Drama on the subject, “World War I”? What are the ideas of the 7 grade students about the usage of Creative Drama in Social studies education? What are their point of views about the availability of the Creative Drama method on Historical subjects? These type of questions were tried to be answered. This study is a qualitative investigation. “Structure Interview Form” which was prepared by the researcher was used as a data collection tool in this investigation. This interview form was developed by the researcher by being applied to the expert opinions. The study group is consisted of 7th class students who are being educated in a private institution attached to The Ministry of Education in the district, Çankaya of the province, Ankara. Twenty students who attended the study have been randomly selected. The interview form was applied by paying attention to the volunteering. With the acquisition students have gotten, it was aimed to reach and learn their thoughts and suggestions dealing with the Creative Drama. All the datas were collected in the second, spring term of 2015-2016 education year. During the whole working process, it was asked the students whether they had any experience and knowledge about the Creative Drama before or not; and then some front informations were given to them. The necessary information and datas that have been gotten will be classified in line with the searching questions into many themes, they will be summarized according to these themes and supported by the relating details. The results of the survey will be described in the presentation of the report.

Key Words: Social studies, Creative Drama, Student opinions

**Sözlü Tarih Yöntemi ve Bu Yöntemin Tarihçilik, Tarih
Eğitim-Öğretimi Açısından Önemi**

Dr. Ayşenur BİLGE ZAFER

Uludağ Üniversitesi

Uzun yıllar boyunca öğrenci merkezli bir yaklaşım olan sözlü tarih yönteminden tarih eğitim ve öğretiminde yeteri kadar yararlanılmamış, ayrıca bu alan tarihçilerin de gündemi dışında bırakılmıştır. Oysaki sözlü tarih yöntemi geçmiş bir sosyal bilimci ve tarihçi gibi yorumlama yeteneğinin kazanılmasında oldukça önemlidir. Sözlü tarih, tarihin değişen toplumlardan ve kültürlerden insanları dinleyerek ve onların hatıralarını, deneyimlerini kaydederek yorumlanmasıdır. Diğer pek çok kaynaktan elde edilemeyecek veriler ve bakış açıları sıradan bireylerle yapılan görüşmeler yoluyla elde edilebilmektedir. Disiplinler arası bir yöntem olan sözlü tarih, tarihçiler, sosyologlar, antropologlar ve diğer pek çok alanda çalışanlar için de oldukça önemlidir. Sunulması planlanan bildiride söz konusu yöntemin tanıtımı, tarihsel geçmişi, önemi, faydaları, uygulanması, sınırlılıkları, sözlü tarih uygulamalarında dikkat edilecek hususlar üzerinde durulacaktır. Ayrıca tarihçilik, tarih eğitim ve öğretimi açısından sözlü tarihin değeri tartışılarak, yöntemin öğrencilere katacağı değerler açıklanmaya çalışılacaktır. Bu sayede sözlü tarih yöntemine daha fazla başvurulmasını sağlamak ve yöntemi kullanacaklara yol göstermek amaçlanmaktadır. Çalışmada konuya ilişkin yerli ve yabancı literatürden ve tarih alanında sürdürülen sözlü tarih görüşmeleri örneklerinden yararlanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sözlü Tarih, Tarih, Eğitim, Öğretim.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Oral History Method and the Importance of the Method for Historiography, History Education – Training

Dr. Ayşenur BİLGE ZAFER

Uludağ University

For many years, oral history method as a student-centered approach is not exploited in the history education and training. Also it has been excluded from the agenda of historians. However, the method of oral history is very important to gain the ability of interpreting history as a social scientist and historian. Oral history means saving and interpreting history by listening memories and experiences of people from different societies and cultures. Data and perspectives not available can be obtained through interviews with ordinary individuals. As an interdisciplinary method, oral history is essential for historians, sociologists, antropologists and researchers from different disciplines. At the presentation of the paper, introduction, historical background, importance, advantages, practice, limits of the method and issues to be considered, will be discussed. In addition, value of oral history for historiography, history education-training and also advantages of the method for students will be dealt. Thanks to this, it is aimed to apply oral history method more and to guide people who will apply the method. At the research, native and foreing literature about the method and samples of oral history interviews are benefited from.

Key Words: Oral History, History, Education, Training

Tarih Öğretiminde “İstanbul” Temalı Resimlerle Kronolojik Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesi

Yard. Doç. Dr. Besime Arzu GÜNGÖR AKINCI

Bülent Ecevit Üniversitesi

Sosyal bilgiler derslerinde yer alan tarih konularının öğretiminde ve tarih derslerinde, öğrencilere tarihsel düşünme becerilerinin kazandırılmaya çalışılması; öğrencilerin tarihi daha iyi anlayıp, geçmiş hakkında yorumlar yapmaları ve geçmişle bugün arasında bağ kurmaları açısından önemlidir. Bu çalışmanın amacı, “İstanbul” temalı resimlerle öğrencilerin, tarihsel düşünme becerilerinden özellikle kronolojik düşünme becerilerinin geliştirilmesidir. Bu doğrultuda, sosyal bilgiler dersi kapsamında, öğrencilerin, şehir incelemesi yoluyla, Türk kültür, sanat ve estetik anlayışındaki değişim ve sürekliliği tespit ederek, “*zaman ve kronolojiyi algılama*” ve “*değişim ve sürekliliği algılama*” becerilerinin geliştirilmesine yönelik etkinlikler tasarlanmıştır. Bu etkinliklerde aşağıdaki becerilerin geliştirilmesi amaçlanmıştır:

- Geçmiş, bugün ve gelecek zamanı birbirinden ayırt etme.
- Bir tarihsel hikâye ya da efsanenin “zamana ait yapısı”nı tanımlama.
- Kendi tarihsel anlatılarını yapılandırmada zamana ait bir sıra, kronolojik bir düzen, oluşturma/Belirli bir zaman akışına göre tarihsel bir metin oluşturma.
- Tarihsel değişim ve sürekliliği açıklama.

Çalışmada nitel veri toplama yöntemlerinden “Doküman İncelemesi” tekniği kullanılmıştır. Öğrencilerin, “İstanbul” temalı resimlerle ilgili etkinliklere katılımları yazılı dokümanlar olarak kaydedilmiş ve toplanan verilerin betimsel analizi yapılmıştır. Bu çalışma, öğrencilerin, kronolojik düşünme becerilerinin geliştirilmesi ve öğrencilerin “İstanbul” temalı resimleri ve resimlerin sanatçılarını tanımaları adına etkili görülmüştür. Diğer taraftan, görsel materyallerin derse katılması, öğrencilerin derse ilgi ve katılımlarını artırmıştır.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretimi, tarihsel düşünme, kronolojik düşünme, İstanbul resimleri.

Improving The Chronological Thinking Skills In History Teaching By Means Of “Istanbul” Themed Pictures

Assist. Prof. Dr. Besime Arzu GÜNGÖR AKINCI

Bülent Ecevit University

In the teaching of history subjects in social sciences lessons as well as in the history classes, endeavoring to provide the students with historical thinking skills is important for the students in terms of understanding history better and commenting on the past and therefore establishing a connection between the past and the present. The objective of this study is improving particularly the chronological thinking skills of the students being one of their historical thinking skills by means of “Istanbul” themed pictures. Accordingly, within the scope of social sciences lesson, designed are the activities intended for improving the skills of students such as “*perceiving the time and the chronology*” and “*perceiving the transformation and the continuity*” by ascertaining the transformation and continuity in the Turkish sense of culture, art and aesthetics by means of city examination. The following skills are intended to be improved by means of such activities:

- Discerning between the past, present and future times.
- Defining the “temporal structure” of a historical story or legend.
- Forming a temporal sequence, a chronological order in constructing the own historical narrations/Creating a historical text in accordance with a certain time stream.
- Explaining the historical transformation and continuity.

“Document Review” has been used as the qualitative data collection method of the study. The participations of the students in the activities with regard to the “Istanbul” themed pictures has been recorded as written documents and the descriptive analysis of the collected data has been carried out. This study has been found effective for the sake of improving the chronological thinking skills of students and for the students to recognize the “Istanbul” themed pictures and the artists of the pictures. On the other hand, integrating the visual materials into the lesson has increased the level of interest and participations of the students in the lesson.

Keywords: History teaching, historical thinking, chronological thinking, Istanbul pictures.

Türkiye ve Yunanistan’da İlk ve Orta Eğitimde Uzak Geçmişin ve Arkeolojinin Yeri

Araştırma Görevlisi Heval BOZBAY

Dokuz Eylül Üniversitesi

Ege Denizi’nin iki yakası, insanoğlunun en eski zamanlarından beri, birçok kültür ve uygarlığa ev sahipliği yaptılar. Her iki yakada bulunan zengin arkeolojik kalıntılar, bu uzun geçmişten günümüze ulaşan belgelerdir. Günümüzde Ege Denizi’nin iki yakasını paylaşan Türkiye ve Yunanistan, *Avrupa Arkeolojik Mirasının Korunması Sözleşmesi (Gözden Geçirilmiş) (Valetta, 16.1.1992)*’ni imzalamış ve sözleşmede bulunan hükümleri uygulamayı taahhüt etmişlerdir. *Sözleşme*’ye göre imzacı ülkeler, sınırları içinde bulunan arkeolojik kalıntıları araştırmak, ortaya çıkarmak ve bu konularda kamuoyunu bilinçlendirmekle sorumludurlar.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Geçmişin ve arkeolojik mirasın korunması bir ülkenin emniyet tedbirleriyle altından kalkabileceği bir sorun değildir. Bu sorun uzun vadede ancak vatandaşların da o geçmişi ve o geçmişten arta kalan “hatıraları” benimsemesiyle çözülür. Bu geçmişi ve koruma bilincini benimsetmenin yolu ise temel eğitimden geçer. Bu bildiride, Türkiye ve Yunanistan’da ilk, orta ve lise eğitiminde Osmanlı öncesi geçmişe ve bu geçmişin ortaya çıkarılmasında temel araç olan arkeoloji bilimine ne ölçüde ve nasıl yer verildiği ele alınacaktır. Bu amaçla her iki ülkenin ilk ve orta eğitim müfredatı ve ders kitapları analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Arkeoloji, Tarih, Tarih Eğitimi, Yunanistan, Türkiye

The Place of Distant Past and Archaeology in Primary and Secondary Education in Turkey and Greece

Research Assistant Heval BOZBAY

Dokuz Eylül University

The two sides of Aegean Sea, has been homeland for many cultures and civilizations, since the early times of human being. Archaeological remains found on both sides are documents of this long past. Turkey and Greece, now sharing the two sides of Aegean Sea, has signed the *European Convention on the Protection of the Archaeological Heritage (Revised) (Valetta, 16.1.1992)* and undertake the articles of the convention. According to the *Convention*, every country, signed the convention, is responsible to investigate, uncover and preserve the archaeological remains in its territory and promote public awareness.

Preserving the past and archaeological heritage is not an issue that a country can carry out by taking only security measures. In the long term, this issue can be solve when people appropriate the past and the remnants of the past. Primary and secondary education is one of the main way to conduct the appropriation of people. In this paper, the curriculum and textbooks of primary and secondary education in Turkey and Greek will be analysed, to see how and to what degree these two countries pay attentions to their pre-Ottoman past and the science of archaeology.

Key words: Archaeology, History, History Education, Greece, Turkey

Ortaokul Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Ders Kitaplarındaki Türk-Ermeni İlişkileri İle İlgili Konuların İşlenişi ve Yeni Ünite Konuları Önerisi

Doç. Dr. İsmail ARSLAN
Balıkesir Üniversitesi

Sadık AKMAN
Gönen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Tarih Öğretmeni

Ortaokul ders kitaplarında kronolojik bir anlatımla ele alınmamış olan Türk-Ermeni ilişkilerinin olumlu yönde değişmesi için geçmiş ve gelecek bağlantısının kurularak yeniden ele alınmaya ihtiyacı olduğu bir gerçektir. Türk-Ermeni ilişkilerine, askeri ve siyasi eksenin yanında, kültürel ve ortak değerler perspektifinden bakılarak farklı bir boyut kazandırılabilir. Bu çalışmada Türk-Ermeni ilişkileri, ders kitaplarına yansıyan boyutuyla bir değerlendirmeye tabi tutularak, 2007 sonrası Türk-Ermeni ilişkilerinin geldiği nokta itibarıyla ortaokul Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Atatürkçölük Dersi ders kitaplarında yeni ünite konuları önerilerine yer verilecektir. Çalışmada, tarama modellerinden literatür taraması, tarihsel yöntem ve belge tarama yöntemi kullanılarak 2014-2015 eğitim öğretim yılında ortaokul 5., 6. ve 7. sınıflarda okutulan Sosyal Bilgiler ile 8. sınıflarda okutulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçölük Dersi ders kitaplarında Türk-Ermeni ilişkilerinin nasıl ele alındığı araştırılmıştır. Elde edilen bulgular tarih öğretimi perspektifinde değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda Türk-Ermeni ilişkilerinin ders kitaplarında tarihsel süreç içerisinde kronolojik olarak anlatılmadığı, 1915 ve sonrası ile sınırlı kaldığı görölmüştür. Ermenilerin, 1915 öncesi Türkler ile olan siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkilerine yer verilmediğı ulaşılan bulgulardan biri olmuştur. Görsel materyallere yeterince yer verilmediğı kullanılan görsellerin de amaca hizmet etmediğı görölmüştür. Ayrıca 2007 ve sonrası Türk-Ermeni ilişkileri ile ilgili politikalara yer verilmemiş olması da ders kitaplarının güncellikten uzak kaldığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk-Ermeni İlişkileri, Türkler, Ermeniler, Sosyal Bilgiler, Ders Kitabı.

Approaches to the Issues of Turkish –Armenian Relations in the Text Books of Secondary School Social Sciences and the History of Turkish Revolution Proposals of New Aspects to the Issues

Assoc. Prof. Dr. Ismail ARSLAN
Balıkesir University

Sadık AKMAN
Gönen Vocational And Technical Anatolian High School, History Teacher

Turkish-Armenian relations need to be reconsidered in secondary school textbooks that have not been dealt with in a chronological narrative for the past and the future in establishing connections for positive change. The Turkish-Armenian relations can be gain a different size with cultural and value addition to the military and political partners. This study Turkish-Armenian relations are subjected to an evaluation reflected the size of the textbooks. 2007 and beyond as the point where the Turkish-Armenian relations in secondary school social studies and the Republic of Turkey and Atatürk Revolution History Course topics will include new units in textbooks. This survey was used the historical method of scanning model study literature and document scanning method. 2014-2015 academic year in secondary school and 5th,6th,7th grade taught social studies and in 8th grade taught the Republic of Turkey Revolution History and Kemalism lesson discussed textbooks was investigated how the Turkish-Armenian relations. The findings are assessmented in history teaching perspective. As a result of research Turkish-Armenian relations were seen in textbooks the historical process it is not described in chronological order. The findings reached Armenians before 1915 with political, social, cultural and economic relations have not been included. Also this study show after 2007 and beyond textbooks have not given Turkish-Armenian relations in the policy regarding that stay away from outdated.

Key Words: Turkish-Armenian Relations, Turks, Armenians, Social Studies, Textbook.

Gezi Gözlem ve İnceleme Yönteminin Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrencilerin Akademik Başarı ve Tutumları Üzerindeki Etkisi

Doç.Dr. İsmail ARSLAN
Balıkesir Üniversitesi

Mehmet Ali AY
Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Bu çalışmada; ortaokul 7. sınıf sosyal bilgiler dersi “ Ekonomi ve Sosyal Hayat” ünitesinde gezi gözlem ve inceleme yönteminin kullanılmasının öğrenci başarısı ve tutumuna etkisi incelemek amaçlanmıştır. Araştırmada “Ön Test-Son Test Kontrol Gruplu Desen” tercih edilmiştir. Araştırma 2014-2015 eğitim-öğretim yılı ikinci yarısında Balıkesir ili, Karesi ilçesi Çiğdem Batubey Ortaokulu’nda öğrenim gören 7/F ve 7/H şubelerindeki öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Çalışma, özellikleri bakımından denk olan, deney (29) ve kontrol (29) gruplarından oluşan toplam 58 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak 20 sorudan oluşan başarı testi ve 20 maddeden oluşan tutum ölçeği ön test ve son test olarak kullanılmıştır. Uygulama araştırmacı tarafından kontrol grubuna geleneksel yöntemlerle, deney grubuna ise gezi gözlem ve inceleme yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Deney grubundaki öğrencilere Zağnos Paşa Cami, Kızılay Vakfı Balıkesir Şubesi ve Balıkesir Vakıflar Bölge Müdürlüğü’ne gezi düzenlenmiştir. Veri toplama araçlarından elde edilen veriler; SPSS programında yer alan bağımlı ve bağımsız gruplar için t-testi analizleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Gezi gözlem ve inceleme yönteminin uygulandığı deney grubu ile geleneksel yöntemlerin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin ön test başarı ve tutum puanlarında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Son test başarı ve tutum puanlarında ise deney grubunun lehine anlamlı bir fark olduğu anlaşılmıştır. Yapılan çalışmada elde edilen bulgulara bakılarak gezi gözlem ve inceleme yönteminin 7. sınıf sosyal bilgiler dersi Ekonomi ve Sosyal Hayat ünitesi kapsamında kullanılabilecek bir yöntem olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Gezi Gözlem ve İnceleme Yöntemi, Vakıflar, Tutum, Öğrenci Başarısı.

The Effect of Trip – Observation and Research Method at Social Knowledges Lesson on the Academic Success and Manners of the Students

Assoc.Prof.Dr. İsmail ARSLAN
Balıkesir University

Mehmet Ali AY
Dumlupınar University, Education Science Institute

By this study, it is aimed examine the effects of trip-observation and research methods on Economy and Social Life section at social knowledges lessons of middle school 7th grades on the success and behaviours of the students. At this study the design with Fore Test Last Test Control Group was preferred. This research is performed on the students who continues to Çiğdem Batubey Middle School at Karesi County 7H, 7F classes in the second half of 2014-2015 Education Tenure. The research is performed on the two 29-student groups which are equal by characteristic. The 20-question success test and 20-question manner scale was used as data collection means which were used by fore test last test method. The control group was exposed to conventional education method while the test group was exposed to trip-observation and research method. The students of test group were taken to Zağnos Pasha Mosque, Balıkesir Department of Kızılay Association and the region administration of

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

associations. The obtained datas from the research were analyzed by t-test for depended and indepedended groups at SPSS programme. There is no significant distinction between the control group exposed to conventional method and the test group exposed to trip-observation and research method fore according to fore test success and manner scores. But there is significant distinction between the last test scores on benefition of the test group. According to obtained results it can be claimed that the method of trip-observation and research is handful and usable at 7th grade economy and social life section of social knowledges lesson.

Key Words: Trip-Obsevation and Research Method, Associations, Manner, Successes of Students.

Eğitsel Bilgisayar Oyunları İle Desteklenmiş Tarih Öğretiminin Öğrenci Başarısına Etkisi

Doç. Dr. Gülin KARABAĞ

Gazi Üniversitesi

Okan AYDOĞAN

MEB, Yahşihan Organize Sanayi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Öğrenme kuramları etkili öğrenmenin nasıl gerçekleştiğini farklı şekillerde açıklamaktadır. Bazı kuramlar etkili öğrenmenin gerçekleşmesi için bilginin aktarımının ve dış şartların düzenlenmesi gerektiğini ileri sürerlerken, diğer kuramlar etkili öğrenmenin öğrenenden bağımsız düşünülmemeyeceği gerekçesiyle öğrenenlerin kendi anlamlarını yapılandırmalarına fırsat verilmesi gerektiğini savunmuşlardır.

Gelişen yeni eğitim teknolojileri de öğrenme içeriğinin tasarlanması ve sunulmasında öğrenci özelliklerini dikkate alarak, öğrenenin kendi anlamlarını yapılandırmasına daha fazla imkan tanımaktadır. Özellikle bilgisayar destekli öğretim bilgiyi, öğrenenlerin kendi tercihleriyle yapılandırmasına uygun bir biçimde sunabilmektedir. Bunu gerçekleştirebilmek için bilgisayar destekli öğretim yazılımlarının üzerinde durduğu önemli alanlardan biri de eğitsel bilgisayar oyunlarıdır.

Bu araştırmada, tarih dersinde eğitsel bilgisayar oyunu destekli tarih öğretim ile düz anlatım yöntemi arasındaki farkı belirleyerek, eğitsel bilgisayar oyunu destekli tarih öğretiminin öğrencilerin erişti düzeyine etkisini ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma 11. Sınıf T.C. İnkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi “Milli Mücadele Hazırlık Dönemi” ünitesi ile sınırlandırılmıştır. Bu çalışmada araştırmacıların tasarladığı milli mücadele hazırlık dönemini konu alan “Atayolu” isimli eğitsel bilgisayar oyunu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Samsun iline bağlı bir Anadolu Lisesi 11/A ve 11/B sınıflarında öğrenim gören toplam 38 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada yarı deneysel yöntem kullanılmış, “Ön test-son test Kontrol Gruplu Model” uygulanmıştır. Öğretim süreci boyunca belirlenen ünite kontrol grubunda düz anlatım yöntemiyle, deney grubunda ise eğitsel bilgisayar oyunu kullanılarak işlenmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde deney grubunda eğitsel bilgisayar oyunu ile kazanılan bilgilerin kontrol grubunda geleneksel yöntemlerle kazanılan bilgilere göre erişti düzeyinin daha yüksek olduğu ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi – Geleneksel Yöntem – Eğitsel Bilgisayar Oyunu

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

The Effect Of History Teaching Supported By Educational Computer Games On Students' Success

Assoc. Prof. Dr. Gülin KARABAĞ
Gazi University

Okan AYDOĞAN
Ministry of Education

Learning theories explain how effective learning occurs differently. While some theories suggest that in order to achieve effective learning transmission of information and external factors should be organized, other theories argue on the grounds that learning cannot be considered independent from the learners, learners should be given opportunity to construct their own meaning. Emerging new educational technology which takes student characteristics into consideration while designing and presenting the learning content gives more opportunities to learners construct their own meaning. In particular, computer-aided instruction can be presented the information in an appropriate manner to learners construct information with their preferences. In order to achieve this, one of the key areas on which the computer-aided teaching software are also emphasize are educational computer games. The aim of this study is to determine the effect of history teaching supported by educational computer games on students' success in history education in comparison with the traditional method. This study is limited with the unit of "Preparatory Period of National Struggle", in 11th grade students. In this study "Atayolu" is used as an educational game which is designed by researches. The research group of this study consists of students who studying in classes 11-A and 11-B of an Anatolian High School of Samsun. In this research, Quasi-Experimental method which was practiced by pre-test, post-test was used and it was studied on two different students groups. According to the findings obtained, in history lesson: there is a significant difference between the points of success of the group which is tested by educational computer games and the group which is tested by traditional teaching.

Key Words: History Teaching, Computer aided instruction, educational computer games.

Öğretmenler Kurulu Toplantı Kararlarının İncelenmesi; (1935-1971 Yılları Arası Trabzon Lisesi Örneği)

Yrd. Doç. Dr. Mehmet AKPINAR
KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi

Bu araştırmanın amacı tarihi süreç içerisinde öğretmenler kurulu toplantı kararlarında ne gibi konu ve tartışmalar yaşandığını irdelemek. Eğitim sorunlarına yönetici ve öğretmenlerin yaklaşımlarını belirlemeye çalışmaktır. Çalışma 1885 yılında açılan ülkemizin en eski liselerinden biri olan Trabzon Lisesinin 1934-1971 yılları arası yapılan öğretmenler kurulu toplantı tutanakları oluşturmuştur. 1971 sonrası öğretmenler kurulu toplantı tutanaklarına düzenli olarak ulaşamadığından çalışma 1934-1971 yılları arasında sınırlı tutulmuştur. Genel tarama modelinde tasarlanmış olan araştırmada nitel araştırma desenlerinden doküman inceleme yöntemi (belgesel tarama) kullanılmıştır. Toplanan veriler, içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Bu veriler belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilmiş, anlaşılır biçimde organize edilip tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenler kurulu toplantılarına yansıyan öğretmenler ile ilgili sorunlar, okuldışı eğitim, disiplin

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education sorunları, öğretmenlerin yetiştirilmesi, eğitim araçları, genel eğitim sorunları, sınavların nasıl yapılacağı, okulun fiziki olanakları ile ilgili sorunların yansdığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenler Kurulu, Eğitim

Investigating the Decisions of Teachers' Committees (Between 1934 and 1971 years Sample of Trabzon High School)

Asst. Prof. Dr. Mehmet AKPINAR

KTU, Fatih Faculty of Education

The aim of this study was to investigate what kind of subjects and arguments are experienced in decisions of committees of teachers through historical process. Also it was aimed to determine the approaches of teachers and administrators regarding educational problems. Data was collected from reports of teachers' communities of Trabzon High School which was opened in 1885 and one of the oldest high schools in our country, between 1934 and 1971 years. Due not to the reports are available after 1971 regularly, the data of this study was limited with between 1934 and 1971 years. In this research which was designed based on general survey model, document analysis (documentary survey), one of the methods of qualitative research design was used. Data was analyzed with content analysis. Data was gathered under certain concepts and themes, organized clearly, tabularized and interpreted. The result of this study revealed that teacher' problems which were mentioned at teachers' committees were determined as out of school education, discipline problems, training teachers, educational tools, general education problems, how to apply the exams, and physical opportunities of the schools.

Key Words: Teachers' Committees, Education

Tarih Öğretmenlerinin Lisans Sürecinde Aldıkları Derslerin Meslek Hayatında İhtiyaç Duydukları Bilgi, Beceri ve Tutumları Karşılamadaki Etikliğinin İncelenmesi

Yrd. Doç. Dr. Mehmet AKPINAR

KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi

Bu çalışmanın amacı, tarih öğretmenlerinin lisans sürecinde aldıkları alan, genel kültür ve mesleki formasyon kazanımlarının meslek hayatında ihtiyaç duydukları bilgi, beceri ve tutumları karşılama durumları incelemektir. Aynı zamanda okul ve kurumları tarafından uygulanmakta olan hizmet içi eğitim kurslarının içerik, yöntem açısından genel bir değerlendirilmesinin yapılarak, öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarının hangi alanlara dönük olduğunun belirlenmesi hedeflenmiştir. Araştırmanın örneklemini 20 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışmada nitel araştırma deseni kullanılmış olup veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Görüşme formu iki bölüm ve toplam 10 sorudan oluşmaktadır. Veri toplama aracı, araştırmacı tarafından geliştirilmiş olup, iki öğretmenle yapılan pilot çalışma sonrası uzman görüşü alınarak son şekli verilmiştir. Betimsel analiz tekniğiyle veriler analiz edilmiş olup, görüşler ortak temelar altında kodlanarak tablolaştırılıp tartışılmıştır. Çalışma sonucu tarih eğitiminde öğretmenlerin, lisans sürecinde almış oldukları tüm alan kazanımlarının meslek hayatındaki ihtiyaç duydukları bilgi, beceri ve tutumları karşılamadığı bununla

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education
beraber hizmet içi eğitim konusunda çeşitli alandaki derslere ihtiyaç duydukları tespit edilmiş ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretmeni, Mesleki Eğitim, Hizmet İçi Kurs

An Investigation of the Effectiveness Of Undergraduate Courses in Equipping History Teachers With Knowledge, Skills And Attitudes Necessary Throughout Their Career

Assist. Prof. Dr. Mehmet AKPINAR

KTU, Fatih Faculty of Education

The aim of this study is to investigate field, liberal education, professional attainments of history teachers given them throughout their graduate education match up with knowledge, skills and attitudes that the teachers require them in professional life or not. Also the in-service training courses was performed by teachers' institutes was intended to make a general review in terms of including, method and to determine these teachers' training requirements. The sample of the study consisted of twenty history teachers. In the research was used qualitative design and the data was gained in means of semi structured interview form. This form consists of two part and ten questions. Data collection tool was developed by the researcher and put into final form after the pilot study and expert opinion. The data was analyzed descriptive analysis process and end of the process gained opinions were tabulated under common themes and discussed. At the end of this research; history teachers' attainments given throughout their graduate education differentiated knowledge, skills and attitudes that the teachers require them in career. Besides it is determined that history teachers need different courses in their in-service training.

Keywords: History Teacher, Vocational Training, In-Service Training

Erken Çocukluk Döneminde Bir Serüven Olarak Tarih Eğitimi

Öğr.Gör.Teyfik Fikret COŞKUN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Çocuklarımızın yaşam serüveni okul öncesi dönemde her alanda iyi değerlendirilmelidir. Benlik algılarının olumlu gelişmesinde yaşadıkları toplumun tarihi argümanlarının öğretmenleri tarafından değerler eğitimi kapsamında etkili yöntem ve tekniklerle verilmesi önemlidir. Mensubu oldukları toplumun tarihi ve kültürel değerlerinin erken yaşlarda farkına varmaları, hissetmeleri ve aidiyet duygularının gelişmesi, çocukları doğru yaklaşımlarla tarihi argümanlarla buluşturmaya bağlıdır. Bunun için okul öncesi eğitim programlarında özellikle değerler eğitimi kapsamında, tarihi şahsiyetler kullanılarak çocukların geçmiş kavramı ile tarih kavramını birleştirmeleri sağlanmalı. Tarihi ve kültürel değerlerine ait duyuşsal davranışlar geliştirmeleri ve bilişsel farkındalık oluşturmalarına ilişkin katkıların sağlanması önemlidir. Okul öncesi dönem çocuklarının eğitim sürecinde tarih bilincinin oluşmasında alan yazın taramasına dayalı veriler sağlamayı hedefleyen bu çalışmada, tarihi kişiliklerin kullanılmasını değerler eğitimi çerçevesinde betimlemeyi sağlayan literatür taraması esas alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Benlik algısı, Duyuşsal davranışlar, Bilişsel farkındalık

History Education in Early childhood Period as An Adventure

Instructor TeyfikFikret COŞKUN
Mugla Sıtkı Kocman University

It should be focused on life adventure of children before formal school education. It is important that teachers are required to teach historical arguments of the society where children live in the framework of value education using a variety of methods to develop self-perception of the children. The children should be aware of the society's historical and cultural values in which they live. Through this, the children can feel belonging to the society. In order to do this, in the kindergarten curriculums, the teachers help the children combine the concept of past and the concept history using historical characters. Developing emotional behaviors and forming cognitive awareness depend on how it is provided the necessary contributions to the children in that period. In the present research, it is aimed to provide deep information concerning forming history awareness in the framework of value education in the children before formal school education.

Keywords: Self-perception, Emotional behaviors, Cognitive awareness

Sayısal Alanda Üstün Yetenekli Öğrencilerin Tarih Okuryazarlığı Düzeyinin İncelenmesi

Arş. Gör. Ercan ÖPENGİN
Anadolu Üniversitesi

Arş. Gör. Önder ERYILMAZ
Anadolu Üniversitesi

Bu çalışmada matematik-fen bilimleri alanında üstün yetenekli olarak tanımlanmış ortaokul öğrencilerinin tarih okuryazarlığı düzeyleri çeşitli değişkenler bağlamında incelenmiştir. Tarih okuryazarlığı, öncelikle duyuşsal anlamda geçmişe ilgi duymayı, bugünün anlaşılması için geçmişin irdelenmesini, geçmiş ile günümüz arasında bağlantılar kurulmasını, tarihsel empati ve tarihsel düşünme becerilerini gerektiren kompleks bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Yaşıtlarına göre farklı öğrenme ihtiyaçları olan üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde tarih okuryazarlığı bir seçenek olarak düşünülebilir. Katılımcıların tarih okuryazarlığı düzeylerinin tespiti amacıyla tarama şeklinde gerçekleştirilen çalışmaya 5 (25), 6 (20) ve 7 (21) sınıflara devam eden 66 ÜYEP öğrencisi katılmıştır. *Üstün Yetenekliler Eğitim programları* (ÜYEP), Anadolu üniversitesi bünyesinde matematik- fen bilimleri alanında üstün yetenekli öğrencilere eğitim veren hafta sonu üniversite temelli bir programdır. Çalışmada veriler toplamda 29 maddeden oluşan tek boyutlu bir ölçek olan *Tarih Okuryazarlığı Tutum Ölçeği* kullanılarak toplanmıştır. Yapılan istatistiksel analiz sonucunda sayısal alanda üstün yetenekli öğrencilerin tarih okuryazarlığı düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

Examination of Historical Literacy Level of logical–mathematical talented students

Research Assistant Ercan ÖPENGİN

Anadolu University

Research Assistant Önder ERYILMAZ

Anadolu University

In this study, it was aimed to investigate historical literacy level of. Historical literacy is defined as a complex process which is required to interest in history, to understand today examine past, to establish connection between past and present, historical empathy and historical thinking skills. Historical literacy can be considered as an option in the education of gifted students with different learning needs than their peers. The study was carried out as a survey model with 66 middle school students from grade 5 (25), 6 (20) and 7 (21) who attend to UYEP. This program is *The Education Programs for Talented Students* (UYEP) serves as a university based, after school program at Anadolu University/Turkey. Data were collected via *History Literacy Attitude Scale* which is consist of 29 item. According to analyses, it is determined that participants have a high level historical literacy.

Pamir'den Ulupamir'e Uzanan Göç: Bir Sözlü Tarih Çalışması Örneği

Yrd. Doç. Dr. Hasan IŞIK
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Rukiye ASLAN
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

1979 yılında Rusların Afganistan'ı işgal etmesi üzerine, Pamir'de yaşayan Kırgızlar, hayatta kalma ve milli benliklerini koruma amacıyla göç etmek zorunda kalmışlardır. Bu amaçlarına ulaşma ve kendilerine yaşanacak yeni yer arayışı onları Türkiye'ye yönlendirmiştir. Türkiye onların gözünde sadece hayatta kalınacak bir yer değil, dinlerini ve kültürlerini yaşayabilecekleri bir vatan toprağı olarak görülmüştür. Bu göçün yapıldığı yerlerden biriside Van'ın Ulupamir köyüdür ve buraya yapılan göçün üzerinden otuz dört yıl geçmiştir. Çalışmada, bahsi geçen Van'ın Ulupamir köyünde yaşayan bu Kırgız Türkleri ile sözlü tarih çalışması yapılması amaçlanmıştır. Bu çalışmanın iki amacı vardır. Birincisi; sözlü tarih yöntemi kullanılarak lise öğrencilerine tarihi konularda araştırma, soru sorma merakı uyandırmaktır. Bunu sağlamanın en kolay yöntemi kendi aileleri üzerine yapacakları bir sözlü tarih çalışmasıdır. İkinci amaç ise; göçün sonuçlarının Kırgızlar üzerindeki etkisini tespit etmektir. Bu çalışmada amaca ulaşmak için iki yol takip edilmiştir. İlk olarak yaşları 15 ile 18 arasında olan Kırgızlı liseli gençler ile sözlü tarih çalışması kapsamında mülakatlar yapılmıştır. İkinci olarak da Kırgızlı lise öğrencilerine, ilk çalışmada edindikleri deneyim sayesinde, göçü yaşamış olan aile fertleri ile sözlü tarih çalışması yaptırılmıştır. Bu çalışmada konuyla ilgili yapılan literatür çalışması ile elde edilen sonuçlara ve sözlü tarih çalışması ile görüşülen kişilerden elde edilen verilerin analizine yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sözlü tarih, Göç, Kırgız, Ulupamir.

Migration From Pamir To Ulupamir: A Case Study Of Oral History

Asist. Prof. Dr. Hasan IŞIK

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Yıldırım Beyazıt University

Rukiye ASLAN

Yıldırım Beyazıt University

In 1979, upon the Russian invasion of Afghanistan, the Kyrgyz living in Pamir had to emigrate from their hometown in order to survive and preserve their national identity. The search for new places for themselves to live and their efforts to reach their goal have led them to Turkey. By them, Turkey was not seen as a place just to survive, but it was seen as a homeland where their religious and cultural values would be respected. One of the places that they migrated to was the Ulupamir village of Van and that happened thirty-four years ago. In this work, it was aimed that an oral history study be made with these aforementioned Kyrgyz Turks living in the Ulupamir village of Van. This study has two objectives: The first objective is to provoke curiosity among high school students and ask questions on historical topics by using oral history method. The easiest method to achieve this is to make them to have an oral history study on their own families. And, the second objective is to determine the impact of the results of the migration on Kyrgyz. In this study, two different ways were followed to achieve the goal. Firstly, oral history interviews were conducted within the scope of oral history study with the Kyrgyz high school students aged between 15 and 18. And secondly, the Kyrgyz high school students made an oral history study with families that experienced the migration, thanks to the experience they gained in the first study that they did with their own family members. This study will include the analysis of the data obtained from the people interviewed, the study of literature on the subject and the results of it.

Key words: Oral history, Migration, Kyrgyz, Ulupamir.

Tarih Derslerinde Aktif ve Öğrenci Merkezli Anlayışa İlişkin Öğretmen Görüşleri

Fatih KALÇIK

Bartın Üniversitesi

Cansu KALÇIK

Bartın üniversitesi

Öğretimde yeni yaklaşımların benimsenmesi ile birlikte tarih öğretiminde de geleneksel yaklaşımdan uzaklaşmış ve öğrenenlerin derslere aktif katılımını sağlayan öğrenci merkezli anlayışa geçilmiştir. Bu anlayışa göre öğrencilerin öğretim sürecine aktif katılımının sağlanması gerekmektedir. Bu çalışma, tarih derslerinde aktif ve öğrenci merkezli anlayışa ilişkin tarih öğretmenlerinin görüşlerinin ortaya konulması amacıyla yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasıdır. Durum çalışması, var olan bir durumu ele alarak derinlemesine incelenmesini sağlar. Bu kapsamda, amaçlı örnekleme çeşitlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme (convenient sampling) ile seçilen Bartın İli'ndeki dört lisedeki tarih öğretmenlerinden 12 kişiye ulaşılmıştır. Tarih öğretmenlerinin aktif ve öğrenci merkezli anlayışa ilişkin görüşleri alınmış ve elde edilen bulgular içerik analizi yöntemi kullanılarak Nvivo 8 paket programı ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda tarih derslerinde aktif ve öğrenci merkezli anlayışın öğretmenler tarafından benimsendiğini, öğretmenlerin sınıf içi ve dışında bu anlayış doğrultusunda etkinlikler yapmaya çalıştıkları, ancak bu konuda eksikliklerinin olduğu tespit edilmiştir.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Anahtar Kelimeler: Tarih, Aktif Öğrenme, Öğrenci Merkezli Anlayış, Tarih Öğretmeni.

History Teacher and Student-Centered Active Views on Understanding the Course

Fatih KALÇIK
Bartın University

Cansu KALÇIK
Bartın University

With the adoption of new approaches to teaching in History education, it has moved away from the traditional approach and student-centered approach which enables students to participate actively in the course. According to this approach, students are required to ensure the active participation of this teaching process. This study was conducted in order to put forward history teachers views on active and student-centered approach. The study is a case study, a qualitative research design. Case studies provide depth investigation by considering the situation. it has been reached 12 people from four high school history teachers who were selected by using easily accessible convenience sampling. History teachers' opinions on the active and student-centered approach is taken and obtained findings was examined by using content analysis method nvivo 8 package program. With the research results, active and student-centered approach on history lessons was adopted by teachers. Teachers tried to make inside and outside activities by using this approach but Teachers were found to have been in deficiency in applying it.

Keywords: History, Active Learning, Student-Centered Approach, History Teachers.

Aktif Öğrenme Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Dersinde Tarih Öğretimi

Pınar Havva TURAN

ODTÜ Geliştirme Vakfı Okulları, Ankara

Gülsüm HEKİMHAN

ODTÜ Geliştirme Vakfı Okulları, Ankara

Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerin kavramları zihinlerinde geliştirme\geliştirme ve yeni yapılar oluşturma sürecinin öğrencinin kendisi olduğu düşünülerek öğrenme-öğretme sürecinin düzenlenmesinde öğrenciye bunu yapabilme fırsatları aktif öğrenme yöntemleri ile sağlanır. Dersin temel amaçlarından biri olan 'Eleştirici, yapıcı ve yaratıcı düşünme yeteneklerini geliştirme ve sorun çözme ile ilgili becerileri kazandırma" maddesi esas alınarak öğrencilerin üst düzey düşüncelerini sağlamak amacıyla özgün eğitim durumları hazırlanır. Öğrencilerin gerçek yaşamla konuları ilişkilendirerek bilgi, beceri, ve değerleri problem çözme sürecinde kullanmaları sağlanır. Anlama, ilişki kurma, sınıflama, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma, tümdengelim görüş oluşturma ve bunun güvenilirliğini tartışma, kanıta dayalı tarihsel bilgi ve yargılara ulaşma becerilerini geliştirilir ve ders içerisinde uygulanır. Bu araştırmanın gerekçesi ortaokuldaki tarih konularında öğrencilerin bilgiyi neden-sonuç ilişkisi içerisinde incelemelerini sağlamaktır. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

1. Aktif öğrenme yöntemlerinin kullanılması \özgün eğitim durumlarının uygulanmasının öğrenci ve öğretmen gelişimi üzerindeki etkileri nelerdir?
2. Öğrencilerin bilgiyi kendi ifadeleri ile çoklu bakış açısıyla yeniden tanımlamaları, örneklendirme yapmaları, bilgiler arasında bağlantı kurmaları, bilginin karşısı veya tersini ifadelendirmeleri, tarihsel empati kurmaları kalıcı öğrenmeyi sağlar mı? Çalışma, nitel bir çalışma olup ön bilgileri harekete geçirme, metni gözden geçirme, tahmin etme, dengeli açıklamalar yazma ve tarihsel bir argüman oluşturma, sorgulama, tartışma, sorun çözme, soru-cevap, ana fikir, çoklu bakış açısı, 5N1K, SQ4R gibi yöntem ve tekniklerinin kullanıldığı eğitim durumlarını ve bunların neticesinde ortaya çıkan öğrenci ürünlerini içermektedir.

Anahtar Kelimeler: SQ4R, 5N1K Tekniği, Öğrenci Merkezli Öğrenme, Tarihsel Empati

Teaching History in Social Studies Courses Using Active Learning Methods

Pınar Havva TURAN
Social Studies Teacher

Gülsüm HEKİMİHAN
Social Studies Teacher

With the use of the methods of active learning, in the course of social studies considering the procedure of converting or improving concepts as well as forming new structures in minds of students as the "learning" itself, students are provided with opportunities to try all of these in the process teaching-learning arrangements. Novel/original education circumstances are prepared in order to have students developed higher order thinking skills based on one of the main goals of the course, to upskill related to problem solving, improving critical, constructive and creative thinking abilities. Students can use the knowledge, skills and values in the process of problem solving by relating concepts with real life (practical) examples. Students grow skills such as understanding, relating, categorizing, being critical, predicting, making analysis-synthesis, having deductive aspect together with discussing its reliability, evidence-based historical knowledge as well as reaching a conclusion. These are executed during the class. The purpose of the study is to make students examine knowledge about historical concepts in the secondary school within the light of cause-effect relation,

Within this framework, answers to the following questions are being sought:

- 1- What are the effects of the use of active learning methods and implementation of novel/original educational circumstances on the academical developments of student and teacher ?
- 2- Does the fact that students redefine the knowledge with their own expressions at multivariate perspective, use illustrative examples, establish connections among different knowledge/information, or expressing the reverse or the opposite of the knowledge/information ensure permanent learning? This study, being a qualitative one, includes, within the education circumstances, the use of methods and techniques like stimulating prior knowledge, skimming and scanning the text, making predictions, making sensible explanations as well as creating a historical argument, questioning, debating, problem solving, question-and-answer, main idea, multivariate perspective, 5W1H, and SQ4R, and, as a result of these, also includes students' output products.

Keywords: SQ4R, 5W1H Technique, Student-centered learning, Historical Empathy

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education
**Türkiye’de Tarih Ders Kitaplarıyla İlgili Yapılmış Lisansüstü Tezlerin
Değerlendirilmesi**

Yrd. Doç. Dr. Hülya ÇELİK

Sakarya Üniversitesi

Tarih ders kitapları yalnızca eğitim alanının değil, tarih, siyaset bilimi, uluslar arası ilişkiler, dil bilimi gibi alanların da inceleme konusu olmaktadır. Sözü edilen bilim dallarında tarih ders kitapları içerik, anlatım, eğitim tarihi, eğitim politikaları, tarihçilik, imge ve kimlik gibi çok çeşitli boyutlarda incelenmektedir. Böylece tarih ders kitapları araştırmaları üzerine dünyada ve Türkiye’de oldukça zengin bir literatür ortaya çıkmaktadır. Bilimsel makaleler, araştırma projeleri, tezlerden oluşan bu literatür ders kitaplarıyla ilgili içerik, uygulama, sorunlar ve çözüm önerileri sunmaktadır. Bu çalışmada Türkiye’de tarih ders kitaplarıyla ilgili yapılmış lisansüstü (Yüksek Lisans, Doktora) tezlerin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Metodolojik değerlendirme yönteminin kullanıldığı bu araştırmada veriler, doküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Türkiye’de tarih ders kitaplarıyla ilgili yapılmış lisansüstü tezlere Yüksek Öğretim Kurulu’nun (YÖK) Ulusal Tez Merkezi adlı internet veri tabanından ulaşılmıştır. Araştırma verileri içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda Türkiye’de tarih ders kitaplarına ilişkin yapılmış lisansüstü tezlerin daha çok içerik üzerine yoğunlaştığı ve doküman inceleme yönteminin kullanıldığı tespit edilmiştir. Tarih ders kitaplarıyla ilgili içeriğin algılanması ve etkilerine ilişkin çalışmaların sınırlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: tarih ders kitapları, tarih ders kitabı araştırmaları, lisansüstü tezler

The Evaluation of Post Graduate Theses on History Textbooks in Turkey

Assist. Prof. Dr. Hülya ÇELİK

Sakarya University

History textbooks are not only the research area of education, but it is also the research area of history, political science, international relations, and linguistics. In these disciplines history textbooks are analyzed in different terms such as content, narrative, history of education, educational policy, historiography, image and identity. Thus rich literature on textbook research in the world and Turkey is emerged. This literature consist of scientific articles, research projects, and theses offers content, applications, problems and solutions related to history textbooks. In this study it is aimed the evaluation of post graduate (MA and PhD) theses on history textbooks in Turkey. In this research used methodological evaluation method, data is gained by documentary analysis. The theses were reached by scanning from the internet data base named “National Thesis Center” of Council of Higher Education (YOK). The data of the research is solved by content analyses. As a result of the research it is reached that post graduate theses related to history textbooks in Turkey are mostly concentrated on content analyses and used documentary analyses method. It is also concluded that the perceptions and effects of the history textbooks’ content is so limited.

Key Words: history textbooks, history textbook

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Tarih Öğretmeni Adaylarının Vatandaşlık ve Vatandaşlık Eğitimine Yönelik Düşünceleri

Yrd. Doç. Dr. Ahmet KATILMIŞ
Marmara Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Ersin TOPÇU
Kastamonu Üniversitesi

Modernite ile birlikte akademik çalışmalara konu olan vatandaşlık kavramı, siyasal boyutu olan birçok kavramda olduğu gibi, Fransız Devrimi sonrası ortaya çıkan siyasal sistemler içinde bazen özne bazen ise nesne konumunda ele alınarak detaylandırılmaya çalışılmaktadır. Bu detaylandırma faaliyetlerinde vatandaşlık kavramı, siyasal süreçlerde sorumluluk almaya istekli olma, insan haklarına duyarlı ve uzlaşmazlıklarda barış temelli inisiyatif ortaya koyma niteliklerini öne çıkaran fikir örüntüleri tercih edilerek tanımlanmaktadır. Bu niteliklerin yetişen yeni nesle kazandırılması aile, okul ve öğretmen gibi eğitimin ana paydaşlarının birlikte hareket etmesi ile yakından ilgili olduğunu söyleyebiliriz. Bu genel perspektiften hareketle bu çalışmada tarih öğretmeni adaylarının vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimine yönelik düşüncelerinin ne olduğunu tespit etmek amaçlanmıştır. Bu genel amaç kapsamında tarih öğretmeni adaylarının gelecekte kendi sınıflarında vatandaşlık eğitimine yönelik tasarruflarının ne olacağı ve onların söz konusu bu tasarruflarının Türkiye’de yetiştirilmek istenen vatandaşın niteliklerini nasıl etkileyebileceği tartışılacaktır.

Nitel araştırma ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilen bu çalışmanın katılımcıları amaçlı örnekleme göre belirlenmiştir. Katılımcılar belirlenirken 2015-2016 eğitim öğretim yılı bahar dönemine kadar Tarih Öğretmenliği Lisans Programında verilen tüm derslerde başarılı olma, öğretmenlik yapmaya istekli ve araştırmaya katılmaya gönüllü olma kriterleri aranmıştır. Ayrıca katılımcıların cinsiyet bakımından eşit dağılımına dikkat edilmiştir. Bu kriterleri sağlayan ve Türkiye’nin Batı Anadolu Bölgesinde bir üniversitenin tarih öğretmenliği ana bilim dalına devam eden 4’ü kadın, 4’ü erkek olmak üzere toplam 8 öğrenci araştırma katılımcısı olarak belirlenmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında uzman görüşü alınarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Söz konusu bu formla toplanan veriler nitel veri analiz yöntemlerinden olan betimsel analize tabi tutularak çözümlenmiştir. Araştırmada inandırıcılığı sağlamak amacıyla bulgulara katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayı, Tarih eğitimi, Vatandaşlık Eğitimi

The Views Of Preservice History Teachers About Citizenship And Citizenship Education

Assist. Prof. Ahmet KATILMIŞ

Kastamonu University

Assistant Associate Professor Ersin TOPÇU

Kastamonu University

Being discussed in academic studies together with modernity; the concept of citizenship is tried to be detailed occasionally as a subject and an object within political systems that have emerged since the French Revolution, just like many other political concepts. In these activities of detailing; the concept

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

of citizenship is defined as desiring to take responsibility in political processes, being sensitive to human rights and using peace-based initiatives in disagreements. It could be suggested that bringing these qualities in young generations is closely related with the cooperation of main shareholders like family, school and teacher. From this general point of view; this study aims to determine the views of preservice history teachers about citizenship and citizenship education. Within the scope of this general objective; we will discuss the future providences of preservice history teachers concerning citizenship education in their classes and how these providences would affect the qualities of citizens to be raised in Turkey.

The participants of this study, which was conducted according to qualitative research principles, were determined according to the purposeful sampling. The participants were determined based on the criteria of being successful in all lessons involved in the undergraduate program of History Teaching until the spring term of the school year of 2015-2016, being disposed to teach and participating in the study voluntarily. Besides, a particular attention was paid to the equal gender distribution of participants. A total of 8 students (4 female, 4 male) that provided these criteria and attended the department of history teaching at a university in the Western Anatolia Region of Turkey were included in the study. The study data were collected by using a semi-structured interview form that was prepared based on expert opinion. The data that were collected via this form were analyzed with the help of descriptive analysis, which is among qualitative data analysis methods. In order to have a persuasiveness in the study, the participants' views were involved in findings directly as quotations.

Keywords: Preservice Teacher, History Education, Citizenship Education.

Halkevlerinin Tarih Eğitime Dönük Faaliyetlerine Bir Bakış (1932-1951)

Yrd. Doç. Dr. Tercan YILDIRIM

Giresun Üniversitesi

Erken Cumhuriyet döneminde okullaşma oranının az olması ve okul çağı dışındaki toplumsal kesimlerin oldukça fazla olması gibi nedenler sistemli bir yetişkin eğitime de ihtiyaç doğurdu. Halkçılık düşüncesinin de etkisiyle Kemalist devrimleri halka yaymak için 1932 yılında bir tür yaygın eğitim kurumu olarak Halkevleri kuruldu ve kısa zamanda neredeyse Türkiye'nin her yerine yayıldı. Halkevleri yeni rejimin meşruiyet kaygısını giderecek ve devletin istediği tarzda bir vatandaş tipinin yetiştirilmesine imkan sağlayacak bir eğitim kurumu olarak görülmekteydi. Çalışmada Halkevlerinin 1932-1951 arasındaki tarih eğitimi faaliyetlerine odaklanmaktadır. Bu bağlamda Halkevlerinin *dil, edebiyat ve tarih şubesi, tarih ve müze şubesi ile temsil (gösterit) şubesinin* tarih eğitimi, tarih bilinci ve/veya milli kimlik inşasına dönük çalışmaları irdelenmiştir. Verilerin toplanması ve çözümlenmesinde doküman ve nitel içerik analizi teknikleri kullanılmıştır. Araştırma materyalleri olarak 1932-1951 arasında Halkevlerini organize ettiği çeşitli tarihi konferanslar ile piyesler nitel içerik analizine tabi tutulmuştur. Nitel içerik analizi sonrasında tarihi konferans ve piyeslerde Türk Tarih Tezi'nin büyük etkisinin olduğu gözlenmiştir. Çalışmanın sonunda Halkevlerinin tarih eğitime dönük faaliyetlerinin asıl maksadının tarih bilinci kazandırmak suretiyle kimlik aktarmak olduğu ifade edilmiştir.

Anahtar kelimeler: halkevleri, tarih eğitimi, tarihi konferans, tarihi piyes

A review of the Studies on the History Education in the People's Houses (1932-1951)

Assist. Prof. Dr. Tercan YILDIRIM

Giresun University

Early Republican era to the low enrollment rate and a fairly systematic reasons, such as being more adult gave birth to the education needs of social sectors other than school age. People's Houses were founded as a kind of educational institutions in 1932 because of the Kemalist revolution to spread the people by the idea of the effect of populism and it spreads all over almost as soon as Turkey. People's Houses to resolve concerns the legitimacy of the new regime and to allow citizens in a state of want that type of upbringing style was seen as an educational institution. This study focuses on history education activities in the People's Houses between 1932-1951. In this context history education, a sense of history and / or building national identity are examined language, literature and history branch, history and museums branches of the People's Houses. Data collection and analysis in the document and quantitative content analysis techniques were used. As research materials , between 1932-1951, theaters and historical conferences at the People's Houses were subjected to qualitative content analysis. After qualitative content analysis, historical conferences and theaters has been observed that the major impact of the Turkish History Thesis. At the end of the study, The primary objective of the activities that the educational history of the People's Houses , was said to be to provide a sense of history and identity transfer.

Key words: People's Houses, history education, historical conference, historical theater.

Tarih Öğretmeni Adaylarının Tarih Dersleri Bağlamında Değerler Eğitime İlişkin Görüşleri

Yrd. Doç. Dr. Ersin TOPÇU
Kastamonu Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Ahmet KATILMIŞ
Marmara Üniversitesi

Tarih öğretimine disiplin içi amaçların yanında bazı toplumsal işlevler de yüklenmektedir. Bu kapsamda kimlik inşası, aidiyet oluşturma, milli değerlerin kazandırılması gibi toplumsal işlevler tarih öğretiminin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Tarih öğretiminde toplumsal işlevler olarak görülen bu boyut, aynı zamanda doğrudan değerler eğitimi ile ilişkilidir. Çünkü söz konusu boyuta ilişkin hedeflerin gerçekleştirilmesi bazı değerlerin öğrencilere kazandırılması ile yakından ilgilidir. Öte yandan saygı, sorumluluk, vatanseverlik, adil olma, dürüstlük ve yardımseverlik gibi bazı değerleri öğrencilere kazandırmak maksadıyla uygulanan faaliyetleri tanımlamak için tercih edilen değerler eğitimi tabiri, sadece bir ders kapsamında ele alınamayacak kadar geniş bir alandır. Bu nedenle belirli değerlerin yeni yetişen nesle kazandırılması bütün derslerde yapılacak olan bilinçli çabaları zorunlu kılmaktadır. Bu kapsamda bu çalışmada, tarih derslerinde değerlerin öğrencilere nasıl kazandırılacağına yönelik tarih öğretmeni adaylarının düşüncelerini tespit etmek amaçlanmaktadır. Böylece tarih öğretmeni adaylarının tarih derslerinin amaçları ile değerler eğitimi arasında nasıl bir ilişki kurdukları saptanacaktır.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Bu çalışma nitel araştırma yönteminde gerçekleştirilmiştir. Amaçlı örneklemeğe göre belirlenen araştırmanın katılımcıları, Kuzey Batı Anadolu’da bulunan bir eğitim fakültesinin tarih öğretmenliği anabilim dalında son sınıfa devam etmektedirler. Katılımcıların cinsiyet bakımından eşit dağılımı sağlanarak 5’i kadın ve 5’i erkek olmak üzere toplam 10 Tarih Öğretmeni adayı katılımcı olarak seçilmiştir. Araştırmada derinlemesine analiz yapılmak istendiği için katılımcı sayısı 10 ile sınırlandırılmıştır. Araştırma verileri uzman görüşü alınarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analize tabi tutularak temalara ulaşılmıştır. Araştırmanın inandırıcılığını sağlamak için katılımcı görüşlerine doğrudan alıntı olarak bulgulara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretimi, Değerler eğitimi, Öğretmen adayı.

The Views Of Preservice History Teachers About The Values Education Within The Context Of History Lessons

Assistant Associate Professor Ersin TOPÇU
Kastamonu University

Assistant Associate Professor Ahmet KATILMIŞ
Marmara University

History education involves not only intradisciplinary objectives, but also some social functions. In this context, social functions like constructing identity, creating a sense of belonging and bringing national values constitute an important part of history education. Being considered social functions in history education; this part is also directly related with values education. Because realization of goals concerning the part in question is closely related with bringing some values in students. On the other hand, the term “values education”, which is preferred for defining the activities that are applied to bring some values like respect, responsibility, patriotism, equity, honesty and philanthropy in students, is so broad that it can not be discussed in only one lesson. Thus, bringing certain values in young generations makes it necessary to have conscious efforts in all lessons. In this context, this study aims to determine the views of preservice history teachers about how to bring values of history in students. Thus, the study will determine the type of relationship established by preservice history teachers between the objectives of history lessons and the values education.

This study was conducted as a qualitative research. Being determined according to the purposeful sampling; the study participants attend senior class in a faculty of education, department of history teaching in the Northwestern Anatolia. Having an equal gender distribution; the participants were selected as totally 10 Preservice History Teachers (5 female and 5 male). As a profound analysis was intended in the study, the number of participants was limited with 10. The study data were acquired via a semi-structured interview form that was prepared based on expert opinion. The themes were reached by descriptively analyzing the acquired data. In order to have a persuasiveness in the study, the participants’ views were involved in findings directly as quotations.

Keywords: History Education, Values Education, Preservice Teacher

Ortaokulda Tarih Eğitimi: Yapısal Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Yrd. Doç. Dr. Ersin TOPÇU

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Kastamonu Üniversitesi

Türkiye’de, öğrenciler ilköğretim 8. Sınıfa kadar tarih konularını ihtiva eden müstakil bir ders ile karşılaşmamaktadırlar. Çünkü tarih bilimi kapsamındaki konular Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Dersi çatısı altında verilmektedir. İlköğretim ders öğretim programları hazırlanırken tercih edilen bu yaklaşımın tarih öğretiminin amaçlarına ne kadar hizmet ettiğinin saptanması önemli bir problemidir. Bu problem durumunun vuzuha kavuşmasına katkı sağlamak maksadıyla bu çalışmada, sosyal bilgiler öğretmenlerinin bakış açılarına göre ortaokulda tarih öğretiminin mevcut durumu tarih öğretiminde yaşanan yapısal kaynaklı sorunlar tespit edilerek bunlara yönelik çözüm önerileri sunulmaya çalışılacaktır.

Bu araştırma nitel araştırma ilkelerine uygun olarak tasarlanmıştır. Araştırmada nitel yöntemin tercih edilmesinin sebebi araştırma amacı kapsamında derinlemesine analizlerin yapılmak istenmesidir. Araştırma katılımcıları nitel araştırmalarda tercih edilen örnekleme tekniklerinden olan amaçlı örnekleme göre belirlenmiştir. Katılımcıların belirlenmesinde en az 5 yıl sosyal bilgiler öğretmenliği yapma, araştırmaya gönüllü katılma ve cinsiyet dağılımında eşitlik kriterleri gözetilmiştir. Bu çerçevede Türkiye’nin Batı Karadeniz Bölgesinde bulunan bir ilinde görev yapan 5’i kadın ve 5’i erkek olmak üzere toplam 12 sosyal bilgiler öğretmeni katılımcı olarak seçilmiştir. Araştırma verileri uzman görüşü alınarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler betimsel analize tabi tutularak temalara ulaşılmış, ulaşılan temalar katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılarla desteklenerek sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Ortaokul, Sosyal bilgiler öğretmeni.

History Education At Secondary Schools: Structural Problems And Solution Suggestions

Assistant Associate Professor Ersin TOPÇU

Kastamonu University

In Turkey, students do not take a course only involving history subjects until the 8th grade at primary school. Because subjects within the scope of the science of history are given under the roof of Life Sciences and Social Studies lessons. It is an important problem to determine how much this approach, which is preferred while preparing the curriculums of primary schools, serves for the objectives of history education. In order to contribute to the clarification of this problem, this study will try to determine the present condition of secondary school history education and structural problems experienced in history education according to the viewpoints of social studies teachers and suggest solutions to them. This study is designed in accordance with qualitative research principles. The reason for preferring qualitative method in the study is to conduct profound analyses within the scope of the study objective. Study participants were determined according to the purposeful sampling method, which is among the sampling technics preferred in qualitative researches. Participants were determined based on the criteria of having taught social studies for at least 5 years, voluntarily participating in the study and having an equality in gender distribution. In this context, a total of 12 social studies teachers (5 female, 5 male) working in a province in the Western Black Sea Region of Turkey were selected as participants. The study data were collected via a semi-structured interview form that was prepared based on expert opinion. The themes were reached by descriptively analyzing the acquired data and presented by supporting with direct quotations from the views of participants.

Keywords: History Education, Secondary School, Social Studies Teacher.

7e Öğrenme Modelinin Sosyal Bilgiler Dersi “Demokrasinin Serüveni” Ünitesinde İşlenişinin Öğrencilerin Akademik Başarı Ve Tutumlarına Etkisi

Öğretmen Yusuf ZINGAL

MEB Ağrı Aşkale Köyü Sosyal Bilgiler Öğretmeni

Yrd. Doç. Dr. Songül KEÇECİ KURT

Amasya Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler dersi altıncı sınıf “Demokrasinin Serüveni” ünitesinde 7E öğrenme modeline göre hazırlanan etkinliklerin öğrencilerin akademik başarısına ve derse yönelik tutumlarına etkisini tespit etmektir. Araştırmanın çalışma grubunu Ağrı ili Merkez ilçesinde bulunan bir ortaokuldaki 48 altıncı sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında; iki farklı öğretim yönteminin etkinliğini belirlemek amacıyla “yarı deneysel desen” kullanılmıştır. Deney grubunda 7E öğrenme modeline göre hazırlanmış ders etkinlikleri ile öğretim, kontrol grubunda ise düz anlatım odaklı geleneksel yöntemlere dayanan öğretmen merkezli öğretim aynı ders öğretmeni tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları Demokrasinin Serüveni Başarı Testi (DSBT), Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği (SBTÖ) ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu (YYGF)’dur. Verilerin analizinde şunlar kullanılmıştır: Ölçek ve alt boyut puanlarının normallik sınavında Çarpıklık (*Skewness*) katsayısı, ön ve son testlerin karşılaştırılmasında Eşleştirilmiş t Testi, Bağımsız Örneklem t testi. Araştırmanın sonucunda deney grubundaki öğrencilerin akademik başarısı ile kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarıları arasında deney grubu lehine anlamlı fark olduğu görülmüştür. Nitel verilerin analizi sonrasında 7E öğrenme modelinin uygulandığı deney grubu öğrencileri ders sırasında işbirliği içerisinde çalışarak konuyu pekiştirme fırsatı bulduklarını belirtmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: Akademik Başarı, Karma Yöntem, Sosyal Bilgiler, Tutum, 7E Öğrenme Modeli.

The Effect Of The 7e Learning Model On Conducting A Lesson On Attitude Of Student Towards The Course On The Subjects Of Social Studies in the Unit of “Demokrasinin Serüveni”

Yusuf ZINGAL

Social Studies Teacher

Assist. Prof. Dr. Songül KEÇECİ KURT

Amasya University

The main objective of this research is to examine effects of the activities of the subject of “The Adventure of Democracy” prepared in accordance with the 7E learning model on academic achievement of students and their attitude towards the course. The research group of the study is comprised of 48 students at secondary school in the central district of Ağrı. The research follows a

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

mixed pattern. In the quantitative part, 'quasi experimental pattern' has been employed in order to determine the efficiency of two different teaching method. While classroom activities prepared by 7E learning method are conducted in the experiment group, in the control group teacher-centered teaching has been conducted by the same teacher. The data were obtained through three different measurement of instrument which are 'The Adventure of Democracy Achievement Test (ADAT)', 'Social Studies Attitude Test (SSAT)' and 'Quasi Structured Interview Form (QSIF)' During the data analysis, the followings were used: Skewness Index for the normalcy testing of the scale and sub-dimension points. Match-up T Test for the comparison of pre and post tests, two distinct sample T Test. The result of the study suggests that there is a statistically significant relation between the academic achievements of the students in the experiment group and control group, in favour of the experiment group. After the analysis of the qualitative data, the experiment group students whom 7E Learning Model applied to stated that they had the choice of reinforcing the subject by studying concertedly.

Key Words: Academic Achievement, Mixed Method, Social Studies, Attitude, 7E Learning Model.

Lise Tarih Derslerinde Sözlü Tarih Çalışması Sürecine Yönelik Öğretmen Görüşlerini Tespit Etmek İçin Nitel Bir Çalışma

Doç. Dr. Kadir ULUSOY
Mersin Üniversitesi

2005 ilköğretim sosyal bilgiler 4.-5. Sınıf programlarıyla birlikte tarih konuları ve tarih dersleri işlenirken sözlü tarih çalışmaları yapmak istenilen etkinlik faaliyetleri arasında yer almıştır. Genelde ezberci, sıkıcı ve tek düze anlatımın olduğu yönünde eleştirilen tarih dersleri için öğrencilerin sözlü tarih çalışmaları yapması dersi daha eğlenceli ve öğrenci merkezli yapacağı beklenmektedir. Bu nedenle lise tarih programlarında yer alan sözlü tarih etkinliklerinin uygulanması önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı lise tarih derslerinde öğrencilerin sözlü tarih çalışmalarını uygularken karşılaşılan sorunları öğretmen görüşlerine göre incelemektir. Araştırma 2015-2016 eğitim öğretim yılında Antalya, Mersin ve Ankara illerinde görevli 110 tarih öğretmeniyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın veri toplama aşamasında araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu öğretmenlere uygulanmış ve elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda programın belirttiği etkinlik örneklerinin dışında başka kazanımlar işlenirken de sözlü tarih çalışmasının yapılabildiği görülmektedir. Öğretmenlere göre, sözlü tarih çalışması yaparken öğrencilerin tarihsel düşünme becerileri arasında en çok kronolojik düşünme becerilerinin gelişmesine katkı sağlandığını düşünmektedirler. Öğrencilerin diğer etkinliklere oranla sözlü tarih çalışmasını daha fazla yapmak istedikleri tespit edilmiştir. Öğretmenler, öğrencilerinin konu seçiminde kendilerini biraz daha serbest bırakmalarını istediklerini de belirtmiştir. Öğretmenlerin en çok belirttiği durumlardan birisi de öğrencilerin sözlü tarih çalışması, görüşme ve röportaj çalışmalarını karıştırmalarıdır. Tarih 9. ve 10. Sınıf konularına yönelik sözlü tarih çalışmalarının tercih edilmediği, Çağdaş Türk ve Dünya tarihi dersinde daha çok tercih edildiği görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Lise tarih dersleri, sözlü tarih, öğretmen görüşleri

A Qualitative Study upon Determining the Views of Teachers Related to Oral History Study Process in High School History Lessons

Associate Prof. Dr. Kadir ULUSOY

Mersin University

Oral history studies have been among the activities requested to be carried out while lecturing history subjects and history lessons through the 2005 elementary education 4th and 5th grade social sciences curriculum. Whereas history lessons have been mostly criticized as being rote-learning based, and boring, performing oral history activities in history lessons have been expected to make the lesson more entertaining and student-centered. For that reason, implementation of oral history activities included in high school history curriculums is essential. The purpose of this study was to investigate the problems encountered while implementing the oral history activities for the students in high school history lesson according to the views of teachers. The research was carried out with 110 history teachers assigned in Antalya, Mersin and Ankara provinces in 2015-2016 academic year. During the data collection process of the research, semi-structured interview form developed by the researcher was performed to the teachers, and obtained data were analyzed using descriptive analysis method. At the end of the research, it was noticed that oral history activities could also be performed while lecturing other acquisitions apart from the activity samples mentioned in the curriculum. According to teachers, while carrying out oral history activities, chronological thinking skill was the one that was mostly contributed to be developed among the historical thinking skills of the students. The students were determined to carry out more oral history activities rather than the other activities. The teachers also mentioned that the students requested to be set free in subject selection. One of the facts mentioned mostly by teachers was students' confusing oral history activities, interviews and commentaries. It was also noticed that oral history activities related to history 9th and 10th grade subjects were not preferred, and these were preferred more in Modern Turkish and World History.

Key Words: High school history lessons, oral history, teacher views

Tarihsel Düşünme Becerileri Konusunda Yapılan Araştırmaların İncelenmesi

Doç. Dr. Mehmet Suat BAL
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Sevim CEYLAN DUMANOĞLU
Okutman, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Tarih eğitiminde modern programlara bakıldığında tarihsel düşünme becerileri bu dersin kalbi olduğu ve dersle ilgili kazanımların bu odak üstünde kurulduğu görülür. Günümüz bilgi toplumuna uygun bireylerin yetiştirilebilmesi için, tarih derslerinin programları, kitapları ve öğretim yöntemleri, tarihsel düşünme becerilerini destekleyen aktif öğrenme anlayışıyla oluşturulmalıdır. Tarihsel düşünme becerilerinin geliştirilmesi konusunda son yıllarda önemli araştırmalar yapılmıştır. Dünyada ve ülkemizde tarihsel düşünme becerilerini kapsayan kazanımlar ders programlarında verilmiştir. Ders programlarda yer verilen kazanımların Ders kitapları ve etkinlikler aracılığı ile sağlanması amaçlanmaktadır. Tarihsel düşünme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan araştırmalarda: birincil kaynakları kullanma, müze ve ören yeri ziyareti, tarihsel araştırmalar yapma, dijital kaynakların kullanımı, medyanın kullanımı, resim ve fotoğraf kullanımı, gibi materyal ve metotların kullanıldığı görülmektedir. Bu konuda analogilerin kullanımı, eleştirel düşünce yaklaşımı ve empati kullanımı gibi stratejilerinin kullanıldığı görülmektedir. Bu yöntemlerin kullanımının ardından öğrencilerin rubrik ölçeklerle, test soruları ile veya yüz yüze görüşmelerle değerlendirildiği görülmektedir. Tarihsel düşünme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bir diğer araştırma ise ilişkisel araştırmadır. Bu tarz araştırmalarda farklı düşünme becerilerinin tarihsel düşünme becerisinin gelişimi ile ilişkisi incelenir.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Bu çalışmada tarihsel düşünme becerileri konusunda yapılan araştırmalarda kullanılan materyaller, metotlar, stratejiler ve ölçme ve değerlendirme yöntemleri sınıflandırılacak ve değerlendirilecektir. Ayrıca bu konuda yapılan ilişkisel araştırmalar incelenecektir.

Araştırma Problemi

Tarihsel düşünme becerileri Konusunda yapılan araştırmaların durumu nedir?

Alt problemler

5. Tarihsel düşünme becerileri konusunda yapılan araştırmalarda kullanılan materyal ve metotlar nelerdir?
6. Tarihsel düşünme becerileri konusunda yapılan araştırmalarda kullanılan stratejiler nelerdir?
7. Tarihsel düşünme becerileri konusunda yapılan araştırmalarda kullanılan ölçme ve değerlendirme yöntemleri nelerdir?
8. Tarihsel düşünme becerileri konusunda yapılan araştırmalarda ilişkisel araştırmalar nelerdir?

Examination of The Research on Historical Thinking Skills

Associate Professor Mehmet Suat BAL
KSU Faculty of Arts and Science, Department of History

Sevim CEYLAN DUMANOĞLU
Kahramanmaraş Sütçü İmam University

When looking at modern programs in historical education, it is seen that this subjects heart is historical thinking and the gains related with the course based on this focus. To rise appropriate people to today's knowledge society, active learning skills should be created which supports history lessons programs, books and teaching methods. In recent years important researches are made to developed historical thinking. Gainings which includes historical thinking skills are given in course schedule in the world and our country. The gains which are given in the course schedule is aimed to achieve through textbooks and activities. It is seen that the materials such as usage of first hand sources, visit to museum and ruins, to do historical research, the usage of digital sources, the usage of media, the usage of photograph and picture in The researches which aims is to develop historical thinking. In this regard the use of analogy, critical thinking approach and strategies are used such as the use of empathy. After the use of this method, it is seen that the students are evaluated with scale, test questions or face to face interview. Another study which aims to develop historical thinking methods is relational research. The relation of different thinking skills with historical thinking skills development is researched in this kind of studies. In this study, materials, methods, strategies and assessment and evaluation methods used in the research on historical thinking skills will be evaluated. Relational researches done in this subject will also be researched.

Survey Problem

What is the situation of the researches done on historical thinking skills methods?

Sub-problems

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

- 5- What are the materials and methods used in the researches done on historical thinking skills methods?
- 6- What are the strategies used in the researches on historical thinking skills?
- 7- What are the methods of measurement and evaluation used in the research on historical thinking skills?
- 8- What are the relational researches done in the researches on historical thinking skills?

Çağdaş Türk Ve Dünya Tarihi Dersi Soğuk Savaş Döneminde Türkiye Konusuna Yönelik Örnek Bir Çokluortam Öğretim Materyalinin Oluşturulması

Prof.Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ
Gazi Üniversitesi

Doç.Dr. Bülent AKBABA
Gazi Üniversitesi

Öğr. Gör. Dr. Mutlu Tahsin ÜSTÜNDAĞ
Gazi Üniversitesi

Tarih derslerine getirilen önemli eleştirilerden bir tanesi öğretim yöntemlerindeki tekdüzelik, öğretim materyallerinin kullanımında ise ders kitabını içeriği sorgulanmaz biricik kaynak olarak görme konusundaki ısrarcı tutumdur. Bu durum tarih öğretiminin amaçlarının gerçekleşmesini engellemektedir. Bu problemin çözümü için konunun içeriğine uygun öğretim yöntemlerinin ve içerikle ilgili yazılı, görsel ve işitsel kaynakların öğrenciler tarafından kullanılması, sorgulanması ve bu kaynaklardan yola çıkarak tarihsel bilgiye ulaşılması gerekmektedir. Farklı kaynakların bilişim teknolojisinin sunduğu imkânlarla bir arada kullanıldığı çoklu ortam uygulamaları bu yapıyı işlevsel hale getirebilecektir. Bilişim teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak ortaya konan temel hedeflerden bir tanesi de ders içeriklerinin z-kitap haline dönüştürülmesidir. Bu yapının oluşturulabilmesi için tüm ders içeriklerinin çokluortam öğretim araçlarıyla zenginleştirilmesi gerekmektedir. Bu gereklilik eğitim bilimi ve eğitim teknolojisi alanındaki kuramsal ve deneysel araştırmaların sonuçlarınca da ortaya konmaktadır. Z-kitap içerikleri ve bilgisayar destekli tarih öğretimi uygulamaları için örnek bir model olarak hazırlanmaya çalışılan Soğuk Savaş Döneminde Türkiye konulu çokluortam içeriğinin geliştirilme sürecinde öncelikle içerikteki konularla ilişkili yazılı, görsel ve işitsel kaynaklardan bir arşiv oluşturulmuştur. Konu içeriklerine göre tasnif edilen kaynaklar Microsoft Power Point programında hikâye haritasında entegre edilmiştir. Hikâye haritası oluşturulan içeriğin Adobe Flash CS3 programından yararlanılarak arayüzü hazırlanmış, etkileşimli bir çoklu ortam öğretim materyali oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Çokluortam, Soğuk Savaş, Türkiye

Preparation of a Sample Multimedia Teaching Material for the Subject Titled “Turkey During the Cold War” in the Contemporary Turkish and World History Course

Prof.Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ
Gazi University

Assoc.Prof. Dr. Bülent AKBABA
Gazi University

Lec. Dr. Mutlu Tahsin ÜSTÜNDAĞ
Gazi University

One of the most important criticisms of history courses is the monotonous teaching methods and the persistent attitude of viewing the course book as a primary source material whose content cannot be questioned. This prevents achieving the learning objectives of history teaching. The solution is the use of proper teaching methods for the content. Besides, the students must make use of the relevant written and audiovisual resources, question them and reach the historical information based on these resources. Multimedia applications where different resources can be used together thanks to the opportunities offered by information technologies can make this structure functional.

One of the primary objectives set in parallel with the advancements in information technology is the transformation of the content of the courses into a z-book. In order to build such a structure, the content of all courses must be enriched with multimedia teaching aids. Such a requirement was also revealed by theoretical and experimental studies conducted in the field of educational sciences and educational technology.

During the development phase of the multimedia content titled "Turkey in the Cold War" which was prepared as a model for z-book content and computer aided history teaching practices, an archive was created by using written and audiovisual resources related to the content. The resources classified based on the subject matters were integrated in a story map in Microsoft PowerPoint. The interface of the story map's content was prepared by using Adobe Flash CS3 and an interactive multimedia material was developed.

Key Words: History, Multimedia

Ortaöğretim Uluslararası İlişkiler Dersi Öğretim Programı'nın Tarih Konuları Açısından İncelenmesi

Doç. Dr. Selahattin KAYMAKCI
Kastamonu Üniversitesi

Uluslararası İlişkiler Dersi, ülkemizde bulunan ortaöğretim kurumlarında seçmeli ders olarak okutulmaktadır. Kurum türüne göre değişmekle birlikte bu dersi öğrenciler 9, 10, 11 ve 12. sınıf düzeylerinde bir defaya mahsus olmak üzere haftada 2 saat öğrenmektedirler. Mevcut sistemde dersin içeriği 2012 yılında yürürlüğe giren öğretim programıyla yürütülmektedir. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'na Uluslararası İlişkiler Dersi'ni coğrafya veya tarih öğretmenlerinin okutması istenmektedir. Ancak ilgili literatür tarandığında mevcut Uluslararası İlişkiler Dersi Öğretim Programı'nı tanıtan ve bu program ile tarih eğitimi arasında ilişki kuran araştırmalardaki sınırlılık göze çarpmaktadır. Bu araştırmanın amacı Ortaöğretim Uluslararası İlişkiler Dersi Öğretim Programı'nı tanıtarak tarih konuları açısından incelemektir. Nitel yaklaşımın esas alındığı araştırmada doküman analizi kullanılmıştır. Doküman olarak 2012 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen Ortaöğretim Uluslararası İlişkiler Dersi Öğretim Programı kullanılmıştır. Araştırmada toplanan verilerin içerik analizi yoluyla çözümlenmesine devam edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası ilişkiler, öğretim programı, tarih öğretimi, ortaöğretim.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Examination of Secondary Education International Relations Curriculum in Terms Of History Subjects

Assoc. Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI

Kastamonu University

As an elective course, International Relations is taught at secondary education institutions in Turkey. Although it changes by the type of secondary school, students can take it only once at 9th, 10th, 11th or 12th grades. Also this course is taught 2 hours per week in an academic year. In the current system, the content of course is taught toward 2012 International Relations Course Curriculum. Geography or history teachers have to be taught International Relations course by Turkish Board of Education. However the related literature shows that there are limited studies on the characteristics of current International Relations curriculum and its connections with history education. The aim of this study is to examine Secondary Education International Relations curriculum in terms of history subjects by introducing the curriculum. This study uses document analysis, one of the methods of qualitative methodology. As a document, Secondary Education International Relations curriculum was examined. The collected data are being analyzed toward content analysis.

Key Words: International relations, curriculum, history

Tarih Öğrenimi ve Öğretiminde Coğrafya Biliminden Yararlanmanın Gerekliliği

Uzm. Ömer Ali KESKİN

Kırıkkale Üniversitesi

Tarih eğitiminde başlıca sorun başarılı tarihçi yetiştirme konusundaki eksikliklerdir. Bu eksiklik farklı öğrenim ve öğretim yöntemleri ile giderilebilir. Uygun tarih öğretim yöntemlerinin desteği başarıyı getirir. Çeşitli tarih öğretimi yöntemleri tarih öğrenimine büyük katkılar sağlayabilmektedir. Bunlar içinde bilimlerin birbirinden yararlanması yöntemi önemlidir. Bu çalışmada tarih öğretimi destekleyici unsurlardan coğrafya destekli tarih öğrenimi ve öğretimi ele alınacak ve coğrafyanın ilgili bileşenleri ile tarih öğretimine katkısı değerlendirilecektir.

Tarih biliminin coğrafya bilimiyle oldukça önemli yakınlığı ve etkileşimi söz konusudur. Coğrafya ilmi beşeri, fiziki, siyasi, sosyal, ekonomik, klimatolojik ve bunlar yanında birçok farklı alanı inceler. Tarihin herhangi bir konusunu coğrafyanın bu unsurlarından birini kullanmadan öğretmek veya öğrenmek kalıcı başarı sağlayamaz. Bu nedenle tarih öğretiminde coğrafyanın söz konusu alanları eğitim sürecine entegre edilmelidir. İyi bir tarih öğretimi mekansal anlama veya mekan tanıma becerisinin kazanılmasından geçer. Mekanın şartlarını, koşullarını ve imkanlarını bilmek tarihin konusunu anlamayı kolaylaştırır. Olayın geçtiği bölgenin iklimi, sosyal yapısı, fiziki şartları, ekonomik rezervleri ve buna benzer tüm etki eden unsurları tarihin ilgili konusunun etkileyenidir. Bu da konunun öğretilmesinde bu unsurların tahlilini zorunlu kılar. Tarihin akışında oluşan soyut fikirleri somutlaştırmanın yolu tarih ilminin öğretilmesinde coğrafyanın bir yardımcı olarak tüm konularıyla ele alınmasıyla mümkün olur. Böylece öğrenci soyut tarih olaylarının somutlaştırarak öğrenecektir. Bu bilginin daha etkili bir perspektiften öğrenilmesini ve kalıcılığını sağlar. İkincisi ise öğrencinin coğrafya ilmine hakimiyetini sağlar. Tarih geçmiş dönemin soyut vakası değildir. Bu nedenle belirttiğimiz yöntemle tarih öğretmek ve mekansal algılama becerisi ile öğrenciyi buluşturmak öğrencinin adeta yaşayarak öğrenmesini sağlayacaktır. Çalışma literatür taraması esaslı üzerinden

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education yürütülecektir. Tarih öğretimi yöntemleri kapsamında ilgili bilgi-belge materyallerinin incelenmesi ve çalışmaya uygulanması çalışmayı daha verimli kılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretimi, mekânsal algılama becerisi, tarih öğretiminde coğrafya

The Importance of Geography to History Learning and Teaching

Ömer Ali KESKİN

Kırıkkale University

The most important problem is the lack of successful historian in learning and teaching of history. This is a fundamental issue of history teaching. Several methods can be used to solve this issue. Different history teaching methods can be tested. This study is based on history and geography to benefit from each other. This study is a way to benefit from the geography of the science of history. This is the necessity of the cooperation of history and geography. History and geography are two interacting science. In the context of the science of geography include people and communities, the economy, political situation, climate, underground riches. The science of history can not be learned without touching them. For this reason, should be integrated into the process of teaching these fields of geography. Thus, the main elements of the science of geography would be joined to history teaching methods. It is important historical location perception skill in history teaching. This increases the long-term success in history teaching and learning. This method embodies the abstract events in history. This also increases the learning success. The study will be carried out through a review of the literature. Within the scope of history teaching methods, related information-document materials will be examined. These documents and information will apply to study.

Keywords: History teaching, historical location perception skill, geography in history teaching,

Prof. Dr. Abdullah Demirtaş, Hayatı ve Türk Eğitim Tarihi'ndeki Yeri

Doç. Dr. Selahattin KAYMAKCI

Kastamonu Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Ramazan ALABAŞ

Kastamonu Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Selman Tunay KAMER

Kastamonu Üniversitesi

1932 yılında Ordu'da doğan Prof. Dr. Abdullah Demirtaş, Beşikdüzü Köy Enstitüsü'nü 1948 yılında bitirmiş, 1959 yılında da Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümü'nden mezun olmuştur. Prof. Dr. Abdullah Demirtaş Türkiye'nin değişik illerinde ilkokul ve ilk öğretmen okullarında öğretmenlik yapmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nde doktorasını tamamlayan Prof. Abdullah Demirtaş, 1985'de Türkiye'ye dönerek bir yıl süreyle Kültür Bakanlığı Halk Kütüphaneleri Yayınlar Genel Müdürlüğü'nde çalışmıştır. Daha sonra Hacettepe Üniversitesi'nde öğretim üyeliği görevine başlamış ve 1993 yılında emekli olmuştur. Emekliliği döneminde 1994-1997 yılları arasında YÖK-Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi'nde çalışmış, Karadeniz Teknik Üniversitesi Çayeli (Rize) Eğitim Fakültesi'nin de kurucu dekanlığını yapmıştır. Bürokrasi ve akademide farklı görevlerde

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

bulunan Prof. Dr. Abdullah Demirtaş, öğretmen adayı, öğretmen ve müfettişlerin eğitimiyle yakından ilgilenmiştir. Bu bağlamda öğretmen eğitimi lisans programlarının hazırlanmasında görev almış, günümüz öğretmen eğitimini etkileyen projelerde öğretim elemanları ile öğrenciler için öğretim materyallerini hazırlayan ekibin içinde de yer almıştır. Bu araştırmada iş ve davranışlarıyla Türk Eğitim Tarihi'ne yaptığı önemli katkılardan hareketle Prof. Dr. Abdullah Demirtaş'ın hayatı, çalışmaları ve eğitime ilişkin görüşleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Prof. Dr. Abdullah Demirtaş, öğretmen eğitimi, program geliştirme

Professor Abdullah Demirtaş, His Life And Place In Turkish History Of Education

Doç. Dr. Selahattin KAYMAKCI
Kastamonu University

Yrd. Doç. Dr. Ramazan ALABAŞ
Kastamonu University

Yrd. Doç. Dr. Selman Tunay KAMER
Kastamonu University

Professor Abdullah Demirtaş was born in 1932 in Ordu, located in the north east part of Turkey. He was graduated from Beşikdüzü Village Institute in 1948. Also he got a degree from Pedagogy Department of Gazi Pedagogy Institute in 1959. He did teaching in elementary schools and elementary teacher education institutions in different parts of Turkey. He did his PhD in the US and he came back to Turkey in 1985. After coming back he worked in Ministry of Culture, and then he started to work in Hacettepe University as a faculty member. He was retired in 1993. He worked as a committee member of Turkish council of Higher Education-The World Bank National Education Development Project between 1994 and 1997. Also he worked in Çayeli (Rize) Faculty of Education as a founding dean. At the same time he was interested in the education for prospective teachers, teachers and inspectors. As a committee member, he participated in the preparation of projects on both teacher education undergraduate programs and materials that influences today's teacher education system. The aim of this study is to elicit Professor Abdullah Demirtaş's life, studies and perceptions about education, by using his actions and contributions to Turkish History of Education.

Key Words: Professor Abdullah Demirtaş, teacher education, curriculum development

Tarih Eğitimi Materyalinde Teknolojik Bir Adım: NFC

Sinan KIYAŇ
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Okt. Mehmet ABİ
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

İnsanoğlu var oluşu günden beri sürekli gelişme ve ilerleme içerisinde. Özellikle sanayi devriminden sonra hız kazanan bu gelişme 20. yüzyılın ikinci yarısında kişisel bilgisayarlar ve sonrasında da internetin hayatımıza girmesiyle daha çok ivme kazanmıştır. Dördüncü sanayi devrimini yaşadığımız ve nesnelerin internetinden bahsettiğimiz şu günlerde ise akıllı cihazlar ve sensor teknolojilerindeki gelişmeler ivmeyi baş döndürücü bir hıza ulaştırmıştır. Hayatımızın hemen hemen her alanında bu gelişim ve ilerlemenin etkisini hissetmemize rağmen, eğitim gibi bazı alanlarda bir direnç gözlemlenmektedir. Öyle ki, eğitimciler hala yüzyıl önce yapıldığı gibi klasik, öğrencilerin arka arkaya dizilip bilgiyi alan ve öğretmenin de veriyi sağlayan kişi rolünü sürdürdükleri eğitim-öğretim uygulamaları içerisinde. Bununla birlikte, var olan geleneksel eğitim materyalleri, her ne kadar son yıllarda bilgi teknolojileri sınıflara girmiş olsa da, varlıklarını sürdürmektedir.

Tarih eğitimi de bu kapsamda bir istisna olamamış ve tarih derslerinde kullanılan kitap, harita, poster ve kronolojik cetveller gibi materyaller teknolojik gelişmelere yeterince ayak uyduramamıştır. 21. yüzyıl öğrenci profili göz önüne alındığında bu materyaller öğrencilerin beklentilerine ve ihtiyaçlarına cevap vermede yetersiz kalmaktadırlar. Bu bağlamda, ülkemizde Yakın Alan İletişim Teknolojisi olarak adlandırılan Near Field Communication (NFC) teknolojisi, tarih derslerinde kullanılan materyallerin çağa ayak uydurmasında büyük bir potansiyele sahiptir. Kısa mesafede temassız veri aktarımına imkân tanıyan bu teknoloji sayesinde sadece görüntü olarak var olan tarih ders materyalleri interaktif hale getirilebilir ve bu materyallerden daha verimli bir şekilde faydalanılabilir. Daha sonra lise öğrencileri ile uygulanacak uygulamalı çalışmanın ön çalışması olarak planlanan bu çalışmada, tarih ders materyallerinin NFC teknolojisi kullanılarak interaktif hale getirilebilmesinin yolları araştırılmış ve örnek uygulamalar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Teknoloji, NFC, Artırılabilir Gerçeklik

History Education in Materials Technology A Step : NFC

Sinan KIYANÇ
Muğla Sıtkı Koçman University

Okt. Mehmet ABİ
Muğla Sıtkı Koçman University

Since the existence of first humans, human beings have been in search for continuous development and improvement. This development which accelerated especially after the industrial revolution gained momentum after the introduction of first personal computers and internet in the second half of the 20th century. Nowadays in which the fourth industrial revolution is on its way and the internet of things has entered our lives, it can be said that the developments in smart devices and sensor technologies increased this momentum to incredibly fast levels. Although we feel the effects of these developments and changes in every field of our lives, resistance in some areas like education can be observed. In that, today the teaching and learning processes are being carried out in a way which had been done hundred years ago and in which students play the information receiver role by sitting behind each other in rows and teachers has information provider role. Besides, although information technologies have entered into classrooms in recent years, traditional education materials still exist. In this vein, it can be said that history education is not an exception and materials such as books, maps, posters and chronological charts which are used in history education have failed to keep up with

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

technological developments enough. When 21st century student profile is considered, these materials may fall short in meeting students' needs and expectations. Accordingly, it can be argued that Near Field Communication (NFC) technology may have a great potential and may be used to modernize the materials which are used in history education. Thanks to this technology which enables contactless data transfer in short distances, the history lesson materials can be turn into interactive ones and can be used in more effective ways. In this study which has been planned as the first step of a broader study which will be carried out within a high school, the possible ways of turning history lesson materials into interactive ones by using NFC technology are investigated and sample applications are carried out.

Key Words: Education, Technology, NFC, Augmented

Modern Tarih Eğitiminde John Dewey Türkiye Örneği

Sinan KIYANÇ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Türkiye Cumhuriyeti kuruluşunun hemen sonrasında, birçok alanda yenileşme başlatmıştır. Bu alanlardan birisi ise Eğitim alanıydı. Eğitim, genç Cumhuriyetin değerlerini topluma benimsetecek ve hedeflerine ulaştıracak en etkili alanlardan birisi olduğundan bir dizi çalışma yapılmıştır. Bu kapsamda eğitim alanında birçok yabancı eser Türkçeye çevrilirken; bu alanda tanınmış isimler Türkiye'ye davet edilmiştir. Bu isimlerden olan birisi de John Dewey'di. John Dewey, 1924 yazında Türkiye'ye gelerek bir dizi incelemeler ve gözlemlerde bulunmuştu. Bu inceleme ve gözlemlerini rapor haline getirmiştir. Bu doğrultuda Milli Eğitimde bir dizi düzenlemeler yapılmıştır. John Dewey, eğitimi pragmatizm felsefesi üzerine oturtmaya çalışmıştır. Eğitimde sürekli değişim ve yeniden inşa görüşünü benimseyen John Dewey, eğitimi değişmez doğrulardan kurtarmaya çalışmıştır. John Dewey günümüzde ön plana çıkan birçok eğitim modelinin temeli olarak kabul edilmektedir. Böylece eğitim her geçen gün gelişen koşullar ve teknolojik yenilikler sayesinde değişim ve gelişim sağlamıştır.

Bu çalışmada John Dewey'in Eğitim Felsefesi tekrar ele alınarak, günümüz eğitiminde uygulanabilirliği sorgulanmıştır. Değişen koşullar ve gelişen teknolojik gelişmeler karşısında John Dewey ve Felsefesinin açtığı ufuklar üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: John Dewey, Modern Eğitim, Pragmatizm, Eğitim Felsefesi,

John Dewey in Modern History Education The Case Of Turkey

Sinan KIYANÇ

Muğla Sıtkı Koçman University

Right after the foundation of Turkish republic, developments were on their way in lots of fields one of which was education. Because education was seen as a means of enabling society to embrace the values of young Republic and allowing people to reach the goals set by new Republic, a number of studies had been carried out. In the scope of these studies, a lot of foreign works had been translated into Turkish and also well known names, one of which was John Dewey, in education field had been invited to Turkey. In 1924 summer, John Dewey visited Turkey and conducted a series of investigations and

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

examinations. Then, he reported these to Ministry of Education and accordingly various regulations were done. John Dewey tried to establish education on pragmatic philosophy. He had the view that education should continuously change and restructured. As a result, he tried to save education from unchangeable truths. John Dewey's educational philosophy is accepted as the foundation of many education models which come forward in these days. Thanks to him, continuous change and development in education is assured with changing conditions and technological innovations.

In this study, John Dewey's education philosophy is reevaluated and its applicability to today's education system is questioned. Moreover, in the light of changing conditions and developing technological innovations, the new horizons which John Dewey and his education philosophy opened are investigated.

Key Words: John Dewey, Modern Education, Pragmatism, Education Philosophy

Osmanlı İlmiyesinin Biçimlenme Serüveni: Toplumsal-Siyasal Etkiler

Doç. Dr. Gürsoy AKÇA

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

İslâm'ın ortaya çıkış ve ilk yayılma döneminde Hz. Peygamber ve vahiy odaklı bir toplumsal yapılanma gerçekleşmiştir. Toplumun karmaşıklaşmamış yapısı ve bağlı olarak dinî-toplumsal sorunların çözümlerinin kaynağından öğrenilebilir olması, dinî-toplumsal sınıflaşmayı ve aynı zamanda örgütlü dinsel kurumsallaşmayı engellemiştir. Bu durum, kişisel ve sınıfsal imtiyazı kabul etmeyen İslâm öğretisiyle de ilişkilendirilebilir. Böyle olmakla birlikte zamanla ayetleri ve hadisleri yorumlayan din bilginleri etrafında esnek gruplaşmalar oluşmuştur. İlk kurumsallaşma bu gruplaşmalar üzerine bina olunmuştur. İslâm davetinin yayılmasına koşut olarak, dinî-toplumsal sorunlar karmaşıklaşmış ve merkezî anlamlar ve yaklaşımlar üretilmesini dayatmıştır. Sorunlar karşısında kurumsal yapılanma zayıf kalmış, büyük camilerin ve etrafındaki oluşumların desteklenmesinin ötesine geçememiştir. Kurumsallaşmanın gecikmesinde ekonomik sınırlılıkların etkisinin önemi vurgulanmalıdır. İdeolojik ayrışmalar ve mücadeleler, özellikle de devletlerin farklı ideolojileri sahiplenmesi, dinî kurumsallaşmaya ivme kazandırmıştır. İslâm tarihinde 11. yüzyıl bu anlamda bir kırılmayı temsil etmektedir. Şîî-Sünnî ayrışması dinî örgütlenmeyi ve bağlı olarak eğitim yapılanmasını biçimlendirmiştir. Çalışmada Osmanlı ulemasının ve ilmiye kurumunun biçimlenişine etki eden toplumsal ve siyasal dinamikler belirlenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ulema, İlmiye, Şîilik, Sünnilik, devlet ideolojisi, medrese.

The Formation Adventure of Ottoman Ilmiye: Social-Political Influences

Assoc. Prof. Gürsoy AKÇA

Muğla Sıtkı Koçman University

A prophet-and-revelation-focused social structuring took place in the appearance and first expansion periods of Islam. The uncomplicated structure of the society and corresponding nature of religious-social problems allowing the learning of the solution from the source of the problem prevented religious-social grouping and organized religious institutionalization. This can be linked to the Islamic

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

tenet which rejects personal and class concessions. Nevertheless, in time, flexible constellations occurred around religious scholars interpreting verses and revelations. The first institutionalization was founded on these constellations. In parallel with the expansion of Islamic call, religious-social problems got complicated and enforced the formulation of central meanings and perspectives. Institutional structuring remained weak across problems and was not able to go beyond supporting big mosques and surrounding entities. The effect of financial limitations on the latency of institutionalization should be emphasized. Ideological disintegrations and struggles, especially adoption of different ideologies by the state, accelerated religious institutionalization. In this sense, 11th century represents a fraction in the history of Islam. The shia-sunni disintegration shaped religious organization and dependently educational organization. This study will attempt to identify the social and political dynamics that influenced the formation of Ottoman ulama and the organization of ilmiye.

Keywords: Ulama, Ilmiye, Shiism, Sunnism, state ideology, madrasa.

Eğitimde Eski Dönem Eserlerinin Kullanımı ve Tarihi Belgelerin ve Kitapların Terminolojisi Meselesi

Dr. Hasan KOÇ

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

Tarih Eğitiminde ele alınması gereken konulardan biri, dönemin yazarlarının yazdıkları ile konuların ele alınmasıdır. Ders, konunun ilgili olduğu dönemde yazılmış tarih kitapları ile işlenebileceği gibi, dönemin gazetelerinin mecmualarının karşılaştırmalı incelenmesi yoluyla da ele alınabilir. Bir diğer kaynak kullanımı da dönemin devlet adamlarının yazdığı günlüklerinin ve hatıratlarının incelenmesi yoluyla gerçekleştirilebilir. Bu eğitim tarzının avantajlı yanı, konuların dönemin içerisinde yaşarcasına ele alınmasıdır. Örneğin, bir öğrenci farklı bir fikre ait bir gazeteyi savunurken, bir diğer öğrencinin daha farklı bir fikre ait bir gazeteyi savunması tarihin geçmişteki döneminin günümüzde canlı olarak yaşatılarak öğretilmesi sağlanabilir. Bu da eğitimde kalıcılığı sağlayacaktır. Bu eğitim tarzının dezavantaj oluşturabilecek yönü ise, konuların taraflı anlatımlar ve tek taraflı bakış açıları ile ele alınabilmesi ve konunun bütünüyle görülememesidir. Dönem eserlerinin lisanı ile tarih eğitiminin sunulmasında karşılaşılabilecek en büyük problem alanını ise ilgili dönemin lisanına olan yabancılık oluşturur. Örneğin, birbirine yakın dönemler olmasına karşın Tanzimat döneminin lisanı ile Meşrutiyet döneminin lisanı arasında bile önemli farklılıklar vardır. Karşılaşılan en büyük problem alanlarından birinin dönemin diline ve kelimelerine hakimiyetin olmaması olmasına karşın eğitimde bu dönemin kültürünün ve lisanının kullanımı o dönemi daha iyi anlamlandırmayı da sağlayacaktır. Bu nedenle bu çalışmada, Tarih Eğitiminde geçmiş dönemlerin eserlerinin kullanımı ve bu eserlerin terminolojisi meselesi tartışılacaktır.

The Use Of Old Period Works In Education And The Issue Of The Terminology Of Historical Documents And Books

Dr. Hasan KOÇ

General Directorate of State Archives of the Prime Ministry

One of the subjects that must be handled in history education is that the subjects must be handled with the works written by the writers of that period. The lessons can both be taught with the history books written in the related period and it can also be taught by comparative analysis of this period's newspapers and magazines. Another use of source might be the analysis of the diaries and memoirs written by statesmen of that period. The advantages side of this pattern of education is that subjects are handled as if students were living in that period. For example: while a student is defending a newspaper with a different idea, another student's defending another newspaper with a more different idea might made it possible for them to learn the history by living it. The disadvantageous side of this pattern of education is that the subjects may be taught by partial expressions and one-sided perspective and the subject may not be analyzed as a whole! Unfamiliarity to the language of this term creates the biggest problem that might be seen in the history education with the language of these period's works. For example: Although Tanzimat Reform Era and Meşrutiyet (Constitutional) Period are two very close periods, there are significant differences between their languages. Although one of the biggest problems faced is not having dominance on the vocabulary and language of this period, the use of this periods culture and language in education will give better explanation about this period. Therefore, the use of old period's works in history education and the terminology of these works will be discussed in this stu

Fütürist Öngörüler Doğrultusunda Tarih Öğretimini Yeniden Düşünmek

Doç. Dr. Hüseyin KÖKSAL

Gazi Üniversitesi

İleri teknolojinin insanların gündelik hayatlarına egemen olması birtakım yeni kavramları da beraberinde getirmiştir. Bu kavramlar halihazırda yaşamakta olduğumuz ve etkileri geleceğe doğru uzanan bazı belirsiz olguları tanımlamaya çalışmaktadırlar. Bunlardan ilki, “Transhümanizm” kavramıdır. İnsanın fiziksel ve bilişsel yeteneklerinin artırılmasını ve hastalık, yaşlılık gibi yönlerinin ortadan kaldırılmasını içermektedir. İkincisi, “Singularity” kavramıdır. Kavram, insanların ürettikleri metaların insanların hayatlarını, düşünce ve duygu dünyalarını doğrudan doğruya yönetmesi olgusunu tanımlamaktadır. Bu iki kavram, gelecekte görülmesi muhtemel teknolojik atılımları, sosyal değişimleri ve entelektüel tartışmaları bugünden tanımlamaktadır. Esasında bir gelecek öngörüsü değildirler. Bugünün gerçekliğine ilişkin ileri birer tanımlamadırlar. Bu iki ana yolda ilerleyen dönüşümün öngördüğü nokta “Humanity 2.0” adıyla anılmaktadır. Bugüne kadar yaşamış olan insanlar “Humanity 1.0” kategorisine alınmaktadır. Bu durum, “insan”ın değişeceğini öngörmektedir. Sözü edilen dönüşümler insanın ateşi yada yazıyı bulması, tarıma geçişi yada sanayi devrimi kadar önemlidirler. Gelecekte kurgulanacak olan tarih'in de önemli kavramlarından biri olacaklardır. Bu çalışmada, bu üç kavram ile öngördüklerini dünyanın tarih öğretimine nasıl yansıyacağı tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Transhumanity, Singularity, İnsanlık 2.0, Tarih Öğretimi

Re-Thinking Teaching History According to Futuristic Projections

Assoc. Prof. Dr. Hüseyin KÖKSAL

To dominate the everyday life of people of advanced technology has brought in some new concepts. We are living at present these concepts and effects are working to define some cases extending into the future uncertain. The first of these, "Transhumanism" concept; increasing and diseases of man's physical and cognitive skills, comprising the removal direction of the old age. Second, the "Singularity" concept. The concept of the people of the commodities they produce people's lives, thoughts and emotions to manage the world directly describes the phenomenon. These two concepts, technological breakthroughs are likely to occur in the future, describes social changes and intellectual debate today. In fact, they are not a prediction of the future. Today they are a forward for the identification of reality. It's predicted two point conversion following the main road "Humanity 2.0" is referred to by name. people who ever lived "Humanity 1.0" is taken to the category. In this case, the "human" envisages I would change. It said transformations to find text or fire people, they are important as agricultural or industrial revolution transition. The date, which will be constructed in the future will be one of the important concepts. In this paper, we discuss how to predict what the world will reflect on the teaching of history with these three concepts.

Key words: Transhumanity, Singularity, Humanity 2.0, Teaching History

Atatürk'ün Yurt Gezilerinde Yaptığı Konuşmaların İçerik Analizi: Eğitim Ve Kültür Konusunda Tespitler

Gökçe SÜZGÜN

Uludağ Üniversitesi

Milli Mücadelenin askeri ve diplomatik alanda kazanılması sonrasında devlet ve toplum hayatının yeniden yapılandırılması sürecine girilmiş; bu süreçte eğitim, toplumsal kalkınmanın en önemli unsurlarından biri olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti, kurulmasını izleyen ilk yıllardan itibaren, yeni rejimin dayandığı temel esaslar doğrultusunda eğitim politikalarını da belirlemiştir. Şüphesiz bu politikaların belirlenmesi ve yürütülmesinde en büyük katkıyı, Mustafa Kemal Atatürk sağlamıştır. Atatürk'ün eğitime verdiği önem, Onun çeşitli zamanlarda yaptığı konuşmalardan açıkça anlaşılmaktadır. Bu konuşmaların önemli bir kısmını ise, halk ile bir araya geldiği yurt gezilerinde yaptığı açıklamalar teşkil etmiştir. Bu nedendir ki, kendisinin yaptığı konuşmalar, eğitim konusundaki fikirlerinin, dönemin eğitim politikaları perspektifinde anlaşılmasına olanak sağlamaktadır. Belirtilen amaca ulaşılmasını hedefleyen bu bildiride, içerik analizi yönteminden yararlanılacaktır. Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, dönemin süreli yayınları, yurt gezilerine ilişkin tetkik eserlerde yer alan eğitim ve kültür ile ilgili kavram, terim, söz grupları içerik analizi yöntemiyle tespit edilecektir. Kullanılan kelimelerin sıklığı, hangi kelimelerle birlikte ve olumlu-olumsuz ne anlamda kullanıldığından hareketle de, yeni kurulan devletin eğitim politikaları ve devlet kurucusu Mustafa Kemal'in aynı zamanda bir eğitim uygulayıcısı olduğu gerçeği anlaşılmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: İçerik Analizi, Kamuoyu, Maarif Ordusu, Milli Terbiye, Türk Kadını.

Content Analysis Of Ataturk's Speeches Made During The His Domestic Trips: Observations On Education And Culture

Gökçe SÜZGÜ

Uludag University

After winning of the National War in both military and diplomatic areas reconstruction of governmental and social life phase has been entered. Education is one of the most important elements of social development in first period. It determined the educational policies of new regime in line with the basic fundamentals after the very beginning of Republic of Turkey just from the establishment. Beyond doubt the largest contribution on determinations and implications of these policies is provided by Mustafa Kemal Atatürk. The importance given on education by Atatürk is obviously understood with the speeches done various times. Some of very important speeches were the explanations given during getting together with the people at domestic trips. For that reason those speeches allow us understanding of his opinions on education in the perspectives of educational policies of that period. This announcement utilizes content analysis method to reach the determined object. Concepts, terms, statements related on education and culture included in Atatürk's addresses & speeches, periodicals and studies about domestic trips are to be determined by content analysis. By studying frequency of the words, which words are used together with other words and words used positive or negative meanings educational policies of the new established state besides the reality that Mustafa Kemal, the founder of the state is an educational conductor will be understood.

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi'nin Uzaktan Eğitim Şeklinde Verilmesinin Öğrenci Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi

Yrd. Doç. Dr. Sezai ÖZTAŞ

Kırklareli Üniversitesi

Öğr. Gör. Bülent KILIÇ

Kırklareli Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini uzaktan eğitim olarak alan öğrencilerin bu dersin uzaktan eğitim şeklinde veriliyor olmasına ilişkin görüşlerini tespit etmektir. Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan anketler, 2015-2016 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Kırklareli Üniversitesi'nde öğrenime devam eden ve Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini uzaktan eğitim şeklinde alan öğrencilerden toplam 2781 öğrenciye uygulanmıştır. Toplanan verilerin analizi için IBM SPSS Statistics 20 programından yararlanılmıştır. Toplanan verilere ait tanımlayıcı istatistikler ayrıntılı olarak verilmiştir. Buna ek olarak; "cinsiyet"e, "öğretime devam edilen birim"e ve "sürekli kullanılabilecek internet bağlantısının varlığı"na göre öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersini uzaktan eğitim olarak verilmesine yönelik tutum düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterip göstermediği t-testi ve varyans analizi teknikleri ile kontrol edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Tarih Öğretimi, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Öğretimi, Uzaktan Eğitim, Öğrenci Görüşleri.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

The Evaluation of Students' Opinions of Teaching the Atatürk's Principles and History of Revolution Course with Distance Education

Assist. Prof. Dr. Sezai ÖZTAŞ

Kırklareli University

Lecturer Bülent KILIÇ

Kırklareli University

The aim of this research is to determine the students' opinion related to teaching the Atatürk's Principles and History of Revolution course with distance education. Here, the students whose opinions were used, were the students who took this course with distance education. In this research, the questionnaires, which were used as data collection tool, were conducted to 2781 students who were students during the spring term of 2015-2016 academic year in Kırklareli University and who took the Atatürk's Principles and History of Revolution course with distance education. In order to analyze the data, IBM SPSS Statistics 20 Program was used. Descriptive statistics of the collected data were given in detail. Also, independent t-test and One-Way ANOVA test performed to understand whether attitude scores toward teaching the Atatürk's Principles and History of Revolution course with distance education differed based on "gender", "department" and "existence of internet connectivity which can be used consistently".

Keywords: History, Teaching History, Atatürk's Principles and History of Revolution Teaching, Distance Education, Students' Opinions.

Milli Mücadele Dönemindeki İşgallerin Uygulamalı Olarak Anlatılması

Yrd. Doç. Dr. Meşküre YILMAZ

Gazi Üniversitesi

Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra İtilaf Devletleri birer bahaneyle Osmanlı topraklarını işgal etmeye başladılar. Bunun üzerine Türk milleti 'Müdafaa-ı Hukuk' hareketi ile düşmana karşı koydu. Üç ayrı cephede üç ayrı düşmana karşı üç ayrı kuvvetle mücadele verdi. Doğu Cephesinde terhis edilmeyen 15. Kolordu, Güney Cephesinde Kuvayı Milliye ve Batı Cephesinde yeni kurulan Düzenli ordu ile düşmanla savaşıldı. Öğrenmenin temel kuralı 'yaparak öğrenmenin' ne kadar etkili olduğunu MEB'de öğretmenlik yaptığım 15 yıllık dönemde açık bir şekilde gözledim. Bu nedenle Milli Mücadelenin bu safhasını çeşitli araç gereçler kullanarak anlattım. Türkiye haritasının üzerinde işgalci devletlerin bayraklarını öğrencilere dağıtarak işgal ettikleri yerleri haritaya koydurdum. Daha sonra bu devletlerle nasıl bir mücadele verildiğini bunların nasıl ve ne zaman çekildiklerini tek tek sorarak bu ülkelerin bayraklarını kaldırtıp Türk bayrağı ve askeri koydurdum. Haritanın üstü Türk bayrakları ve askerleri ile dolunca öğrencilere bu ülkenin nasıl kurtarıldığı ve cumhuriyetin nasıl kurulduğunu anlattım. Daha sonra da verdiğimiz şehitlerimize dikkat çekerek 'bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır, toprak eğer uğrunda ölen varsa vatandır' (Mithat Cemal Kuntay) diyerek vatanımıza sahip çıkmalarının gerekliliği üzerinde durdum. Böylece öğrenciler konuyu hem uygulamalı olarak öğreniyorlar hem de vatan ve millet konusunda sorumluluk anlayışı gelişerek daha duyarlı hareket ediyorlar.

Applied Teaching of Turkish National Movement and Occupations Made Pre-Independence War

Assistant Professor Meşkure Yılmaz

Gazi University

After the Armistice of Moudros, Allied Nations started their occupation of Ottoman lands, all making up a reason for. Upon this Turkish Nation resisted hostiles with the organization called Association for Defence of National Rights (Müdafaa-ıHukuk Cemiyeti). They have battled in three different fronts against three different enemies. In the Eastern Front undisbanded 15. Army Corps, in Southern Association for Defense of National Rights and at the Western Front newly established Turkish Army fought against the enemy. I have clearly observed and experienced the most important kind of learning “Experiential Learning” in my 15 years of teaching under the Ministry of Education as a teacher. To teach my students in the experiential way, I have prepared a map of Turkey during the Independence War and I have made my students put the flags of Occupant Nations’ flags on the lands they have occupied. Later on I have asked my students for each of these flags how they were fought and defeated by Turkish Army and for each answer I have replaced the Occupant Nations flag with the Turkish one. When all the flags of the Occupant Nations were removed and the map was full of Turkish flags, I have thought my students how this nation saved itself from a ruin and how Turkish Republic is established. As a final I have emphasized on the casualties and the losses of the war by giving a famous sentence from a poem by Mithat Cemal Kuntay “What makes a flag of a nation is the blood on it. A land is called a homeland if some, gave their lives for it.” calling out my students to protect their homeland gifted by their ancestors to them through many sacrifices. Teaching them the Independence War era this way makes my students give their full attention to the class and at the end makes them sensitive, responsible against their nation and homeland

Keywords: Occupation, Resistance, National Consciousness

Tarih Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinin Coğrafya Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforlar

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Sait CANDAN
Karabük Üniversitesi

Doç. Dr. Fatih AYDIN
Karabük Üniversitesi

Metafor, bir kişinin bir kavramı ya da olguyu algıladığı biçimde, benzetmeler kullanarak ifade etmesidir. Bu araştırmanın amacı, Tarih bölümü son sınıf öğrencilerinin *Coğrafya* kavramına ilişkin sahip oldukları algıları metaforlar yardımıyla ortaya çıkarmaktır. Bu çalışmada *olgubilim* deseni kullanılmıştır. Araştırmaya, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında, Karabük Üniversitesi Edebiyat

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Fakültesi Tarih Bölümü'nde öğrenim görmekte olan toplam 140 öğrenci katılmıştır. Çalışmada şu sorulara cevap aranmıştır: a) Tarih bölümü öğrencileri *Coğrafya* kavramına ilişkin sahip oldukları algıları hangi metaforlar aracılığıyla açıklamaktadır? b) Bu metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kategoriler altında toplanmaktadır? Araştırmanın verileri, öğrencilerin “*Coğrafya...gibidir; Çünkü...*” cümlesini tamamlamasıyla elde edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen metaforlar ortak özellikleri bakımından irdelenerek farklı kavramsal kategoriler altında toplanmıştır. Metaforlar, tarih bölümü öğrencilerinin *coğrafya* kavramına ilişkin sahip oldukları algıları anlamada, açığa çıkarmada ve açıklamada güçlü birer araştırma aracı olarak kullanılabilir.

Anahtar sözcükler: Eğitim, Tarih Öğretimi, Metafor, Kavram, Coğrafya

Department of History Last Grade Students' Metaphors About the Geography Concept

Assist. Prof. Dr. Ahmet Sait CANDAN
Karabük University

Assoc. Prof. Dr. Fatih AYDIN
Karabük University

A person who perceives the meaning of a concept or phenomenon and expresses them by using similes. This research has been conducted to reveal the department of history last grade students' perceptions in relation with metaphors about the “geography” concept. In this study phenomenological design was used. A total of 140 students attending to department of history last grade students in Karabük University joined the research within the 2015-2016 academic year. Following questions were searched to answer: a) Which metaphors do department of history last grade students use to explain the perceptions about the “geography” concept? b) Under which categories do these metaphors conducted in terms of their common features? The research data were obtained by students' completing the sentence “Geography is likebecause.....”. Metaphors research results obtained in terms of examining the common characteristics are grouped under different conceptual categories. As a result, metaphors can be used as a strong research tool in understanding and explaining the perceptions of department of history students towards geography.

Key words: Education, Teaching history, Metaphor, Concept, Geography

7. Sınıf Sosyal Bilgiler Kitabında Yer Alan Tarih Konularının İncelenmesi

Mehmet Alper DEMİR
Sırtteke Ortaokulu

Özen DURAN İSSİ
Sırtteke Ortaokulu

Bu araştırmanın amacı, 7.Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitaplarında yer alan tarih konularının yeterlilik düzeyini tespit etmektir. Araştırmanın problemi, kitaptaki tarih konularının yüzeysel verilmesi, bilgi azlığı, kronolojik eksiklikler, konu bütünlüğünün olmaması olarak görülmüştür. Konu araştırma

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

gerekçesi olarak şunu gösterebiliriz; ülkemizde ne yazık ki tam anlamıyla tarih eğitimi verilememektedir. Bu yüzden de ülkemizdeki öğrencilerin tarih bilgisi kulaktan dolma şeklinde olmaktadır. Bunun en güzel örneğini ilkökul ve ortaokuldaki Sosyal Bilgiler ders kitaplarında geçen tarih konularında görmekteyiz. Üstün körü verilen tarih konuları, kitaplarda önem arz eden konuların geçmemesi, kronolojik hatalar, konu bütünlüğünün olmaması gibi sebepler öğrencilerimizi tarih ile ilgili bilgilerin her duyduğuna inanma noktasına getirmiştir. Tarih bilgisinin önemi o kadar büyüktür ki öğrencinin vatan millet sevgisini geliştirir, öğrencilerin muhakeme gücünü artırır, karar verme yetisini geliştirir. Bu örnekleri daha da çoğaltabiliriz. Tarih konularını tam anlamıyla verilebilmesi tarihimiz ve dünya tarihi ile ilgili ön yargıları da ortadan kaldıracaktır. Çalışmamızda nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Sonuç olarak ders kitabında, kronolojik eksiklik, yüzeysel geçişler, bilgi azlığı, önemli konuların fazla irdelenmemesi, konuların üstün körü incelendiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Tarih, öğrenci, Sosyal Bilgiler.

Analysing of Historical Material in 7th Grade Social Science Book

Mehmet Alper DEMİR
Sırtteke Secondary school

Özen DURAN İSSİ
Sırtteke Secondary school

The main purpose of this study is determine qualification of historical materials in 7th Grade Social Science Book. The problems of this study are superficial of historical topics in the book, deficit of information, comprehensiveness and chronological order. Our motivation that push us to make research on that topic comes from there are no satisfying history education in our country. That's why information of our students are second-hand information. The example of this showing in 7th Grade Social Science Book topics. There are no important information in the books and chronology order in the books. Therefore students become to believe what they heard. However the importance of historical information or history class is so necessary to impose patriotism and increase the judgement power of students. We can show more examples for that. The good history class also put away prejudices about our and world history. In this paper document examination use as a qualitative research method. As a result, the research show that historical topics in the book, deficit of information, comprehensiveness and chronological order.

Key Words: History, Student, Social Studies

Azerbaycan Tarihçiliyinin Gelişimine Yeni Bakış: Tarihçiliyin Perspektifleri

Doç.Dr. Sevinc Gasıмова
Bakü Devlet Universitesi

Mastr. Aytekin Yusifli
Bakü Devlet Universitesi

Tarih toplumda yaşanan en önemli olayları özünde yansıtır, nesillerin hafızasına ileten ve insan hayatı ile iç içe olduğundan tarihçiler bu süreçte enerji kaynağı olarak hareket ederek, yaşanan olayları ve günlük sosyal-toplumsal süreçleri kaleme alıp, tahlil etmekle nesillere aktarma işlevini gerçekleştirirler. Tarih toplumun özünü derketmesidirse, tarihçilik (historiography) tarihçinin kendisini derketmesidir. Eğer toplum tarihi bilmeden körse, tarihçiliği anlamayan tarihçi de tarihçi değildir. Tarihçilik tarihi eserleri sentez edip, her türlü olduğu sürenin, veya olay ve gelişmelerin kaydedilmesi, araştırılması ve araştırılma seviyesini tespit edip gelecek perspektifleri aydınlatıldığı için makalede, dünya tarihçiliğinin bir parçası olan Azerbaycan'da tarihi bilgilerin oluşup gelişmesi ve bilime dönüşümü aşamalarına yeni görünümü doğrultusunda gözden geçirilecek, XIV yüzyılın başlarında tarihi biliklerde bilimsel yönün oluşmaya başlaması sürecine dikkat çekilecek, XIX yüzyıldan başlayarak çeşitli kavram ve temayullerin oluşması ve böylece hangi sonuçların elde edilmesi açıklanacak, dünya tarih elminin esas sütunu sayılan tarihçiliğin gittikçe daha önemli bir amile dönüşmesi olgularına açıklık getirilecektir. Aynı zamanda tarihi gerçekleri ortaya çıkarıp mükemmel sonuçlar elde etmeyi birleştiren tarihçiliğin perspektiflerini de belirleme konularında tartışılmasına dönüşecek, Azerbaycanda tarihçilik okullarının yeri ve önemi vurgulanmakla niçin son zamanlarda Azerbaycan'da böyle tarihi okullarının oluşmaması nedenlerine açıklık getirilmekle bunların tartışılmasına yer verilecek ve kaldırma yolları belirlenecektir.

Anahtar kelimeler: tarih, Tarihçilik okulları, perspektifler

New Look of Development of Azerbaijan Historiography: Historians Perspectives

Doç.Dr. Sevinc Gasimov
Baku State University

Master Aytekin Yusifli
Baku State University

History reflects the most important events in society, which is then transmitted to younger generations and because it is significantly correlated with human life, historians act as sources of energy by mentioning these social events in their writings which will further be conveyed to the new generation. If history is the reflection of society, then historiography is the reflection of historian. If society is blind because of not knowing its history, then historian who doesn't know historiography could be considered blind as well. Historiography combines historical works, processes of writings, research and investigation at any time period to determine the level of future prospects. This is the reason the occurring of the historical information in Azerbaijan as a matter of world historiography development and the transformation of science phase will be brought to account in accordance with the new view XIV centuries date of the beginning of the century to draw attention to the process of starting to occur scientific aspects, the formation of a variety of concepts and tendencies, starting from the XIX century, and thus will be announced the acquisition of which results in world history the transformation main column listed on increasingly more important clarifies the cases. At the same time historical facts are forward remove the excellent results will return to discuss the issue to determine the modern perspective combine to get the place and importance of history in school to but why recently Azerbaijan clarified the reasons avoid the school will be included in these discussions and to remove road will be determined.

Keywords: history, historiography schools, perspectives

Ortaöğretim Tarih Derslerinde Kullanılan Görsel Materyallerin Öğrenci Başarı ve Tutumuna Etkisi

Dr. Kamuran ÖZDEMİR
Milli Eğitim Bakanlığı Tarih Öğretmeni

Bu çalışma “Ortaöğretim Tarih Derslerinde Kullanılan Görsel Materyallerin Öğrenci Başarı ve Tutumuna Etkisi” ni belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini Ankara il Milli Eğitim Müdürlüğüne ve Yozgat ili Akdağmadeni ilçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaöğretim kurumları oluşturmaktadır. Ancak bu sayı fazla olduğundan örnekleme yoluna gidilmiştir. Araştırmanın uygulama aşaması için gerekli olan dokümanlar, Ortaöğretim 10. sınıf Tarih Dersi müfredatında yer alan “Lale Devri” konusundan seçilmiştir. Bu çalışmada deney ve kontrol gruplu deneme deseni uygulanmıştır. Deney grubunda ilgili konular tarihsel dokümanlar kullanılarak öğrenci merkezli yaklaşımla, kontrol grubunda ders kitabı merkezli olarak deney grubunda gösterilen materyallerin düz anlatımı yapılarak geleneksel yöntemle işlenmiştir. Uygulama süreci sonunda ise deney ve kontrol grubuna işlenen konuyla ilgili araştırmacı ve konunun uzmanlarınca geliştirilen başarı testi ve tutum anketi uygulanmıştır. Uygulama sonunda elde edilen nicel bulgular, SPSS 21.0 veri analiz programıyla değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır. Sonuçta; akademik başarılar bakımından görsel materyal kullanılarak öğretim yapılan deney grubu öğrencileriyle, geleneksel yöntem kullanılarak ders kitabıyla öğretim yapılan kontrol grubu öğrencileri arasında deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Tarih derslerinde görsel materyal kullanımının deney grubu öğrencilerinin akademik başarılarını artırdığı saptanmıştır. Araştırmada, görsel materyal kullanılmasına bağlı olarak öğrencilerin akademik başarılarının ve derse karşı olan tutum ve ilgilerinin artmasına değinilmiştir. Çalışma önerilerle tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Tarih Öğretimi, Akademik Başarı, Tutum Ölçeği, Görsel Materyaller.

The Effects Of Visual Materials Used In History Education On The Academic Success And Attitudes

Dr. Kamuran ÖZDEMİR
Ministry of National Education

This work was conducted order to determinate the effects of visual materials used in secondary education in history lesson on student achievement and attitude. The study population is connected with Ministry of Education Ankara, Secondary institutions affiliated to the Provincial Directorate of National education in Yozgat/Akdağmadeni. As the number is brimmed over sampling survey is applied. Selected for the implementation phase of the study sample documents, the Ministry of Education in Secondary Education 10th grade (high school 2) History Lesson curriculum ‘Tulip Revolution "were carried out within the scope of the subject. In this study which quantitative research methodically experimental and control group tests design has been applied. While in the experimental group related subjects processing a student-centered approach using historical documents, in the control group subjects, materials shown as textbook centered in the experimental group has been processed with traditional methods by making flat expression. During application lesson has been committed to experimental group by using the documents consist of visual materials. At the end of the application process, achievement test and history test attitude questionnaire on the issue which committed to experimental and control groups has been applied. At the end of the application quantitative findings have been interpreted and evaluated with data analysis program SPSS 21.0. As a result of quantitative findings; between students of the experimental group using visual material in

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

terms of academic achievement and control group who using the traditional method of teaching with textbooks have been found in favor of experimental group a statistically significant difference. In history lessons, the use of visual material academic achievement of the students in the experimental group was observed to have increased more than the control group. In this study, depending on the use of visual material in secondary education history lessons, increasing student's academic achievements and their attitudes and interests towards the lessons has been referred. The work was completed with some recommendations.

Key Words: History, History Teaching, Academic Achievement, Attitude Scale, Visual Materials.

6. ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Yer Alan Tarih Konularının Drama ile Öğretimi

Bilal PEKTEZEL
Ayrancılar Ortaokulu

Yrd. Doç. Dr. Kamil UYGUN
Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Günümüz eğitim anlayışında geleneksel öğretim yöntemleri yerini öğrencinin eğitim-öğretim sürecinde daha aktif olduğu, kendisini daha iyi ifade edebildiği yöntem ve tekniklere bırakmıştır. Drama, öğrencinin eğitim-öğretim sürecinde etkin şekilde katılımını sağlayan, öğretimi daha etkili kılan bir yandan da bilgilerin günlük yaşamla ilişkilendirilmesini sağlayan ve öğrenciyi sosyalleştiren yöntemlerden biridir. Drama yöntemi, araştırmacılara göre, bu hedef konusunda en etkili öğretim yöntemlerinden biridir. Yine bu araştırmacılar tarafından bütün eğitim kademelerinde bu yönteme yer verilmesi gerekliliği vurgulanmaktadır. Sosyal bilgiler dersinde ve özellikle tarih konularında soyut kavramlar yoğunluktadır ve birçok konuda drama yönteminin kullanılması başarıyı artırıcı etkisi vardır. Sosyal yaşamdaki olay ve sorunları dramayla tekrar canlandırmak mümkündür. Bu çalışmada 6. sınıf Sosyal Bilgiler Dersi “İpek Yolunda Türkler” ünitesi ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler Dersi “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitelerinde yer alan tarih konularının drama yöntemi ile öğretimi incelenmiştir. Araştırmada, ilgili ünitelerde yer alan kazanımların drama yoluyla öğretimi örnek uygulamalar ve bu uygulamaların işleniş süreci ile açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Tarih öğretimi, Drama Yöntemi

Teaching Historical Topics in 6th and 7th Social Studies Lesson Using Creative Drama

Bilal PEKTEZEL
Ayrancılar Secondary School

Assist. Prof. Dr. Kamil UYGUN
Uşak Üniversitesi

In modern education approaches, traditional teaching methods gave their way to the methods and techniques in which students are more active and express themselves better. Drama is one of the methods which helps the students be more active in educational teaching process and makes the

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

teaching more effective. It also enables the students to relate the informations to real life and be more social. Drama method is seen one of the most effective ways to serve this aim by most of the researchers and they think this method should be in every education levels. ministry of national education use drama method in guide books they publish. Drama method has an important effect on improving the success in many topics of social studies lesson; especially history, in which there are many abstract concepts lesson in which there are many abstract concepts. It's possible to reanimate the events and problems in social life with drama. In this research, using creative drama method on teaching some historical topics such as; "Turks on Silk Road" which is in 6th grade social studies lesson and "Journey in the Turkish History" which is in 7th grade social studies lesson. It was studied and shown how the related tasks were gained by practices and its process.

Key words: Social Studies, History Teaching, Drama Method

Tarih Derslerinde Modern Yaklaşım: Distant Eğitim

Doç.Dr. Metanet Memmedova
Bakü Devlet Universitesi

Yüksek lisans öğrencisi Nermin Memmedova
Azerbaycan Proqramları Anadolu Universitesi

Dünya eğitim sisteminde çok daha fazla kişi tarafından tercih edilen uzaktan eğitim "online education", "distance learning" gibi farklı isimler ile tanımlanır. Online dersler öğrencilerin ve akademisyenlerin katılımıyla dinamik ve çoğu zaman tahmin edilenden çok daha verimli bir şekilde devam eder. Tüm çalışmalar, projeler ve araştırmalar online olarak sunulur, sınavlar online olarak internet ortamında yapılır. Uzaktan eğitim akademisyenlerle ve diğer öğrencilerle iletişim için bir çok seçenek sunar. Akademisyenler online eğitim ortamına kendi eğitim tekniklerini ve metodlarını adapte ederek, çeşitli kaynaklardan sağlanan eğitim materyalleri kullanır. Uzaktan eğitim programlarının ana unsuru basılı kaynaklardır ve diğer araçlara temel oluşturur. Distant Eğitim, geleneksel öğrenme-öğretme yöntemlerindeki sınırlılıklar nedeniyle sınıf içi etkinliklerin yürütülme olanağı bulunmadığı durumlarda eğitim çalışmalarını planlayanlar ve uygulayanlar ile öğrenenler arasında iletişim ve etkileşimin özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla belli bir merkezden sağlandığı bir öğretim yöntemidir. Uzaktan eğitim bilgi ve becerilerin artması, değişmesi ve çeşitlenmesi ile çok çeşitli iletişim teknolojilerini eğitim hizmetine sunabilen bir sistemdir. Onlayn eğitimi önemli kılan diğer bir boyut ise, yaşam boyu eğitim felsefesinin yayılmasıdır. Amac problemin gerekçesini, yöntemini içerecek biçimde makalede oluşturmaktır, Dünya ülkelerinde eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilmek her etkili uzaktan eğitim programının amacıdır. Tam metinde dünya ülkelerinde distant eğitim, onun tatbiki ve tarihi ile alakalı daha müfessel melumat verilecektir.

Anahtar kelimeler: modern yaklaşım, integrasya, uzaktan eğitim, treyninq

History Lessons Modern Approach: Distant Education

Assoc. Prof. Dr. Metanet Memmedova
Bakü Devlet University

Yüksek lisans öğrencisi Nermin Memmedova
Bakü Devlet Universitesi Azerbaycan Proqramları Anadolu Universitesi

The world of distance education preferred by more people in the education system, "online education", "distance learning" as defined by different names. Online courses are attended by students and academics often than predicted dynamic and will continue in a much more efficient way. All activities, projects and research are available online, examinations are conducted on the internet online. Distance education offers a lot of options to communicate with other students and academics. Academics adapting their training techniques and methods of online learning environment, use of educational materials obtained from various sources. The main elements are printed source and the basis of distance education programs to other vehicles. Distant Education is a teaching method that provided a certain centers through traditional teaching-learning tailored teaching unit of communication and interaction between the limitations of classroom activities because those planning cases training activities being carried out on the ability to have and implement those with learners in the methods and various media. The increase in distance education knowledge and skills, with a wide variety of communication technologies change and diversification is a system that can provide training services. Another important dimension that makes Online education is the expansion of lifelong learning philosophy. Purpose problem rationale, method is to form to include in the article, world countries in education to respond to the aim of every effective distance education programs in the text world countries in distant education, associated with that of its application and the date it will be given more information.

Key words: modern approaches, integration, distance education, training

I Türkoloji Kurultayı-Sovyetler Birliği'nde Yaşayan Türk Halklarının Hayatında Önemli Tarihi Olay Olarak

Araştırma görevlisi Gulnare Abidi

Bakü Dövlət Universiteti

Makalede I Türkoloji Kurultayın 1920'lerde türk halklarının hayatındaki rolü açıklanmaktadır. Azerbaycan'ın ve Sovyetler Birliği'nde yaşayan Türk halklarının gelecek akıbetleri açısından bu kurultayın yapılması zorunlu hal sayılırdı. İlk olarak Türkoloji Kurultay büyük tarihi önem taşıyordu. Kurultayın geçirilmesi için yerin tam Bakü şehrinin seçilmesi de tesadüfi hal değildi. Bu dönemde Azerbaycan'ın bilim ve örnek ülke alanındaki büyük naliyyetlerini görerek hiç kimse tam olarak kurultayın yapılması için Azerbaycan'ın başkenti Bakü'nün seçilmesine memnuniyetsizliği bildirmedi. Kurultayda Sovyetler Birliği'nde yaşayan türk halklarının temsilcileri çoğunlukta ediyordu, aynı zamanda ülkenin doğu tarihini öyrenen alimleri ve yabancı bilim temsilcileri de yer alıyordu. Kurultayda akademik V.V. Bartold ve S.F.Oldenburq, Rusya Bilimler Birliği'nin doğu tarihini öyrenen alimi M.P.Pavlov, Dağıstan SSRİ Bilimler Birliği'nin Başkanı C.Qorkmazov, türk prof. M.F.Köprülüzadə, alman profesörü F. Mehsel, macar prof. Y. Messeroş ve bir takım başka milletler de dahil olmak üzere Leninqradın, Moskova'nın en iyi uzmanları ve ukraynalı akademiki A. Krimiskiy yer alıyordu. Iclasda Türk halkları için öne sürülen sorunlu konuları içeren, ayrıca büyük bilimsel ilgi raporları da bu makalede değinilmiş ve öneminden bahsedilmiştir. Ayrıca, makalede türk halklarının o dönemdeki modern durumu, etnoqrafiyası, edebiyatı, türk dilinin çağdaş durumu, türk alfabesine ilişkin Sovyet yönetimi altında bulunan türk halklarının kültürel naliyyetleri ve b. meselelere de kurultay çerçevesinde değinilmiştir.

Anahtar kelimeler: kurultay, türkoloji, sovyet

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

I Turkish Congress, as a historical event of great importance for the turkish peoples of the Soviet Union

Research Assistant Abidi Gulnare

Baku State University. gulnare_semedova@mail.ru

The article I Turkish Congress of turkish peoples in the 1920s, explained the role of his life. The future fate of the turkish peoples of the Soviet Union in terms of this case it was necessary to hold the congress. First, the Turkish Congress was of great historical significance. Choosing a place to hold a meeting in the city of Baku was not accidental. In this era of great achievements in the field of science and a model country to hold a meeting, seeing that no one told dissatisfaction with the election of the Azerbaijan capital Baku. The congress was dominated by representatives of the turkish peoples of the Soviet Union, the country was also attended by representatives of Oriental scholars and foreign scientists. Academician V.V. Congress Bartold and S.F.Oldenburq, orientalist M.P.Pavlov association of Russian science, Daghistan, chairman of the Association of Sciences of the USSR C.Qorkmazov, turkish prof. M.F.Kopruluzadə, the German Professor F.Mehsel, Hungarian professor. Y. Messeros and several other nations, including Leningrad, Moscow and Ukraine, academician A. Kırımiskiy was attended by the best specialists. Turkish peoples on the alleged meeting, reflecting the problematic issues, as well as reports of great scientific interest and importance also touched upon in this article is about. Also at that time the modern state of the turkish peoples in the article, ethnography, literature, current situation of the turkish language and orphography, the turkish alphabet, which is under the rule of Soviet cultural achievements of turkish peoples and others. The meeting participants also discussed the issues.

Key words: congress, turkological, soviet

Tarihsel Köklere Dayanan Oyunlar Ve Modern Oyunlara İlişkin Akademisyen Görüşleri

Yrd. Doç. Dr. Cengiz ÖZMEN

KSÜ Eğitim Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Necati BOZKURT

MKÜ Eğitim Fakültesi

Oyun insan hayatının vazgeçilmez bir parçasıdır. İnsanoğlu sadece çocukluk yıllarında değil hayatının her anında oyun ile iştigal etmektedir. Çocuk için ise oyun, hayatın ta kendisidir. Çocukların sosyal psikolojik ve bedensel gelişimlerinde çok önemli bir yeri olan oyunlar çocuklar için vazgeçilmez bir gelişim kaynağıdır ve öyle de olmak zorundadır. Çocukluk yıllarında yeterince oyun oynamayan bireyler ileriki yaşantılarında mutlaka bunun eksikliğini hissedecekler ve ömür boyu bu eksiklikle yaşamak zorunda kalacaklardır. Ayrıca çocukların sadece oyun oynaması değil ne tür oyun oynadıkları oynanan oyunların kalitesi de önem arz etmektedir. Bu bağlamda köklerini tarihten ve geleneklerden alan ve bir kısmı günümüzde de yaşaya oyunlarla modern oyunlar arasında karşılaştırma yapılması amaçlanmıştır. Araştırmada nitel bir yaklaşım benimsenmiştir. Nitel araştırmalar, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırmalardır. Nitel

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

araştırmalarda araştırmaya dâhil edilen bireylerin görüşleri önemli olduğundan bu çalışmada akademisyenlerin, oyunlara yönelik, görüşlerini sınırlamadan ifade etmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Bu amaçla açık uçlu sorular sorulmuş ve buradan elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Oyun, çocuk, gelenek, tarih

Opinions of Academicians Regarding Games Based on Historical Roots and Modern Games

Yrd. Doç. Dr. Cengiz ÖZMEN
KSÜ Eğitim Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Necati BOZKURT
MKÜ Eğitim Fakültesi

Game is the indispensable part of human life. Human being deals with game not only during childhood years but at every moment of life. On the other hand, game is the life itself for children. Playing a significant role in social, psychological and physical development of children; game is an essential development source for children and it has to be so. The individuals who did not sufficiently play games during their childhood years will certainly feel the lack of this during their future lives and will have to live with this lack lifelong. In addition, it is important for children to play games but type and quality of games as well become more of the issue. In this regard, it was aimed in this study to make a comparison of the games which are based on history and traditions and some of which still survive today with the modern games. The qualitative approach was adopted in the research. The qualitative researches are those during which the qualitative data collection methods such as observation, interview and document analysis are used, and during which a process is followed to reveal perceptions and facts in a natural environment and in a realist and integrated way. As opinions of individuals included in qualitative researches are important, it was aimed in this study to include the opinions of the academicians related to games without limitation; and for this purpose, the open ended questions were asked and the data obtained by this means was subjected to content analysis.

Keywords: Game, child, tradition, history

Unutulmuş Bir Eğitim Düşünürü: Sadrettin Celal Antel

Öğr. Gör. Dr. Cengiz ASLAN

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi

Meşrutiyet döneminde yurt dışına çeşitli branşlardan gönderilen öğrencilerden Fransa'ya gönderilen ve Cumhuriyet'in erken döneminde eğitim uygulamalarında etkin olan eğitimcilerden Sadrettin Celal Antel, 1936'da İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Pedagoji profesörü olmuş ve İstanbul Üniversitesi Pedagoji Kürsüsü'nün kuruluşunda ve ilerlemesinde önemli katkılarda bulunmuştur. Ayrıca Antel, Cumhuriyet Dönemi öğretmen okullarında okutulan eğitim bilimine ilişkin testler geliştirmiş, çeviriler yapmış ve ders kitapları yazmıştır. Deneysel verilere dayanan pedagojiyi Türkiye'ye kazandırmış, zekâ ve bilgi yoklamalarında test yöntemini ilk uygulayan kişidir. İlkokul aritmetik kitaplarının incelenmesinde, ilk tahsil verim testi üzerinde, ortaokul ve lise imtihan talimatnamesinin hazırlanmasında çalışmış, Bakanlığa raporlar sunmuştur. 1928-1948 yılları arasında eğitim ve sorunlarına dair en çok kitabı yayımlanan insanlardan birisidir. Bu çalışmada Antel'in düşünce ve uygulamaları, eğitim sisteminin genel ve özel konuları arasında yer alan eğitimin amacı,

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

öğretmen yetiştirilmesi ve nitelikleri, öğretim programı, yöntemi ve ilkeleri boyutlarında betimlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın yöntemi, nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan tarihsel araştırmadır. Çalışma kapsamında yer alan dokümanlar, betimsel analiz yaklaşımına göre incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sadrettin Celal Antel, Cumhuriyetin erken dönemi, eğitim, öğretim

A Forgotten Education Philosopher: Sadrettin Celal Antel

Instructor Dr. Cengiz ASLAN

Ankara University

Sadrettin Celal Antel, who is one of the students trained abroad in France within different branches in constitutional period and also is one of the educators forceful in educational practices in early Republican Period, became a pedagogy professor at Istanbul University Faculty of Arts in 1936 and had many contributions in establishment and development of Istanbul University Pedagogy Department. Besides, Antel developed many tests, made translations and wrote course books related to educational sciences instructed in teacher education schools in Republican Period. He brought the pedagogy based on experimental data and he was also the first person who applied test methods in measuring intelligence and knowledge. He worked in analyzing primary school arithmetical books, on primary school efficiency test and in preparing secondary school and high school exam regulations and submitted some reports to the ministry of education. Between 1928 and 1948, he had many books published related to education and educational problems. In this study, Antel's thoughts and practices are tried to be described in accordance with some general and special educational problems as the aim of education, teacher education and its quality, educational programs, methods and educational principles. The method of this study is historical research as one of the qualitative research methods. The documents of the study were analyzed within descriptive analysis.

Keywords: Sadrettin Celal Antel, Early Period of Republic, Education, Instruction

Formasyon Alan Tarih Bölümü Mezunu Öğretmen Adaylarının Tarih Dersine ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları

Doç. Dr. Kubilay YAZICI

Niğde Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Salih USLU

Niğde Üniversitesi

Doktora Öğrencisi Çiğdem KOZANER

Gazi Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, formasyon alan tarih bölümü mezunu öğretmen adaylarının tarih dersine ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından (cinsiyet, yaş, yetiştiği yerleşim birimi ve mezun olduğu lise türü) belirlenmesidir. Araştırma verileri 2015-2016 eğitim-öğretim yılında gönüllülük esasına dayalı olarak farklı üniversitelerde öğrenim görmekte olan

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

öğretmen adaylarından elde edilecektir. Betimsel tarama yönteminin kullanılacağı araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu”, Safran (2006) tarafından geliştirilen “Tarih Dersi Tutum Ölçeği” ve Üstüner (2006) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılacaktır. Araştırma verileri IBM SPSS 21.0 programı vasıtasıyla gerekli istatistiksel teknikler kullanılarak analiz edilecektir. Araştırmanın sonucunda, öğretmen adaylarının ölçekten elde edecekleri puanların bağımsız değişkenlere göre anlamlı farklılıklar gösterip göstermediği saptanacak ve alan yazına dayalı olarak yorumlanacaktır. Ayrıca araştırma bulguları ışığında çeşitli önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Sözcükler: Tarih eğitimi, tarih dersi, öğretmenlik mesleği, tutum.

The Attitudes of Pre-Service Teachers Who Are Bachelors of History and Taking Initial Teacher Training towards History Lesson and Teaching Profession

Assoc. Prof. Dr. Kubilay YAZICI

Niğde University

Assist. Prof. Dr. Salih USLU

Niğde University

PhD. Çiğdem KOZANER

Gazi University

The purpose of this study is to determine the attitudes of pre-service teachers who are bachelors of history and taking initial teacher training towards history lesson and teaching profession in terms of gender, age, home town and the type of high school they graduated. The data will be collected on voluntary basis from pre-service teachers studying in different universities in 2015-2016 academic years. Descriptive survey method will be used in the study. The data collection tools for the study will consist of a Personal Information Form by the researchers, “History Lesson Attitude Scale” by Safran (2006) and “Scale of Attitude Towards Teaching Profession” by Üstüner (2006). The data will be analysed by doing necessary statistical techniques through IBM SPSS 21.0 program. The scores that the pre-service teachers will get from the scales will be analysed to determine whether they significantly differ according to the variables and the results will be discussed with reference to the literature. Also, various recommendations will be made in accordance with the findings of the study

Key Words: History education, history lesson, teaching profession, attitude.

Tarihsel Süreçteki Yapıların Eğitiminde Bir Karar Ağacı Tasarımının Kullanılması

Abdulkadir ŞAHİNER

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Büşra AYZ

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Ahmet KOÇ

Genel olarak tarihsel süreçteki yapılar dönemin özelliklerini, hangi devlet dönemine ait olduğu gibi parametreleri bünyesinde barındırmaktadır. Tarih eğitiminde yapılar anlatılırken soyut kalan kavramların kullanıcı destekli bir teknolojiyle çözümü gerekmektedir. Bu kapsamda tarihsel yapıların daha iyi anlaşılması için kullanıcılara tahminsel bir sonuç çıktısı verecek bir karar ağacı tasarlanması amaçlanmaktadır. Bu amaçla geliştirilecek karar ağacı uygulaması ile tarihi yapının mimarisinde kullanılan malzemeler, süsleme sanatları, yapıda bulunan taş döşemeleri, kubbe ve pencerelerin formu gibi verilerin sisteme girilmesi istenmektedir. Uygulama verileri işleminin sonunda yapının dönemsel bilgileri ve o dönemdeki yapılardan hangilerinin yüzde kaç ihtimalle olabileceği sonucunu ekranda görüntülenmektedir. Görüntüler bilgiler kullanıcıya görsel destekli olarak sunulmaktadır. Böylece kullanıcılara sade bir metin yerine ilgi çekici bir yapı tasarlanmaktadır. Hazırlanan bu uygulama ile tarih eğitiminde yapıların öğretilmesinde yaşanan zorlukların teknoloji destekli bir çözüm getirilecektir. Sonuç olarak kullanıcının öğrendiği bilgileri hem eğlenceli hem de kalıcı hale getirilmesi sağlanabilecektir. Ayrıca bu uygulama ile bilgi çağı bireylerinin eğitiminde tarihsel yapılar konusuna da bir çözüm üretilebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tarihsel yapılar, karar ağacı, web uygulaması, tarih eğitimi

Use Of A Decision Tree In Design Process of the Education Of Historic Buildings

Büşra AYAZ

İstanbul Sabahattin Zaim University

Abdulkadir ŞAHİNER

İstanbul Sabahattin Zaim University

Ahmet KOÇ

Sarayköy Atatürk Secondary School

In general, buildings in the historical process is hosting the characteristics of the period, the parameters such as the period within which states it belongs. Abstract concepts is required to solve with user-assisted technology while describing the structures in history teaching. In this context, for a better understanding of the historical structure a decision tree that will give users a predictive output is intended to design. To this end, at the developing decision tree practice materials used in the architecture of historical building, decorative arts, stone floors in building, dome, the form of the window and data like these is intended to be entered into the system. At the end of the processing application data, periodic information of the structure and the results may be a few percent chance which of the buildings in that period are displayed on the screen. Views and information is presented in visually. Thus, instead of a plain text, an attractive structure are designed for users. With this prepared application a solution backed technology to difficulties in teaching the structure in history lesson will be introduced. As a result, users information will be provided to make the learning both fun and lasting. Besides, with this application, a solution to issue of historical buildings can be produced in education of information age individuals.

Keywords: Historical structures, decision tree, web application, history education

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Milli Eğitim Şuralarında Tarih Eğitiminin Yeri

Ve Alınan Kararların Eğitim Politikalarına Yansıması (1939-1974)

Yrd.Doç.Dr. Seher BOYKOY

Uludağ Üniversitesi

Eğitim Şuraları, Türk eğitim tarihinde önemli yere sahiptir. Türkiye’de eğitim sisteminin işleyiş ve geliştirilmesine yönelik durum tespiti yapılması ve yapılan tespitler doğrultusunda kararlar alınması, bu eğitim toplantılarının temel işlevi olmuştur. Tavsiye niteliğinde alınan kararların çoğu, Cumhuriyet yöneticilerinin eğitim politikalarının belirlenmesinde etkili olmuş ve dönemin koşullarına göre işlerlik kazanmıştır. Bu bildirinin amacı, Cumhuriyetin eğitim politikalarında tarih eğitiminin yerinin, dönemin eğitim şuralarında alınan kararlar perspektifinde ortaya konulmasıdır. Dönem olarak da, 1939-1974 Dönemi ele alınmıştır. Bu dönemin seçilmesinde, “milli eğitim şurası” adı altında ilk toplantının 1939 yılında yapılması ve 1974 yılına kadar yapılan 9 eğitim toplantısının, siyasal süreç açısından tek partili, çok partili döneme geçiş, çok partili ve planlı kalkınma dönemleri itibariyle çeşitlilik göstermesi belirleyici olmuştur. Böylece, farklı siyasal süreçlerin tarih eğitime yaklaşımlarını karşılaştırma olanağı da sağlanmış olacaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi olarak “doküman analizi” yönteminden yararlanılacaktır. 1939-1974 Dönemi Eğitim Şurası toplantı tutanakları, alınan kararların dönem basınındaki yansımaları için süreli yayınlar, hükümet programları, şura kararlarının uygulanma sürecine ilişkin yasal düzenlemeler ile tarih ders kitapları, kaynak kitaplar, müfredat programları, öğretim materyalleri gibi her türlü malzeme, çalışma kapsamında incelenecek ve içerik itibariyle analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitimi, Milli Eğitim Şurası, Üniversite Haftası, tarih müfredatı, uygarlık tarih

The History Education in the National Education Councils and the Reflection of the Council Decisions on the Education Policies (1939-1974)

Assist. Prof. Dr. Seher Boykoy

Uludağ Üniversitesi

The Education Councils, has an important place in the Turkish history education. In Turkey performing due diligence for the development of the education system and making decisions about educational issue have been the main function of these councils. Most of the decisions taken in the advisory, has affected the educational policy of the Republic and has implemented according to the conditions of the period. The aim of this research is to evaluate the role of teaching history in education policies in Turkey in the perspective of the education councils. The study will examine the period of 1939-1974. The first meeting of under the name of “the national education councils” to be held in 1939 and all councils up to 1974 showing diversity in terms of the political process have been effective in selecting this period. In this period, single party, the transition to multi-party, multi-party and planned development process have been experienced. In the study, “document examination” method will be used which is a qualitative research method. It will be tried to analyze the topics related to history education discussed in the education councils which were held between 1939-1974, the periodical publications, the government programs, the legislations relating to the process of implementation of council decisions, the history textbooks, curriculum and such as teaching materials.

Keywords: History Education, National Education Council, Universities Week, history curriculum, history of civilization

İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde Tarih Öğretimi Konularında Göç

Doç. Dr. Bülent TARMAN

Gazi Üniversitesi

Filiz Arzu YALIN

Gazi Üniversitesi

İnsanlık tarihi boyunca birçok toplum, siyasi, sosyal, ekonomik sebepler, silahlı çatışmalar ve doğal afetler gibi nedenlerle doğup yaşamını sürdürdüğü toprakları geride bırakarak başka topraklara intikal etmek zorunda kalmıştır. Göç, günümüzün de dinamik, çok boyutlu problemlerinden biridir. Bu durum hızla küreselleşmenin etkisiyle, özellikle yakın zamanda Suriyelilerin kitlesel göçleriyle dünya kamuoyunda önemli mevzuların başında gelmektedir. Türkiye'nin Mart 2011'den beri Suriyelilere uyguladığı açık kapı politikası, yaklaşık 3 milyon Suriyelinin Türkiye'ye göç etmesine neden olmuştur. Böylece Suriyelilerin hakları ve yükümlülüklerine yönelik birçok alanda politika üretilmiştir. Bu durum göçün eğitim boyutuyla ele alınmasını gerekli kılmıştır. Özellikle Sosyal Bilgiler eğitiminin Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerin hak ve özgürlüklerinin sağlanmasına ve toplumsal uyum ve kabulün sağlanmasına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bunun için Sosyal Bilgiler Eğitiminin demokratik vatandaş değer ve tutumunun amaçladığı bir bakış açısıyla Sosyal Bilgiler ders kitaplarında göçün tarihsel boyutu ele alınarak günümüz ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden düzenlenmesi gerektiği düşünülmektedir. Buna göre çalışmanın yöntemi mevcut Sosyal Bilgiler ders kitabının tarih öğretimi bölümlerinde yer alan göç konusunun Doküman Analizi yöntemiyle derinlemesine incelemektir ve Türkiye'nin içinde bulunduğu şartlarda göç konusunda ihtiyaca cevap verip vermediği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Öğretimi, Tarih Öğretimi, Göç

Education Social Studies Immigration in History Teaching Subjects in Primary

Assoc.Prof. Bülent Tarman

Gazi University

Filiz Arzu Yalın

Gazi University

Many societies throughout human history, because of political, social and economic reasons, armed conflicts and natural disasters they had to leave their homelands and move to other places. Immigration is today's one of the dynamic and the multi-dimensional problems. This subject with the effect of rapid globalization and especially with the recent mass exodus of Syrians it became top among the most important issues in the world community. Open door policy implemented to the Syrians by Turkey since March 2011, has led to migrate nearly 3 million Syrians in Turkey. Thereby in many areas policies developed regarding the rights and obligations of the Syrians. This situation has necessitated the educational dimension to be addressed through immigration. In particular, it is thought that the Social

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Studies education would help Temporary Protected Syrian to get the rights and provision of freedom and also to contribute to securing social harmony and acceptance. It is believed that the Social Studies Education for democratic values and attitudes of citizens that purpose with a view of the historical dimension of social studies textbooks migration should be addressed by taking rearranged in order to respond to today's needs. Hereunder the method of this study is to examine immigration subjects in history teaching sections of the present Social Studies textbooks in depth of the Document Analysis methods and discussing whether Turkey fulfills the needs or not in subject of immigration in its current conditions.

Key Words: Social Studies Teaching, History Teaching, Migration

Osmanlı'da Modernleşme Çabaları Lise 11. Sınıf Ders Kitaplarında Nasıl Yer Almalıdır?

Doç. Dr. Suat ZEYREK

İstanbul Üniversitesi

Millet tarih ve coğrafyadan meydana gelen objektif bir oluşumdur. Dil ve din de bu oluşumda etkilidir. Millet olma şuuru insanlık tarihin son aşamasındaki bir olgudur. Millet şuuru birden sağlanan bir olay olmayıp uzun bir eğitim sürecine bağlı bir olgudur. Bu sebeple Tarih eğitiminin orta öğretim seviyesindeki yeri tartışılmaz bir duruma gelmektedir. Genç nüfusun tamamının zorunlu eğitimden geçirildiği düşünüldüğünde ders kitaplarının erişilebilirliği önem kazanmaktadır. Sebep-sonuç ilişkisi, olayda rolü olanların gerçek değerlerinin ortaya çıkarılması, yer-zaman ilişkisi ve bir olayı yaşandığı şartlar içinde değerlendirilmesi ve objektif olunması gibi kriterleri bir tarih incelemesi için asgari şartlardır. Osmanlı Devleti'nde birçok konu günümüze farklı yansıtılmakta ve öğretilmektedir. Bunların başında 19. Yüzyıldaki modernleşme çabaları gelmektedir. Bu tebliğde bazı paradoksların eleştirel denemesi yapılacaktır. III. Selim ve II. Mahmut ıslahatlarının ve Tanzimat hareketlerinin gerçek değeri ve amacı nedir? Büyük bir yenileşme hareketi olduğu halde neden devletin kötü gidişatını düzeltmekten uzak kalmıştır? Aksine devletin önemli iç sorunları dahi çözülememiş ve hatta birer dış sorun haline gelmiştir? Aynı çağda başka modernleşme çabası içinde olan devletler büyüme içine girerken Osmanlı Devleti'nin başarısız olma nedenleri nelerdir? Osmanlı Devleti'nin yapısal olarak benzediği devletlerden Rusya ve Avusturya ile farkı nedir? Avusturya Prensi Metternich'te katı ve otoriter olduğu halde Avusturya büyük bir devlet haline gelirken Osmanlı Devleti neden makûs talihi yaşamak zorunda kalmıştır. Bu başlıktaki konuların lise çağındaki öğrencilere iyi öğretildiği takdirde analitik düşünce ve sentez kabiliyetini artıracığı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Millet şuuru, Tarih Eğitimi, Lise ders kitabı, II. Mahmut, Tanzimat.

Akkad Krallarıyla İlgili Kayıtlarda Geçmiş Bilgisinin Kullanım Değeri Üzerine Bazı Tespitler

Yrd. Doç. Dr. Gökhan KAĞNICI

Uşak Üniversitesi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Eski Mezopotamya’da kral yazıtları başta olmak üzere, kronikler, edebi, mitolojik ve kahramanlık motifleriyle örülü anlatılar gibi farklı yazınsal anlatı türleri içerisinde krallar ile ilgili çok fazla kayıt bulunmaktadır. MÖ. 3 bin yılın başlarından M.Ö.1 binyılın ortalarına kadar devam ettiğini bildiğimiz kralların siyasi, dini, iktisadi ve sosyo-kültürel icraatlarını ön plana çıkaran bu söz konusu kayıtlar Eski Mezopotamya krallarının iradesiyle ve onların siyasal kavrayışlarını ortaya koyan bir tarzda üretilmişlerdi. Bu metinler temel anlamda kralların başarılarına odaklanan, otoritelerinin meşruiyetini ortaya koymayı amaçlayan tarihyazımsal üretimlerdi.

M.Ö. 2350-2150 arası dönemde Mezopotamya coğrafyasının büyük bir kısmına hakim olan Akkad krallığı döneminde kayıt altına alınmış çok sayıda çivi yazılı metnin muhatabı kitlelere vermek istediği mesaj, çoğu zaman “geçmişe atıfta bulunan” bilgiler üzerinden iletilmiştir. Akkad kralları kendilerinin ön planda bulunduğu bu metinlerde Mezopotamyalı diğer öncelleri ve ardılları gibi iki şeyi amaçlamışlardı.

Geçmiş bilgisi kralların kendisinden çok şey öğrendikleri bir başvuru merkezi idi. İktidar sahiplerinin kendilerine mal etmek ve yönetimlerini kendisine dayandırmak istedikleri bir siyasal temel olarak görülmüştü. Ayrıca “belirli bir niyet içeren” söylem biçimi olarak güncelliğini muhafaza eden bir mahiyeti de vardı. Krallar geçmişe ilgi göstermekle eski dönemlerdeki kralların icraatlarını, yönetim biçimlerini, halka karşı davranışlarını, yazıtlarında ne türden ve nasıl ifadeler de bulundukları, önceki kralların başarılı olmalarını ne şekilde sağlayabildikleri gibi birçok olay ve olguyu kendi güncel yol haritaları için vazgeçilmez başvuru kaynakları olarak görmüşlerdi. Diğer yandan kendileri de yönetimdeyken, geçmişteki akranlarının politikalarından yola çıkarak iktidarın gücüne göndermede bulunan sayısız metin aracılığıyla olayları sonraki nesiller için tarihleştirmişlerdi.

Akkad krallarının Sümer, Asur ve Babil gibi diğer Mezopotamyalı kralların aksine zikredilmesi gereken farklı bir özelliği ise, bu kralların M.Ö. 1.binyılların ortalarına kadar siyasi, edebi ve mitolojik gibi çok farklı anlatı türlerinde farklı olay ve olgu bağlamlarında isimlerinin geçmesidir. Özellikle Sargon ve Naram-Sin ile ilgili anlatıların binlerce yıl boyunca canlılığını muhafaza ettiğini sonraki dönemlere tarihlendirilen çivi yazılı metinlerden kolayca anlaşılmaktadır.

Bu makalede Akkad kralları ile ilgili gerek kendi dönemlerinde kaleme alınmış yazıtlarda, gerekse de sonraki dönemlerde kayda alınmış onlarla ilgili anlatılarda “geçmiş zaman bilgisinin” nasıl/ne şekilde kullanıldığı, ne amaç ve niyetle metne dahil edildiği irdelenecektir. Böylece Akkad kralları bağlamında egemen olan ile tarih bilgisini kullanarak tarihyazımsal bir yazın inşasına girişmek arasındaki ilişki ağını çözümlemeye dair tespitlerde bulunmaya çalışılacaktır. Bu çalışmada yapacağımız tespitler, çivi yazılı ilgili kral yazıtları, kronikler, edebi ve mitolojik türden metinlerden yapacağımız çıkarımlardan yola çıkılarak gerçekleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Eski Mezopotamya, Akkad Kralları, geçmiş bilgisi, tarihyazıcılığı

Some Remarks on Different Values in Use of Knowledge of the Past in the Cuneiform Texts related to Akkadian Kings

Assist. Prof. Dr. Gökhan KAĞNICI

Uşak University

There are a lot of information regarding the deeds of Ancient Mesopotamian King in cuneiform sources, for example, the king inscriptions, chronicles, literary and mythological texts. From the beginning of third millennium BC to the middle of first millennium BC, almost all Mesopotamian Kings dictated to scribes writing about politic, economic, religious and socio-cultural deeds in their

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

times, of course on condition that being leading actors. These cuneiform texts are produced by aiming at messages of political.

The Akkadian empire period is generally dated to 2350-2150 BC. In this period, some cuneiform text regarding Akkadian Kings have indicated to “knowledge of the past”, especially in the context of deeds of the former kings. In this cuneiform texts, Akkadian Kings have intended to two things. History was treated by the kings both like a reference center, where they learned a lot, and a political basis, where they wanted to justify their power. History also preserved its validity as a manner of discourse which “contains a certain intention”. The Kings, by observing the previous kings’ actions, politics, attitudes to their subjects, expressions they used in their inscriptions, wanted to identify the reasons for their success and used these deductions as an irreplaceable reference guide for their own courses of action.

However, some Akkadian Kings like Sargon the Great and Naram-Sin had been modeled by the later generations. Throughout thousands years, in questions kings’ names have been mentioned by different cuneiform texts. It should be noted that there is a historical traditions concerning the Akkadian Kings.

In this article, I will try to designate the importance of expressions regarding history/past, which were used in king inscriptions, Mesopotamian chronicles, literary texts and epic narratives concerning the Akkadian Kings. In this context, I am going to analyze and determine as mentioned above cuneiform data by giving example and evaluate them in terms of historiography.

Keywords: Ancient Mesopotamia, Akkadian Kings, knowledge of the past, historiography

Atatürk Dönemi’nde Gazdan Korunma Dersinin Ortaya Çıkışı ve İşlenişi

Yrd. Doç. Dr. Sena COŞGUN
Erzincan Üniversitesi

19. yüzyılın ortalarına doğru gelişen kimya sanayisi savaşların seyrini değiştirecek kadar önemli buluşlar ortaya çıkarmıştır. Kuşkusuz bu buluşların başında zehirli gazlar gelir. I. Dünya Savaşı boyunca kullanılan ve Türk tarihinde özellikle Çanakkale Cephesi’nde Osmanlı Devleti’nin büyük kayıplar vermesine sebep olan zehirli gazlar, savaş sonrasında kurulan Türkiye Cumhuriyeti’nde göz ardı edilmemiştir. Gaz taarruzları için alınması gereken önlemler, taarruz sırasında ve sonrasında yapılması gerekenler askerlik derslerinde öğretilmiş, ancak ikinci bir Dünya Savaşı’nın çıkması endişesi askerlik dersinin kafi gelmeyeceği yönünde bir görüş ortaya çıkarmıştır. Bu sebeple Maarif Vekaleti, Millî Savunma Vekaleti ve Kızılay işbirliği ile lise ve ortaokul müfredat programlarına gazdan korunma dersi eklenmiş, öğrenciler ve memurlar için gazdan korunma kursları açılmış, yurtdışından, özellikle Almanya’dan uzmanlar getirilerek gerçekleştirilecek bir taarruzu en az zararla atlatmak için önlemler alınmıştır. Bu bildiride “Gazdan Korunma Dersi” nin ortaya çıkışı ve gelişimi, Milli Tâlim ve Terbiye Dairesi ile Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi belgeleri, dönemin gazeteleri ve ders kitaplarında bulunan bilgiler ışığında nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme kullanılarak ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gaz Taarruzu, Askerlik Dersi, Gaz Saldırısı, Atatürk Dönemi Müfredat Programları, Kimya Dersi

The Occurrence Of The Course “Protection From The Gas Attacks” And How It Is Processed At Atatürk Period

Assistant Professor Sena COŞĞUN
Erzincan University

The developing chemistry industry towards the middle of the 19th century provided significant inventions which had even the power to change course of events at war. Certainly, one of the main inventions was toxic gases. The toxic gases, which had been used during the World War I and also used in Ottoman Wars and caused Ottoman Empire to get many harm at Gallipoli front in Turkish History, are not neglected by the post-war government; Turkish Republic. The precautions which should be taken against gas attacks, the things which should be done during and after gas attacks have been taught at military lessons. However, the doubts about the outbreak of a new war; Second World War, has raised the opinions that military lessons will not be enough. For these reasons, by courtesy of The Board of Education, The Ministry of Defense and Red Crescent Society, “Protection from Gas Attacks” courses were added to the curriculum of high and mid school, gas protections courses were opened for students and officers, and from abroad; especially from Germany, specialists are brought in order to be prepared to get over the possible gas attacks with the less possible harm.

In this study, how “Gas Protection Course” is occurred and developed is going to be investigated in the lights of the information gathered from the documents of Turkish Education Board and Prime Ministry Public Archive, the magazines and the course books of the related period, and it is going to be put clearly through using one of the qualitative research methods; the document review method.

Key Words: Gas Attack, Military Lessons, Gas Assault, Atatürk Period Curriculum Programs, Chemistry Courses.

Acaba Alınan Eğitim Yeterli mi? Öğretmen Adaylarının Tartışmalı ve Hassas Konuların Öğretimine Yönelik Eğitim Alma Durumları

Arş. Gör. Dr. Hasan GÜNAL

Balıkesir Üniversitesi

Tarih öğretiminin günümüzde ön plana çıkan amaçlarını gerçekleştirmenin en uygun yollarından biri tartışmalı ve hassas konuların ele alınmasıdır. Ancak söz konusu amaçların gerçekleştirilebilmesi için öğretmen adaylarının bu konuların öğretimine yönelik yeterli bir eğitim alabilmeleri çok önemlidir. Çünkü tartışmalı ve hassas olan konuların öğretimi, öğretim programlarında yer alan diğer konulara göre daha fazla kanıt kullanımını ve farklı bakış açılarını sunmayı gerektirmektedir. Ayrıca bazı hassas konularda kullanabilecek ilave stratejiler öğretmenlere etkili bir öğretim olanağı sağlayabilmektedir. Anlaşılabileceği üzere, tarih öğretmen adaylarının lisans eğitimlerinde bu konularla ilgili alacakları yeterli bir eğitim onların meslek yaşamlarında bu konuları amaca uygun bir şekilde ele almalarını sağlayabilecektir. Bu nedenden dolayı araştırmada tarih öğretmen adaylarının tartışmalı ve hassas olan konuların öğretimine yönelik eğitim alma durumları hakkındaki görüşleri belirlenmek istenmiştir. Nitel bir anlayışla gerçekleştirilen araştırmanın verileri açık uçlu anket formu ile toplanmış ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma, 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılında Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Tarih Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda okuyan 19’u bay, 13’ü bayan olmak üzere toplamda 32 son sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Elde edilen bulgular, öğretmen adaylarının başta eleştirel düşünebilme olmak üzere öğrencilere önemli becerilerin kazandırılabilmesi ve onların güvenilir olmayan çeşitli kaynaklardan yanlış bilgiler edinmemeleri için liselerde bu konuların öğretimine olumlu baktıklarını ortaya koymaktadır. Tarih öğretmen adayları, tartışmalı ve hassas konularla ilgili var olan bilgilerini genellikle okudukları tarih kitapları ile öğrenim gördükleri eğitim kurumlarından edindiklerini ifade etmişlerdir. Bu konuların öğretimine yönelik eğitimlerini büyük oranda

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Tarih Öğretim Yöntemleri dersinde aldıklarını belirten öğretmen adayları, alan derslerinde ise tartışmalı ve hassas konulara yönelik yeterli bilgi ve eğitim alamadıklarını vurgulamışlardır. Öğretmen adayları üniversitedeki lisans derslerinde sınıf ortamında en fazla ele alınan tartışmalı ve hassas konu olarak da Ermeni Sorununu ifade etmişlerdir. Ayrıca araştırma kapsamında tarih öğretmen adaylarına Ermeni Sorunu, Sünni-Alevi çekişmesi, Osmanlı padişahlarının içki içmesi ve Şeyh Sait İsyanı gibi bazı tartışmalı ve hassas konularla ilgili örnek olaylar sunularak, meslek hayatlarında böyle bir durumla karşılaştıklarında nasıl hareket edeceklerine yönelik görüşleri alınmıştır. Bu örnek olaylar sayesinde öğretmen adaylarının tartışmalı ve hassas konuların öğretimine yönelik aldıkları eğitimin niteliği hakkında da bilgi edinilmek istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretimi, tartışmalı ve hassas konu, kanıt kullanımı, öğretmen adayı.

I Wonder Whether Received Education Sufficient? Teacher Candidates' Having Training for Teaching Controversial and Sensitive Issues

Research Assistant Dr. Hasan GÜNAL

Balıkesir University

One of the most appropriate ways of realising current prominent aims of history teaching today is discussing controversial and sensitive issues. However, in order to achieve these goals, it is very important for teacher candidates to be able to get sufficient training for teaching these issues. Because teaching these controversial and sensitive issues calls for more evidence usage compared to other subjects in the curriculum and it also calls for presenting different perspectives. Moreover, additional strategies to be used can enable teachers an efficient teaching possibility. As it is understood, a sufficient training for history teachers during their university education will enable them to handle these issues relevantly in their professional lives. Because of this reason, this study aims to identify teacher candidates' ideas on getting education for teaching controversial and sensitive issues. Data of the qualitative study have been obtained through open-ended survey and have been analysed with content analysis. The study has been carried out with 19 male and 13 female, 32 last year students of Ataturk University, Kazım Karabekir Faculty of Education, History Teaching Department in 2013-2014 academic year. Data obtained show that teacher candidates lean towards teaching these issues at high schools for enabling students critical thinking and other important skills and preventing them from gaining wrong information from various sources. History teacher candidates expressed that they have gained knowledge about controversial and sensitive issues mostly from history books and at their educational institutions. Teacher candidates who expressed that they got education on teaching these issues mostly in History Teaching Methods Course, said that they could not get enough education on teaching controversial and sensitive issues in their major area courses. Teacher candidates also expressed that the most controversial and sensitive issue they gained in their classes is the Armenian question. Besides, within the scope of the study, history teacher candidates have been questioned about how they would react if they face any controversial and sensitive issue such as Armenian question, Sunni-Alevi conflict, Ottoman Empires sultans' drinking habits and Sheikh Sait Rebellion. Thanks to these case studies, it has also been aimed to be informed about the quality of education on teaching controversial and sensitive issues.

Keywords: History teaching, controversial and sensitive issue, evidence usage, teacher candidate.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

1926 İle 2005 Yılları İlkokul 4. Sınıf Geometri Konularının Karşılaştırılarak İncelenmesi

Arş. Gör. Zeynep ÇAKMAK

Erzincan Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Sena COŞĞUN

Erzincan Üniversitesi

Bu araştırmada 1926 ilkokul 4. sınıf tatbikatlî hendese (geometri) ders kitabında yer alan konular ile 2005 ilkokul matematik 4. sınıf ders kitabı içerisindeki geometri öğrenme alanına ilişkin konuların karşılaştırılarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırma verilerine göre; 1926 öğretim programının pragmatik eğitim felsefesi temel alınarak oluşturulduğu görülmüştür. Bu bağlamda ders kitapları uygulamalı ve yaparak-yaşayarak öğrenmeye yönelik hazırlanmıştır. 2005 öğretim programında ise yapılandırmacı yaklaşım temel alınmıştır. Program, öğrenci merkezli ve günlük yaşama yönelik uygulamaların yer aldığı bir çerçevede hazırlanmıştır. İki program karşılaştırıldığında ise; benzer bir içeriğe sahip oldukları ve benzer bir yaklaşım sergiledikleri tespit edilmiştir. Bu araştırma ile Türkiye Cumhuriyeti'nin kullandığı 2005 yılından önceki tüm eğitim programlarının, geleneksel eğitim anlayışına sahip olduğu yaygın kanısının aksine; yapılandırmacı yaklaşımın temeli olan pragmatik eğitim felsefesinin Erken Cumhuriyet Dönemi'nde de kullanıldığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Tarihi, Geometri, Hendese, Ders Kitabı İncelemesi

Investigating The 4th Grade Primary School Geometry Topics of 1926 and 2005 Through Comparison and Contrast Method

Research Assistant Zeynep ÇAKMAK

Erzincan University

Assistant Professor Sena COŞĞUN

Erzincan University

In this study, it is aimed to investigate; the topics included in primary school 4th grade geometry course book of 1926 and the geometry related topics included in primary school 4th grade mathematics course book of 2005, through compare and contrast method. In this research, one of the qualitative research methods; document review is used. According to the data gathered from this study, it is observed that 1926 education program is constituted based on pragmatic education philosophy. In this regard, the course books are designed on applied and learning by experience method. However in 2005, the education program is based on the constructivist approach. Program is prepared as a student-centered system and through concerning daily life practices. When we compare these two systems of 1926 and of 2005, it is investigated that they have the similar context and similar approach. Through this study, it can be alleged that all of the education programs which Turkish Republic used before 2005, in contrast to the general opinion that the traditional education understanding is sovereign, the base of constructivist approach; the pragmatic education philosophy is prevalent at the Early Republic Period too.

Key Words: The History of Education, Geometry, Hendese, Course Book Review.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Eğitimde Pragmatik Bir Adım: 1931 Hayat Bilgisi Muallim El Kitabındaki Biyoloji Tecrübeleri

Arş. Gör. Betül ÇELİK
Erzincan Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Sena COŞĞUN
Erzincan Üniversitesi

1926 müfredat programı ile eğitimde pragmatik bir yapı benimsenmeye çalışılmıştır. Tarih ve yurt bilgisi gibi derslerde bu hedef pek fazla gerçekleştirilememiş, derslerde ve ders kitaplarında Dewey’ci yaklaşımdan ziyade Durkheim pedagojisi kullanılmıştır. Ancak hendese, eşya dersi, hayat bilgisi, tabiat tedkîkî gibi derslerde büyük ölçüde yaparak yaşayarak öğrenme ilkesine bağlı kalınmış, bu mihverde talebe ve muallim kitapları hazırlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemenin kullanıldığı bu çalışmada, dönemin tabiat tedkîkî, eşya dersleri ve hayat bilgisi ders kitaplarının da yazarı olan İstanbul Kız Muallim Mektebi tabii ilimler hocalarından Naime Halit’in (Yaşaroğlu) öğretmenler için bu derslere rehber olması niyetiyle hazırladığı “Hayat Bilgisi, İnsan Bedeni ve Yaşayışı” kitabındaki biyoloji tecrübeleri pragmatik eğitim felsefesi bağlamında değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Naime Halit Yaşaroğlu, Tabiat Dersi, Atatürk Dönemi, Eğitim Tarihi, Eşya Dersi

A Pragmatic Step In Education: Biology Experiences In Hayat Bilgisi Teacher Handbook In 1931

Research Assistant. Betül ÇELİK
Erzincan University

Assistant Professor, Sena COŞĞUN
Erzincan University

It has tried to adopt a pragmatic system with the educational curriculum of 1926. In courses like history and civics that goal much unrealized in the courses and textbooks rather than Dewey apporach, Durkheim pedagoy was used. However, in the courses as esya, hayat bilgisi, tabiat tedkiki mostly have adhered to the principle of learning by experimentally, and in this purpose students and teaching books have been prepared. In this document review research one of qualitative research methods is used and biology experience will be evaluated in the context of pragmatic philosophy of education in the book of “Hayat Bilgisi, İnsan Bedeni ve Yaşayışı” written by Naime Halit (Yaşaroğlu), one of Istanbul Girls Teacher School educator and also the author of textbooks of tabiat tedkiki, eşya and hayat bilgisi for teachers to be a guide whoever teach this courses.

Key Words: Naime Halit Yaşaroğlu, Dourse of Tabiat, Ataturk Period, History of Education, Course of Esya

Bir Kitap İnceleme Çalışması Örneği: Rusya Federasyonu 5. Sınıf Tarih Ders Kitabı İncelemesi

Nigar Maharramova Cengiz

Sakarya Üniversitesi

Bu çalışmada Rusya Federasyonu'nda 2013 yılında A.N. Maykov tarafından 5.sınıflar için hazırlanan Tarih, Tarih Bilimine Giriş kitabı incelenmiştir. Araştırmanın amacı Tarih bilimini öğrencilere sunmaya yönelik yabancı bir ders kitabını irdelemek ve ülkemizde yazılacak tarih ders kitapları için öneriler geliştirmektir. Çalışmada doküman analizi kullanılarak veri toplanmıştır. Ders kitabı dilimize çevrilerek, yer alan metinler, etkinlikler, görseller, başlıklar ve konular açısından değerlendirilmiştir. Kitap içeriği ile ilgili elde edilen verilere bağlı olarak ülkemizde tarih ders kitabı yazımına yönelik önerilerde bulunulmuştur. Ders kitabında öğrencilerin okullarda tarih eğitimi süresinde karşılaştığı temel kavramlara yer verilmektedir. Yazar tarihçilerin – bilim adamlarının nasıl çalıştığını, hangi bilimlerin onlara insanlığın geçmişine nüfuz etmesine yardımcı olduğunu belirtmektedir. Tarih ders kitaplarında metin, tarihi harita, illüstrasyonları kullanmaya yönelik önerilerle birlikte, kaynak olarak resimler, haritalar, numizmatik malzemeler, mühür ve madalyalar, anekdot ve arşiv malzeme örnekleri yer almaktadır. Tarih eğitiminin başlangıç safhasında öğrencilere tarihin ne olduğunu ve nasıl öğrenilmesi gerektiğini anlatan bu tür ders kitaplarının ülkemize de tarih eğitimi daha etkin hale getirebileceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Ders kitabı, Tarih eğitimi, Eğitim

An Example Of Book Analysis Study: Russian Federation 5th Grade History Textbook Analysis

Nigar MAHARRAMOVA CENGİZ

Sakarya University

In this study, History, Introduction of Science of History book that prepared by A.N. Maykov in 2013, the Russian Federation for 5th grade students has been examined. The purpose of this study is to examine a foreign textbook which present the science of history to students and to develop suggestions for history textbooks to be written in our country. The data has been collected by using document analysis. The textbook has been translated into our language and evaluated in terms of texts, activities, images, topics and issues. Depending on the data obtained about the book content, some suggestions for history textbook writing in our country have been made. In students' textbooks, there are basic concepts encountered in the process of the history education in schools. The author indicates how the historians - scientists work, which sciences that helped them to penetrate the history of humanity. Together with suggestions for use of texts, historical maps, illustrations as sources; images, maps, numismatic materials, stamps and medals, anecdotes and archival material samples are located in history textbooks. In the initial phase of history education, the textbooks teach students what history is and how it should be learnt and it is thought that such books will be able to make the history education in our country more effective.

Key Words: Textbooks, History Education, Education

Atatürk Dönemi Lise Sosyoloji Ders Kitaplarında Kadın

Arş. Gör. Melek ERYENTÜ
Erzincan Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Sena COŞĞUN
Erzincan Üniversitesi

Ders kitapları kuşkusuz en önemli eğitim materyalleridir. Genç Türkiye Cumhuriyeti gibi yeni kurulan ve yepyeni bir içtimai yapıya bürünmeye çalışan, bunu da eğitim vasıtası ile genç dimağlara benimsetmeyi hedefleyen topluluklarda ders kitaplarının önemi bir derece daha artar. Türkiye Cumhuriyetin kurucuları ve eğitim öncüleri, kadınların toplumsal konumlarını biçimlendirmeyi ve bu hususta var olan tarihsel algıyı değiştirmeyi hedeflemişlerdir. Cumhuriyet kadınının yaşadığı ve yaşayacağı değişim en çok ders kitaplarında, içtimai bir mesele olması dolayısıyla da sosyoloji ders kitaplarında net bir şekilde gözlemlenir. Türkiye Cumhuriyeti'nde sosyolojinin bir ders olarak okutulması 1924 II. Heyet-i İlmiye kararları ile gerçekleşmiştir. Bu karardan sonra derhal ders kitapları hazırlanmıştır. Liselerde okutulan ilk sosyoloji ders kitabı Mehmet İzzet Bey'in Fransızcadan tercüme ettiği *Terbiye ve Ahlâka Dair Mûteallik Tatbikatıyla İctimaiyyat Dersleri*'dir. Atatürk Dönemi'nde bundan sonra sırasıyla Mehmet İzzet Bey tarafından yazılan *Yeni İctimaiyyat*, Ali Kami Bey'in hazırladığı *İctimaiyyat* ve Necmettin Sadak'ın hazırladığı *Sosyoloji* ders kitapları okutulmuştur. Bu bildiride söz konusu ders kitapları, nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme kullanılarak kadın algısı ve bu algıdaki değişim çerçevesinde incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, İctimaiyat, Mehmet İzzet, Ali Kami, Necmettin Sadak

“Woman” In High School Sociology Course Books At Ataturk Period

Research Assistant Melek ERYENTÜ

Erzincan University

Assistant Professor Sena COŞĞUN

Erzincan University

Course books are definitely the most important education material. In the societies which are just founded like Young Turkish Republic and try to have a brand new social structure, and infuse this into young generations via education; the importance of course books increases enormously. The founders of Turkish Republic and the leaders of education system aimed to shape the social state of women and change the historical perception in this respect. The previous and the following change of a republic woman can be observed more clearly from the course books, especially in sociology course books, since it is about a social manner. The teaching of sociology as a course launched at Turkish Republic just after the decisions of 1924 II. Heyet-i İlmiye (II. Education Committee). After this decision, course books were immediately prepared. The first sociology course book at high school was *Terbiye ve Ahlâka Dair Mûteallik Tatbikatıyla İctimaiyyat Dersleri* (Sociology Course Book Implementation Concerning Nurture and Morality) which had been translated by the master Mehmet İzzet from French language. After this the course books which were used in education respectively were; *Yeni İctimaiyyat* (The New Sociology) of master Mehmet İzzet, *İctimaiyyat* (The Sociology) which is prepared by master Ali Kami, and *Sosyoloji* (The Sociology) course books which are prepared by Necmettin Sadak during Ataturk Period. In this study, the aforementioned course books were investigated within the scope of woman perception and the change in this perception, through one of qualitative research

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education methods; document review.

Key Words: Gender Sociology, Sociology, Mehmet İzzet, Ali Kami, Necmettin Sadak

Bir Direniş Senfonisi: Şostakoviç ve Sanatı

Yrd. Doç. Dr. Özlem ONUK

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Öğr. Gör. Onur IŞIK

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Şostakoviç; sanatıyla hem 20. yüzyıl müziğinin öncülerinden biri, hem de yakın dünya tarihinde 74 yıl varlığını sürdürebilen Sovyetler Birliği'nin en sarsıntılı dönemine tanıklık etmiş önemli bir bestecidir. Bu çalışmada; Stalin döneminde yazdığı provokatif eserler yüzünden birçok defa ölümün kıyısından dönen Şostakoviç; İkinci Dünya Savaşı ve Stalin dönemi Sovyetler Birliği bağlamında oluşmuş tarihsel dönem çerçevesinden incelenecektir. 20. yüzyılın ve Sovyet müziğinin yetiştirdiği en büyük bestecilerden olan Şostakoviç, sadece iyi bir müzik insanı olmakla kalmamış, baskıcı rejime de başkaldırmayı başarabilmiştir. Döneminin ve çağdaş müzik otoritelerinin de kabul ettiği gibi, Şostakoviç zamanının çok ilerisinde bir müzik anlayışına ve duruşuna sahipti. Yazdığı 5. ve 7. Senfoniler, onun dehasını ve hislerini zamanın ruhuyla nasıl büyük bir uyum içinde sergilediğini göstermektedir. Hayatının en verimli ve en zor zamanlarını savaş ve baskı ortamında geçiren Şostakoviç, Stalin'in demir yumrukla yönettiği Sovyetler Birliği'nde toplumun belli bir kesimini kendinden nefret ettirirken, diğer bir kesimini de kendine hayran bırakabilecek kadar tartışmalı eserler verebilmiştir. Müzik gibi söz barındırmayan bir sanat dalında bile, Şostakoviç'in eserlerinde ne kadar olağanüstü bir ifade yeteneği olduğu dinleyicide bıraktığı güçlü etkilerden anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şostakoviç, Stalin, İkinci Dünya Savaşı, Leningrad

A Symphony of Resistance: Shostakovich and His Art

Asst. Prof. Özlem ONUK

Gaziosmanpaşa University

Lect. Onur IŞIK

Gaziosmanpaşa University

Shostakovich; was both one of the pioneers of the 20th century music and an important composer who witnessed the most troubled era of Soviet Union who maintained its existence for 74 years. In this work, Shostakovich who returned from the threshold of death a lot of times because of his provocative works in the time of Stalin, will be examined from the aspect of historical period composed of The Second World War and Soviet Union of Stalin. Shostakovich was not only one of the most prolific composers of the 20th century and Soviet music, but also a rebellious person who resisted against the repressive regime. As music authorities of the 20th century and today accept, Shostakovich had a concept of music and personality ahead of his time. The symphonies of 5 and 7 show the harmony of his wisdom, and feelings and the spirit of time. Spending the most nutritious period of his life under

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

the iron fist of Stalin, Shostakovich could create such works that make a part of society hate him while the rest love him passionately. Even in an art without lyrics, Shostakovich's extraordinary talent of expression can be understood by powerful effects on his listeners.

Keywords: Shostakovich, Stalin, Second World War, Leningrad

Türkçe Ders Kitaplarında Tarihî Değerler

Edip TAŞDEMİR

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Eğitimin vazgeçilmez bir parçası olan ders kitaplarındaki metinlerin çeşitli nitelikler taşıması gerekmektedir. Bu niteliklerden birinin de değerler olduğu düşünülmüş ve tarihî öğelerle ilgili olan değerler, disiplinler arası bir yaklaşımla tespit edilmeye çalışılmıştır. Çünkü çağdaş eğitim anlayışında, tek boyutlu bir düşünce biçimine bağlı kalmayıp farklı disiplinlerdeki bilgi, beceri ve düşünme sistemlerinin de göz önünde tutulması gerekmektedir. Çok boyutlu, derinliğine ve genişliğine bütüncül bir düşünme sistemi de disiplinler arası düzeyde bir yaklaşımla mümkün olmaktadır. Böyle bir anlayışla, yaratıcı ve eleştirel düşünebilen, sorgulayan, yorumlayan, analiz, sentez, değerlendirme yapabilen ve durumlar arası ilişki kurabilen kişilerin yetişmesi sağlanabilmektedir. Türkçe ders kitaplarında yer alan tarihî öğelerle örülü metinler, kişilerin ulusal ve uluslararası tarihî değerleri tanımalarını ve bu değerlere önem vermelerini sağlamakta; millî duygu ve düşünceleri güçlendirirken aynı zamanda uluslararası tarih bilinci de kazandırmaktadır. Türkçe ders kitaplarında yer alan tarihî değerlerin analiz edilmesi amacıyla yapılan bu çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Millî Eğitim Bakanlığı onayıyla özel yayınevlerince basılıp 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Türkiye genelinde kullanılan 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitapları oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe ders kitabı, tarihî değerler, Türkçe ve tarih eğitimi, disiplinler arası eğitim.

Historical Values in Turkish Textbooks

Edip TAŞDEMİR

Muğla Sıtkı Koçman University

Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN

Muğla Sıtkı Koçman University

Texts which are an indispensable part of education in textbooks have to carry various qualifications. One of this qualifications is values. Values which are about historical factors were worked to identify with interdisciplinary approach. Because in the contemporary educational approach, systems of knowledge, skill and thinking have to be consired in different diciplines without being connected to a one-dimensional way of thinking. A system of thinking which is multi-dimensional, depth and width

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

of the integrated is possible with an approach interdisciplinary level. People who can think creative and critical, query, comment, make analysis and synthesis and establish relations between situations can grow up with such understanding. Texts which have historical factors in Turkish Textbooks help to people for understanding and esteeming their national and international historical values. They strengthen national feelings and thoughts and bring international historical consciousness, too. Document analysis method is used in this study which does for analyzing historical values in Turkish Textbooks. The study group of research forms 5th, 6th, 7th and 8th class Turkish Textbooks which were used in 2014-2015 Academic Year. They were printed by special publishers with Ministry of Education's approval.

Key Words: Turkish Textbooks, historical values, education of Turkish and history, interdisciplinary education.

Bir Türk Tarihi Müellifi: Necib Asım Yazıksız

Prof. Dr. Necdet HAYTA

Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Bülent AKBABA

Gazi Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Togay Seçkin BİRBUDAK

Gazi Üniversitesi

1861 yılında Kilis'te doğan Necib Asım (Yazıksız) Bey, askerî alanda eğitim almış ve 1881-1913 yılları arasında Osmanlı ordusunda görev yapmış bir isimdir. Ancak Necib Asım Bey'in Türk tarihinde iz bırakan faaliyet alanı askeriye değil eğitim olmuştur. Kendisi uzun yıllar askerî okullarda dersler vermiş, cemiyetçi kimliği ile Türkçülük hareketine hizmet eden birçok faaliyetin içerisinde yer almış, Türk dili tarihi ve Türk tarihi alanlarında yazılar yazmış, Tarih-i Osmânî Encümeni'nde üyelik görevi üstlenmiş ve ordudan emekli olduktan sonra da Osmanlı Devleti'nin tek üniversitesi olan İstanbul Dârülfünûnu'nda görev yapmıştır. 1927 yılında Erzurum'dan milletvekili seçilen Necib Asım Bey vefat tarihi olan 1935 yılına kadar da TBMM çatısı altında hizmet vermiştir. Bu çalışmada, ömrünü eğitime, Türk dili ve tarihine adayan, bu alanlarda onlarca yazı kaleme alan, Osmanlı Devleti zamanında Maârif Nişânı; Cumhuriyet devrinde ise Fazilet Mükâfatı ile ödüllendirilen bu Necib Asım (Yazıksız) Bey'in hayatı ve eğitim faaliyetleri ele alınmaktadır. Bu kapsamda eğitim hayatı, Türkçülük fikir hareketi içerisindeki faaliyetleri, cemiyet görevleri, Tarih-i Osmânî Encümeni'ndeki çalışmaları, İstanbul Dârülfünûnu'ndaki akademisyenlik yılları, TBMM'deki faaliyetleri ve bilimsel çalışmalarına yer verilmektedir. Çalışmada hem Osmanlı hem de Cumhuriyet dönemine ait arşiv belgelerinden ve telif eserlerden yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Tarihi, Necib Asım Yazıksız, Türkçülük, Tarih-i Osmani Encümeni

A Turkish History Writer: Necib Asım Yazıksız

Prof. Dr. Necdet HAYTA

Gazi University

Doç. Dr. Bülent AKBABA

Gazi University

Yrd. Doç. Dr. Togay Seçkin BİRBUDAK

Gazi University

Born in Kilis in 1861, Necib Asım (Yazıksız) Bey received military training and served in the Ottoman army between 1881 and 1913. However, it is not his military experience that left a mark in the Turkish history, but his contributions to the field of education. He delivered courses in military schools for many years. Moreover, he adopted a communitarian identity and was involved in many activities serving the Turkism movement. He wrote essays on the history of Turkish language and Turkish history, became the member of Tarih-i Osmânî Encümeni (the Ottoman Historical Council) and worked at İstanbul Dârülfünûnu, the sole university of the Ottoman Empire, after retirement from the army. In 1927, Necib Asım Bey was elected as a member of the parliament of Erzurum and served under the Grand National Assembly of Turkey (TBMM) until the year 1935 when he died. This study covers the life and educational activities of Necib Asım (Yazıksız) Bey who devoted his life to education, Turkish language and history and wrote tens of essays in these fields as well as being awarded Maârif Nişânı (Order of Education) during the Ottoman period and Fazilet Mükâfatı (Award of Merit) in the republic period. In this sense, the study includes his educational background, his role in the Turkism movement, his duties in the community, his activities in Tarih-i Osmânî Encümeni, the years he worked as a faculty member in İstanbul Dârülfünûnu, his activities in the TBMM and his scientific studies. In the study, archive documents related to both the Ottoman and Republic periods were used as well as the copyrighted works.

Key Words: History of Education, Necib Asım Yazıksız, Turkism, Tarih-i Osmani Encümeni

Ebeveynlere Rehber Kitap: Çocuklarımızı Nasıl Büyütmeliyiz?

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Salih ERKEK

Uşak Üniversitesi

II. Meşrutiyet Döneminin önemli eğitimcilerinden birisi olan Ethem Nejat Bey'in 1916 yılında kaleme aldığı "Çocuklarımızı Nasıl Büyütmeliyiz?" adlı kitap dönemin şartları düşünüldüğünde oldukça ilginç özellikler ihtiva etmektedir. Türkçülük akımının etkisinde bulunan Nejat Bey'in en fazla üzerinde durduğu konulardan birisi neslin bedence ve fikirce zayıf, dayanıksız ve iradesiz oluşudur. Böyle bir nesil, vatanı, Türklüğü kurtaracak bir nesil olamaz. Bu durumunu nedenleri üzerinde duran Nejat Bey bu kitabında bu halin nedenleri üzerinde durmakta ve anne babalara çocuklarını ne şekilde büyütmeleri gerektiği konusunda uyarılarda bulunmaktadır. Tam bir pedagojik kitap hüviyetinde olan bu eserde çocukların doğumu, bakımı, hangi yiyecekleri günde kaç defa yiyecekleri, kılık kıyafetleri, çalışma

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

yerleri, oynayacakları oyunların neler olduğu örnekleriyle yer almaktadır. Bu açıdan bakıldığında günümüz anne babalarının dahi en büyük problemlerinden birisi olan çocuk eğitimi konusunda yüz yıl öncesinden bugüne mesajların da yer aldığı bu kitap çocuk gelişimi konusunda en erken kaleme alınmış eserlerden birisi olması nedeniyle de dikkate değer bir eserdir.

Anahtar Kelimeler: II. Meşrutiyet, Ethem Nejat, Eğitim, Pedagoji, Çocuk gelişimi

A Guidebook to the Parents: How to Raise Our Children?

Asist. Prof. Dr. Mehmet Salih ERKEK

Uşak University

The book named “How to Raise Our Children?” which was written in 1916 by Ethem Nejat Bey, who was one of the important educators in the Second Constitutional Era, includes very specific features according to the circumstances of the period. Ethem Nejat Bey was in the effect of Pan-Turkism ideology and one of the matters that he emphasized on was the weakness, instability, irresoluteness of the generation both physically and ideologically. Such a generation could not have been a generation that liberates the nation and Turk. Nejat Bey elaborated the reasons of this situation and gave warnings to the parents about how to raise their children in his book. This work, which is a complete pedagogical book, includes the birth of children, care, and their nutrition in a day, dressings, study places, the plays with examples. From this side of view, this book has messages from hundred year past to today about the children education which is a great problem for even the parents of this era, and also the book is very significant because it is written in early times about children development.

Key Words: Second Constitutional Era, Ethem Nejat, Education, Pedagogy, Child Development

Türk Eğitim Tarihi Dersinin Önemi Hakkında Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Yrd. Doç. Dr. Ramazan ALABAŞ

Kastamonu Üniversitesi

Türk Eğitim Tarihi dersi, öğrencilere eğitimin farklı konularına ilişkin tarihsel düşünme ve geçmişteki eğitim anlayışları ve uygulamaları ile ilgili yorumlar yapabilme becerisini kazandırma yanında öğrencilerin günümüzün eğitimsel gelişmelerine tarihsel süreklilik açısından bakabilmelerine katkılar sağlayan bir derstir. Eğitim fakültelerinde okutulmakta olan bu ders ile Türk Eğitim Tarihi’nin farklı dönemlerindeki eğitim anlayışları çeşitli açılardan ele alınmaktadır. Bu araştırmanın amacı eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersinin önemine ilişkin görüşlerinin çeşitli açılardan belirlenmesidir. Çalışma nitel araştırma yöntemi kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcı grubunu amaçlı örneklem yöntemi ile seçilen 77 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak katılımcıların Türk eğitim tarihi dersini tanımlamaları, dersi öğrenme ve dersin konularının önemine ilişkin görüşlerini belirleyebilmek amacıyla yapılandırılmış görüşme formu ve Türk eğitim tarihinin konularının yer aldığı kategorik listeden hangisini en önemli bulduklarını ve bu önemin gerekçesini yazmaları istenilen açık uçlu soru formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi yaklaşımları ile çözümlenmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, Türk Eğitim Tarihi dersinin öğrenme boyutunda Türk Eğitim Sistemi’nin geçmişini öğretmesi önemli görülürken; dersin konularında bilim insanı/düşünürlerin Türk Eğitim Tarihi’ndeki yeri “en önemli” bulunup bunu ikinci sırada öğretmen yetiştirmenin farklı boyutlarının Türk Eğitim Tarihi’ndeki yeri izlemiştir.

Prospective Teachers' Perceptions About The Importance Of Turkish History Of Education

Assist. Prof. Dr. Ramazan ALABAŞ
Kastamonu University

As a course, Turkish History of Education aims to gain students historical thinking skills about the different topics of education and applications in the past. Also it provides students to evaluate educational developments in terms of historical continuity. In the course, educational approaches, used in the different periods of Turkish History of Education, are taught to the prospective teachers in faculties of education. The aim of this study is to elicit prospective teachers' perceptions about the importance of Turkish History of Education course. This study used qualitative methodology and the participants of the study were 77 prospective teachers, determined by using purposeful sampling strategy. There were two different data collection tools of the study: Semi-structured interview protocol and open-ended question form. Semi-structured interview protocol was used to take prospective teachers' opinions about the identification of the course, learning situation and the importance of the course's subjects. Open-ended question form was used to take prospective teachers' opinions about which subject is important for them within the content of the course and why it is important. The collected data were analyzed with descriptive and content analysis. The results showed that Turkish History of Education is an important course for prospective teachers. Besides prospective teachers found scientists/thinkers category as the most important, and they found the different dimensions of teacher training system as the second.

Key Words: Turkish History of Education, importance of the course, prospective teacher

Cumhuriyet Dönemi İlkokul Programlarında Tarih Dersinin Yeri

Yrd. Doç. Dr. Ramazan ALABAŞ
Kastamonu Üniversitesi

Cumhuriyet öncesi dönemde ilkokul seviyesinde haftalık ders programlarında ayrı bir ders olarak görülmeye başlanan tarih dersi, Cumhuriyet'in ilanından sonra da öğretim programlarında yer almıştır. Cumhuriyet döneminde, tarih dersi ile ülkede yetişen bireylerde, başta kimlik ve vatandaş bilinci oluşturmak üzere çeşitli amaçların kazandırılması önemli görülmüştür. Bu araştırmanın amacı Cumhuriyet Döneminde 1924, 1926, 1936 ve 1948 yıllarında hazırlanan ilkokul programlarında yer alan tarih dersi ve bu programlardaki tarih öğretimine ilişkin yaklaşımları incelemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yaklaşımı kullanılmış, veriler ise içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda programlarda yer alan ilkokulun amaçları ve ilkokulda uygulanması gereken eğitim-öğretim ilkeleri arasında etkili cumhuriyet vatandaşı yetiştirme için tarih dersinin önemli görüldüğü; tarih dersinin amaçları öncelikli olarak bireyin Cumhuriyet'in kazanımlarını bilme, onları koruması için bilinç kazanmasına yoğunlaştığı; tarih öğretiminin yöntemi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education üzerinde de durularak, başta resimler olmak üzere araç gereç kullanımı ve öğretimde okul dışı mekânların kullanılması ile diğer derslerle ilişkilendirmelerin yapılmasının istenildiği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet dönemi, tarih eğitimi, ilkokul, öğretim programı

The Place Of History Course In The Republican Period Of Elementary School Curricula

Assist. Prof. Dr. Ramazan ALABAŞ
Kastamonu University

As an independent course history took place in elementary school curricula both Pre-republican and Republican Periods in Turkey. In the Republican Period, history has been used for students to create identity and national consciousness. The aim of this study is to examine the place of history and history education approaches in 1924, 1926, 1936 and 1948 elementary school curricula, developed in Early-republican Period by Turkish Ministry of National Education. Document analysis, one of the methods of qualitative methodology, was used in the study. Collected data were analyzed toward content analysis. The results showed that as can be understood from history curricula, history course was used to train good Turkish citizens. Also the results revealed that general goals of the curricula primarily focused on knowing and learning the acquisitions of republic and the curricula suggested teachers to use teaching materials, out of school activities and affiliations with other courses.

Key Words: Republican period, history education, elementary school, curriculum

Sosyal Bilgiler ve Tarih Öğretmenlerinin Okuma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma

Yrd. Doç. Dr. Tuba ŞENGÜL BİRCAN
Karatekin Üniversitesi

Toplumda okuma alışkanlığının gelişmesinde aile ve okul çevresinin etkisi bulunmaktadır. Okul çevresi içindeki en etkili unsur ise öğretmenlerdir. ilköğretim düzeyinde Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin, ortaöğretim düzeyinde ise Tarih Öğretmenlerinin hem alanları hem de misyonları açısından okuma alışkanlığına "ileri düzeyde" sahip olması gereken branş öğretmenleri olduğu söylenebilir. Bu nedenle, onların okumaya yönelik tutumlarını belirlemenin ve okuma alışkanlıklarını saptamanın yararlı olacağı düşünülerek çalışma yapılmıştır. Bu çalışma, 2014-2015 öğretim yılında İç Anadolu ve Marmara bölgelerinde yer alan 4 ilde, 50 sosyal bilgiler ve 60 tarih öğretmeni olmak üzere 110 katılımcıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada hem nicel hem de nitel boyutları içeren karma yöntem kullanılmıştır. Araştırma sonucunda sosyal bilgiler ve tarih öğretmenlerinin "orta düzey" okuma alışkanlığına sahip oldukları tespit edilmiştir. Bulgulara dayanılarak; sosyal bilgiler öğretmenleri ile tarih öğretmenleri arasında kitap okumaya istekli olma, kitap okumanın etkisini ve yararını benimseme alt boyutlarında sosyal bilgiler öğretmenleri lehine anlamlı bir farklılık tespit

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

edilirken; kadın öğretmenlerle erkek öğretmenler arasında kitap okumaya istekli olma, kitap okumanın etkisini ve yararını benimseme alt boyutlarında kadın öğretmenler lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenler; zamansızlık, ekonomik sıkıntılar ve çevre gibi faktörlerin okuma alışkanlıklarını olumsuz etkilediğini bildirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Öğretmenleri, Tarih Öğretmenleri, okuma alışkanlığı, öğretmen nitelikleri.

Study Abstract On Reading Habits Of Social Studies And History Teachers

Assist. Prof. Dr. Tuba ŞENGÜL BİRCAN

Karatekin University

Family and school have influence on the improvement of reading habit in the society. The most effective factors at the school are the teachers. Social Studies and History teachers could be considered as in-field-teachers who should have to have an advanced level of reading habit due to their fields and also their missions at elementary and secondary education level, respectively. For this reason, it was thought that determining the teacher's attitude for reading and their reading habits would be beneficial and this study was realized. 50 social studies teachers and 60 history teachers (in total 110 participants) in 4 provinces of Central Anatolia and Marmara region for 2014-2015 school year were included in this study. A mixed method including both quantitative and qualitative aspects was used in the study. At the end of the study it is determined that social studies and history teachers have a "intermediate" reading habit. Depending on the findings; a significant difference in favor of social studies teachers against history teachers were found by considering the sub levels of to be disposed to read books and appropriation of the effects and benefits of reading books and a significant difference in favor of female teachers against male teachers were found by considering the sub levels of to be disposed to read books and appropriation of the effects and benefits of reading books. Besides teachers indicated that factors like inopportuneness, financial problems and social environment have a negative effect on reading habits.

Key words : Social Studies Teachers, History Teachers, reading habit, teacher qualifications.

Yerel Tarih Öğretim Yöntemini Sosyal Bilgiler Dersinde Uygulamaya Koymak

Prof. Dr. Yücel KABAPINAR
Marmara Üniversitesi

Cemile Ayça UĞUR ÖZTAŞÇI
İELEV Eğitim Kurumları

Son on yılda Sosyal Bilgiler öğretiminde yerel tarih, sözlü tarih, tarihsel empati, kanıt temelli tarih öğretimi gibi yöntemler ön plana çıkmıştır. Ulusal tarihin ötesinde, yerel tarih bir şehrin ya da ilçenin tarihini ve akla gelebilecek tüm kültürel özelliklerini incelemeyi kapsamaktadır. Araştırma nitel bir araştırma olup eylem araştırması modelindedir. Bu çerçevede araştırmanın amacını "Sosyal Bilgiler dersinde bir öğretim yöntemi olarak kullanılan yerel tarih uygulamalarının niteliği nasıldır?" sorusu oluşturmaktadır. Bu doğrultuda "yerel tarih araştırma ödevleri" ile "ön algı/son algı anketleri"

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

araştırmanın veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul'un Çekmeköy ilçesinde bulunan özel bir ortaokulun 6. sınıfına devam eden 22 öğrenci oluşturmuştur. Yerel tarih öğretim yöntemini Sosyal Bilgiler dersinde uygulamaya koymak amacıyla gerçekleştirilen çalışmada öğrencilerin birer tarihçi kimliğine bürünerek yerel tarih araştırmaları yapmaları sağlanmıştır. İlk olarak yerel tarih eğitimi alan öğrenciler, kendilerine verilen proje rehberinde yer alan “özgün konu belirleme”, “kaynak toplama”, “sözlü tarih görüşmeleri yapma” ve “araştırma raporu hazırlama” adımlarını izleyerek yerel tarih araştırması yapmışlardır. Araştırmalarını poster sunuma çeviren öğrenciler, düzenlenen proje sergisinde çalışmalarını ziyaretçilerle paylaşmışlardır. Çalışma sonunda öğrencilerin hazırladığı yerel tarih proje ödevleri toplanmıştır. Söz konusu projeler, geliştirilen “Proje Değerlendirme Rubriği” ile değerlendirilecektir. Ön algı/son algı anketleri ise betimsel analiz kullanılarak çözümlenecektir. Araştırma verilerinin analiz ve değerlendirme süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Öğretimi, Yerel Tarih

Implementation of Local History As a Teaching Method in Social Studies Courses

Prof. Dr. Yücel KABAPINAR
Marmara University

Cemile Ayça UĞUR ÖZTAŞCI
İELEV Education

In the last decade, local history, oral history, historical empathy and evidence-based history teaching have come to the fore in the social studies education. Local history is the study of history in a geographically local context and it often concentrates on the local community. It incorporates cultural and social aspects of the local context such as city or town. The questions of “whether local history is benefited in teaching social studies in school settings and if so how it is used” motivated the present study. The research was designed in the line of qualitative paradigm where action research formed the main research model. Data were gathered via “students’ local history project reports” and “pre and post perception questionnaire”. Twenty two students (6th graders) who are attending to a private school located in İstanbul participated in the study. Students were informed about local history and the role of historians via project guide. They were then encouraged to conduct local history projects as if they were little historians. Students followed the guidelines in the project guide listed as “choosing authentic subject”, “gathering sources”, “carrying out face-to-face interviews” and “preparing local history project report”. Students prepared poster presentations to display their local history work in project exhibit carried out in their school. They explained their projects to visitors and shared their ideas about their gains while carrying out local history study. Students’ local history project reports were evaluated via “project evaluation rubric” prepared. Descriptive analysis was used in the analysis of pre and post perception questionnaire. Analysis is still in progress.

Key words: Teaching Social Studies, Local History

Ortaöğretim 9. Sınıf Tarih Ders Kitabında Görsel Materyallerin Kullanılması

Dr. Kamuran ÖZDEMİR

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Millî Eğitim Bakanlığı Tarih Öğretmeni

Alan araştırması niteliğini taşıyan bu çalışma; “Ortaöğretim 9. Sınıf Tarih Ders Kitabında Görsel Materyallerin” nasıl kullanıldığını incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada kullanılan ortaöğretim 9. sınıf Tarih ders kitabı, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun 30.05.2014 tarih ve 40 sayılı kurul kararı ile 2015-2016 öğretim yılından itibaren 5 (beş) yıl süre ile ders kitabı olarak kabul edilmiş, Ekoyay tarafından yayına hazırlanmıştır. Çalışmada 2015-2016 öğretim yılı ortaöğretim 9. sınıf Tarih ders kitabında fotoğraf, temsili resim, resim, gravür, minyatür ve karikatür gibi görsel materyallerin nasıl kullanıldığı, bu görsellere ne kadar yer verildiği, kullanılan görsel materyallerin Millî Eğitim Bakanlığı ders kitapları ve eğitim araçları yönetmeliğine ve ortaöğretim 9. sınıf tarih dersi programına uygun olup olmadıkları incelenmiştir. Veri toplama aracı olarak incelenen görsel materyallerin ünitelere göre dağılımı tablo üstünde gösterilmiştir. Çıkan bilgiler bilimsel yönetime uygun yorumlanmıştır. Araştırmanın sonucunda ortaöğretim 9. sınıf Tarih ders kitaplarında kullanılan görsel materyallerin metni yansıtmadığı, öğrencilerin ilgisini çekecek düzeyde olmadığı, resimlerin birbirlerini tamamlar nitelikte olmadığı, sayfa düzeni, baskı kalitesi, renk uyumu açısından bilimsel ölçülere uymadığı görülmüştür. Daha çok fotoğraf ve temsili resmin kullanıldığı, minyatüre yok denecek kadar az yer verildiği, gravür ve karikatürün ise hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir. Görsel materyallerin ders kitaplarında nasıl kullanılması gerektiği ile ilgili önerilerle araştırma tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ortaöğretim Tarih Dersi Programı, Ders Kitabı, Görsel Materyaller.

The Use Of Pictures As Education Materials In History Subjects Of 9th Class High School In Secondary Education

Dr. Kamuran ÖZDEMİR
History Teacher

This work supporting the characteristics of research on the field was conducted in order to determinate the use of pictures as education materials in history subjects of high school in Secondary Education. 9th class of Secondary Education's history book which was used in this research was chosen as a subject book of the high schools for 5 years beginning from 2015-2016 education year according to the 40th decision of of the Board of Education and Disipline of the Ministry of Education in 30.05.2014. It was prepared to be published by Ekoyay. In this work, it was searched that how visual materials like photograph, picture, miniature, gravüre and caricature were used, how these visual materials were given a place in the Secondary Education of 9th class history book in 2015-2016 education period and if these visual materials were suitable to the Ministry of Education's Textbooks And Train Vehicles Regulation of Secondary Education of 9th class History Lesson Curriculum or not. As a means of datum collecting, the distribution of the visual materials were showed above the table according to the units. The interpreted datas were explained in appropriate for scientific method. At the end of the research it was seen that the visual materials which were used in the 9th class history books of the secondary education don't show the text, don't pay attention to the aims of the unit, don't attract the students attentions, pictures don't complete each other in quality, don't adapt to scientific criterion in page order, printing quality and colour harmony. It was identified that, photographs and representative pictures were mostly used, miniature was rarely used, and gravüre and caricature were never used. The research was ended with the suggestions of how visual materials could be used in course books.

Key Words: High School History Education Curriculum, Student Book, Visual Education Material.

Tarih Ve Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığı İle Atatürk İlkelerine İlişkin Bilişsel Yapılarının İncelenmesi

Dr. Yasemin ER TUNA

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi hem orta okul 8. sınıfta hem de lise 11. Sınıfta yer alan bir derstir. Milli eğitimin her iki kademesinde yer alan bu dersin isminde “Atatürkçülük” ifadesi vardır. Dolayısı ile bu dersin en önemli amaçlarından bir tanesi de öğrencilere, Atatürk ilkelerini kavratmaktır. Bu görev de sosyal bilgiler ve tarih öğretmenlerine düşmektedir. Bu görev ve sorumluluğu alacak olan öğretmen adaylarının Atatürk İlkeleri’ne ilişkin bilişsel yapılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu maksatla Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 4. sınıf sosyal bilgiler öğretmenliği öğrencileri ile pedagojik formasyon alan 4. Sınıf tarih öğrencileri bu araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadırlar. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim desenine uygundur. Araştırmada veriler Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) aracılığı ile toplanacaktır. Testi oluşturmak için altı Atatürk İlkesi anahtar kavram olarak kullanılmıştır. KİT sonuçlarını değerlendirmek için anahtar kavramlara verilen cevaplar ayrıntılı bir şekilde incelenecektir. Hangi anahtar kavram için hangi kelimelerin ya da kavramların kaçar defa tekrarlandığını gösteren frekans tabloları oluşturulacaktır. Daha sonra bu frekans tablosundan elde edilen sonuçlar ışığında kavram ağları oluşturularak öğrencilerin bilişsel yapıları ve kavramlar arasındaki ilişkileri belirlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Atatürk ilkeleri, Kelime İlişkilendirme Testi.

The Investigation of History and Social Studies Teacher Candidates' Cognitive Structures about Ataturk's Principals using Word Association Test

Dr. Yasemin ER TUNA

Gaziosmanpaşa University

The course of TR Revolution History and Kemalism takes place both in 8th grade and 11th grade in schools. The name of this course contains the word of “Kemalism”. Thus, one of the primary objectives of this course is to teach students Ataturk's Principals. This duty should be fulfilled by social studies and history teachers. In this study, it is aimed at investigating the preservice teachers' cognitive structures about Ataturk's Principals. In this direction, participants of this study were composed of 4th year students studying Social Sciences Teaching at Gaziosmanpaşa University Faculty of Education and 4th year students taking pedagogical formation. This study was designed in accordance with the phenomenological method. The data will be collected through Word Association Test (WAT). Six Ataturk's Principals were used as key concepts to develop the test. In order to assess the WAT results, the responses given to key concepts will be examined in detail. Frequency tables, showing which words or concepts were repeated how many times for which key concept, will be created. Afterwards, concept networks will be created in the light of the results obtained from these frequency tables, and the cognitive structures of students and the relationship between concepts will be determined.

Keywords: History Teaching, Ataturk's Principals, Word Association Test.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Orta Öğretim Öğrencilerinin Tarihsel Olayların Önemine ilişkin görüşlerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi

Dr. Yasemin ER TUNA
Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa SAFRAN
Gazi Üniversitesi

Yazının icadıyla başlayan tarih, binlerce yıllık bir yaşanmışlığı da beraberinde getirmiştir. Savaşlar, afetler, zaferler, kahramanlar, kaybedenler; bunlar gibi sayısız olaylar, insanlar ve olgular da tarihin konusunu oluşturmuşlardır. Bu uzun süreç içerisinde hangi olayların veya ne tür olayların öğrenilmeye ve bilinmeye değer olduğu yani tarihsel önemliliği olduğunun tespit edilmesi gereklidir. Öğrenciler tarihi bir olayı öğrenirken o olayın neden önemli olduğunu bilmek ve bugüne etkisini öğrenmek isterler. Bu bağlamda lisede öğrenim gören öğrencilerin, tarihsel olayların önemine ilişkin görüşlerinin bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2012-2013 eğitim öğretim yılı Tokat Anadolu Lisesi öğrencilerinden 237 kişi oluşturmuştur. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen Tarihsel Önem Ölçeği (TÖÖ) ile elde edilmiştir. Bu ölçekle öğrencilerin olayların tarihsel önemine ilişkin algıları çeşitli değişkenlere (sınıf, cinsiyet, ilgi ve bölüm) bağlı olarak belirlenmiştir. Araştırmada, nicel verilerin analizinde bağımsız gruplar t testi, One – Way Anova, Homogeneity testi ve Scheffe testi kullanılmıştır. Ayrıca ölçek maddelerinin betimsel istatistik değerlerine bakılmıştır (aritmetik ortalama, frekans ve yüzde...). TÖÖ ile; i) Orta öğretim öğrencilerinin tarihi olayların önemine ilişkin algı ve görüşlerinde; cinsiyet, sınıf, bölüm faktörünün etkili olmadığı ii) öğrencilerin, siyasi, askeri, sosyal vb. yönleri barındıran, karmaşık olayları diğer tek yönlü olaylara göre daha önemli buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarihsel Önem, Tarihsel Önem Ölçeği, Tarihsel Önem Kriterleri, Tarih Eğitimi

The Investigation of High School Students' Opinions about the Significance of Historical Events in terms of some Variables

Dr. Yasemin ER TUNA
Gaziosmanpaşa University

Prof. Dr. Mustafa SAFRAN
Gazi University

History beginning with the invention of writing has brought along thousands years old life experiences. The topic of history has been wars, disasters, victories, heroes, countless events like these, and people and phenomenon. It is necessary to determine which or what kind of events are worth to be learned and known or in other words, which events have historical significance within this long process. While the students are learning a historical event, they want to learn why that event is important and what

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

effects can be seen today. Within this context, the aim of this study is to determine whether the opinions of high school students about the significance of historical events differ in terms of some variables. Screening model was used in this study. The participants of the study were composed of 237 students studying at Tokat Anatolian High School in 2012-2013 academic year. The data were obtained through Historical Significance Scale (HSS), which was developed by the authors. Using this scale, the perceptions of students about the historical significance of events were determined depending on some variables (year, gender, interest, and department). Independent-samples t-test, one-way Anova, homogeneity test, Scheffe test and descriptive statistics were used for the analysis of the quantitative data. In addition, the values of the descriptive statistics of the items of HSS were examined. (Arithmetical average, frequency and percent) In the light of those Historical Significance Scale (HSS) results were attained findings: There are significant differences in high-schoolers' perceptions and opinions about the significance of historical events in accordance with their interest levels in history course while there are no significant differences according to the gender, grade and department, ii) the students think that complex events which include political, military and social points are more important than one-way events.

Key Words: Historical Significance, Historical Significance Scale, Historical Significance Criteria, Teaching History

Milli Eğitim Bakanlığı Özel Alan Yeterliliklerine Göre Tarih Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik Algıları

Doç. Dr. Ş. Gülin KARABAĞ

Gazi Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı tarih öğretmen adaylarının Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen Tarih Özel Alan Yeterliliklerine göre öz-yeterlik algılarını belirlemektir. Araştırma genel tarama türünde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Tarih Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda okumakta olan 5. Sınıf öğretmen adayları ile aynı dönemde Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi'nde yürütülmekte olan Pedagojik Formasyon Tarih Öğretmenliği Sertifika Programı'na kayıtlı olan çeşitli edebiyat fakültelerinin Tarih bölümlerinden mezun 127 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama formu; Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından geliştirilen "Ortaöğretim Tarih Öğretmeni Özel Alan Yeterlilikleri"nden "A. Alan Bilgisi", "B. Alan Eğitimi Bilgisi", "C. Tutum ve Değerler" ve buna bağlı olarak A1, A2, A3 düzeyinde 27; B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, B10, B11 düzeyinde 51; C1, C2 ve C3 düzeyinde 20 performans göstergesinin dereceleme ölçeğine dönüştürülmesi ile elde edilmiştir. Araştırmanın sonucunda öğretmen adaylarının cinsiyetleri ile yeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir fark yok iken, Eğitim Fakültesi ile Edebiyat fakültesi mezunları arasında bazı yeterlik alanlarında anlamlı bir fark olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretmeni Adayı, Özel Alan Yeterlilikleri, Mesleki Yeterlilikler, Öz-yeterlik

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

İlkokul ve Ortaokul Çocuğuna Uygun Tarih Eğitimi: Toplu Öğretim

Doç. Dr. Erdoğan KAYA
Anadolu Üniversitesi

Türkiye’de yaşanan yarışmacı ve çocuğa uygun olmayan eğitim sorunundan ne yazık ki tarih öğretimi de etkilenmektedir. Yapılan birçok araştırma kısa sürede bilgi ezberletilerek test sınavlarının geçilmesini amaçlayan tarih öğretiminden, çocukların pek de hoşnut olmadıklarını göstermektedir. İlköğretim basamağında Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler, birçok sosyal bilimin olduğu gibi tarihin de toplulaştırılmaya katılmasından oluşmuş derslerdir. Bunlar, eğitim kuramları doğrultusunda çocuk gelişimine yönelik olarak yapılandırılmış toplu öğretim derslerdir. Ne yazık ki yarışmacı eğitim, çocuk gerçeği ve toplu öğretimi ikinci plana itmektedir. Okullardaki esasıcı anlayış, ayrık öğretim ve uzmanlık üzerine temellendirilmektedir. Ayrıca hizmet öncesi ve sonrası dönemde öğretmenlerin, toplu öğretim ilkelerine göre yetiştirilmemiş olmaları da bir başka sorunu oluşturmaktadır. Toplu öğretim derslerinin birçok ayrık öğretim dersi öğretmeni tarafından okutulmaya çalışıldığı görülmektedir. Bunlar arasında liselere yönelik yetiştirilmiş Tarih öğretmenleri de bulunmaktadır. Bildiri, tarih eğitimi odağında toplu öğretimi anlama ve Türkiye’de toplu öğretimin önemine dikkat çekme çabasının bir ürünüdür. Bu çaba bağlamında tarama yönteminden yararlanılarak araştırma yapılmış ve alan uzmanlarıyla tartışılmak üzere bildiri olarak hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, ortaokul, tarih öğretimi, toplu öğretim

Primary And Secondary School Children in Accordance With History Education: Integrated Teaching

Assoc. Prof. Dr. Erdoğan KAYA
Anadolu University

Unfortunately, history teaching are also affected from experienced competitors and improper child education problems in Turkey. The teaching of history aiming to pass the exam as soon as information memorizing test, Many studies indicate that they are not happy about the children. Life and Social Studies in elementary education, as well as the history of many social science are also formed from the joining to be integrated courses. These are structured as integrated training course on child development in the direction of educational theory. Unfortunately competitor training, integrated education and the fact that children are pushed to the background. Essentialism in schools is based on the discipline teaching and expertise. In addition, the in-service and after the teachers, they are not educated according to the principle of integrated education is a further problem. Many discipline teaching lessons of integrated teaching lessons to be taught by the teacher seems to work. These include well-trained history teachers for the high school. The statement is a product of history education focus on public education and understanding of the importance of the collective effort to draw attention to education in Turkey. The efforts made in the context of screening methods utilizing the research and prepared reports to be discussed by experts in the field.

Keywords: primary school, secondary school, history education, integrated education

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Türk Milli Eğitimi’ndeki “Türk Tarihi” Perspektifinin Zaman ve Mekan Bağlamında Değerlendirilmesi

Ömür KIZIL
Gazi Üniversitesi/MEB

Türk tarihi konuları, geniş bir zaman ve mekanda ele alınmak durumundadır. Türk tarihinin zamana ve mekana yayılmış bu yapısı, öğretiminde özel tedbirler alınmasını gerektirmektedir. Çalışmanın amacı; Türk milli eğitim sistemi içerisinde, zorunlu eğitim çağının sonuna kadar okutulan Türk tarihinin, ele alınış perspektifini zaman-mekan bağlamında belirlemektir. Bu amaçla 2014-2015 eğitim-öğretim yılında kullanılan Sosyal Bilgiler 5, 6, 7 ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük 8; Tarih 9, 10, 11 ve Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi 12 ders kitaplarından doküman inceleme tekniği ile veri toplanmıştır. Toplanan veriler betimsel analize tabi tutularak, Türk tarihi konularının zaman-mekan bağlamındaki dağılımı ortaya konulmuştur. Araştırma neticesinde Türk tarihi konularının Türkistan’dan başlatılarak, “Büyük Oğuz Göçü” ile İran/Azerbaycan üzerinden Anadolu’ya ve oradan da Avrupa’ya taşındığı görülmüştür. Türk tarihi konularının anlatımında Anadolu perspektifine göre değerlendirmeler yapıldığı ve yalnızca Anadolu Türklüğü’nün Oğuz tarihine odaklanıldığı tespit edilmiştir. Türkistan ve Azerbaycan tarihinin 13. yüzyıl ile 20. yüzyıl aralığı, Ortadoğu ve Hindistan Türk tarihinin ise tamamı tarih anlatısının dışında tutulmuştur. Ulaşılan bu sonuçlar, Türk Konseyi ve Türk Akademisi’nin “Ortak Türk Tarihi ” dersi projesine yönelik olarak değerlendirilmiş ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türk tarihi, ortak tarih, kültür birliği, milli eğitim, müfredat.

The Evaluation of “Turkish History” Perspectives in National Education in The Context of Time and Place

Ömür KIZIL
Gazi University

Turkish history has expanded in a wide time and place. This structure in Turkish history has needed it to take specific measures. The aim of this study is to determine the approach in the context of time and place within national education. For this purpose, the datas were gathered from the books with documents review technique. The books used in 2014-2015 school year were Social Studies 5,6,7th grades and History of Turkish Revolution and Kemalism 8th grades; History 9,10,11th grades and Contemporary Turkish and World History 12th grades. The datas which are gathered are subjected to descriptive analysis and has revealed time-space divisions of Turkish history subjects. As a result of the research it has been seen that Turkish history subjects moved starting from Turkistan with Oghuz migration Iran/Azerbaijan to Anatolia and from there to Europe. In Turkish history subjects it has been detected that its focused only on Anatolian Turks Oghuz history. Between 13th -20th century Turkistan’s and Azerbaijan’s history and the Middle East and India Turkish history has been excluded from history in all. The results which has been reached, Turkic Council and Turkic Academy has evaluated and made suggestion for “Common Turkish History” subject project.

Key Words: Turkish history, common history, cultural unity, national education, curriculum.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education
Türk Tarih Kurumu'nun Türkiye'deki Tarih Anlayışına Etkisi

Doç. Dr. Cengiz DÖNMEZ
Gazi Üniversitesi

Ömür KIZIL
Gazi Üniversitesi/MEB

Avrupa'daki tarih anlayışı, 19. Yüzyılın başlarında güçlenen milliyetçilik düşüncesinden büyük ölçüde etkilenmiştir. Tarih çalışmalarının ulus birliğini güçlendirecek mahiyette kullanımının ilk örnekleri bu dönemde Avrupa'da görülmüştür. Bu durum üzerinde tarih çalışmalarının kurumsallaştırılmasının da büyük etkisi vardır. Türkiye'de ise, 19. Yüzyıl açısından Avrupa ile çağdaş bir tarih anlayışı evriminden bahsedilememektedir. Bu durum üzerinde milliyetçilik düşüncesinin teşekkülünün, tarih çalışmalarının kurumsallaştırılmasının, tarihin pozitivist bir yorumla ele alınmasının gecikmesi gibi hususların etkili olduğu söylenebilir. Bu çalışma Türk Tarih Kurumu'nun, Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Türkiye'deki tarih anlayışı üzerinde yarattığı etkileri ortaya koymayı amaçlamaktadır. Meydana gelen değişimin anlaşılır olması açısından, Türkiye'deki tarih anlayışı önceki dönemlerden itibaren ele alınmıştır. Bu açıdan II. Meşrutiyet öncesi dönem, II. Meşrutiyet dönemi ve Erken Cumhuriyet dönemindeki tarih anlayışları sırası ile incelenmiştir. Araştırma neticesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır: Türk Tarih Kurumu'nun kurulması ile birlikte Türkiye'deki tarih çalışmaları kurumsal bir tabana oturmuştur, Avrupa'nın ırk mitosları ile mücadele edecek çalışmalar yürütülmüştür, Anadolu'nun ezelden Türk vatani olduğu anlayışını yerleştirmeyi amaçlayan çalışmalar ortaya konulmuştur, Anadolu merkezli Türk tarihi yazımı ve tarihin pozitivist yorumu kuvvet kazanmıştır. Tüm bu hususların tarih eğitimi ile ilgili olarak da yansımalarının olduğu görülmüştür.

Anahtar Kavramlar: Türk Tarih Kurumu, Türk tarihi, tarih anlayışı, tarih eğitimi.

The Effect of Turkish Historical Society on Turkish Historical Understanding in Turkey

Doç. Dr. Cengiz DÖNMEZ
Gazi University

Ömür KIZIL
Gazi University

At the beginning of the 19th century, Europe historical understanding is affected by nationalism which is strengthening day by day. Unity of nationality is occurred firstly in Europe in these time. Actually, historical foundation which is founded effect this situation. These historical perspective is not seeing at the beginning of the 19 th century in Turkey. There are many reasons is effected of it. For example; nationalism which is not progress, historical foundation which is not founded, lack of positivist historical writing. This article shows Turkish Historical Society effects historical perspective in Turkey. Previous periods are searched to shows changing. For example: before 2nd Constitutionalism period, 2nd Constitutionalism period, Early Republican period. Searching shows many conclusions; when Turkish Historical Society is founded, historical searching is established an

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

institutional base, searching continue to fight with europes' racial mythos, searching is done about to prove Anatolia belongs Turkish people, positivist historic comments and Anatolian based Turkish historic writing are powered. Search shows that history education is effected by all these factors.

Key Words: Turkish Historical Society, Turkish history, historical understanding, history education.

Darülmuallimat Mezunları ve İstihdamı

Do. Dr. Mehmet Suat BAL
Kahramanmaraş St İmam Üniversitesi

Sevim CEYLAN DUMANOğLU
Okutman, Kahramanmaraş St İmam Üniversitesi

Darülmuallimat'ın açılması, Türk eğitim tarihinde kızlarla ilgili en önemli gelişmelerden biridir. 1870 yılında açılan bu okul ile kız mekteplerine ğretmen yetiştirilmiş, kızların eğitim imkânları genişlemiştir. Maarif Nezareti'nin 1870 yılında Darülmuallimat'a ğrenci alımı için açtığı ilk sınava 32 kişi katılmış bunlardan 20'si mezun olmuştur. İlk mezun olan bu ğrenciler, İstanbul içindeki kız mekteplerine ğretmen olarak atanmışlardır. 1882 yılından itibaren mezun olan kız sayılarının artmaya başlamasıyla ülkenin çeşitli yerlerine ğretmen olarak atanmışlardır. Darülmuallimat'tan mezun olan kızlar zaman kaybedilmeden eğitim alanlarında istihdam edilmişlerdir. Böylece Osmanlı toplumunda Türk kadını ilk kez ğretmen unvanı alarak devlet memurluğuna girmiştir. Ayrıca müfettiş, yönetici olarak atanmış, yurtdışına gönderilmiş ve yüksek öğrenim imkânı sağlanmıştır. 1918 yılından itibaren kızların erkek ilkokullarında görev yapabilmeleri de sağlanmıştır. Mesleki ve kültürel alanda aldıkları eğitim neticesinde belli bir kültür seviyesine ulaşan kadınlar, millî meselelerde aktif rol aldıkları gibi gazete ve dergiler vasıtasıyla basın hayatında bir takım dernekler vasıtasıyla da sosyal hayatta söz sahibi olmaya başlamışlardır. Bu durum, kadının sosyal ve kültürel hayattaki faaliyetlerini hızlandırmasına yardımcı olmuştur. Bu alışma ile eğitim tarihi açısından önemli bir kurum olan kız ğretmen okulu Darülmuallimat'ın mezun kızları ve bu kızların istihdamı incelenecektir. Yıllara göre mezun sayıları ele alınarak bu mezunların bundan sonraki mesleki, sosyal ve kültürel hayatları araştırılacaktır. Çalışmada yöntem olarak literatür ve yoğunlukla arşiv kaynaklarından faydalanılacaktır. Araştırma tarama modelinde yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Darülmuallimat, kız öğrenciler, mezun, istihdam

Darülmuallimat Graduates and Employment

Associate Professor Mehmet Suat BAL
KSU Faculty of Arts and Science, Department of History

Sevim CEYLAN DUMANOğLU
Kahramanmaraş St İmam University

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Opening the Darülmualimat is one of the most important developments in the history of Turkish education. School was opened in 1870, teachers trained for girls' schools and expanded educational opportunities for girls. Examination was conducted to students for the first time in 1870. The first exam 32 people attended 20 of them graduated. Students who have graduated as a teacher is assigned to the girls school in Istanbul. Since 1882, the number of girls who graduate has increased ve they were appointed as teachers in various parts of the country. The girls have worked in male primary school since 1918. Girls who graduate from Darülmualimat have been employed in the field of education. Thus Turkish woman has been a public servant for the first time with the title of teacher. In addition, inspectors, appointed as administrator, sent abroad and higher education opportunities are provided. Women have reached a certain level of culture as a result of the training they receive in the professional and cultural areas. They take an active role in national affairs, They began to have a say through newspaper and magazine press life, social life through a number of associations. This has helped to accelerate women's social and cultural life activities. This study will examine daughters graduated from Darülmualimat and employment of girls. The number of graduates over the years to be covered and graduates of vocational, social and cultural life will be explored. This work will benefit from the literature and archival sources. Research will be conducted in the screening model.

Key Words: Darülmualimat, female students, graduated, employment

Osmanlı Toplumunda Kadının Sosyal Hayata ve Kamu Hayatına Girmesinde Darülmualimatın Etkisi

Doç. Dr. Mehmet Suat BAL
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Sevim CEYLAN DUMANOĞLU
Okutman, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Tanzimat'tan itibaren devlet adamları ve aydınlar, kadınların geleneksel rollerini sorgulamış, Osmanlı toplum yapısı içerisinde kadının üstlendiği rolleri iyileştirmeyi ve geliştirmeyi hedeflemişlerdir. Kızların okumalarının gereksizliliğini savunan, 5-6 yaşından büyük kız çocuklarını okula göndermeyen, erkek öğretmenlerden eğitim alınmasını sakıncalı bulan toplum, değiştirilmeye başlanmıştır. Bunun sonucunda 1859 yılında ilk kız rüştiyesi, 1870 yılında ilk defa kızlara özgü, öğretmen yetiştiren Darülmualimat açılmıştır. İstanbul'da açılan bu okulun zamanla taşrada da yaygınlaştırılması, toplumun kız çocuklarına bakışını değiştirmiştir. Bu okulda birçok kız, sadece öğretmen olmak için değil üst düzeyde eğitim almak için de okula devam etmiştir. Bu durum da toplumda bilgili, aydın bir bayan kitlesinin oluşmasına sebep olmuştur. Kızların makûs talihi değişmiş, kadınların kamu hayatına ve sosyal hayata katılımı da hızlanmıştır. Artık toplum, kadınların iyi bir eş, anne, iyi bir Müslüman olmasının yanı sıra, sosyal hayata katılabilmesi ve geçimini temin edebileceği bir meslek sahibi olabilmesini gerekli görmüştür. Bu gelişmeler sonucu kızların okumasına gerek görmeyen geleneksel tutumlar terk edilmeye başlanmış ve Cumhuriyet dönemi eğitim hayatına önemli katkılar sağlamıştır. Bu çalışmada eğitim tarihi açısından önemli bir kurum olan kız öğretmen okulu Darülmualimat'ın açılma gerekliliği ve toplumdaki kadın algısına etkileri araştırılacaktır. Devletin

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education eğitim ile ilgili aldığı kararlarda kızların dikkate alınması, Darülmuallimat eğitimi alan kızların taşraya etkisi, öğretmen memur olarak kadınların toplumdaki yerleri ele alınacaktır. Bu çalışmada literatür ve arşiv kaynaklarından faydalanılacaktır. Araştırma tarama modelinde yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kızların eğitimi, Darülmuallimat, Sosyal Hayat, Toplum

Effect of Darülmuallimat on Entering The Women's Social Life and Public Life in Ottoman Society

Associate Professor Mehmet Suat BAL
KSU Faculty of Arts and Science

Sevim CEYLAN DUMANOĞLU
Kahramanmaraş Sütçü İmam University

Statesmen and intellectuals, have questioned the role of women from Reforms, they aim to develop and improve the roles of women in Ottoman society structure. Society had started to change who found the reading of the girls unnecessary, wasn't send to their girls to school at the age of 5-6 years and not receiving the training from male teachers. As a result, the first female secondary school was opened in 1859, Darülmuallimat was opened the first time for the girls in 1870. This school opened in Istanbul has been extended over time upstate and society has changed to perspective to the girls. Many students in this school not only go to school for being the teacher also get training at a high level education. Thus a female audience of knowledgeable and intellectuals was formed in society. The fate of women has changed, and have accelerated participation in public and social life. Now society saw the necessary for women have a job for their livelihood and participate to social life, being a good wives, mother and a good Muslim. The result of these developments have started to abandon traditional attitudes and provide significant contributions to the education of the Republic period. In this study, the opening of the Darülmuallimat and its effect on women's perception in the community will be examined. It will be discussed; state thinking girl in decisions related to education, the effect of provincial Darülmuallimat girl, women's place in society as teachers officer. This work will benefit from the literature and archival sources. Research will be conducted in the screening model.

Key Words: education of girls, Darülmuallimat, social life, society

Meslek Liselerinde Tarih Eğitime Dair Öğrenci Ve Öğretmen Değerlendirmeleri

Mesut Meyveci

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Marmara Üniversitesi Tarih Öğretmenliği Lisans Öğrencisi

Genel eğitim ile mesleki eğitim ilişkisine bakıldığında; eğitimin bu iki önemli yönünün geçmişten günümüze bir arada verildiği görülmektedir. Eğitimin devlet eliyle yürütülmediği dönemlerde meslek eğitimini yüklenen esnaf teşkilatı gibi kuruluşların meslek öğrenen kişiye toplumu oluşturan bireylerin bir arada yaşamalarını sağlayan genel eğitim değerlerini zaviye ve medrese gibi kuruluşlarla kazandırmaya çalıştıkları görülmektedir. Meslek lisesi öğrencileri ve tarih öğretmenlerinin genel eğitim değerlerinden olan tarih eğitimi üzerine düşüncelerinin değerlendirildiği bu çalışmada ilk olarak genel eğitim ile meslek eğitiminin tarihi süreçteki ilişkisine değinilerek geçmişten günümüze meslek eğitimi üzerinde durulmuştur. Nitel araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmada; veriler İstanbul Bağcılar'da yer alan bir meslek lisesinde öğrenim gören 15 öğrenci ve bu öğrencilere tarih eğitimi veren 3 öğretmenden mülakat yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin üniversite sınavında yer almaması veya notlarına bir etkisi olmaması durumunda tarih eğitimi almak istemediği görülmüştür. Müfredat, dersin uygulanışı ve öğretmene yönelik düşüncelerin de öğrencilerin derse yönelik tutumlarında etkili olduğu gözlemlenmiştir. Meslek liselerinde tarih eğitimi veren öğretmenler ise öğrencilerin tutumlarından etkilenmekte ve bu durum; öğretmenlerin ders anlatımlarına ve motivasyonlarına yansımaktadır.

Anahtar kelimeler: Genel eğitim, mesleki eğitim, tarih eğitimi

On history education in the vocational school the assessment of students and teachers

Mesut Meyveci

Marmara University History Teaching Undergraduate Student

When the vocational training relationship with general education; education seems to be a combination of these two important aspects from the past. It is seen that tried to bring general education values of education by the state organizations such as trades organization periods loaded the training is not the conduct of individuals within the profession learned people in society that allows them to live together with organizations such as lodges and madrasas. Vocational school focused on students and history teachers of general education considered that their thoughts on the history education in values first in the working relationship in the history of the vocational education and general education with reference to the past to vocational training. Qualitative research methods used in this study; Data were obtained using studying at a vocational school in Istanbul Bağcılar 15 students and 3 teachers from giving students the history teaching method interview. Take the case of students from vocational schools in the university entrance exams According to the survey, or to note the absence of an effect has been shown to not want to take the training date. The curriculum for the course of the implementation of ideas has been observed that students and teachers to be effective in attitudes towards the course. The professions education in high school history teachers who are affected by this situation and attitudes; teachers is reflected in the lectures and motivation.

Keywords: General education, vocational education, history education

Tarihyazımında Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti Üzerine Bir Literatür Değerlendirmesi

Araş. Gör. Fatma TORUN BİLGİÇ

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education Gazi Üniversitesi

Savaş zamanında hasta ve yaralı askerlere hizmet vermek için 1863'te Cenevre'de kurulan Salib-i Ahmer Cemiyeti'ne benzer şekilde, Mecruhin ve Marda-i Askeriyeye İmdad ve Cemiyet-i Osmaniyesi 1868'de Osmanlı İmparatorluğu'nda kurulmuştur. 1877 yılında Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti adını alan kuruluş, uluslararası antlaşmaların sağladığı imkânlar ve özellikle II. Meşrutiyet döneminde kamusal alanın canlanması ile faaliyetlerinin kapsamını genişletme olanağı buldu. Savaşta yaralananların bakımı ve tedavisi amacına ek olarak sosyal, siyasal ve iktisadi alanlarda aktif olarak rol almaya başladı. Kızılhaç (Salib-i Ahmer) ve Kızılay (Hilal-i Ahmer) Cemiyetleri erken dönemlerinde uluslararası dayanışmayı hedeflemesine karşın zamanla etnik, dini ve siyasal tercihler ilişkilerde belirleyici olmuştur. Özellikle savaş dönemlerinde hükümetlerle, sivil toplum kuruluşları ve paramiliter örgütlerle cephe gerisini seferber etmede yakın işbirliği içinde oldukları son yıllarda yapılan akademik çalışmalarla ortaya konmuştur. Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti de benzer şekilde topyekûn savaş nizamının sürdürülmesinde ve kitlelerin savaşa desteğini canlı tutmada cephe gerisini seferber ettiği görülmektedir. Ancak, Cemiyet, tarih yazımında çoğunlukla “kronolojik kurum tarihi” olarak ve “insani yardım” adı altında ele alınmış, nadiren ötesine geçilmiştir. Bu bildiride, Hilal-i Ahmer Cemiyeti'nin bugüne kadar Türk tarihyazımında nasıl konumlandırıldığı üzerinden hâkim tarihyazımının metodolojik yönelimleri değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Hilal-i Ahmer Cemiyeti, Tarihyazımı, Seferberlik, Sivil Toplum, Cephe Gerisi

A Literature Review on the Historiography of Ottoman Red Crescent Society

Res. Asst. Fatma TORUN BİLGİÇ

Gazi University

In a similar manner with the Red Crescent Society founded in 1863 at Genova to serve sick and wounded soldiers during war times, *Mecruhin ve Marda-i Askeriyeye İmdad ve Cemiyet-i Osmaniyesi* was organized in the Ottoman Empire in 1868. Renamed as Ottoman Red Crescent Society in 1877, the organization had opportunity to expand its scope of activities both with the possibilities provided by international agreements and resurgence of public space particularly during the II. Constitutional Period. In addition to the purpose of care and treatment of war wounds, it began taking part actively in social, political and economic areas. Although Red Cross and Red Crescent Societies have aimed international solidarity in their early periods; ethnic, religious and political preferences became determinant in relations as time passed by. It is manifested with the academic studies in recent years that these societies had been in close collaboration with governments, civil society and paramilitary organizations to mobilize home front especially during wartimes. Similarly, it appeared that Ottoman Red Crescent Society mobilized home front for the continuation of total war order and to keep alive the support of masses for war. However, the Society has mostly been examined as a “chronological institution history” and under the title of “humanitarian aid” in historiography that went further rarely. In this paper, mainstream methodological tendencies in Turkish historiography will be evaluated by looking at how Red Crescent Society has been positioned until today.

Keywords: Red Crescent Society, Historiography, Mobilization, Civil Society, Home Front

Heidegger, Tarih, Tarihsellik, Tarihselcilik, Tarihsicilik

Doç. Dr. İdiris DEMİREL

Celal Bayar Üniversitesi

Martin Heidegger, insanî varoluşun (Dasein'ın) transandantal bir yapıda olduğunu düşünür. Bu insanî varoluş, transandantal yapısından dolayı nesneleştirilmeye uygun değildir. Dolayısıyla doğa bilimlerinin prensiplerine göre anlaşılamaz. Heidegger için tarih esasta varlığın tarihidir. Varlık da ezeli ve ebedi değil, sınırlı ve sonludur. Yani, zamansal ve tarihseldir. Varlığın mutlak, kesin, total kavranışı elde edilemez. İnsanî, toplumsal, kültürel entiteler ancak tarihsellik ile anlaşılır. Sahici bir felsefe de sadece tarihsel felsefeyle mümkündür. Tarihsel olarak anlamak ve anlamlandırmak, bilgiyi, izafi hale getirir. Pozitivizmin zıddına, mutlak bilgi savunusunu imkânsızlaştırır. Heidegger bilgiyi izafileştirmekten başka, asıl ilgiyi, bilgiye de değil varlığa yöneltir. Epistemoloji ağırlıklı değil ontoloji ağırlıklı düşünür. Bu düşünmede, tarih ve tarihsellik vardır. Fakat tarihsicilik yoktur. Hegelyen ve Marxist tarihsici ve eskatolojik yaklaşımlar, Heidegger'de reddedilir. Bu çalışmada amaç, Heidegger ontolojisinde tarihin yerini ortaya koymaktır. Bu çerçevede tarih, tarihsellik, tarihselcilik ve tarihsicilik yönüyle değerlendirmeler yapılacaktır. Yöntem olarak belgesel araştırma yöntemi takip edilecektir. Heidegger'in varlık felsefesi zeminindeki tarih felsefesine ilişkin bulgular, ortaya, berrak ve eleştirel biçimde konulabildiği takdirde çalışma, amacını gerçekleştirmiş sayılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Heidegger, Varlık, Tarih, Tarihsellik, Tarihselcilik, Tarihsicilik

Heidegger, History, Historicality Historism, Historicism

Assoc. Prof. Dr. İdiris DEMİREL

Celal Bayar University

Martin Heidegger thinks that human existence (Dasein) is in transcendental pattern. Dasein is not suitable for objection due to mentioned transcendental pattern. In other words Dasein is not understood with principles of sciences of nature/physics. As mainly, for Heidegger, history is history of being. Being is limited/restricted and finite and it is not eternal and infinite. In other words, being is temporary and historical. An absolute, definite and total conception of being is not gotten. Human, social, cultural entities can be understood only with historocality/temporality. In addition othantic philosophy is possipble merely with historical philosophy. An historical understanding transforms the knowledge to a relative knowledge. As contrast of positivism, historical understanding makes impossibility the justification of absolute knowledge. Heidegger both transforms the knowledge to relative knowledge and also directs him main interest to being. According to him important thing is ontology but not traditional epistemological conceptions. He thinks ontology—center, no epistemology—center. In this conception there is history and historicality. There is no historicism! In Heidegger's point of wiew, approaches of Hegelian and Marxist historicist and eschatologist has been refused. The aim of this analysis is to produce status of history in Heidegger's onthology. In this frame it will be done that evalations in terms of history,

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

historicality, historicism and historicism. The method of the study is documentary research method. If the findings about philosophy of history in ground of Heidegger's ontology will be produced in clear and critical way, this analysis will be counted as a success.

Key Words: Heidegger, Being, History, Historicality, Historism, Historicism

“Gençler Cihan Harbi'ni Farklı Perspektiflerden Tartışıyor ve Yazıyor”: Bir Projeyi Tanıtmak

Prof. Dr. Yücel KABAPINAR
Marmara Üniversitesi

Yard. Doç. Dr. Erol KÖROĞLU
Boğaziçi Üniversitesi

Uzm. Fırat GÜLLÜ
TVO Özel Şişli Terakki Lisesi

Uzm. Nalan BALCI
İELEV Eğitim Kurumları

2014 yılı ilk topyekün savaş olan I. Dünya Savaşı'nın yüzüncü yılı olması nedeniyle önemlidir. Öğrenciler, Sosyal Bilgiler/Tarih ders kitaplarında bu savaşın ancak çok sınırlı bir kısmıyla karşılaşmaktadırlar. Bu çerçevede öğrencilerin I. Dünya Savaşı'nın, ders kitaplarında yer almayan, çok farklı perspektiflerini fark etmelerini sağlamayı amaçlayan bir proje geliştirilmiştir. “Gençler Cihan Harbi'ni Farklı Perspektiflerden Tartışıyor ve Yazıyor” adlı proje çerçevesinde öğrenciler öncelikle sınıflarında gördükleri Sosyal Bilgiler/Tarih ders kitaplarını eleştirel olarak incelemişlerdir. Öğrencilerden bu ders kitaplarında çocuk gözünden daha başka hangi konuların yer alması gerektiğine ilişkin ödev de verilmiştir. Birinci Dünya Savaşı'nda “siperlerde yaşam”, “savaş ve teknoloji”, “cephe gerisinde çocuk ve kadın olmak” öğrenciler tarafından merak edilen konulardan bazılarıdır. Ardından öğrencilerden merak ettikleri bu konularda kanıt temelli öğrenmeyi merkeze alan ders kitabı metni yazmaları istenmiştir. Tüm bu süreçlerde, öğrenciler ve danışman öğretmenleriyle “eleştirel metin okuma ve yazma” ile “kanıt temelli tarih öğretimi”ne ilişkin atölyeler gerçekleştirilmiştir. Bildiri sunumunda hem bu proje sürecine hem de öğrenciler tarafından hazırlanan alternatif metinlere yer verilecektir. Bundan başka proje öncesi ve proje sonrası öğrencilerin tarih algısında oluşan değişim de ortaya konulacaktır. Araştırma nitel bir araştırma olup eylem araştırması modeline göre kurgulanmıştır. Projeye, İstanbul'daki 9 özel okuldan 72 ortaokul ve lise öğrencisi ile 32 öğretmen katılmıştır. Çalışmanın veri toplama araçları öğrenciler tarafından geliştirilen ders kitabı metinleri ile ön ve son algı anketleridir. Yazılan metinler geliştirilecek rubrik ile değerlendirilecek, ön ve son algı testlerine ise içerik analizi uygulanacaktır. Analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar sözcükler: Cihan Harbi, Kanıt Temelli Tarih Öğretimi, Eleştirel Okuma Yazma

Students are Discussing and Rewriting the World War I from Different Perspectives

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Prof. Yücel KABAPINAR
Marmara University

Asst. Prof. Erol KÖROĞLU
Bogazici University

Fırat GÜLLÜ
TVO Sisli Terakki High-School

Nalan BALCI
IELEV Schools

The year 2014 was the 100th anniversary of the commencement of the World War I. In this context, *Tarih Vakfı* (History Foundation) started a project which aimed to make the students being aware of the different perspectives about the War: “Students are Discussing and Rewriting the World War I from Different Perspectives.” In this project, students searched school textbooks from different countries and different educational levels from a critical perspective and created their own alternatives. In the first year of the project, they made a comparative study on the textbooks; in the second year they created alternative texts and materials from different perspectives under the titles such as “Living in the Trenches”, “War and Technology”, “Being Woman and Child behind the Front-lines.” During these two years from 2014 to 2016, 72 students and 32 teachers from 9 private schools actively participated to the series of “critical thinking and writing” and “source based history education” workshops. The presentation of the project will contain some samples from the alternative texts created by students and teachers and display the effect of the educational applications on the students’ perception of history by using proper assessment and evaluation technics. This is a quantitative research which has been regulated by the fact of action research. The analysis process is still in progress.

Keywords: World War I, Source Based History Education, Critical Thinking and Writing

Tarih Öğretmen Adaylarının Epistemik İnançları İle Tarih Algılarının İncelenmesi

Doç. Dr. Erkan Dinç
Uşak Üniversitesi

Servet S. Üztemur
Manisa İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Bu çalışmanın amacı tarih öğretmen adaylarının epistemolojik inançlarının hangi kategori ve düzeylere dağıldığının yanı sıra tarih hakkında sahip oldukları algıları belirleyerek farklı epistemolojik inanç

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

kategorilerinde yer alan öğretmen adaylarının tarih algılarının nasıl farklılaştığını ortaya koymaktır. Bu amaç çerçevesinde şu araştırma sorularına cevap aranacaktır: (1) Tarih öğretmen adaylarının epistemolojik inançları hangi düzeydedir ve ne tür özelliklere sahiptir? (2) Tarih öğretmen adayları, tarih hakkında ne tür algı ya da algılara sahiptir? (3) Farklı epistemolojik inanç kategorilerinde yer alan tarih öğretmen adaylarının tarih algıları nasıl farklılaşmaktadır? Karma yöntemle göre tasarlanan araştırmanın nicel boyutunda Uşak ve Dumlupınar üniversitelerinde öğrenim gören pedagojik formasyon öğrencileri ile Gazi Üniversitesi Tarih Öğretmenliği programında öğrenim gören lisans 4. Sınıf öğrencilerine Schraw, Bendixen ve Dunkle (2002) tarafından geliştirilen Epistemik İnançlar Ölçeği uygulanmıştır. Toplanan verilerin analiziyle katılımcıların epistemik inanç ölçeğinin her bir boyutundaki düzeyleri belirlenecek ve bu düzeylerin öğrenim görülen üniversite, cinsiyet, sınıf düzeyi, yerleşim yeri ile anne ve baba eğitim durumlarına göre anlamlı bir değişiklik gösterip göstermediği incelenecektir. Nitel boyutta ise yarı-yapılandırılmış mülakatlar aracılığıyla gönüllü 11 öğrencinin tarih algıları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın son aşamasında farklı epistemolojik inanç kategorilerinde yer alan katılımcıların tarih algılarının ne tür farklılıklar gösterdiği incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretmen adayları, Epistemik inançlar, Tarih algısı, Karma yöntem araştırması

An Investigation of History Student Teachers' Epistemic Beliefs and Perceptions of History

Assoc. Prof. Dr. Erkan Dinç

Uşak Üniversitesi

Servet S. Üztemur

Manisa National Education Council

The aim of this study is threefold. The first one is to analyse history student teachers' epistemic beliefs to find out how and to what extent they vary. The second aim is to reveal their perceptions of history, while the third one is to compare and contrast how student teachers' perceptions of history differ in accordance with categories of epistemic beliefs they are in or belong to. In consideration with the above aims it is sought to answer these research questions: (1) to what extent student teachers' epistemic beliefs differ in consideration with various epistemic belief levels and categories, (2) what are their perceptions of history, (3) how and in which ways students teachers' perceptions of history differ according to their epistemic beliefs? Designed as a mixed method research, this study employs Schraw, Bendixen and Dunkle's (2002) Epistemic Beliefs Inventory as a data collection tool in its quantitative phase, where it was applied to students teachers affiliated to three teacher education institutions in Turkey. The available quantitative data will be analysed to find out participants' epistemic belief levels and categories in accordance with various demographic variables. In the qualitative phase a semi-structured interview protocol was applied to 11 voluntary student teachers to discover their perceptions of history. Then, quantitative and qualitative results will be compared and contrasted to find out how students teachers' perceptions of history differ in accordance with the epistemic belief categories they are in or belong to in the final phase of the study.

Key Words: History students techers, Epistemic beliefs, Perceptions of history, Mixed method research

Atatürk Dönemi'nde, Tarih Öğretiminde Eski Eserlerin Kullanılmasına Dair Andıç

Funda ARSLAN BİLGİN

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Meryem GÖKYAR

ODTÜ Orta Doğu Araştırmaları Bölümü

Atatürk döneminde Türk tarihinin eskiliğini ortaya çıkarmak için pek çok çalışmaya imza atılmıştır. Bu çalışmalardan biri 1931 yılında Türk Tarih Kurumu'nun kurulmasıdır. Türk Tarih Kurumu öncülüğünde ilk kazılar 1933 yılında Ahlatlıbel'de başlamış ve pek çok yerde kazı çalışması yapılmıştır. Kazı çalışmaları sonucunda tarihimizi aydınlatacak pek çok eski eser ortaya çıkarılmıştır. Atatürk döneminde eski eser bilincinin oluşması ve bunun tüm yurttaki yaygınlaşması gibi bir misyon oluşturulmuştur. Bu konuda Maarif Vekaleti aracılığıyla pek çok bildiri yayınlanmıştır. Bunlardan biri de derslerde eski eserlerin kullanılması hakkındadır. Eski eserlerin tarih öğretiminde kullanılmasına dair yayınlanan andıçta ilk olarak tarihi eserleri korumanın önemi üzerinde durulmuştur. Halkın eski eserler konusunda bilinçlendirilmesi ve bu eserleri korumanın vatani bir sorumluluk olduğu fikrini benimsemesi gerektiği belirtilmiştir. Halka, eski eser bilinci en iyi okullarda verilecektir. Tarih dersleri öğretilirken eski bir kale, sur, pusat, kap, heykel, tapınak, sikke gibi eski eserlerin kitaplardaki sayfalar dolusu yazıdan daha etkili olacağı belirtilmiştir. Ayrıca öğretmenin görevi sadece ders vermek değil bu derslere karşı sürekli bir ilgi uyandırmaktır. Öğrencilere tarihi eserleri göstererek ders anlatmak öğrencilerin geçmişe dair meraklarını arttıracak ve onları araştırmaya sevk edecektir. Tarihi devirlere ait bu eserleri gören öğrenciler için medeniyetin ilerleyişi artık soyut bir kavram olmaktan çıkıp somut hale gelecektir. Öğretmenler öğrencileri ile kazı yerlerini ve müzeleri ziyaret etmeli ayrıca her okulda küçük müzeler oluşturulmalı ve buraya belgeler, bulunan eski eserler ya da bu eserlerin fotoğrafları yerleştirilmelidir.

A Memo On The Historical Artifacts Use In The History Education In Atatürk Era

Funda ARSLAN BİLGİN

Necmettin Erbakan University

Meryem GÖKYAR

Necmettin Erbakan University

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

In the Atatürk era many studies has conducted in order to reveal the antiquity of Turkish history. One of these studies is the foundation of Turkish Historical Society in 1931. First excavations were conducted in 1933 in Ahlatlıbel with the initiation of Turkish Historical Society and many other excavations were carried out. As a result of these excavations many historical artifacts were brought to light. In the Atatürk era, create awareness on historical artifacts and spread it throughout the country was a mission. For that reason lots of notices were published via Maarif Vekaleti. One of this was the historical artifacts use in the history classes.

In the first memo that was put out for the use of historical artifacts in teaching history had focused on the importance of protecting the historical artifacts. The necessity of public's increased consciousness for historical artifacts and their internalizing the idea that protecting those is a national duty was indicated. This conscious would be given to public in the best schools. It was indicated that historical artifacts like an old castle, wall, weapon, bowl, sculpture, temple, coin are more efficient than pages long texts. In addition to that the teacher is not only responsible of lecturing but also s/he has to arouse curiosity for the lecture constantly. Exhibiting historical artifacts to the students while lecturing would also increase their curiosity to the past and would encourage them to search. For the students seeing these artifacts for historical eras, the improvement of civilizations would turn to a concrete concept rather than an abstract one. Thus, teachers should visit excavation sides and museums with their students, and every school should have mini-museums in which the documents, historical artifacts or the photographs of those artifacts should be kept.

Milliyetçi Tarihyazımının Kurumsallaşması: Prusya Tarih Okulu Örneği

Zeynep İNAN ALİYAZICIOĞLU

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Herder'e göre her milli kültür kendi içsel karakteri yani dili, edebiyatı ve sanatıyla emsalsiz bir öz oluşturur. Romantiklere göre bu milli karakter bir halkın tarihini saptar. Birlik düşüncesi genellikle ırk, dil, din, coğrafi birlik, ortak siyasi amaç ve de en önemlisi ortak tarihsel gelişimin çevresinde üretilir. Yüzyıllar boyunca dini ve siyasi parçalanmışlığın içinde yaşayan Almanlar 19. yüzyıl itibarıyla milli bir devletin hayalini kurmaya başlamışlardır. Alman liberalizminin 1848 Devrimiyle yenilgisi üzerine Alman birliği taraftarları ümitlerini Prusya'ya bağlamıştır. Alman milliyetçiliğinin tarihyazımındaki en önemli temsilcisi kuşkusuz Prusya Tarih Okulu'dur. Alman birliğinin sağlanması için Prusya'nın hızlı bir biçimde atağa geçmesi gerektiğini savunan John Gustav Droysen (1808-1884) bu okulun en önemli isimlerinden biridir. Heinrich von Sybel (1817-1895) ve Heinrich von Treitschke (1834-1896) Alman halkının milliyetçi yönünü uyandırmanın Almanya'nın birleşmesi için önemli bir adım oluşturacağını savunan ve patriotik imgeler içeren eserler kaleme alan en önemli isimler arasında sayılır. Bu tebliğ çalışmasında Romantiklerle başlayan süreçte Alman aydınlarının ve filozoflarının milliyetçi söylemle kaleme aldıkları tarih çalışmaları söylem analizi yöntemiyle incelenecektir. Prusya ekolünde yazılan eserlerin tarihyazımı açısından eksikleri ve hataları ortaya konulmaya çalışılacak ve de politik eser ile tarih çalışması arasındaki ayrım analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Prusya Tarih Okulu, Alman Milliyetçiliği, Patriotik Tarihyazımı

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Institutionalization of Nationalist Historiography: The Case Of Prussian History School

Zeynep İNAN ALİYAZICIOĞLU

Karadeniz Teknik University

According to Herder, each national culture is a unique entity with its own inherent character; namely, its language, literature and art. The Romanticists believe that this national character determines the history of people. The idea of unity is usually formed within the framework of race, language and religion, geographic unity, common political aspirations, and above all, common historical development. Germans, who has lived in religious and political chaos for centuries, have dreamed a national state since by 19th century. After German liberalism was defeated by 1848 Revolution, the followers of German union set their hope on Prussia. The primary representative of German nationalism in historiography is doubtless the Prussian History School. John Gustav Droysen (1808-1884) is one the most important figures of this school. Heinrich von Sybel (1817-1895) and Heinrich von Treitschke (1834-1896) are considered to be among the most important figures who write works of art including patriotic images and believe that evoking German nationalism would serve for the unity of Germany. In this paper, the historical works of German intellectuals and philosophers written by nationalist discourse will be analysed by discourse analysis. The current study seeks to examine the works in terms of deficiencies and errors considering the historiography and also evaluate the difference between political and historical works.

Key Words: Prussian History School, German Nationalism, Patriotic Historiography

Türkiye, Özbekistan, Azerbaycan Ve Türkmenistan Ders Kitaplarında Osmanlı-Timur İlişkileri Ve Ankara Savaşı

Yrd. Doç. Dr. Refik TURAN

Aksaray Üniversitesi

1990'lı yılların sonlarına doğru dağılma sürecine giren SSCB'den 1991 yılında ayrılan Birliğin eski cumhuriyetleri yeni bağımsız ulus devletler olarak pek çok alanda olduğu gibi kısa sürede kendilerine özgü tarih yazımı ve tarih eğitim sistemlerini oluşturmuşlardır. Bağımsızlığın ilk yıllarından başlayarak Türkiye Cumhuriyeti'nin öncülüğünde Azerbaycan, Türkmenistan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan gibi ülkelerin yetkilileri gerek kendi aralarında gerekse Türkiye ile eğitim ve kültür ilişkilerini geliştirme kapsamında Türk Dünyası için ortak bir tarih anlayışı geliştirmek, tarih ders kitaplarını bu ortak anlayış doğrultusunda güncellemek ve ortak tarih ders kitapları hazırlamak amaçlarına yönelik olarak çeşitli toplantılar gerçekleştirmiştir. Türk dünyasının ortak tarih anlayışı geliştirmelerinin önündeki en kritik alanı tarihte Türk devletlerinin birbirleriyle yapmış oldukları savaşlara yaklaşım ve bu konuların okullarda ele alınma ve öğretilme biçimleri olmaktadır. Bu araştırmanın amacı Türk tarihinin örnek bir olayı olarak iki Türk devleti olan Osmanlı İmparatorluğu ile Timur İmparatorluğu arasında 1402 yılında gerçekleşen Ankara Savaşı'nın başta Türkiye ve Özbekistan olmak üzere Türk dünyasının diğer iki üyesi olan Azerbaycan ve Türkmenistan ders kitaplarında ele alınış şekillerini ortaya koymaktır. Araştırmada genel tarama modeli ve doküman incelemesinden yararlanılacaktır. Ders kitaplarının incelenmesiyle elde edilen verilerden hareketle Türk Dünyasının ortak tarih anlayış ve algı düzeylerine ilişkin bir yargıya ulaşılmaya çalışılacaktır.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitimi, Osmanlı İmparatorluğu, Timur İmparatorluğu, Ankara Savaşı, Türkiye tarih ders kitapları, Özbekistan tarih ders kitapları, Azerbaycan tarih ders kitapları, Türkmenistan tarih ders kitapları,

Ottoman-Timur Relations in The Textbooks Of Turkey, Uzbekistan, Azerbaijan And Turkmenistan And The Battle Of Ankara

Assist. Prof. Dr. Refik Turan
Aksaray University

The former republics of the Union which were separated from the USSR in 1991 that entered into the process of dissolution towards the end of the 1990s created their unique historiography and history education systems in a short time as new independent nation states as in many fields. Starting from the early years of independence, the authorities of the countries such as Azerbaijan, Turkmenistan, Kazakhstan, Kyrgyzstan and Uzbekistan conducted various meetings, under the leadership of Republic of Turkey, amongst themselves and within the scope of developing their educational and cultural relations with Turkey for the purposes of developing a common understanding of history for the Turkish World, updating history course books in accordance with this common understanding and preparing common history course books. The approach to Turkish states' wars with each other in the history and the ways of addressing and teaching these issues in schools constitute the most critical field in front of the development of a common understanding of the history of the Turkish world. The objective of this study is to reveal the ways of addressing the Battle of Ankara, which took place between two Turkish states, the Ottoman Empire and Timur Empire in 1402 as an example event of Turkish history, in the course books of Azerbaijan and Turkmenistan, especially Turkey and Uzbekistan. The general screening model and document review will be benefited from in this study. Based on the data obtained by examining the course books, an attempt to come to a conclusion regarding the common understanding of history and perception levels of the Turkish World will be made.

Keywords: History education, Ottoman Empire, Timur Empire, Battle of Ankara, Turkey history textbooks, Uzbekistan history textbooks, Azerbaijan history textbooks, Turkmenistan history textbooks

Hikâyelerden Kimlik Üretmek: Azerbaycan'da Okutulan Ata Yurdu Dersi Üzerine Bir İnceleme

Yrd. Doç. Dr. Refik Turan
Aksaray Üniversitesi

Azerbaycan'ın bağımsızlığını elde etmesinden sonra SSCB'nin tarih yazımı ve öğretimi üzerindeki ideolojik ve manipülatif yaklaşımı terkedilerek Azerbaycan ulusal kimliğinin oluşumuna katkı sağlayacak şekilde yeni öğretim programları ve ders kitapları hazırlanarak tarih öğretim sistemi yeniden şekillendirilmiştir. Ata Yurdu, Azerbaycan'da okutulan Azerbaycan Tarihi dersleri serisinin 5. sınıfta okutulan ilk basamağıdır. Bağımsızlığın ilk yıllarında Vatan Tarihi adıyla okutulan bu ders daha sonra Ata Yurdu adını almıştır. Bu ders aslında SSCB döneminde okutulan SSCB Tarihine Dair Epizodik Hikayeler dersinin şeklen bir devamıdır. SSCB döneminde çocuklara sosyalist ideolojiyi tanıtmak, benimsetme ve SSCB vatandaşlığı oluşturma gibi amaçlara yönelik olarak seçilmiş tematik metin ve hikayelerden oluşmaktaydı. Azerbaycan Cumhuriyeti, bu geleneği devam ettirmekle beraber bu dersin içeriği öğrencilerde ulusal bilinç ve kimlik kazandıracak şekilde yeniden düzenlenmiştir. 63 kısa metin ve hikayeden oluşan Ata Yurdu dersinde Azerbaycan tarihinde önem ve özelliğe sahip ya da derin iz bırakan mekan, olay, tarihi şahsiyetler ve geleneklere dair konulara yer verilmiştir. Bu araştırmanın amacı Ata Yurdu dersinin öğretim programı ve ders kitabından yola çıkarak Azerbaycan'da yeni dönemde inşa edilmek istenen ulusal kimliğin ana özelliklerini tespit etmektir.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Araştırmada genel tarama modeli ve doküman incelemesinden yararlanılacaktır. İnceleme sonucu elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulacak, ulaşılan sonuçlar belirlenecek kategoriler ve temalar altında değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitimi, Azerbaycan’da tarih öğretimi, Azerbaycan Ulusal Kimliği, Ata Yurdu ders kitabı, Azerbaycan kimliği

Producing Identity from Stories: An Investigation on Ancestor's Home Course Taught in Azerbaijan

Assist. Prof. Dr. Refik TURAN
Aksaray University

After Azerbaijan acquired its independence, history teaching system was restructured by preparing new curriculum and course books in a way to contribute to the formation of the Azerbaijani national identity by abandoning the USSR's ideological and manipulative approach to the writing and teaching of history. Ancestor's Home is the first step of Azerbaijani History course series taught in the 5th grade in Azerbaijan. This course was taught by the name of History of Homeland in the first years of independence, and then it was named Ancestor's Home. In fact, this course is the formal continuation of the Episodic Stories on the History of the USSR course taught during the USSR period. It consisted of thematic texts and stories chosen for the purposes such as the introduction and adoption of socialist ideology to children and the formation of the USSR citizenship during the USSR. Although the Republic of Azerbaijan maintains this tradition, the content of this course has been rearranged in a way to bring national consciousness and identity in students. The subjects regarding space, events, historical figures and traditions which have importance and characteristic or left a deep trace in the history of Azerbaijan have been included in the Ancestor's Home course consisting of 63 short texts and stories. The objective of this study is to determine the main features of national identity which is desired to be built in the new era in Azerbaijan based on the curriculum and course books of the Ancestor's Home course. The general screening model and document review were benefited from in this study. The data obtained as a result of the examination will be subjected to the content analysis, and the results achieved will be evaluated under categories and themes to be determined.

Keywords: History education, History teaching in Azerbaijan, Azerbaijani National Identity, Ancestor's Home course book, Azerbaijani identity

Lise Tarih Kitaplarında “Arap” Algısı: 2012 ve 2016 Yılları Arası Milli Eğitim Bakanlığı Tarafından Seçilen Tarih Kitaplarında “Arap”a İlişkin Söylemler

Meryem GÖKYAR

ODTÜ Orta Doğu Araştırmaları Bölümü

Funda ASLAN BİLGİN

Necmettin Erbakan Üniversitesi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Bu çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından son 4 eğitim-öğretim yılında seçilen Tarih 9, Tarih 10 Tarih 11 ve Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi gibi kitaplar, “Arap” referansı içeren kısımları için araştırılacaktır. Bu sayede, kültür ve dil gibi konuları da içerecek şekilde Arap algısı analiz edilecek ve güncel Orta Doğu Araştırmaları literatürü ile ilişkilendirilecektir. Bu algılar ve söylem özellikle Türklerin Araplara, Arap ülkelerine ve Orta Doğu’ya ilişkin algılarını oluşturmakta da önemlidir. Özellikle son dönemdeki Suriyelilerin Türkiye’ye kitlesel göçü ile birlikte bu algılar tartışılacaktır. Bu sebeple, niteliksel analiz programı MAXQDA kullanılacak, sonuçları eğitim, tarih ve Orta Doğu Araştırmaları literatürü açısından yorumlanacaktır.

Perception Of “Arab” In High School History Books: The Discourse Related To “Arab” In History Books Selected By Ministry Of National Education Between 2012 and 2016.

Meryem GÖKYAR

Middle East Technical University

Funda ASLAN BİLGİN

Necmettin Erbakan University

In this present work, high school history books selected by Ministry of National Education in the last four academic years like History 9, History 10, History 11 and Atatürk’s Principles and History of Turkish Revolution is searched for the pieces in which “Arab” is referenced. Thus, the perception of the Arab, including the culture, language, etc. would be analyzed in relation to contemporary Middle East Studies literature. These perceptions and discourse is important especially in forming Turkish perception towards the “Arab”, Arab countries, Middle East etc. In relation to the recent mass migration of Syrians to Turkey, these perceptions of “Arab” will be discussed. For that reason, the qualitative analysis program MAXQDA will be used, and the nodes will be interpreted throughout the literature of education, history and Middle East Studies.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Menemenlizade Mehmet Tahir'in Coğrafya-i Osmanî Adlı Ders Kitabının Genel Hatlarıyla İncelenmesi

Yrd. Doç. Dr. Yaşar KOP
Kafkas Üniversitesi

Tarih ve coğrafya gibi dersler Osmanlı Devleti'nde II. Abdülhamit döneminde Maarif Nezareti'ne bağlı iptidailerde ortaya çıkmış, sonrasında rüştiye ve idadilerde de kendilerine yer bulmuştur. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de pek çok branşın öğretiminde merkezî bir konumda olan ders kitapları, gelişen teknolojiye rağmen halen önemini yitirmemiştir. Ders kitaplarının bu önemli konumunda hazır bilgiler sunması, bireysel ve toplumsal duyarlılık oluşturmaya, birçok kesime hitap etmesi gibi çeşitli faktörlerin etkisi bulunmaktadır. Bu düşünceden hareketle araştırmamıza Menemenlizade Mehmet Tahir'in 1320 (M. 1902/1903) tarihli baskısı olan ve idadilerin 3. sınıfında okutulmak üzere hazırlanmış "Coğrafya-i Osmanî" kitabının analizini konu edindik. Çünkü gerek aynı isimli birden fazla şahıs bulunması ve gerekse aynı alanda o dönem yazılan meşhur eserlerin [L. Tarihhiye ve Coğrafiye, Kamusü'l-âlâm, Memalik-i Osmaniyye vb.] rağbet görmesinden dolayı adı geçen araştırma gün yüzüne yeterince çıkmamıştır. İşte bu çalışmada hem edebiyatçı ve hem de tarihçi olan Mehmet Tahir ve ilk olarak 1894 yılında kaleme aldığı Coğrafya-i Osmanî adlı eseri genel olarak analiz edilip bir neticeye varılacaktır. Bu araştırma kitabın basıldığı dönemin görüşlerini yansıtmaya ve derse ilişkin temel fikir vermesi ve de farklı bakış açılarını ortaya koymaya sebebiyle tarih/coğrafya, sosyal bilimler ve sosyal bilgilerle ilgilenen bütün akademisyen, öğretmen ve diğer meraklılarına faydalı olacağı kanaatini doğurmaktadır.

Anahtar kelimeler: Menemenlizade Mehmet Tahir, idadi, Osmanlı tarihi-coğrafyası, ders kitabı.

The General Analysis of The Textbook Named Coğrafya-i Osmanî by Menemenlizade Mehmet Tahir

Assist. Prof. Dr. Yaşar KOP
Kafkas University

In Ottoman State during the Abdulhamid II reign the courses such as history and geography had come up in primary schools under administration of the Educational Ministry. Then they found the places for themselves in middle and secondary schools. Today as in the past the textbooks are in central position for teaching of many branches and they did not lose their importance despite the developing technology. There are many factors for the important position of textbooks like giving information, constructing individual and social sensitivity, addressing many sectors. From this viewpoint our research topic is the analysis of the textbook called Coğrafya-i Osmanî published in 1320 (M. 1902/1903) prepared for the 3rd grade of high school by Menemenlizade Mehmet Tahir. This textbook was not come to light adequately. Because there were more than one person with same name and there were other popular books such as L. Tarihhiye ve Coğrafiye, Kamusü'l-âlâm, Memalik-i Osmaniyye. In this work both the man of letters and historian Mehmet Tahir and his book called Coğrafya-i Osmanî written firstly in 1894 will be analyzed generally and then the conclusion will be reached. Since it reflects the views of the term, gives basic ideas and reveals different point of views this research will be useful for the academicians of history/geography, social sciences, social studies, teachers and the people interested in this subject.

Key Words: Menemenlizade Mehmet Tahir, high school, Ottoman historical geography, textbook

Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu ve Tarih Eğitiminde Yeni Bir Anlayış

Araş. Gör. Fatma Aysel DINGİL

İstanbul Üniversitesi

Bildirimizde Türk tarihi ve tarihçiliğinde yaptığı ilmî çalışmaları, çalışmalarında kullandığı farklı bakış açısı ile önemli bir yere sahip olan Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu'nun tarih eğitimi ile ilgili görüşleri konu edilecektir. Kafesoğlu; Türk tarihçiliğine ve tarih eğitimine fikirleri ile rehber olmuş bir şahsiyettir. Bildirimizde Kafesoğlu'nun tarih eğitiminde eksik gördüğü veya ilave etmek istediği konular ele alınmaya çalışılacaktır. Zira tarih eğitimi hakkında Kafesoğlu tarafından dile getirilen yeni fikirler Türk tarihine yeni ufuklar açması bakımından son derece önemlidir. Tarih eğitiminin ilkokuldan üniversiteye kadar Türk gencine bir tarih şuuru ile öğretilmesi hususuna özellikle dikkat etmiştir. Özellikle Kafesoğlu hocamızın kaleminden çıkan Lise 1 ve 2 tarih kitapları ve bunların devamında üniversitelerde verilen tarih eğitimi ile ilgili görüşleri üzerinden bu birleştirici tarih eğitimi anlayışı örnekler ve fotoğraflar üzerinden aktarılacaktır. Kafesoğlu'nun konu ile ilgili yazmış olduğu çok sayıda makale ve kitap rehber edinilerek tarih eğitimindeki yeni görüş derli toplu bir şekilde sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Eğitim, Prof. Dr. İbrahim Kafesoglu, Lise, Üniversite

Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu and A New Understanding on History Education

Res. Assist. Fatma Aysel DINGİL

Istanbul University

In our paper, the view on history education of Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu, who has a prominent place on Turkish history and historiography with his scholarly works and his perspective in these works, will be mentioned. Kafesoğlu is the professor who became the guide to Turkish historiography and history education with his thoughts. In our paper, the topics that Kafesoğlu thought as missing or that should be added to history education will be approached. The new ideas on history education mentioned by Kafesoğlu, are very important in order to open up a new horizon to Turkish history. He cared especially to the fact that history education of Turkish young people should be given with "consciousness of history" from primary school to university. This integrated view on history education will be explained with images and examples especially based on the high school grade 1 and 2 history books written by him and his thoughts on history education given in university and So, his new perspective on history education will be presented under the guidance of several articles and books written by Kafesoğlu on this subject, including .

Key Words: History, Education, Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu, High School, University

Amerikan Arşiv Belgeleri Işığında İzmir Uluslararası Koleji

Doç. Dr. Özgür YILDIZ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Selin KESİCİ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Dünyanın güçlü devletlerinden biri olan Osmanlı Devleti, tarih boyunca çeşitli dil, din, ırk ve siyasal rejime sahip ülkeleri bünyesinde bulundurmıştır. Osmanlı Devleti'nin toplum yapısı, ırklar, dinler ve gruplar arası bir denge içerisinde düzenlenmiştir. Azınlık ve yabancılar da Osmanlı toplumunda yer almışlardır. Ticaretin ve gelişmişliğin ileri düzeyde olduğu liman kenti İzmir'de de yabancı ve azınlıkların sayısı oldukça fazla olmuştur. 1820 yılında Pliny Fisk ve Levi Parsons'un İzmir'e gelmesiyle başlayan süreçten sonra bu şehre gelen misyonerlerin sayılarında artış gözlenmiş ve buraya bir istasyon kurulmuştur. Misyonerler İzmir'de faaliyet alanlarını genişletmek için dini çalışmalarla işe başlamışlardır. Tüm halkı gerek dağıttıkları broşürler gerekse anlattıkları dini bilgilerle etkilemeye çalışmışlardır. Önemli faaliyet alanlarından biri de eğitim olmuştur. 1891 yılında İzmir'e okul açmışlardır. Burada faaliyetlerini sürdürme imkânı bulmuşlardır. Okul, ilk açıldığında erkek okulu olarak faaliyet göstermiştir. İzmir'de tüm ırktan kesime hitap etmek için tüm gücüyle çalışan misyonerler okulun faaliyet alanını genişletmiştir. Okul 1934 yılında kapatılmıştır. Ancak ACI ismi ile tekrar açılarak özel okullar statüsünde eğitim hayatına devam etmiştir. Günümüzde İzmir Amerikan Koleji adı ile eğitim öğretim vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Board Teşkilatı, Misyonerlik, İzmir, Uluslararası Koleji, Eğitim-Öğretim

Izmir International College In The Light Of American Archives

Doç. Dr. Özgür YILDIZ

Muğla Sıtkı Koçman University

Selin KESİCİ

Muğla Sıtkı Koçman University

The Ottoman Empire, one of the world's strongest states, throughout the history, had had many countries which had several languages, religious, race and political regimes. The structure of the Ottoman Empire was arranged in a balanced with races, religious and groups. There were also minorities and foreigners in The Ottoman Empire. In the port city of İzmir where trade and development is advanced the number of the minorities and foreigners had been considerable. In 1820, after Pliny Fisk and Levi Parsons had cometo İzmir, there was an increase on the number of missionaries and then they set a unit here. They started with religious studies to expand the activities in İzmir. They tried to affect all the community by brochures and religious advices. One of their important activities is education. In 1891, they established a school here and they had a change to carry on their activities. The school was only for boys when it first opened. To appeal all race, missioners working with all strength expanded the school's activities. The school was closed in 1934.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

However, it has reopened with the name of the ACI and it has continued its activities as a private school. Today, the name of this school is ‘Amerikan Koleji’ ‘AmericanCollage’

Keywords: Board Organization, Missionary, İzmir, International Collage, Education

Öğrenme Anlayışları Boyutunda Bosna-Hersek ve Türk Tarih Ders Kitaplarına Bakmak: Öğrenciler Öğrenme Sürecinin Neresindeler?

Prof. Dr. Yücel KABAPINAR

Marmara Üniversitesi

Muhammed VALYEVAÇ

Marmara Üniversitesi

Genelde ders kitapları özelde ise tarih ders kitapları bir ülkede öne çıkan/kabul edilen öğrenme anlayışlarına göre içerik ve nitelik değiştirir. Çünkü hakim öğrenme anlayışı ders kitaplarındaki içerikten, sunum biçimine, öğrencilerin ve öğretmenin rollerine dek pek çok şeyi derin bir şekilde etkiler. Bu çerçevede bu araştırmanın temel amacı “Bosna-Hersek lise tarih ders kitaplarındaki öğrenme anlayışını belirlemek ve bunun ders kitabı içeriğini nasıl etkilediğini saptayarak Türk deneyimi ile karşılaştırmaktır”. Bu çerçevede araştırma nitel bir araştırma olup durum çalışması modeline sahiptir. Doküman incelemesi çerçevesinde kullanılan Bosna-Hersek lise tarih ders kitapları aşağıdaki gibidir;

10. sınıf: Avdo Hacıabdiç, Edis Dervişagiç (2007) 1. Gimnasium İçin Tarih Ders Kitabı (Historija Udžbenik za 1. Razred Gimnazije),

11. sınıf: Hacıabdiç Avdo, Edis Dervişagiç, Alen Muhiç, Vahidin Mehiç. (2007) 2. Gimnasium İçin Tarih Ders Kitabı (Historija Udžbenik za 2. Razred Gimnazije)

12. sınıf: Hacıya Hacıabdiç, Edis Dervişagiç (2007) 3. Gimnasium İçin Tarih Ders Kitabı (Historija Udžbenik za 3- Razred Gimnazije)

13. sınıf: Hacıya Hacıabdiç, Edis Dervişagiç, Alen Muhiç, Vahidin Mehiç (2007) 4. Gimnasium İçin Tarih Ders Kitabı (Historija Udžbenik za 4- Razred Gimnazije)

Bu ders kitapları incelenirken ve karşılaştırılırken işe koşulacak ölçütler;

Öğretim Programları boyutunda;

- Lise tarih öğretim programlarında ifade edilen temel amaçlar,
- Lise öğretim programındaki kazanımlar (müfredat programı içeriği)

Lise tarih ders kitapları boyutunda;

- Bilginin sunum biçimi,
- Görsel öğelerin işlevi,
- Etkinliklerin niteliği olacaktır.

Çalışma grubundaki ders kitapları içerik analizine tabi tutulacaktır. Bu boyutların her birinin incelenmesi sürecinde rubrikler hazırlanacak ya da belirli içeriğin ne sıklıkla yer aldığının frekans değerleri saptanacaktır. Çalışmanın analiz süreci devam etmektedir.

Tarih Merakına Yönelik Bir İnceleme: Fen-Edebiyat Fakültesi (AİBÜ) Tarih Bölümü Öğrencilerinin Tarihe Dair Merakları

Yrd. Doç. Dr. Adnan ALTUN
Abant İzzet Baysal Üniversitesi

“Merak bilgidan ortaya çıkıyorsa; farklı bilgi türleri farklı merakların ortaya çıkmasına sebep olur mu?” sorusundan hareketle planlanan bu çalışmada kendine özgü bir bilgi yapısı olan tarih disiplinine yönelik meraka odaklanılmış ve AİBÜ Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü öğrencilerinin tarihe dair merak ettikleri konularla bu konuları merak etme gerekçeleri incelenmiştir. Çalışmada bu incelemelerden hareketle tarih merakına dair yürütölmekte olan gömölü teori sürecine katkı sağlamak amaçlanmıştır. Gömölü teori sürecinin bir parçası olan bu araştırmada öğretmen adaylarının görüşleri 5N1K tekniğinden esinlenerek hazırlanan form yardımıyla alınmıştır. Bu form ile tarih öğrencilerinin tarihsel “kişi, olay, zaman ve mekâna” dair merakları ve bu meraklarının gerekçelerini açığa çıkarmak amaçlanmıştır. Bu çalışma 2015- 2016 eğitim öğretim güz yarıyılında AİBÜ Tarih Bölümü’nde 1, 2, 3 ve 4. sınıfta okumakta olan yaklaşık 187 öğrencinin görüşleri alınarak gerçekleştirilmiştir. Tarih öğrencilerinin “tarihi kişi, olay, zaman ve mekâna” dair merakları betimsel analiz yoluyla çözümlenmiştir. Bu meraklarına dair gerekçeleri de içerik analizi yoluyla analiz edilerek tarih merakının farklı boyutlarına ilişkin çeşitli çıkarımlar sunulmuştur. Çalışmanın sonucunda bu çıkarımlardan hareketle tarih merakına dair bir sınıflandırma yapılmaya çalışılmıştır. **Anahtar Kelimeler:** Tarih merakı, tarih öğrencileri, fen-edebiyat fakültesi.

An Investigation of Historical Curiosity: History Students’ Curiosity about History in the Faculty of Arts And Sciences (AİBÜ)

Asst. Prof. Adnan ALTUN
Abant İzzet Baysal University

The current study, based on the question “May different knowledge forms generate different curiosities if curiosity stems from knowledge?”, focused on the curiosity about the discipline of history with a unique knowledge structure and examined the history topics that history students were curious about, along with students’ motives for being curious about these topics. Various inferences on the curiosity about history were aimed at, based on the mentioned examinations. In the research, designed as a grounded theory, history students’ views were collected via a form prepared through inspiration from 5Ws and 1H technique. This form aimed to reveal history students’ curiosity about historical persons, events, time, and places and the motives for their curiosity. The study was conducted through views of 187 history students who attended 1st, 2nd, 3rd, and 4th years at the Department of History, Abant İzzet Baysal University, in the fall of 2015-2016 academic years. History students’ curiosity about historical persons, events, time, and places was descriptively analyzed. Their motives for curiosity were content-analyzed to present various inferences on different dimensions of curiosity about history. Based on these inferences, a classification of curiosity about history was included at the end of the current study.

Keywords: Historical curiosity, history students. faculty of arts and sciences.

Tarih Öğretimine Etki Eden Faktörlere İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Yrd. Doç. Dr. Necati BOZKURT

MKÜ Eğitim Fakültesi

Yrd. Doç. Servet HALİ

MKÜ Eğitim Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Cengiz ÖZMEN

KSÜ Eğitim Fakültesi

Tarih dersleri çoğu zaman öğrenciler tarafından sıkıcı, ezbere dayalı bir ders olarak görüldüğü için, öğrenciler tarih dersi henüz başlamadan belli bir önyargı ile derse yaklaşmaktadırlar. Bu çalışmada tarih öğretmen adaylarının görüşleri alınarak tarih derslerindeki başarıyı olumsuz etkileyen faktörler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmanın amacı tarih öğretimine etki eden faktörleri incelemektir. Çalışmanın örneklemini Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Pedagojik Formasyon Sertifika Programına devam eden tarih öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada nitel bir yaklaşım benimsenmiştir. Nitel araştırmalar, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırmalardır. Nitel araştırmalarda araştırmaya dâhil edilen bireylerin görüşleri önemli olduğundan bu çalışmada tarih öğretmen adaylarının, tarih öğretimine etki eden faktörlere yönelik görüşlerini herhangi bir şekilde sınırlamadan belirtmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuş, bu bağlamda tarih öğretmen adaylarının cevapları benzerlikleri bakımından kategorize edilmiştir. Ayrıca bazı adayların ifadeleri aynen yazılmıştır. Araştırma sonucunda bulgular doğrultusunda öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarih, tarih öğretimi, tarih öğretmen aday

Opinions of Teacher Candidates Regarding Factors Having Impact on Teaching History

Assist. Prof. Dr. Necati BOZKURT

MKÜ Education Faculty

Assist. Prof. Dr. Servet HALİ

MKÜ Eğitim Fakültesi

Assist. Prof. Dr. Cengiz ÖZMEN

KSÜ Eğitim Fakültesi

Due to the fact that history lessons are mostly considered as boring and rote learning lessons by students, students approach to history lessons with a certain prejudice even before lessons start. In this study, it was aimed to determine the factors having a negative impact on success in history lessons by receiving the opinions of the history teacher candidates. The purpose of this study is to analyze the factors having impact on teaching history. The sample of this study was formed by the history teacher candidates who studied in Pedagogical Formation Certificate Program in the Faculty of Education in

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Hatay Mustafa Kemal University. The qualitative approach was adopted in the research. The qualitative researches are those during which the qualitative data collection methods such as observation, interview and document analysis are used, and during which a process is followed to reveal perceptions and facts in a natural environment and in a realist and integrated way. As opinions of individuals included in qualitative researches are important, it was aimed in this study to include, without limitation, the opinions of the history teacher candidates related to the factors having impact on teaching history. The data collected during the research was subjected to content analysis and accordingly, the answers of the history teacher candidates were categorized by similarity. In addition, the statements of some candidates were written same. As a result of the research, certain suggestions were brought forward in accordance with the findings.

Keywords: History, teaching history, history teacher candidate

Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Savaş ve Barış Algıları

Arş. Gör. Canan AKYOL

Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Cengiz DÖNMEZ

Gazi Üniversitesi

Bu araştırmada, sekizinci sınıf öğrencilerinin savaş ve barış algıları incelenmiştir. Araştırma, nitel araştırma deseninde tarama modelinde, üçgenleme yöntemine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrenciler, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örneklemeyle seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, Türkiye İstatistik Kurumu sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi verileri esas alınarak, 2014-2015 eğitim öğretim yılında Ankara ilinin merkez ilçelerinden; yerleşim, ulaşım ve altyapı olanaklarına göre üst, orta ve alt sosyoekonomik düzeyden altı ortaokulda öğrenim gören 615 (329 kadın ve 286 erkek) sekizinci sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmada veriler; mecazlar yoluyla veri toplama formu, öğrencilerin çizdikleri resim, karikatür veya sembollerden oluşan görsel dokümanlar ve yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin büyük bir çoğunluğu tarafından savaş, “can yakan” ve “yok eden” olarak algılanmaktadır. Ayrıca savaşın, üst ve alt sosyoekonomik düzeydeki okullarda öğrenim gören öğrencilerin bazıları tarafından “amacı kazanmak olan” şeklinde algılandığı ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu tarafından barış ise “birlikte, uyum içinde olan”, “ihtiyaç duyulan”, “mutluluk veren”, “olumlu sonuca götüren” ve “simge hâline gelmiş olan” şeklinde algılanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Savaş, Barış, Sekizinci Sınıf Öğrenci Algısı

Eight Grade Students' Perceptions of War and Peace

Res. Asst. Canan AKYOL

Gazi University

Assoc. Prof. Cengiz DÖNMEZ

Gazi Üniversitesi

This study explores eighth grade students' perceptions about war and peace. The research is conducted by using the model of survey in qualitative research methods in a triangulation manner. Students

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

participating in the research were chosen by the maximum variation sampling – a purposive sampling method. Based on the data regarding the socio-economic development levels collected from Turkish Statistical Institute, the working group of the research is comprised of 615 eighth grade students (329 females and 286 males) enrolled in six different secondary schools with high, middle and low socio-economic backgrounds determined based on their locations, transportation and infrastructure facilities available in the central districts of Ankara in the 2014-2015 academic year. The research data were collected by a data collection form using metaphors, visual documents, namely pictures, comics and symbols that the students had previously drawn, as well as semi-structured interviews. Content analysis was used to analyse the data at hand. The results of the research have been shown that a majority of students perceive war as “something that hurts” and “something that destroys”. Yet, some students enrolled in schools from high and low socio-economic backgrounds have been found out to perceive it as “something whose main goal is to win”. A majority of students perceive peace as “something in common and in harmony”, “something needed”, “something that gives happiness”, “something that leads to a positive outcome” and “something that has become a symbol”.

Key Words: War, Peace, Eighth Grade Students’ Perception

Ortaokul öğrencilerinin Osmanlı algısı

Prof. Dr. Ali YILMAZ

Marmara Üniversitesi

Yakup AYAYDIN

Marmara Üniversitesi Doktora Öğrencisi

Bu çalışma tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Bu çalışmada ortaokul 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin Osmanlı devletini nasıl algıladığının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde bir okulda 200 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmada veriler araştırmacı tarafından geliştirilen Osmanlı algısı anketi ile tespit edilmiştir. Veri toplama aracı uzman kişilerin görüşleri alınarak oluşturulmuştur. Araştırmadan elde edilen veriler bir istatistik programıyla analiz edilmiştir. Araştırmanın elde edilen sonuçlara göre ortaokul öğrencilerinin Osmanlı devleti denilince ilk aklına gelen ifadeler savaşlar, padişahlar, kazanılan zaferler, saraylar, tarihi eserler ve mehter marşlarıdır. Öğrencilerin çoğunun Osmanlı tarihi ile ilgili kitap okumadığı, Osmanlı tarihi ile ilgili tarihi eserleri yeterince gezmediği fakat gezmek istediği, Osmanlı padişahlarının isimlerini fazla hatırlamadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin Osmanlı tarihi ile ilgili sahip olduğu bilgileri ders kitapları, öğretmenler, sosyal medya, dizi ve filmlerden öğrendikleri görülmüştür. Öğrencilerin Osmanlı tarihi ile ilgili kendilerini etkileyen ve akıllarında kalan en önemli olayların film sahnelerinde yer alan olaylar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin Osmanlı tarihi ile ilgili bilgilerinin yeterli düzeyde olmadığı ve Osmanlı devletini birçok yönden doğru bir şekilde algılamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin Osmanlı devletini algılamalarında 7. ve 8.sınıflar arasında farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul, Osmanlı, Algı

The Perception of Secondary School Students about The Ottoman Empire

Prof. Dr. Ali YILMAZ

Associate Member of Marmara Universities’

Yakup AYAYDIN

Marmara University Postgraduate Student

This study was made using screening model. This study aims to determine the perception of 7th and 8th graders of the Ottoman Empire. The study was conducted on 200 students in a school in Kucukcekmece county of Istanbul province. In the study, data was determined by the Ottoman perception survey developed by the surveyor. Data collection tool was created with expert opinions. Data obtained from the research was analyzed by statistics software. According to results of the study, first things that come to the minds of middle school students about the Ottoman Empire are wars, Sultans, victories, palaces, historical artifacts and the Mehter anthem. It was found out that most of the students haven't read any books about the Ottoman history, haven't sufficiently visited historical artifacts from the Ottoman Empire but they want to, and that they don't recall the names of Ottoman Sultans very well. It was found out that the students gathered their knowledge about the Ottoman history from textbooks, teachers, social media, TV shows and movies. It was concluded that the things that the students are impressed by and remember the most are events from movies. It was concluded that the students' knowledge on Ottoman history is insufficient and that they don't correctly perceive the Ottoman Empire from many aspects. Also, differences were detected between 7th and 8th graders regarding their perception of the Ottoman Empire.

Keywords: Middle School, Ottoman, Perception

Osmanlı Eğitim Sisteminde İki Büyük Temsilci: Fatih ve Süleymaniye

Medreseleri

Ahmet Can UYSAL

Namık Kemal Üniversitesi

Fatih ve Süleymaniye ile zirveye çıkan medreseler, hiç şüphesiz Osmanlı entelektüel hayatını yansıtan birincil kurumlardı. Hükümdarın birçok konuda görüşüne başvurduğu dini otoritenin ve ilmiyenin başı olan şeyhülislam ve bürokraside yeni fethedilen toprakların kaydedilmesinde başat rol oynayan ve dolayısıyla toprak sisteminin işleyişini kontrol altında bulunduran Nişancıyı bünyesinden yetiştiren bu kurumlardı. Ayrıca, medreseler, fetih politikasının bir parçası olarak fethedilen topraklara kimlik kazandırmanın bir aracı; külliye içerisinde yer almaları ve diğer külliye unsurlarıyla işbölümü yapmaları açısından bütünleşmiş bir eğitim-öğretim sisteminin tamamlayıcı bir bileşenidir. Osmanlı-Türk toplumunun düşünce hayatını şekillendiren, bir tür akademik müesseseleşmeyi ve örgün bir yapıyı temsil eden medreseler, devletin ve toplumun gereksinim duyduğu birçok alanda elemanlar yetiştirmiştir. Bu çalışmada Klasik döneme damgasını vurmuş Sultan 2. Mehmed'in inşa ettirdiği Fatih Külliyesi, 1. Süleyman'ın yaptırdığı Süleymaniye Külliyesi'nde okutulan dersler, eğitim anlayışı ve fiziki yapılarını anlatmaya çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Medreseler, külliye, Osmanlı İmparatorluğu, Şeyhülislam

Two great representatives in Ottoman education system: Fatih and Suleymaniye

Ahmet Can UYSAL

Namık Kemal University

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Madrasahs that summit with Fatih and Süleymaniye were primary agency institution that reflect Ottoman intellectual life. Religious authority and the science center being sheikh al-islam that ruled admitted about think and Nişancı to take office for to save new conquered earth, and checking earth System was trained By madrasahs. Also Madrasahs give identity To new conquered earth as conquest policy and İslam integral component of an integrated training system in terms of doing business section with other külliye of elements in terms of doing business section with other külliye of elements. Madrasah that shape intellectual life of Turkish. Ottoman society and that that represent to academic institutionalizing and formal structure trained staff in many discipline. It was told that second sultan Mehmed who make one's mark in classic term had Fatih Külliye built, first Suleyman had Süleymaniye Külliye made.

Keywords: Madrasahs, Külliye, Ottoman Empire, sheikh al-islam that,

Tarihsel Akıl Yürütmede Yanlışlardan Doğrulara

Yrd. Doç. Dr. Fatma GÜLTEKİN

Aksaray Üniversitesi

Tarih düşünsel bir etkinliktir ve tarihsel düşünme ile tarihsel akıl yürütmenin niteliğine bağlı olarak şekillenir. Tarih her kim –bu alandaki uzmanlar, uzman olmayanlar ya da tarih öğrenmek zorunda olan öğrenciler- tarafından ele alınırsa alınsın, var olan bilgilerden hareketle akıl yürütmeler ve bu akıl yürütmeler sonucunda ulaşılan yargılardır. Bu nedenle aynı bilgiden farklı birçok yargıya ulaşmak mümkün olabilmektedir. Bu durum bazen tarihsel düşünme için normaldir ancak bazı durumlarda kabul edilemezdir. Tarihsel akıl yürütmenin doğru bir şekilde yapıldığı durumlar kabul edilebilir iken, yanlış yapıldığı durumlar kabul edilemezdir. Dolayısıyla tarihi bilgiye ya da yoruma ulaşmada tarihsel akıl yürütmenin yanlış bir şekilde yapılmaması gerekmektedir. Bu doğrultuda çalışmada tarih ders kitapları, tarih dersleri, medyadaki tarih programları ve yazılarındaki yanlış akıl yürütmelere yer verilmiştir. Tarihsel akıl yürütmede yapılan yanlışlıklar ortaya konularak yapılmaması gerekenler belirlenmiştir. Tarihsel akıl yürütme, kavram kullanımı, soru sorma, kanıt kullanımı, bağlamsallaştırma ve çıkarım gibi beş temel unsurdan oluşmaktadır. Çalışmada tarihsel akıl yürütmenin doğru yapılabilmesi için bu beş temel unsur çerçevesinde tarihsel akıl yürütmede dikkat edilmesi gerekenlere dair bir çatı oluşturulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarihsel akıl yürütme, tarihsel düşünme.

Historical Reasoning: From The Wrong to The Accurate

Assistant Professor Dr. Fatma Gültekin

Aksaray University

History is an intellectual activity and formed by quality of historical thinking and reasoning. Historical knowledge is reasoning moving from available information and are reached judgements by experts and non-experts in history and students have to learn history. Therefore it is possible to reach different judgements from same information. This situation is acceptable if done right historical reasoning; unacceptable if done wrong historical reasoning. On account of it should be done incorrect historical reasoning to reach historical knowledge, comment and judgement. Moving here in this study, it has been given to the wrong historical reasoning samples from history textbooks, history lessons, tv shows and newspaper article about history. It was determined DON'Ts set forth wrong historical reasoning samples. Historical reasoning consist of five basic elements such as using concepts, asking questions,

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

using sources, conceptualization and argumentation. In this study, it tried to a frame about things to pay attention within these five elements to right historical reasoning.

Keywords: Historical reasoning, historical thinking.

Yunanistan’da Resmi İdeoloji ve Sansürlenlen Tarih Ders Kitapları

Dr. Esra ÖZSÜER

İstanbul Üniversitesi

Okullarda okutulan tarih kitaplarının hedeflerinden biri de ulusal kimliğin inşası için gerekli olan temel bilgileri akademik bilgi formatına paralel ancak daha çok popüler tarih anlayışına yakın bir süzgeçten geçirerek öğrenciye sunmaktır. Devletin ideolojik aygıtlarından biri olarak görülen okullarda okutulan tarih dersleri ulus bilincini kolektif belleğe yerleştirme adına önemli bir görev üstlenmektedir. Bu nedenle bu derslerin içeriğinde ulusun zafer ve şanlı anları tekrarlarla pekiştirilirken, yenilgi ve kayıpları suskunluklar ile kamufle edilmektedir. Tekrarlanan ezberlere ters düşebilecek herhangi yeni söylem kolektif bellekte kabul görmeyeceği için ya yüzeysel geçirilir ya da inkâr edilir. Böyle bir tarih anlayışına paralel olarak, ulus merkezci tarih öğretimine en güzel örnek Yunanistan’da okutulan tarih ders kitaplarıdır. Milli ve dini “Öteki” üzerine oluşturduğu resmi tarih anlayışında ezberi bozabilecek her tür tarihi bilgi devletin siyasi iktidarlarının görüşüne paralel biçimde sansürlenmiştir. 1918’den 2008 yılına kadarki süreçte okullarda okutulan bazı tarih kitapları milli ideolojiye ters düşecek farklı söylem ve bilgileri içermesinden ötürü okullardan toplatılarak yasaklanmıştır. Tüm bu örnekler Yunanistan’da tarih eğitiminde resmi ideolojinin benimsemediği her tür bilginin devlet kanalıyla sansürlendiğinin net kanıtıdır. Öteki düşmanlığının yoğun olarak varlık gösterdiği bu ulus merkezci tarih anlayışı Yunan eğitim sistemi içinde yer alan milli ideolojinin “Biz” ve “Onlar” ekseninde nasıl şekillendiğini de gösteren önemli bir ek bilgidir.

Bu bildiride amaç Yunan Tarih yazımında din ve milliyetçi kodların ne şekilde kullanıldığını irdelemek ve takip edilen bu kodların dışında yer alan bilginin devlet tarafından ne şekilde sansürlendiğini tarihi süreç içinde yasaklanan okul kitapları örneğiyle açıklamaktır. Bildiride 1918-2008 yılları arasında Yunanistan’da okutulan okul kitapları ve döneme ışık tutan Yunan siyasi tarih kitapları temel kaynaklar olarak kullanılacaktır.

Official Ideology and Censored Textbooks of History in Greece

Dr. Esra ÖZSÜER

İstanbul University

One of the aim of books of history that use for education is to offer to students essential knowledge in accordance with academical knowledge but to filter them for being more closer to popular conception of history. The history lessons which are taught in schools that are deemed as an ideological tool of state has assumed an important mission to place nation concept into collective memory. Therefore the victories and glorious moments are reiterated by repetition while defeats and loss are masked by muteness. Therefore it will not be accepted by collective memory a new speech that contrary to the repeated memorizing is denied or slightly glossed over. The best example for nation-centric history education is history lesson books in Greece. All of the knowledge that could break the routine in official history concept which is consisted on national and religious otherising are censored in accordance with political power of state. Some history books that were used at schools from 1918 to 2008 were collected from schools and banned for they consisted different knowledges and speeches that contrary to national ideology. All of these examples are proved that every knowledge that doesn’t adopt official ideology are censored by state. This is an additional information

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

that show how this concept of nation-centric ideology which enmity to others has intense presence in Greece educational system shaped on “us” and “them axis.

The aim of this declaration is to scrutinize the exercising of religious and national codes on Greece historiography and explain how the knowledge that out of these pursued codes were censored by state by banned school books examples in historical period. School books that were taught in Greece from 1918 to 2008 and Greek political historical books that shed light to the period will be put account as main sources.

Türkiye’de II. Dünya Savaşı Yıllarında Savaş Tehdidine Yönelik Eğitim Yaşamında Görülen Uygulamalar

Uzman Öğretmen Özlem CANARI

Nazilli Sosyal Bilimler Lisesi

II. Dünya Savaşı’nın dışında kalmaya çalışan, tek parti iktidarını yaşayan Türkiye, izlediği denge siyasetiyle amacına ulaşmış, ancak toplumun her kesiminde bunun izleri derinden ve çok ağır hissedilmiştir. 1939–1945 yılları arasında Türkiye’nin her zaman ensesinde hissettiği savaş tehdidi karşısında Türk halkı savaşın zorlu koşullarında yaşam mücadelesi vermiştir. Savaş döneminin sıkıntıları, sosyo-ekonomik problemleri resmi politikalara yansiyarak eğitim öğretim programlarının oluşturulmasında, kullanılan öğretim metotlarında, okullaşan nüfusu artırmak için alınan önlemlerde, müfredat ve ders içeriklerinde etkisini hissettirir. Maarif teşkilatı savaş gibi toplumun kaderi üzerinde etkili olan bir unsura karşı kayıtsız kalamazdı. Savunma eğitimi ve hizmetleri, ayrılmaz bir parça olarak okulların hayatına girmiştir. Bu nedenle savaş mefhumu okul teşkilâtının iç faaliyetlerine, programlarına ve derslerine kadar nüfuz etmiştir. Bir ilkokul sınıfında toplumun geleceğini ilgilendiren bir olayın konuşulması, işlenen temel derslerde askerlik konularına ağırlık verilmesi bile yaşanan şartların okul hayatına ne derece nüfuz ettiğini göstermektedir. Okullarda kız talebeler içinde gösterilen askerliğe hazırlık dersleri, pasif koruma bilgileri, askerî kamplarda yetiştirme, harp teşkilâtında ve sonrasında yardımcı hizmetler, savaşın hemen öncesi okul hayatına ilâve olunan faaliyetler olmuştur. Bu çeşit faaliyetler, o döneme kadar görülmüş ve yapılmış uygulamalar değildi.

In Turkey, During World War II., War Threat Seen in the Life Education Applications

Uzman Öğretmen Özlem CANARI

Nazilli Sosyal Bilimler Lisesi

Besides World War II, one-party Government, trying to stay on in order to balance politics, followed by Turkey, of living has reached, but traces of it in all walks of life deeply and have been felt very heavy. 1939 – 1945 Turkey has always felt that the war against the threat of war in the nape of challenging conditions, Turkish people are struggling to survive, lived in heavy conditions of the war economy.

In the process of Turkish people war foreign policy in addition to a strong and cautious stance on tackling the social dimension also has developed the sense of consciousness and total defense. In the face of the economic hardship brought on by social disruptions of social education and cultural factors that provide dock area has been positive developments that have occurred. 1939 – 1945 period

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

of tribulations between the years of fighting, the official policy of socio-economic problems reflected in the creation of training curriculum, teaching methods used, the measures taken to increase the population of the okullaşan, makes you feel the effect in curriculum and course content.

Education and culture, primary, secondary, technical schools and universities, and community centers, will make it possible to feed the village institutes of intellectual education, art and science activities were expanded. Maarif organization like war is a feature of this hugely influential on the fate of the society against could not stay indifferent. Defense Education and services, as an integral part of school life and activities. For this reason, the concept of war teşkilâtının civil activities, programs, and school lessons has influence

Tarih Eğitimi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Yrd. Doç. Dr. Kamil UYGUN
Uşak Üniversitesi

Dr. Ali Ramazan ER
MEB

Son yıllarda diğer alan eğitimi dallarında olduğu gibi tarih eğitimiyle ilgili akademik çalışmaların sayısında da artış göze çarpmaktadır. Bu çalışmaların incelenmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, Türkiye’de Tarih eğitimi alanında, 2005-2015 yılları arasında hazırlanan yüksek lisans ve doktora tezlerini; konu alanları, bu araştırmalarda kullanılan yöntemleri, veri toplama araçları ve veri analizleri açısından inceleyerek eğilimleri belirlemektir. Araştırmada, 117 lisansüstü tez (96 yüksek lisans, 21 doktora) nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yoluyla incelenmiştir. Tezlere, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı’nın Ulusal Tez Merkezi’nden ulaşılmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan Tez İnceleme Formu (TİF), veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Verilerin analizinde, içerik analizinden yararlanılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen veriler, yüzde (%) ve frekans (f) olarak kategorize edilmiştir. Yapılan araştırmanın tarih eğitimi alanında çalışacak olan araştırmacılara konu, yöntem, veri aracı ve analizi belirlemede fayda sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Konu Alanları, Yöntemler, Veri Toplama Araçları, Veri Analizleri.

Examining Post-Graduate Thesis Written In History Education

Assist. Prof. Dr. Kamil UYGUN
Uşak University

Dr. Ali Ramazan ER
Ministry of National Education

It is observed that academic studies conducted on History education have recently increased like other educational fields. It is necessary to analyze and evaluate these studies. The aim of this study, in this context, is to analyze the master thesis and PhD dissertations on History education in Turkey from 2005 to 2015 according to their subjects, methodologies, data collection tools and data analysis and to determine the trends in these studies. In the study, 117 dissertations (96 master thesis and 21 PhD dissertations) are examined through document review of qualitative research methods. Theses have

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

been achieved from the higher education board chairman of the national thesis center. Thesis Review Form (TRF) prepared by the researchers, is used as a data collection tool. In analyzing the data, it is used from the content analysis. The data obtained from the analysis results have been categorized as percentage and frequency. The research is expected to benefit researchers who will work in the field of history education in identifying subject, method, data tool and analysis.

Keywords: History Education, Subject Fields, Methods, Data Collection Tools, Data Analysis

Müzelerin Öğrencilere Hangi Değerleri Kazandırdığına Yönelik Sınıf Öğretmeni Adaylarının Görüşleri

Yrd. Doç.Dr. Mevlüt GÜNDÜZ

Süleyman Demirel Üniversitesi

Müzeler kültürel ve milli değerleri nesilden nesile aktarmada önemli bir misyona sahiptir. Çünkü müzeler toplumların yüzyıllar boyunca yaşadıklarını, bıraktıkları izleri ve kültürünü tanımadada birincil veri kaynaklarından biridir. Bu bağlamda çocuğa müze bilincini okullarda değer eğitimi bağlamında erken yaşlarda kazandırmak önem arz etmektedir. Bu sorumlulukta önemli bir yeri olan sınıf öğretmeni adaylarının müzelere yönelik düşüncelerini ve hangi değerleri kazandırdığına yönelik inançlarını ortaya çıkarmak bu araştırmanın amacıdır. Araştırma, Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde okuyan 18 öğrenciyle birebir görüşme yapılarak durum çalışması (örnek olay) şeklinde yürütülmüştür. Toplanan veriler betimsel ve içerik analizi teknikleri kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan bulgulara baktığımızda; sınıf öğretmeni adayları, müzeyi daha çok geçmişle gelecek arasındaki köprü olarak nitelendirmekte, öğrencileri müzeye götürmenin çocuğa geçmişini hissettirmede ilk elden somut yaşantılar sağladığına inanmakta, en çok empati (n=13) ve vatanseverlik (n=4) olmak üzere saygı, milliyetçilik, sabır, iyilik ve tarih bilinci gibi değerleri kazandırdığını düşünmekte, müzelere toplum olarak sahip çıkmadığımızı (n=18), çünkü o bilince henüz sahip olmadığımızı dile getirmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Değer eğitimi, müze, bilinç, empati, sınıf öğretmeni adayı

Pre-service Classroom Teachers' Remarks on Values that Students Learn with Museums

Assist. Prof. Dr. Mevlüt GÜNDÜZ

Süleyman Demirel University

Museums carry an important mission of transferring cultural and national values between generations, because museums are one of the primary sources of data of what societies have lives for centuries, they traces they left and their cultures. In this context, it is important to raise museum awareness among children at an early age at schools in the scope of values education. Accordingly, the purpose of the present research is finding out the perspectives of pre-service classroom teachers, who have an important place in this responsibility, on the museums and the values they teach. The present research was conducted with 18 students, who studied at Suleyman Demirel University, Faculty of Education,

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Department of Classroom Teaching, through face-to-face interviews as a case study. Collected data were analysed with descriptive and content analysis techniques. According to the obtained findings, pre-service teachers mostly define museums as bridges between past and future, they think taking students to museums provides children with first-hand concrete experiences in feeling the past, museums mostly teach the values of empathy (n=13), patriotism (n=4), with respect, nationalism, patience, benevolence, and historical awareness values, they believe that we don't protect museums (n=18), as we still haven't got that awareness as a society.

Key Words: Values education, museum, awareness, empathy, pre-service classroom teacher

“Türk Olma” Değerine Yönelik Algıların Tespit Edilmesi

Yrd. Doç.Dr. Mevlüt GÜNDÜZ
Süleyman Demirel Üniversitesi

Yrd. Doç.Dr. Murat KEÇE
Süleyman Demirel Üniversitesi

Yk. Lis. Öğr. Dudu Duygu GÜNDÜZ
Süleyman Demirel Üniversitesi

Türkiye’de değer eğitimi son zamanlarda yapılan araştırmalarda önemli bir konu haline gelmiştir. Özellikle yapılan değer sınıflamalarında milli değerler belirginleşmeye başlamıştır. Milli değerlerin içinde vatanseverlik ve Türklük gibi değerler ön plana çıkmaktadır. Bu yönüyle milli değerlerin başında kendi milletin adını taşıyan kelimeye saygı duyma ve onunla gurur duyma öncelikli milli değerlerdendir. Bu bağlamda bu nitel çalışmanın amacı, Türk kelimesini veya Türklük duygusunu öğretmede ilk sorumluluğu olan sınıf ğretmeni adaylarının Türk olma değerine yönelik algılarını tespit etmektir. Araştırma, Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf ğretmenliği bölümünde okuyan 30 öğrenciyle birebir görüşme yapılarak durum çalışması şeklinde yrtlmştir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan bulgulara baktığımızda; sınıf ğretmeni adayları Türk kelimesini daha çok güç unsuru (n=9), ırk simgesi (n=6) ve asillik (n=5) olarak görmekte, Türkleri daha çok kurt, aslan ve denize benzetmekte, Trk Türk yapan değerlerin başında vatanseverlik (n=12) ve cesaret (n=10) değerlerinin geldiğine inanmakta, Türklerin dünyaya savaşçı ruhu (n=6) ve korku (n=5) bıraktıklarını düşünmekte, şu anda Türklerin dünyada çok az (n=20) değer gördüğünü düşünmekte ama Türk olmaktan da hepsi (n=30) gurur duymaktadır. Gurur duymalarının başında şanlı geçmişimiz, asillik ve karakterimiz gibi unsurların yer aldığı grlmştir.

Anahtar Kelimeler: Değer eğitimi, Türk olma, Türklük değeri, Türk algısı, sınıf ğretmeni aday

Investigation of the Perceptions of the Value of “Being Turkish”

Assist. Prof. Dr. Mevlüt GÜNDÜZ

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education
Süleyman Demirel University/Faculty of Education

Assist. Prof Dr. Murat KEÇE
Süleyman Demirel University/Faculty of Education

MA Students Dudu Duygu GÜNDÜZ
Süleyman Demirel University/Faculty of Education

Values education has become an important subject for the researches conducted in Turkey recently. Especially the values classifications show that national values are becoming more prominent. Patriotism and Turkishness are the national values that primarily come to prominence. With this aspect, respecting the words carrying the name of the nation, and feeling proud of those among the primary national values. In this context, the purpose of this qualitative research is, investigating the perceptions of pre-service classroom teachers, who carry the primary responsibility of teaching the work Turk and the sense of Turkishness, on the value of being Turkish. The present research was conducted with 30 students, who studied at Suleyman Demirel University, Faculty of Education, Department of Classroom Teaching, through face-to-face interviews as a case study. According to the findings, pre-service classroom teachers perceive the work “Turk” as an element of strength (n=9), a symbol of race (n=6) and nobility (n=5), they think Turks are more like wolves, lions or seas, believe that the primary values required for being a Turk are patriotism (n=12) and courage (n=10), think that Turks spread warrior spirit (n=6) and fear (n=5) in the world, think Turks are less valued in the world right now (n=20), but all feel proud to be a Turk (n=30). The reasons for them to feel pride in being Turkish are our glorious history, nobility and characteristics.

Key Words: Values education, being Turkish, value of Turkishness, perception of Turk, pre-service classroom teacher.

Tarihçilerin Kutbu “Halil İncılık Kitabı” Bağlamında; Halil İncılık’ın Türk Tarih Anlayışı ve Eğitime Bakışı, Teklif ve Uyarılar

Doç. Dr. Nejdett Gök
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Öğretmen Ayşe Sümeyye GÖK
MEB Kulu Anaokulu

Tarihçilerin Kutbu veya Şeyhü’l-Müverrihin (tarihçilerin şeyhi) gibi lakablarla ünlenen 101 yaşındaki tarihçimiz Halil İncılık, kuşkusuz sadece Osmanlı tarihi tarihçiliği alanında değil, genel olarak Türk tarihi, tarihçiliği, tarih eğitimi ve metodolojisi alanında yurt içi ve yurt dışında yeni bir çıkır açmış, kendine özgü ekol oluşturmuş bir tarihçimizdir. F. Braudel tarih okulunun Prof.Ömer Lütfi Barkan’la birlikte Türkiye’deki en önemli temsilcisi olan Halil İncılık; Türkiye’deki sosyal tarih çalışmalarının öncüsü olan Prof.Fuat Köprülü’nün de asistanıdır. Arşiv temelli bir tarihçi olarak, Türkiye’de modern

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

tarih çalışmaları ve eğitimine önemli katkılarda bulunmuştur. Ayrıca tarih ve soyoloji arasındaki ilişkiye dikkat çekmiş, ancak her iki bilim dalının ayrıldıkları noktaları açık bir biçimde belirtmiştir. Ona göre; Gerçeğe ancak belge ve bulgulara dayanan tutarlı yorum ve değerlendirmelerle ulaşılabilir. O nedenle arşiv vesikalarını esas kabul eden ve ona göre sonuçlara ulaşmaya çalışan; Ahmet Refik, Fuat Köprülü, Ömer Lütfi Barkan, İ.H.Uzunçarşılı gibi yerli, Paul Wittek, Menage, F. Kraelitz gibi yabancı bilim adamlarını takdir eder, model gösterir ancak hata ve eksikliklerine de dikkat çeker. Halil İncalcık'ın tarihçilik konusundaki ayrıntılı düşüncelerini bize aktaran kitaplardan birisi de “Tarihçilerin Kutbu-Halil İncalcık Kitabı”dır. Biz bu tebliğimizde sözkonusu hatırat kitabını esas alarak; Halil İncalcık'ın Tarih anlayışı, yazımı ve eğitimine bakışı, teklif ve uyarıları üzerinde duracağız.

Anahtar kelimeler: Halil İncalcık, tarih yazımı, F.Braudel, Fuat Köprülü, Tarihçilerin Kutbu

Halil İncalcık's approach to Turkish history and history education, his recommendations and warnings based on the book “Tarihçilerin Kutbu – Halil İncalcık”

Assoc. Prof. Dr. Nejdet Gök

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Teacher Ayşe Sümeyye GÖK

Ministry of National Education

Our 101 years old historian, Halil İncalcık, regarded as Tarihçilerin Kutbu (the Lead of Historians) or the Sheik of Historians is a pioneer both in national and international levels not only in the area of Ottoman History but also in the areas of general Turkish history, history education and methodology. Halil İncalcık, along with Prof.Ömer Lütfi Barkan, is the most important representer of F. Braudel history school. He is also assistant of Prof. Fuat Köprülü who led social history studies in Turkey. He has significantly contributed to modern history studies as an archive based historian. He has also indicated the relationship between history and sociology while clearly pointing out where the two differ. From his perspective, the truth is only reachable by objective evaluations and interpretations of the documents and findings. Therefore, he appreciates Turkish historians Ahmet Refik, Fuat Köprülü, Ömer Lütfi Barkan, İ.H.Uzunçarşılı besides international ones such as Paul Wittek, Menage and F. Kraelitz. He also points out these historians' mistakes and shortcomings. The book entitled “Tarihçilerin Kutbu-Halil İncalcık” enlightens us about Halil İncalcık's detailed view and thoughts on history. In this paper, we will focus on Halil İncalcık's perspective on history writing and education as well as his recommendations and warnings based on this memoir book.

Key Words: Halil İncalcık, Turkish historiography, F.Braudel, Fuat Köprülü, Tarihçilerin Kutbu (the Lead of Historians)

Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Ders Kitaplarının Okunabilirlik Seviyeleri Üzerine Bir İnceleme

Yrd. Doç. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Zafer TANGÜLÜ
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Eğitim ortamında kullanılan materyallerin en önemlisi ders kitaplarıdır. Ders kitaplarının öğrenci tarafından okunup anlaşılmasını etkileyen en önemli faktörlerden birisi de kitabın okunabilirliğidir. Okunabilirlik seviyesi öğrencinin gelişim seviyesine uygun ders kitaplarının kullanımı öğrencinin akademik başarısını da doğrudan etkileyecektir. Bu çalışma 8. ve 11. sınıflar Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi için hazırlanmış bulunan ders kitaplarının okunabilirlik seviyelerinin öğrencilerin genel gelişim seviyelerine uygun olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Okunabilirlik seviyesinin ortaya çıkarılması için çeşitli okunabilirlik formüllerinden yararlanılmıştır. Farklı okunabilirlik formülleri kitapların farklı bölümlerine bakmayı gerektirmektedir. Bu yüzden okunabilirlik formüllerinin uygulanması için kitaptan belirli bir bölüm seçilmemiş, her formülün öngördüğü bölümlerden ve öngörülen sayılarda kelime ile formüllerin uygulanması yoluna gidilmiştir. Elde edilen sonuçların yaş grubuna uygunluğuna bakılmıştır. Ayrıca 8. ve 11. sınıf ders kitapları arasında okunabilirlik ve yaş grubuna uygunluk bakımından karşılaştırmalar yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre ders kitaplarının hazırlanmasında okunabilirlik seviyesinin dikkate alınmasına yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Türkiye cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Ders kitabı, Okunabilirlik

An Examination about Readability Levels of Textbooks of the History of Turkish Revolution and Kemalism Course

Assist. Prof. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Assist. Prof. Dr Zafer TANGÜLÜ
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

One of the most important materials used in educational settings is textbooks. One factor that affects how students read and understand textbooks is the factor of readability. Use of textbooks whose readability levels are in alignment with developmental levels of students will affect student success directly. This study investigates whether or not readability levels of textbooks prepared for 8th and 11th grade History of Turkish Revolution and Kemalism Courses are compatible with general development levels of the students. The study employs content analysis model which is one of the qualitative research models. In order to reveal readability levels various readability formulas has been applied. Different readability formulas require use different parts of textbooks. Thus, instead of choosing a specific part from each text book and using it with various formulas, it has been preferred that different parts of the textbooks and different sizes of texts have been selected as prescribed by the each formula. The results has been examined in order to see if the boos are relevant to the age groups. Additionally the 8th and 11th grade textbooks have been compared in terms of readability and relevancy to the targeted age groups. In the light of the findings of the study some suggestions about paying attention to readability levels of the textbooks in process of preparation has been made.

Keywords: History of Turkish Revolution and Kemalism, Textbook, Readability

TC. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretiminde Benzetim Yönteminin Uygulanmasının Öğrenci Başarısına Etkisi

Yrd. Doç. Dr. Servet HALİ

Mustafa Kemal Üniversitesi

Benzetim, gerçek olanın yerine yapay olanın kullanıldığı öğretim yöntemlerinden biridir. Bu yöntem sınıf ortamında bir olayı gerçekmiş gibi ele alarak olay üzerinde kazanımlara yönelik çalışma yapma imkânı verir. Çalışmanın amacı yakın tarihimize ait bu büyük mücadeleyi bu yöntemle görselleştirerek öğretimini kolaylaştırmaktır. Ders kitabında okuyarak yaptığımız öğrenmenin görselleştirilmesiyle tarih konularının daha eğlenceli ve etkili öğrenilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada Orta Okul 8. Sınıf öğrencileriyle TC İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi Kurtuluş Savaşında Cepheler konusu benzetim yöntemi uygulanarak öğretilmeye çalışılmıştır. Çalışma Ankara Çubuk Ortaokulu 8/C sınıfındaki 30 öğrencinin iki eşit gruba ayrılmasıyla gerçekleştirilmiştir. Öncelikle öğrencilerin konu hakkındaki hazır bulunuşluklarını ölçmek için ön test uygulanmıştır. Daha sonra öğrenciler çalışma ve kontrol grubu olarak iki eşit gruba ayrılmıştır. Kontrol grubu ile klasik yöntemde öğretim gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu ile ise Kurtuluş Savaşında Batı, Güney ve Doğu Cephelerinde verilen mücadele harita üzerinde model olarak gösterilmeye çalışılmıştır. Daha sonra iki gruba konuyla ilgili son test uygulanmış ve sonuçlar değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İnkılap Tarihi, benzetim yöntemi, Kurtuluş Savaşı, Cepheler

The Effect of Practising Simulation Teaching Method in Teaching Revolution History and Kemalism Lesson on Student Success

Assist. Prof. Dr. Servet HALİ

Mustafa Kemal University

Simulated teaching technique is one of the teaching methods that use the artificially created situation instead of the real one. This technique enable the teacher of creating a real like environment in the classroom and performing functions of the lesson accordingly the stimulated event. This study aims to promote teaching of our great battle (campaign) of our recent history by visualsing with this teaching method. In the textbook it is proposed to make teaching easier by visualsing. In this study 8th grade students are taught the subject of Fronts During The Independence War by performing simulation technique. The study was carried out at Çubuk Secondary School in Ankara. Thirty students in Class 8/ C were separated into two equal groups. First of all a pretest was applied to the students to assess their readiness. Then students are separated into control and working groups. With the control group classical teaching methods are carried out. On the other hand with the working group the campaign on the West, South and East Fronts are shown and stimulated on the maps and models. After that a posttest was applied to the groups and the results were evaluated.

Key words: Revolution history, simulation teaching method, Independence War, the Fronts.

10. Sınıf Tarih Ders Kitaplarında Tarihsel Coğrafya Öğretimi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Arş. Gör. Ramazan GÜLELİ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Tarihsel coğrafya, modern coğrafyanın ilke ve yöntemleri ile tarihsel değeri olan belge ve bilgilerin bir arada kullanılıp bir mekânın araştırılması şeklinde tanımlanmıştır. Mekân, hem coğrafya hem de tarih konularının öğretiminde önemli bir boyuttur. Tarihi olay ve olguların gerçekleştiği tarihsel mekân, öğrencilerin konuyu anlamalarında önemli bir yer teşkil etmektedir. Kullanılan tarihsel mekân adının açıklanıp açıklanmadığı ve haritada gösterilip gösterilmediği ise konunun tam olarak öğrenilmesinde dikkat edilmesi gereken iki temel boyuttur. Tarih ders kitapları, barındırdığı çok sayıdaki tarihsel yer adı ve haritalar ile önemli bir araştırma alanı olarak durmaktadır. Bu çalışmada, 10. sınıf tarih ders kitaplarında tarihsel coğrafya öğretiminin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde Milli Eğitim Bakanlığı ve özel bir yayınevi tarafından basılmış olan 10. sınıf tarih ders kitapları analiz edilmiştir. Çalışmanın yöntemi olarak içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada, , tarihsel yer adlarının; sayısı ve kullanım sıklığı, türü (kıta, ülke adı, bölge, dağ, ova vb.), geçtiği coğrafya (Türkiye, Avrupa, Asya vb.) ve ünitelere göre dağılımına bakılmıştır. Çalışmanın sonuçları ve önerileri sempozyumda sunulacaktır.

Anahtar kelimeler: Tarihsel coğrafya, tarih ders kitapları, içerik analizi yöntemi.

Historical Geography Teaching in 10th Grade History Textbooks

Research Assistant Ramazan GULELI

Canakkale Onsekiz Mart University

Historical geography is defined as researching a place using documents and information altogether having historical value through the principles and methods of modern geography. Place is an important dimension in teaching both geography and history subjects. Historical places where historical events and facts took place have an important role for students to comprehend the subject. Whether the name of the historical place used is expressed and whether the place is shown on the map are two primary dimensions to consider in learning the subject completely. History textbooks remain as an important research area with a large number of names of historical places and maps which the textbooks contain. The present study aims to analyze historical geography teaching in 10th grade history textbooks. Within the framework of this purpose, 10th grade history textbooks published by Ministry of National Education and a private publisher were analyzed. Content analysis method was used as the method of study. In the study, the names of historical places were examined with their distributions by number and frequency of usage, type (continent, country name, region, mountain, plain etc.), geography in which they are located (Turkey, Europe, Asia etc.) and chapter. The results and recommendations of the study will be presented at the symposium.

Keywords: Historical geography, history textbook, content analysis method.

Sosyal Bilgiler ve Tarih Dersleri İçin Alternatif Bir Kaynak: eba.gov.tr

Arş. Gör. Galip ÖNER

Erciyes Üniversitesi

Gelişen teknolojinin bir yansıması olarak 2011-2012 eğitim-öğretim yılında ülkemizde eğitim alanında bir reform sayılabilecek bir uygulama Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından hayata geçirildi: Fatih Projesi (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi). Başta 17 ilde 54 okulda pilot uygulama

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

olarak gerçekleştirilen proje 2016 itibariyle yüzbinlerce okulda uygulanmaktadır. Proje kapsamında okullara gönderilen etkileşimli tahta ve öğrencilere dağıtılan tablet bilgisayarlar için projenin ana bileşenlerinden biri olan eğitsel e-içeriğin sağlanması ve yönetilmesi amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEGİTEK) tarafından her sınıf seviyesine uygun, doğru ve güvenilir e-içerikleri sunmak için 2012 yılında Eğitim Bilişim Ağı (EBA) hizmete geçirilmiştir. MEB, bu hizmetin amacını; “okulda, evde, kısacası ihtiyaç duyulan her yerde bilgi teknolojileri araçlarını kullanarak etkili materyal kullanımını destekleyip teknolojinin eğitime entegrasyonunu sağlamak” olarak açıklamaktadır. EBA, Fatih Projesi’nin kapsamının genişletilmesiyle ve e-içeriklerinin artırılmasıyla ilkökul, ortaokul ve ortaöğretim kademelerinde yer alan birçok ders için alternatif bir kaynak olarak yer edinmektedir. Araştırmanın amacı, sosyal bilgiler ve tarih öğretmenlerinin kendi derslerinden hareketle EBA hakkındaki görüşlerini almak ve sosyal bilgiler ile tarih dersleri kapsamında EBA’da yer alan ders içeriklerinin bir analizini yapmaktır. Araştırmada *nitel araştırma deseni* kullanılmıştır. Araştırmanın bir boyutunda veriler görüşme yöntemi ile toplanmış ve bu kapsamda 5’i sosyal bilgiler, 5’i tarih olmak üzere 10 öğretmen ile mülakat yapılmıştır. Araştırmanın diğer bir boyutunda ise doküman inceleme yöntemiyle EBA’da yer alan ders içerikleri incelenmiştir. Farklı nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı çalışmadan elde edilen veriler yine farklı nitel veri analiz yaklaşımlarıyla çözümlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Tarih, EBA (Eğitim Bilişim Ağı), Öğretmen, eba.gov.tr

An Alternative Source for Social Studies and History Lessons: eba.gov.tr

Research Assit. Galip ÖNER

Erciyes University

As a reflection of developing technology, in 2011-2012 education year, Ministry of National Education put into practice an implementation that can be regarded as a reform: Fatih Project (Act of Searching for Opportunities and Developing Technology). At the beginning, the project which was put into practice as a pilot scheme in 17 provinces and 54 schools has been implemented in thousands of schools as of 2016. For interactive boards and tablet computers sent to schools in the scope of the project, in order to provide and conduct educative e-content which is a component of the project, and to offer accurate and reliable e-content in accordance with every class level, Education Information Network (EBA) was put into service in 2012 by Ministry of National Education Directorate General for Innovation and Education. Ministry of National Education explains the aim of this service as follows: “by using information technologies at school, home, etc, briefly everywhere if needed, to support effective material use and actualize the integration of technology to the education”. Education Information Network will be an alternative source for many lessons studied in primary, secondary and high schools by increasing e-contents and the scope of Fatih Project. The aim of the study is to analyze contents of lessons included in Education Information Network in the scope of social studies and history lessons and to receive opinions of social studies and history teachers about EBA. In the study, *qualitative research method* was used. In one aspect of the study, data was collected with interview method and in this context, 10 teachers, 5 of whom are social studies teachers and the other 5 of whom are history teachers, were interviewed. In another aspect of the study, lesson contents were analyzed with the help of document review method. The data acquired from the study in which different

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

qualitative research methods were used was analyzed again with different qualitative data analysis approaches.

Keywords: Social Studies, History, EBA (Education Information Network), Teacher, eba.gov.tr

Tarih Öğretimi ve Demokrasi: Türkiye’de Çoğulcu Tarih Öğretimini Düşünmek

Doç. Dr. İbrahim Hakkı ÖZTÜRK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Bu çalışma, Türkiye’de çoğulcu tarih yaklaşımının uygulanmasıyla ilgili sorunları teorik düzlemde tartışmayı amaçlamaktadır. Çoğulculuk, modern demokrasilerin vazgeçilmez ilkesidir. Kısaca farklı sosyal, etnik, ideolojik, dinsel ve benzeri grupların eşit ve özgür şartlarda toplumda yaşamalarını ve kamusal hayata katılmalarını ifade eder. Tarih öğretiminde çoğulculuk ise kısaca toplumdaki farklı tarih okumalarının, tarihsel bakış açılarının, farklı grupların tarihsel hafızaları açısından önemli olayların tarih öğretimine yansıtılmasıdır. Bunun karşısı, tarih öğretiminde siyasi iktidara hâkim olan ideolojik görüş etrafında düzenlenmesidir. Cumhuriyet döneminin başından günümüze kadar çoğulcu tarih öğretimi yaklaşımının Türkiye’de etkili olduğu söylenemez. 1930’lu yıllarda oluşan Resmi Tarih çerçevesinde şekillenen tarih öğretimi yaklaşımı bazı değişiklikler yaşasa da ana hatlarıyla bugüne kadar devam etmiştir. Bu bildiride farklı tarihsel bakış açılarına yer vermeyen, resmi tarih merkezli yaklaşımın tarih öğretimi açısından oluşturduğu sorunlar ve çoğulcu yaklaşımın gerektirdiği şartlar bu konudaki teorik yaklaşımların ışığında incelenecektir.

Anahtar kelimeler: Tarih öğretimi, demokrasi, çoğulcu tarih öğretimi, resmi tarih

History Education and Democracy: Thinking Pluralist History Education in Turkey

Associate Professor İbrahim Hakkı OZTURK

Canakkale Onsekiz Mart University

The present study aims to discuss the problems regarding applying the pluralist history approach in Turkey on a theoretical ground. Pluralism is an essential principle of modern democracies. In brief, it expresses the different social, ethnic, ideological, religious and similar groups living under equal and free conditions in the society and participating in the public life. As for the pluralism in history teaching, it is a representation of different history readings in the society, historical perspectives, important events with regard to historical memories of different groups in the history teaching. The opposite of this is its position around the ideological opinion dominating political power. It is seen that the pluralist history teaching approach has not been effective in Turkey from the beginning of Republic until today. History teaching approach taking its form within the framework of Official History coming into being in 1930s continued until today with its main lines although it went through some changes. This paper will analyze the problems caused by the official history oriented approach which does not include different historical perspectives, and the conditions the pluralist approach require in the light of theoretical approaches in this subject.

Keywords: History teaching, democracy, pluralist history teaching, official history.

Tarih Öğretiminde Bilgi ve İletişim Teknolojileri: Türkiye’deki Bilimsel Araştırmaların Gelişimi ve Yeni Eğilimler

Doç. Dr. İbrahim Hakkı ÖZTÜRK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Arş. Gör. Ramazan GÜLELİ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki (BİT) gelişim, tüm alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da önemli sonuçlar doğurdu. Diğer alan öğretimi disiplinlerinde olduğu gibi, tarih öğretiminde de gerek uygulama, gerekse araştırma düzeyinde eğitim teknolojileri en önemli konulardan birisi haline geldi. Bu çalışmanın amacı tarih öğretimi alanında bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı konusunda Türkiye’de yapılan bilimsel çalışmaların genel gelişimini ortaya koymak ve son yıllarda ortaya çıkan araştırma yaklaşımlarını analiz etmektir. Çalışmada alanyazını incelemesi yöntemi kullanılmıştır. İlgili alanda Türkiye’de yapılmış olan çalışmalar nitel ve nicel olarak incelenmiştir. Nicel olarak, tarih öğretimi alanında yapılan çalışmalar içinde BİT’le ilişkili olanların yeri ve çalışmaların toplam sayısı ortaya konulmuştur. Nitel olarak da, çalışmalarda kullanılan yöntemsel yaklaşımlar, ele alınan konular ve kullanılan eğitim teorileri incelenmiştir. Sonuçlar Türkiye’de tarih öğretimi alanında BİT ile ilgili araştırmaların yeterli düzeyde gelişmediğini gösteriyor. Eğitim teknolojileriyle alan öğretimi kaynaştırma konusunda genel olarak gözlemlenen sorunların tarih öğretimi alanında da ortaya çıktığı görülmektedir. Eğitimde teknoloji kullanımı çoğu kez eğitim teknolojisi uzmanlarının alanı olarak görülüp, alan öğretimi uzmanlarının bu konulardan biraz uzak kaldığı dünya genelinde gözlemlenen bir sorundur. Türkiye’de tarih öğretimi alanında bu sorunun son derece açık bir biçimde görüldüğü söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Tarih öğretimi, bilgi ve iletişim teknolojileri, yeni eğilimler.

Information and Communication Technologies in History Teaching: Development of Scientific Researches and New Tendencies in Turkey

Associate Professor İbrahim Hakki OZTURK

Canakkale Onsekiz Mart University

Research Assistant Ramazan GULELI

Canakkale Onsekiz Mart University

The development in the information and communication technology (ICT) showed important results in the educational field as is the same for all the fields. Just as other field teaching disciplines, the education technology became one of the most important subjects in history teaching both at the level of practice and research. The present study aims to reveal the overall development of scientific studies in Turkey in the matter of information and communication technology usage and to analyze the recent research approaches in the history teaching field. Literature analysis method was used in the study. The studies conducted in Turkey in the related field were analyzed qualitatively and quantitatively. Quantitatively, among the studies conducted in the history teaching field, the places of those related with ICT and the total number of the studies were revealed. Qualitatively, the procedural approaches used in the studies, the matters at hand and the educational theories used were analyzed. The results show that researches regarding ICT in the history teaching field have not developed sufficiently in Turkey. The problems observed in general in the matter of harmonizing the education technology with the field teaching are seen to emerge in the history teaching as well. Technology usage in education is

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

frequently seen as the field of education technology experts, and the fact that field teaching experts became distanced from these subjects is a problem observed all around the world. It can be said that this problem is clearly seen in the history teaching field in Turkey.

Keywords: History teaching, information and communication technologies, new trends.

2016 Ortaöğretim Tarih Dersi Taslak Programında Yer alan Bazı Kavramlarla İlgili Tarih Öğretmenlerinin Görüşleri: 11 Sınıf Taslak Programı Örneği

Nurten KOLCU

Şehit Öğretmen Sezgin Keçeci Çok Programlı Anadolu Lisesi

Yardımcı Doç Dr. Muhammet AVAROĞULLARI

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Alper DEMİR

Sını rteke Ortaokulu

Günümüzün hızla değişen çağına ayak uydurup, olumlu bir değişim ve gelişim içinde yolumuzu çizebilmenin en önemli yollarından biri de tarih bilgisi ve bu bilgiyi etkili bir şekilde kullanmaktan geçmektedir. İçinde bulunulan çağı anlayıp değerlendirebilmek, etrafımızda meydana gelen olayların ardındaki sosyal- kültürel, ekonomik ve siyasi gelişmelere akılcı bir bakış açısıyla bakıp, çözüm sunabilmenin yolu sahip olunan tarih bilgisidir. Tarih, olayların tarihlerinin, kişilerinin veya anlaşma maddelerinin yorum yapmaksızın ezberlenmesi, sınavda ezberlenen bilginin kullanılıp sonrasında unutulması için var olan bir ders olmamalıdır. Tarih eğitiminin etkili bir şekilde kendisine yüklenen görevi gerçekleştirebilmesi için tarih müfredatının (program) teknolojik gelişmeler doğrultusunda geliştirilmesi gereklidir. Tarih öğretim programları cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze dek birçok değişikliğe uğramıştır. Bunlardan sonuncusu ise 2016 yılında hazırlanan ve öğretmenlerin görüşüne de sunulmuş olan 9, 10, 11 ve 12. sınıfları kapsayan Ortaöğretim Tarih Dersi Taslak Programıdır. Bu araştırmanın amacı 2016 yılında hazırlanmış olan Ortaöğretim Tarih Dersi Taslak Programı'nda yer alan 11. Sınıf Öğretim Programı'nın bazı kazanım ve alt kazanımlarına öğretmenlerin ne kadar hazır olduğunu ve düşüncelerini öğretmen görüşleri ile belirlemektir. Çalışma nitel bir araştırmadır. Veri toplama aracı yarı yapılandırılmış bireysel görüşmedir. Çalışma grubunu Muğla İli ortaöğretim okullarında görev yapan tarih öğretmenleri oluşturmaktadır. Katılımcılar elverişli örnekleme ile seçilmişlerdir. Görüşüne başvurulmuş tarih öğretmenlerinin tarih taslak programını genel olarak incelememiştir. Öğretmenlerin, araştırma konusu olan 11. sınıf programını bu haliyle olumsuz buldukları, araştırmaya konu olan kazanımlar ve alt kazanımlarda sunulan yeni kavramlar konusunda yeterli eğitim ve bilgilerinin olmadığı ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarih programı, tarih öğretimi, kazanımlar, tarih öğretmeni görüşleri

The Ideas of History Teachers about 2016 Secondary Education History Courses Curriculum Draft: The Case of 11th Grade Curriculum

Nurten KOLCU

Şehit Öğretmen Sezgin Keçeci Multi Programmed Anatolian HighSchool

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Assist. Proff. Dr.. Muhammet AVAROĞULLARI

Sıtkı Koçman Üniversitesi College of Education / Department of Elementary Education

Alper DEMİR

Sınırtteke Middle School

The way of positive change and progress for keep pace with modern world comes from understanding historical information correctly. The knowledge of history give us to understand world and situations that happen around ourselves. The study of history could not be explained as a memorising of information about treaties, times etc. For create good history class for students to understand these curriculum must be change based upon new technologies. History class curriculum changed over time starting from Republican Era to today. The last one is called Secondary Education History Courses Curriculum Draft that opened for the views of the teachers regarding changes about 9th, 10th, 11th, and 12th grades in 2016. The main purpose of this research is to reveal to what level the teachers are ready to teach some educational attainments prescribed for the 11th grade in the Secondary Education History Courses Curriculum Draft by receiving opinions of the teachers. The research is a qualitative research. The data collected through semi structured individual interviews. The participants of the study are history teachers in the secondary schools of the province of Muğla. The participants are selected for their convenience to reach. The study revealed that most of the participants has not reviewed the draft curriculum. They perceive the draft curriculum negatively as its current structure. Lastly, they do not have satisfactory training and knowledge about the new concepts presented in the draft curriculum.

Key Words: History curriculum, history learning, acquirements, history teacher views

Bir Tarih Dersi Uygulaması: Misafirimiz Var

Nurten KOLCU

Şehit Öğretmen Sezgin Keçeci Çok Programlı Anadolu Lisesi

Tarihsel çevre ve sözlü, tarih okul dışı tarih öğretiminin, tarih öğretiminde kullanılabilecek iki unsurunu oluşturmaktadır. Sözlü tarih insanlar etrafında kurulmuş bir tarih türüdür. Bu tarih uygulamasının kahramanları liderlerden ziyade çoğunluğu oluşturan, pek tanınmayan kişilerdir. Sözlü tarih uygulaması özellikle 2005 yılından itibaren yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda hazırlanan Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ile okullarda kendini göstermeye başlamıştır. Ortaöğretim Tarih derslerinde de uygulanan bir yöntem olmuştur. Bu etkinlik 2015-2016 eğitim öğretim yılında lise 12. Sınıf Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi dersi kapsamında “Soğuk Savaş Dönemi” ünitesinde bulunan “Soğuk Savaş Döneminde Türk dış politikasının esaslarını açıklar” kazanımına çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Öncelikli olarak Kore Savaşı ders kitabından ve power point sunusu yoluyla öğrencilere anlatılmış ve bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır. Kore Savaşı ile ilgili olarak internetten edinilen İbrahim Artuç’un anılarını anlattığı kitabı ile ilgili röportajı öğrencilere dağıtılmış ve soru hazırlamaları istenmiştir. Ayrıca Bahri Ata’nın Kore Savaşı’nda Mehmetçik adlı belgeseli öğrencilere izlettirilmiştir. İlçemizde bulunan ve savaşa birebir katılmış olan Kore Gazisi sınıfa davet edilmiş ve anılarını anlatması, öğrencilerin sorularına yanıt vermesi istenmiştir. Sonuçta etkinlik öğrencilerin oldukça ilgisini çekmiş, daha sonra duygularını yazmaları istendiğinde tamamen olumlu görüş bildirmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Sözlü tarih, Kore Gazisi, Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi Dersi,

A History Class Practice: We have a Guest

Nurten KOLCU

Şehit Öğretmen Sezgin Keçeci Çok Programlı Anadolu Lisesi

Historical environment and oral history are two elements that can be used for history education. Oral history is a kind of history that structured around people. The heroes of this type of history are not leaders. They are usually unknown persons in society. Oral history has been emerged in schools since 2005 with renewed social studies education curriculum that depends on constructivist approach. Later that approach has become a base for secondary schools history courses as well. This activity conducted in 2015-2016 school year with regard to objective of “he/she will explain basic principles of Turkish Foreign Policy during the cold war” which takes place in unit of “The cold War Era” in Modern Turkish and World History course Firstly the topic of Korean War was explained to the students via textbook and power point presentation. After that, an interview conducted with İbratim Artuç about a book in which he tells his memories about the Korean War has been downloaded from the internet and distributed to the students and students were asked to prepare additional questions that may be posed to him. In addition to that, a documentary of Bahri Ata named Mehmetçik (Turkish Soldier) in Korean War has been projected to the students. Lastly, a veteran soldier from Korean War who lives in our district has been invited to the class to answer questions students may ask and to share his own memories about the war. In conclusion the students have found the process of reaching quite attractive. All of them expressed positive feelings and ideas when they were asked to write their opinions down

Key Words: Oral History, Veteran Soldier, Korean War, Modern Turk and World History

Ders Dışı Egzersiz Kapsamında Kültür Aktarımı Eğitimi

Dr. Ümmügülsüm Candegir

MEB Çankaya Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Eğitim ailede başlar. Birey okul çağına ulaşmadan ailede birçok şeyi öğrenmiş olarak öğretmenlerin karşısına çıkar. Okuldaki eğitim ve öğretim faaliyetleri bir program dâhilinde gerçekleştirilir. Okulun amacı bireyi topluma kazandırmaktır. Gelenek, görenek, örf ve adetler toplumları diğer toplumlardan ayıran özellikleridir ve toplumun sürdürülebilirliği için aktarılması ve korunması gereken bir konudur. Oysa okulda doğrudan kültür adıyla bir ders bulunmamakta Türkçe, tarih gibi derslerin içerisinde dolaylı olarak öğretilmeye çalışılmaktadır. Bu çalışmada ders dışı egzersiz kapsamında kültürel aktarımın gerçekleştirildiği bir proje anlatılacaktır. Projenin amacı UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras (SOKÜM) listesine aday olabilecek düğün geleneklerini ortaya koymaktır. Özellikle UNESCO Türkiye SOKÜM listesine 2011’de giren “Geleneksel Tören Keşkeği”nin altında yer alabilecek olan düğün geleneklerinden bir bölüm olan “Kına Gecesi” üzerinde durulmuştur. Bu konuyla ilgili çalışma yapılmasının amacı lise çağındaki gençlerin büyükleri ile görüşmeler yaparak kültür aktarımı yapılmasının sağlanmasıdır. Çalışmada Ankara’da yaşayan 35 yaş üstü 120 kişi ile görüşme yapılmıştır. Görüşme öncesi yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formları öğrenciler tarafından katılımcılara uygulanmıştır. Çalışmada özellikle Ankara bölgesi ele alınmış ve öğrenciler tarafından bir “Kına Gecesi” ritüeli hazırlanarak 2016 Haziran ayı başında diğer arkadaşlarına canlandırma yöntemi ile sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kültür aktarımı, kına gecesi, ders dışı egzersiz, akran eğitimi.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education
Extracurricular Exercise Scope Cultural Transmission Training

Dr. Ümmügülsüm Candeğer
Ministry of National Education

Education starts in the family. Person in the family before they reach school age having learned many things. It performed in school education and training activities, including a program. Traditions and customs are different from other societies and community features and protection is an issue to be transferred to the sustainability of society. But there is not a lesson directly named culture in the school, is trying to indirectly taught in courses like Turkish, history. This study describes a project that will be carried out within the scope of cultural transmission in extracurricular exercise. The project aims to UNESCO Intangible Cultural Heritage is put forward candidates for the list of wedding traditions. Especially, entered the UNESCO Turkey Intangible Cultural Heritage list in 2011, "Traditional Ceremony Keşkek," a part of the wedding tradition that can be located under the "Night of Henna" was emphasized. The aim of the work on the subject is to provide for the cultural transmission by interviewing old people to young people in high school. Before the interview the semi-structured interview form were prepared. Interview forms were applied to the participants by the students. In the study especially Ankara region were come up, and by students "Henna Night" ritual preparation was presented to revive method other students in early June in 2016.

Key Words: Cultural transmission, henna night, extracurricular training, peer education.

8. ve 11. Sınıflar İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programları ve Ders Kitaplarında Batı Cephesi Muharebe Mekânlarının Öğretimi

Fatma TÜRKAN

Sincan Anadolu İmam Hatip Lisesi

Soyut bir ders olan tarihin öğretim sürecinde pek çok problemle karşılaşmaktadır. Bu problemlerden bir tanesi de soyut olan tarih derslerini somutlaştırabilmektir. Tekrarlanması mümkün olmayan ve yaşanan dönemin çok uzağında gerçekleşmiş olan tarihi olayları anlamak, yorumlamak; orta öğretim ve lise öğrencileri için hiç kolay değildir. Bu nedenle öğrenciler için tarih öğretim sürecini olabildiğince somutlaştırmak gerekmektedir. Geçmişin tanıklığını yapan mekânlar, öğretim sürecini somutlaştırmanın en önemli araçlarıdır. Tarihi mekânlar sayesinde öğrenciler yaşanmış olayları yeniden canlandırabilir; geçmiş, bugün ve gelecek arasındaki bağlantıları daha doğru kurabilir. Bu amaçla; tarih derslerinin öğretim süreci planlanırken mekân bilgisi, mekân öğretimi, öğrencilerdeki mekân algılama becerilerinin geliştirilmesi dikkate alınmalıdır. Öğretim sürecinin önemli bir parçası olan öğretim programları ve ders kitapları da buna dikkat edilerek hazırlanmalıdır. Bu çalışmada İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programlarında ve mevcut ders kitaplarında Batı Cephesi muharebe mekânlarının öğretimi incelenmiştir. Yapılan incelemede; programlarda mekân öğretimi vurgusu var mıdır, ders kitaplarında muharebe mekânlarından hangilerine yer verilmiştir, muharebe mekânlarının öğretimi nasıl yapılmıştır, bunun için hangi materyaller, nasıl kullanılmıştır, ölçme ve değerlendirme bölümlerinde bu kaygı taşınmış mıdır? sorularına cevaplar aranmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, mekân öğretimi, öğretim programları, ders kitabı

Teaching Of Battle Sites In Western Front In Revolution History and Kemalism Curriculum and Textbooks for 8 and 11. Classes

Fatma TÜRKAN
Sincan Anadolu İmam Hatip Lisesi

In the process of teaching of the history that is abstract science, many problems are faced. One of these problems is to embody the history lessons which is abstract. It is not easy for secondary and high school students to understand the history events in which the repetition is not possible and have occurred so far in current period. For this reason, the process of the teaching of the history must be embodied students as possible. Sites, which are the testimony of the past, is the most important tool of the embodiment of the teaching process. With historical sites, students can revive experienced events and more accurately establish the connection between past, present and future. For this purpose; while the process of the teaching of the history lessons are planned, site information, teaching site, developing the skills which students percept site should be considered. The teaching curriculum and textbooks that is the important part of the process of the history teaching should be prepared by paying attention this point. In this study, battle sites in the Western Front were examined for the teaching of Revolution History and Kemalism lesson and existing curriculum and textbooks. In the examination; answers are sought for some questions such as whether there is the emphasis on teaching of site in curriculum, which of battle sites is given in textbooks, how the teaching of the battle site is applied, which materials are used for it and how, whether teaching site is paid attention in the measurement and evaluation part.

Keywords: Teaching history, teaching site, curriculum, textbooks

Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Geçerken Türkiye'de Laik Fransız Okulları (1919-1925)

Arş. Gör. Dr. Engin Deniz TANIR
Ankara Üniversitesi

Fransa, 1840'lardan I. Dünya Savaşı'na uzanan süreçte Fransız Katolik misyonları kanalıyla Osmanlı coğrafyasında geniş bir okul ağı oluşturmıştır. III. Cumhuriyet Dönemi'nde (1870-1940) Fransa'da laik eğitim anlayışının ağırlık kazanmasıyla birlikte, XIX. yüzyılın son çeyreğinden itibaren Osmanlı topraklarında laik Fransız okulları da görülmeye başlanmıştır. Lozan Barış Antlaşması ile belirlenen yeni Türk Devleti'nin sınırları esas alındığında, 1914 yılında Türkiye'de 12'si laik, 151'i misyoner kurumu olmak üzere toplam 163 Fransız okulu bulunmaktadır. 1914 öncesinde belli bir gelişim içinde bulunan laik Fransız okulları, Mondros Mütarekesi sonrasında etkinliklerini büyük ölçüde kaybetmişlerdir. Türkiye'nin cumhuriyet rejimini kabul etmesi ve laik bir eğitim politikası benimsemesi de söz konusu okulların durumunda olumlu yönde bir değişikliğe yol açmamıştır. Bu çalışma, Mondros Mütarekesi'nden 1925 yılına uzanan dönemde Türkiye'deki laik Fransız okullarının etkinliklerini kaybetme nedenlerini sorgulamayı amaçlamaktadır. Araştırma verileri, büyük ölçüde Fransız Dışişleri Bakanlığı Arşivlerinden toplanan dokümanlara dayanmaktadır. Araştırmanın yöntemi, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan tarihsel araştırmadır. Çalışma kapsamında yer alan dokümanlar betimsel analiz yaklaşımına göre incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye'de Yabancı Okullar, Laik Fransız Okulları, Mütareke Dönemi, Erken Cumhuriyet Dönemi

The Secular French Schools in Turkey in the Process of the Transition from the Ottoman Empire to the Republic (1919-1925)

Res. Assist. Dr. Engin Deniz Tanır

Ankara University

France established an extended school network in the Ottoman territory through the French Catholic Missions within the period from the 1840's to the World War I. During the Third Republic Period (1870-1940) secular education gained great significance in France, and from the last quarter of the 19th century, the secular French schools began to appear in the Ottoman territory. Considering the new Turkish state borders defined in the Peace Treaty of Lausanne, there were 163 French schools including 12 secular and 151 missionary schools in Turkey in 1914. The secular French schools, which were making progress before 1914, lost their influence following the conclusion of the Armistice of Mudros. The establishment of the republican regime and embracement of a secular educational policy in Turkey did not affect the situation of these schools in a positive way either. This study was aimed at investigating why the secular French schools in Turkey lost their influence within the period from the Armistice of Mudros to 1925. The research data was based on the documents obtained from the archives of the French Ministry of Foreign Affairs. The method of the study is historical research, which is one of qualitative research methods. The documents included in the study were examined through the descriptive analysis approach.

Keywords: Foreign Schools in Turkey, Secular French Schools, the Armistice of Mudros, Early Republican Period.

Adana Muallim Mektepleri (1908-1974)

Şeref BAĞBOZAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Suat BAL

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Türkiye’de öğretmen yetiştirme, Osmanlı’dan Cumhuriyete kadar tartışılan önemli bir konudur. Osmanlı’da temel eğitimin yaygınlaşması öğretmen ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu ihtiyaç en çok İstanbul’da ortaya çıkmış, temel eğitimin ülkeye yayılmasıyla birlikte taşrada da ihtiyaç artmıştır. 1848’de erkek öğretmen yetiştirmek için Darulmuallimin, kız öğretmen yetiştirmek için ise 1870’de Darulmuallimat adında bir okul kurulmuştur. Konumuz olan Adana’daki öğretmen okullarının ilki 1900’lü yılların başında kurulmuş ve cumhuriyet dönemine kadar eğitim vermiştir. Günümüze kadar taşrada kurulan öğretmen okullarından sadece bir kaç tanesi incelemeye tabi tutulmuştur. Çalışmamızla bu eksikliğe de bir katkıda bulunmayı amaçlamaktayız. Adana’da erkek öğretmen okulu 1908’de, kız öğretmen okulu ise 1913’de açılmışlardır. Cumhuriyet dönemine kadar işgal ve ekonomik nedenler bu okulların gelişimini engellemiştir. Mevcut Erkek ve Kız Öğretmen okullarına ek olarak, cumhuriyet döneminde, Adana’nın ilçesiyken Osmaniye iline bağlanan Düziçi ilçesinde de bir erkek öğretmen okulu açılmıştır. Cumhuriyet dönemi eğitim tarihimiz açısından çok önemli olan bu okullar, 1974 yılına kadar öğretim hayatlarını sürdürmüşlerdir. Bu çalışmada amaç Adana’da öğretmen

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

okullarının binalarını, araç gereçlerini ve evraklarını incelemek ve okulların durumlarını ortaya koymaktır. Çalışmamızda 1908 yılları ile 1974 yılları arasında toplam üç okul incelenecektir. Konu ile ilgili yazılan eserler, süreli yayınlar ve arşiv belgeleri taranacak, okulların günümüzdeki hallerinden örnekler verilecektir. Araştırmamız tarama modeli şeklinde ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler; Öğretmen Yetiştirme, Muallim Mektebi, Adana Kız ve Erkek Muallim Mektepleri

The Teacher Colleges Of Adana (1908-1975)

Şeref Bağbozan
Kahramanmaraş Sütçü İmam University

Assoc. Prof. Dr. Mehmet Suat BAL
Kahramanmaraş Sütçü İmam University

Training teacher in Turkey is an important issue discussed about from Ottoman period to the republic period. The spread of basic training in Ottoman caused need for more teachers. This need heavily occurred in İstanbul and the spread of basic training to the all provinces occurred need for more teachers again. It was established a college called Darülmualimin to train male teachers in 1848 and was established a college called Darülmualimat to train female teachers in 1870. The First Teacher College in Adana, our main issue, was established in 1900s and exist until the Republic period. By now, only a few teacher colleges in the provinces were searched. We aim contributing to this lack with our study. The teacher college in Adana for male teachers was established in 1908 and The teacher college in Adana for female teachers was established in 1913. Occupations and economical problems hindered these colleges' progress until the Republic period. In addition to these female and male teacher colleges in Adana, a new one was established ,male teacher college, in Düziçi the town of Osmaniye which before the town of Adana. These colleges were very important for the education history of Turkey existed until the year of 1975. Our aim in this study to explain the buildings of teacher colleges, tools, searching documents and situations of the colleges. Three colleges will be searched in this study years of 1908 and 1975. We will search works, periodical publications and archive documents about this subject. Our study will be created as a searching model.

Key Words: Training Teacher, Teacher College, The Female And Male Teacher Colleges of Adana.

İsmail Hakkı Tonguç'a Mektuplarla Köy Enstitüsü Yılları (1935-1946)

Uzman Abdullah ELMAS
Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE)

Prof. Dr. Songül ALTINIŞIK
Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE)

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Mektuplaşmanın köy enstitülerinde ulaşım şartlarının ve imkânlarının kısıtlı olduğu bir dönemde eğitim, öğretim, yönetim ve denetimde gerekli bir yöntem olarak uygulandığı görülmektedir. Tonguç'un enstitü müdürlerine yazdığı bir mektupta "Resmi çerçeve dışında ele alınmaya değer meselelerin mektuplaşmalarla halli cihetine gidilmesi yolunda direktifler vermelisiniz" diyor. Demek ki mektuplaşmayı Tonguç'un kendisinin gerekli gördüğü anlaşıyor. Bu araştırma Tonguç'a İlköğretim genel müdürlüğü yaptığı 1935-1946 yılları arasında çeşitli zamanlarda otuz dokuz kişi tarafından yazılmış 514 mektuba dayalı nitel bir çalışmadır. Çalışmada verilerin elde edilmesinde doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analizi ve yorumlanmasında ise içerik analiz ve betimsel analiz tekniklerine yer verilmiştir. Bu çalışma ile enstitü müdürlerinden Tonguç'a çeşitli zamanlarda gönderilen mektuplar ışığında köy enstitülerinin kuruluş sürecinde çekilen zorluklar, yaşananlar ve köy enstitülerinin yapı ve işleyişinin temalar aracılığıyla çözümlemesi yapılacaktır. Mektuplar dönemin sosyo ekonomik koşulları içinde köy enstitülerinin kuruluşu, yapı ve işleyişini nesnel ve çarpıcı bir şekilde ele alması bakımından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Köy enstitüleri, köy enstitülerinde mektuplaşma, İsmail Hakkı Tonguç,

Village Institute Years with Letters to İsmail Hakkı Tonguç (1935-1946)

Expert Abdullah ELMAS

Public Administration Institute for Turkey and the Middle East

Prof. Dr. Songül ALTINIŞIK

Public Administration Institute for Turkey and the Middle East

It is seen that correspondence was a necessary method in education, administration and monitoring in a period when transportation conditions and means in village institutes were limited. In a letter written by Tonguç to institute directors, it was written that "You should give orders to sort out problems worth handling out of official framework by correspondence". Therefore it is clear that Tonguç himself found correspondence necessary. So this research is a qualitative study based on 514 letters written by 39 people to Tonguç at various times between 1935 and 1946 when he was general director of primary education. Document analysis method was used in the study for gathering data. Content analysis and descriptive analysis techniques were used in analysis and interpretation of data. In this study, analysis of difficulties in establishment process, experiences and the structure and functioning of village institutes will be made in light of letters written by institute directors to Tonguç at various times. Letters are important in handling establishment, structure and functioning of the village institutes objectively and strikingly in socio-economic conditions of the period.

Key Words: village institutes, correspondence in village institutes, İsmail Hakkı Tonguç.

Tarih Eğitiminde Etkin Öğrenmeye Dayalı Değer Öğretimi

Fatih ÇINAR

Süleyman Demirel Üniversitesi

Her toplumda önceki nesil bir sonraki neslin geleceğini kurmakla uğraş vermektedir. Günümüz gençliği de ülkemizin geleceğinin teminatıdır. Bu nedenle günümüz toplumunun gelecek neslin inşası için yapacağı en önemli uğraş alanı, kültürel mirasımız olan milli, dini, manevi ve sosyal değerlerimizi benimsemiş bireylerin yetiştirilmesini sağlamak olacaktır. Bu amacı gerçekleştirmek için toplumu

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposioum on History Education

oluşturan ve ayakta tutan tüm paydaşlara yükümlülükler düşmektedir. Hem kendisi bir değer olan hem de değerlerin kazandırılmasında aktif rol alan eğitim de gerek örgün eğitimde gerekse de yaygın eğitimde bu amacın gerçekleşmesine hizmet veren önemli kurumlardan biridir. Eğitimin önemli bir parçası olan tarih eğitiminin de milli dini ahlaki ve sosyal değerlerin aktarımında önemli katkıları olacağı muhakkaktır. Zira tarih eğitiminin sadece bilginin aktarıldığı bir süreç olmaktan öte duyuşsal becerilerin de öğretildiği, değer kazandırmayı hedefleyen bir süreç olması kaçınılmazdır. Burada önemli olan bu değerlerin hangi yöntem ve teknikler ile aktarılacağı hususudur. Değerlerin kazandırılmasında öğrenen merkezli ortamların oluşturulmasında etkin öğrenme başvurulabilecek modellerden biridir. Fakat uygulamada konu ile ilgili materyal eksikliği bulunmaktadır. Bu araştırmanın amacı da ortaokullarda tarih eğitiminde etkin öğrenme yöntem ve tekniklerine dayalı değer eğitimi uygulama örnekleri oluşturmak olarak belirlenmiştir. Buradan hareketle çalışmada öncelikle değer ve etkin öğrenme kuramsal olarak ortaya konulmuş ve belirlenmiş değerlere yönelik etkin ğrenme temelli rehber materyaller geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, etkin ğrenme, tarih eğitimi, ğrenen merkezli, merkezli, milli değerler, manevi değerler

Value instruction- based active learning- in history education

Fatih INAR

Süleyman Demirel University

In all societies,previous generations tries to establish the future of the next generation Today's youth is the guarantee of our country's future. Therefore, the most important endeavor of today's society for the construction of the next generation is to ensure raising individuals who have adopted our national moral,social,religious values of our national cultural heritage All shareholders that make up and sustain society have responsibilities to achieve this aim.Education ,which is both a value itself and a great factor to gain values, is one of the most important institutions serving this aim in formal and informal traning. History education ,an important part of education, will certainly contribute to the transfer of the national, religious ,moral and social values .History education is not only the process which knowledge is transferred ,instead it is is a process that teaches sensory abilities and aims to add value. The most important thing here is that these values are transmitted with which methods and techniques. Effective learning is one of the models that could be applied for the creation of a learning centered environment and gaining of values but there is a lack of material related to the subject in practice.The aim of this research was identified as forming value education application examples based on active learning methods and techniques in teaching history in secondary schools. So this study, firstly set forth value -based learning and active learning theoretically and developed guidance materials based effective learning for the specified values

Keywords: Values, education, active learning, history education, national values, religious values.

Tarih Dizilerine Bakış Açısı lğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik alışması

Yrd. Doç. Dr. Murat KEÇE

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education Süleyman Demirel Üniversitesi

Son zamanlarda tarihe ilgi duysun ya da duymasın toplumun hemen her kesiminin tarih dizilerine bir yönelim içinde olduğu görülmektedir. Film/dizi yapımcıları da bu ilgiyi canlı tutmak ve talebi karşılamak üzere çeşitli dönemleri ele alan tarih dizileri çekmektedirler. Bununla birlikte tarihi dizilerin hangi amaçla izlendiği, seyircinin gerçek ve kurgu ayırımına dikkat edip etmediği, tarihi dizileri bir kaynak olarak görüp görmediği önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu problem durumundan hareket edilerek bu çalışmada tarihi dizilere bakış açısının belirlenmesi amacıyla bir ölçek aracı tasarlamaya çalışılmıştır. Nicel araştırma yöntemleri esasına dayanan çalışma, bir ölçek geliştirme çalışmasıdır. Araştırma verileri, 2015-2016 öğretim yılında Süleyman Demirel Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde öğrenim görmekte olan 345 öğrenciden elde edilmiştir. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan uygun/kolay ulaşılabilir durum örnekleme tercih edilmiştir. Çalışma kapsamında öncelikle 25 önermeden meydana gelen madde havuzu oluşturulmuştur. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda 9 madde testten çıkarılmış ve özdeğeri 1'in üzerinde olan 4 faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Her bir boyuttaki madde kümesinin genel özellikleri incelenerek sırasıyla birinci faktöre tarih dizilerinin yararları, ikinci faktöre eyleme geçirme, üçüncü faktöre somutluk ve gerçeğe uygunluk, dördüncü faktöre kaynak olarak tarihsel diziler isimleri verilmiştir. 16 maddenin bütününe ilişkin Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı .863 olarak tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Tarih dizileri, ölçek geliştirme, nicel araştırma, üniversite öğrencileri

Developing a Scale of Evaluating Opinions for Historical TV Series: A Validity and Reliability Study

Asst. Assoc. Dr. Murat KEÇE

Süleyman Demirel University

Regardless of interest in history, almost every segment of society have recently tended to watch historical TV series. Movie/series producers shoot historical TV series about different era in order to keep this interest alive and meet watchers' demand. Additionally, there are these problems that it is not known for what purposes historical series are watched and whether viewers can differentiate between reality and fiction, and it cannot be made sure whether they attribute these productions as source or not. Based on this problem, this study develops a scale on identifying the opinions about historical TV series. This paper which is based on quantitative research methods is a scale development study. Research data was conducted through 345 students who were studying at different departments of Süleyman Demirel University in 2015-2016 academic year. Convenience sampling of purposive sampling was used in determining the study group. Firstly, an item pool consisting of 25 thesis was formed in the study. As a result of exploratory factor analysis, 9 items were removed from the test and a 4-factor structure with eigenvalues greater than 1 was obtained. By analyzing the general features of items set in each dimension, 4 factors was respectively named as the benefits of historical TV series, putting into action, concreteness and authenticity, historical TV series as source. Cronbach's alpha reliability coefficient was found as .863 regarding the whole of 16 items.

Keywords: Historical TV series, scale development, quantitative research, university students

Sosyal Bilgiler Dersi Tarih Konularının Öğretiminde Öğrencilerin Derste Kullanılan Minyatürleri Yorumlayabilme Becerilerinin Tanımlanması

Öğrt. Nazmiye Öğ

Milli Eğitim Bakanlığı

Çağdaş eğitim sisteminin benimsendiği, öğrenci merkezli eğitimin önem kazandığı son yıllarda, eğitimde öğrencilerin becerilerini geliştirmeye yönelik çeşitli uygulamalara yer verilmektedir. Günümüzde teknoloji sayesinde bilgiye erişim oldukça kolaylaşmışken, gerekli bilgilerin gerektiği zamanda, gerektiği şekilde kullanılması önemli hale gelmiştir. Artık eğitimin misyonu, öğrencilere bilgi yüklemekten öte, öğrencilerin bilgiyi kullanma becerileri geliştirmeye yöneliktir. Tüm alanların eğitiminde olduğu gibi tarih eğitiminde de bilgiyi etkili ve verimli kullanan öğrenciler yetiştirmek amaçlanmaktadır. Özellikle öğrencilere kanıt temelli tarih anlayışı kazandırılarak, kanıt temelli düşünme becerileri geliştirilmektedir. Bu amaçla tarih derlerinde geçmişten günümüze kalmış birçok kaynak kanıt olarak kullanılabilir. Tarihin en önemli kanıtlarından biri de resimlerdir. Tarihimize baktığımızda resim sanatına benzerliği ile bilinen minyatürlerin tarihimizde önemli yer tuttuğunu görmekteyiz. Bu minyatürler bizlere geçmişle ilgili birçok bilgi sunmakta ve geçmişi somutlaştırmaktadır. Fakat ülkemizde tarih eğitiminde minyatürlere yeterince yer verilmediği görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, tarih konularında minyatürlerden yararlanarak, öğrencilerin minyatürleri nasıl yorumladıklarını ve minyatürlerden nasıl çıkarımda bulunduklarını tespit ederek ve öğrencilerin düşünme becerilerinin gelişimine katkısını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaçla Sosyal Bilgiler dersinde Osmanlı devleti kültür ve medeniyeti konusunda 15 adet farklı minyatür öğrencilere gösterilmiş ve öğrencilerden bu minyatürlere yönelik çıkarımda bulunmaları istenmiştir. Öğrencilerin minyatürlere yönelik bu yorumları 3 farklı kategoride toplanmıştır.

Anahtar kelimeler: Tarih eğitimi, Minyatür, Kanıt temelli öğrenme,

Social Studies History Courses Used in Teaching Of Miniature in the Ability To Interpret Subject Identification

Öğrt. Nazmiye Öğ

Milli Eğitim Bakanlığı

The adoption of modern education system, student-centered education gained prominence in recent years that are given to various applications to improve the skills of students in education. Today, technology allows the access to information rather than that, at the time of need the necessary information, it has become important to use as needed. Now the mission of education, rather than uploading information to students is to develop students' ability to use information. In all areas of education as well as in history education aims to cultivate students who use information effectively and efficiently. Especially students imparting evidence-based understanding of history, evidence-based thinking skills are developed. is a relic of the past in the history says this purpose can be used as many sources of evidence. One of the most important evidence in the history of the pictures. When we look at historical pictures of our history with similarities to known miniature art we see an important place. These miniatures are offered a lot of information about the past and we embody the history. But in our country there has not been given enough miniature in history education. The purpose of this study, utilizing miniatures of historical subjects, students miniature aimed by identifying how they found me how they interpret and extraction of miniature and expose students to contribute to the development of thinking

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

skills. For this purpose, the Ottoman state in social studies lessons on culture and civilization have shown 15 different miniature students and students were not asked to infer for these miniatures. those comments for miniature students are divided into 3 different categories.

Bir Osmanlı Tarihçisi Abdi Efendi ve Tarihi Üzerine Bir Değerlendirme

Okt. Zeynep ÖZDEM KÖSE

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Okt. Osman KÖSE

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Abdi Efendi 18. yüzyılda, Sultan Üçüncü Ahmet, Birinci Mahmut, Üçüncü Osman ve Üçüncü Mustafa dönemlerinde yaşamış bir Osmanlı müverrihidir. Hayatı çeşitli devlet görevleri, aziller ve sürgünlerle geçmiş; Üçüncü Ahmet'in mühürdarı olmuş, Birinci Mahmut ve Üçüncü Mustafa döneminde reisülküttaplık görevini icra etmiştir. Bir müverrih olarak, Üçüncü Ahmet dönemine ait önemli bir eser bırakmıştır. Abdi Tarihi olarak bilinen bu eserde, 1730 Patrona Halil İsyanı'nı anlatmış, aynı zamanda lâle devri olarak bilinen bu dönemin sosyal, siyasi, ekonomik yapısına dair gözlemlerine yer vermiştir. Eserin önemi, yazarının o dönemi bizzat müşahade etmiş ve önemli devlet görevlerinde bulunmuş bir kişi olmasından kaynaklanmaktadır. Bu çalışmanın amacı; Abdi Efendi ve tarihini tanıtarak, Abdi Efendi ve tarihi vasıtasıyla, birinci elden bir kaynak ve 18. yüzyıl Osmanlı tarih yazıcılığı hakkında bir örnek sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Abdi Efendi, Osmanlı, lâle devri, tarih yazıcılığı.

An Evaluation On One Historian Abdi Efendi And His History

Lect. Zeynep ÖZDEM KÖSE

Muğla Sıtkı Koçman University

Lect. Osman KÖSE

Muğla Sıtkı Koçman University

Abdi Efendi is an Ottoman historian who had lived at the periods of Sultan Ahmet the third, Mahmut the first, Osman the third and Mustafa the third in 18th century. He had done various state affairs and also been dismissed and ostracised through his life. he had been the sealer of Sultan Ahmet the third and officiated as Reis ül-Küttab (chief of the scribes) at the periods of Sultan Mahmut the first and Mustafa the third. As a historian he had left an outstanding work belonging to Sultan Ahmet the third period. In this work, known as Abdi History, he had told 1730 Patrona Halil Rebellion and also he had include his observations about this period's, called as tulip period, social, political and economic structure. Significance of this work derives from its writer's witnessing to that period personally and being at outstanding state affairs at different times. The purpose of this study is to exemplify about source at first hand via Abdi Efendi and 18th century Ottoman historiography by introducing Abdi Efendi and his history.

Key Words: Abdi Efendi, Ottoman, tulip period, historiography

Sosyal Bilgiler Öğretmeni Adaylarının Türkiye'nin En Önemli Sorunu Üzerine Görüşleri Ve Çözüm Önerileri Hakkında Bir Değerlendirme

Okt. Osman KÖSE

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Okt. Zeynep ÖZDEM KÖSE

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Türkiye'nin en önemli sorununa ilişkin görüşlerinin ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Programı'nda, 2015-2016 eğitim-öğretim yılı, bahar dönemi içerisinde dördüncü sınıfta öğrenim görmekte olan 40 sosyal bilgiler öğretmen adayı öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırma verileri araştırmacı tarafından geliştirilmiş açık uçlu soru formu yardımı ile toplanmıştır. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının ülkenin sorunlarına ilişkin oldukça duyarlı ve bilgili oldukları gözlemlenmiştir. Öğretmen adaylarının dile getirdikleri sorunlar içerisinde ön plana çıkanlar; terör, eğitim, ekonomi ve siyasi konular olmuştur. Öğretmen adaylarının bu sorunlara çözüm önerileri olarak vurguları; birlik-beraberlik, ülkenin maddi ve manevi değerlerine bağlılık, dürüst siyaset, sanayileşme, ilkokuldan itibaren eğitimde ciddi reformlar yapılması, ekonomik kalkınmanın gerçekleştirilerek genç nüfusun istihdam olanaklarının artırılmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, Ülke, Sorun, Çözüm.

Social Studies Teachers' Opinions On The Most Important Problem Of Turkey And Solutions About An Evaluation

Lect. Osman KÖSE

Muğla Sıtkı Koçman University

Lect. Zeynep ÖZDEM KÖSE

Muğla Sıtkı Koçman University

In this study, it is aimed to find out prospective social teachers views and identification of solutions to the most important problems of Turkey. Research has been carried out with 40 forth grade social studies teacher candidate ,in the spring semester, at Muğla University Sıtkı Koçman Education Faculty of Social Science Teaching Program, in 2015-2016 Education Year. Research data has been collected with the help of open-ended questionnaire developed by the researchers. When the collected data had been evalvated, it was observed that participant prospective teachers are highly sensitive and knowledge able about countries problems.The preminent problems that candidate teachers reflect are terrorism, education,economy and political issues. As solution suggestions to there problems, prospective teachers emphasis on unity and solidarity, commitment to the moral and material

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

values, honest politics, industrialization, making critical reforms, from primary schools, to increase employment of younger populations by performing economic development.

Key Words: Social Studies Teacher, Country, Problem, Solution.

Modernleşme Çalışmalarında Karşılaştırmalı Tarih Yaklaşımı

Arş. Gör. Yasemin IŞIK

Gazi Üniversitesi

Sözlük anlamı itibarıyla karşılaştırma kelimesinden “*nesnelerin birbirleriyle yüz yüze getirilerek bakılması; yan yana konularak araştırılması veya birbirlerinin karşısına konularak incelenmesi*” kastedilmektedir. Sosyal Bilimlerde karşılaştırmalı metodlar Antik Çağlardan beri kullanılmaktadır; ancak literatüre girişi 1960’lardan sonra artmaya başlamış; özellikle tarihsel sosyologlar karşılaştırmalı yöntemi kullanmıştır. Tarihçiler ise yönteme bu dönemde ilgisiz kalmıştır. Tarih disiplini için yeni bir yaklaşım olan “*karşılaştırmalı tarih yöntemi*”; farklı toplumlardaki kurumları ve fikirleri analiz ettiği gibi aynı zamanda farklı ülke ya da kentlerdeki bazı kurumları ya da fikirleri inceleyebilir. Aynı ülkede ya da kentte farklı zamanlardaki özellikler de karşılaştırılabilir. Medeniyetler, kurumlar, toplumsal hareketler, devrimler, ideolojiler, üretim tarzları, kadın hareketleri, milliyetçilik, aydınlanma, azınlıklar, dış ilişkiler, göçmenler vb. birçok şey karşılaştırmalı tarihin konusudur. Dünyadaki gelişmelere ve yeniden şekillenmeye bağlı olarak siyasal devrimlere, toplumsal dönüşümlere, kültürel değişimlere ve ideolojik kutuplaşmalara bağlı gelişmelerin çözümlemesini yapabilme, bunlardan sonuçlar çıkarabilme ihtiyacından dolayı karşılaştırmalı tarih çalışmaları ön plana çıkmıştır. Karşılaştırmalı tarih yaklaşımıyla yapılan çalışmaların en iyi örneklerinin de modernleşme kuramının ürettiği olgular, sorunlar çerçevesinde yürütülenler olduğu dikkat çekmektedir. Bu bildiride karşılaştırmalı tarih yaklaşımının tanıtımından sonra modernleşme çabalarında yaklaşımın nasıl kullanıldığı, yöntemi ele alınarak dünya literatüründen ve Türkiye’de karşılaştırmalı modernleşme hareketleri bağlamında yapılmış çalışmalardan seçili çarpıcı örnekler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Karşılaştırmalı yaklaşım, tarihsel sosyoloji, karşılaştırmalı tarih yaklaşımı, modernleşme hareketleri, devrimler

Approach of Comparative History to Modernization Studies

Research Asistant Yasemin IŞIK

Gazi University

In lexical meaning, the word of ‘comparative’ means that ‘*dealing with the objects by putting them face to face, conducting researchers by getting them side by side or examining them on visa vis basis*’. Comparative methods in Social Sciences have been used since Ancient times; however, inclusion in literature commenced after 1960s; particularly, historical sociologists used comparative methods. On the other hand, historians remained indifferent to this method. Being a new approach for the discipline of history, ‘*comparative historical method*’ may examine some institutions or thoughts in different countries or cities as well as analysing such institutions and thoughts in different societies. Features of different times in the same country or city can be compared. Civilizations, institutions, societal movements, revolutions, ideologies, mode of production, women’s movements, nationalism, enlightenment, minorities, foreign relations, immigrants and etc. are among the subject matters of

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

history. The need to analyse developments arising out of political revolutions, societal transformations, cultural changes and ideological polarization depending on developments in the world and re-shaping as well as making deductions from them has brought comparative history studies forefront. It is remarkable that the best examples for studies carried out on the basis of comparative history approach are those carried out within the framework of problems and facts produced by modernization theory. In this proceeding, striking examples chosen from the studied carried out within the context of comparative modernization movements in Turkey and from the world literature will be presented through dealing with the method how comparative history approach is used in modernization efforts as well as introducing such comparative history approach.

Keywords: Comparative approach, historical sociology, comparative history approach, modernization movements, revolutions.

Üniversitelerde Tarih Eğitiminde Disiplinler Arası Yaklaşımın Önemi Ve Uygulanabilirliği

Yrd. Doç. Dr. Münevver Ebru ZEREN
Haliç Üniversitesi

Günümüzde insanlığa dair her alanda sahip olduğumuz bilgi mirası çok büyük boyutlara ulaşmakla birlikte teknolojinin gelişmesi sayesinde bu bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma konusunda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Ancak bu durum aynı zamanda bütün bilim dallarında derinlemesine uzmanlığın artmasına ve makrotarih gibi disiplinler arası çalışmaların önem kazandığı yeni disiplinlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bu nedenle ülkemizde üniversitelerde verilen tarih eğitiminin de bu gelişmeler doğrultusunda güncellenmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Tarih, doğası ve araştırma metodları gereği dil, edebiyat, arkeoloji, sanat tarihi, felsefe, paleografi, nüvizmatik, arkeometri, kimya mühendisliği gibi bir çok sosyal ve fen bilimleri ile etkileşen ve disiplinler arası çalışmalar gereken bir bilimdir. Özellikle yazının olmadığı durumlarda tarihi eserleri tarihlendirme konusunda günümüzde bu disiplinler arası çalışma metodları oldukça öne çıkmakta ve akademik çalışmalarda önemli kazanımlar sağlamaktadır. Bildirimizde tarihin etkileştiği bu ana veya yan bilim dalları hakkında farkındalık ve genel bilgi edinme konusunda Türkiye’de üniversite tarih eğitiminde nasıl değişiklikler yapılabileceği, disiplinler arası çalışmanın üniversite ve buna destek olabilecek kurumlar tarafından nasıl teşvik edilip sürdürülebileceği konusunda, önde gelen yurtdışı üniversite müfredatlarından da örnekler verilerek görüşler ve öneriler sunmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Tarih, eğitim, üniversite, disiplinler arası, Türkiye

The Importance and Applicability Of Interdisciplinary Approach In History Education In Universities

Assist. Prof. Dr. Münevver Ebru ZEREN
Haliç University

Today, although the information heritage that we have in each area about humanity, has reached enormous dimension, significant developments are recorded in terms of reaching and treating it due to raising technology. However, this fact led to the increased expertise in every field in science and to the emergence of new disciplines such as macrohistory, in which interdisciplinary works gained strong position. Consequently, the history education given in our country’s universities needs to be updated and enhanced accordingly. History is a science which requires interaction and co-operation with many

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

social and physical sciences such as language, literature, archaeology, history of art, philosophy, paleography, numismatics, archaeometry, chemical engineering, due to its nature and research methods. These interdisciplinary methods become prominent and bring significant contribution in scholar works especially on the dating of historical material which does not contain any textual evidence. In our paper, we will try to present our ideas and suggestions on history education in Turkish universities on what kind of changes could be performed to gain awareness and basic competence for these disciplines, on how the interdisciplinary works could be arranged and encouraged in a sustainable way between universities and other institutions, with some examples of the syllabus of leading universities.

Key Words: History, education, university, interdisciplinary, Turkey

Türkçe Ders Kitapları Metinlerinde Tarih Bilinci

Doç. Dr. Nilgün AÇIK ÖNKAŞ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Bir toplum için tarih bilincinin önemi, belli bir kimlik altında, kendi kültürel sistemi içinde, dünyayı anlayan ve yorumlayan kurumlarıyla varoluşunu sürdürebilmesi demektir. Bir milleti millet yapan hasletler vardır. Bunlardan en önemlisi “tarih bilinci”dir. Türkçe ders kitapları metinleri aracılığıyla tarih bilincinin verilmesi oldukça önemli bir konudur. Metinlerin kurgusu içerisinde verilecek tarih bilinci değeri öğrencilerin bu değeri zihninde yapılandırabilmesine imkan sağlayacaktır. Türkçe ders kitaplarında değerler eğitimi çerçevesinde verilmesi gereken en önemli değer, tarih bilinci değeridir. Disiplinler arası bir yaklaşımla derslerin işlenebilmesi için kitapların buna göre hazırlanması gerekir. Tarih bilinci oluşturma sadece tarih dersleri ile değil diğer derslerle desteklenmelidir. Türkçe dersi kitaplarının Atatürkçülük teması dışında yeterinde tarih bilinci veren metinlerden oluşmaması problem oluşturmaktadır. Bu problemten hareketle Türkçe ders kitaplarının metinleri tarama yöntemi ile taranacak, doküman incelemesi yapılarak tarih bilinci değerinin yer alma durumu ve nasıl işlendiği tespit edilecek ve değerlendirilecektir. Özellikle Atatürkçülük temasında tarih bilinci değerine yer veren Türkçe ders kitaplarının diğer temalarında bu bilince yer verme durumunun oranı araştırılacaktır. Bunun neticesinde öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Ders Kitapları, metin, tarih bilinci

Historical Consciousness in the Texts of Turkish Language Textbooks

Doç. Dr. Nilgün AÇIK ÖNKAŞ

Muğla Sıtkı Koçman University

The historical consciousness is of great importance for a society to maintain its existence under a common identity, within its own cultural system and with its institutions that can understand and interpret the world. There are some characteristics making a nation a real nation. The most important one of them is “historical consciousness”. It is very important to impart historical consciousness to students through the texts in Turkish language textbooks. The value of historical consciousness given within the context of texts enables students to construct this value in their minds. In Turkish language textbooks, there are not many texts emphasizing historical issues except for the ones including themes related to Atatürk and this is a problem. On the basis of this problem, the texts in Turkish language textbooks will be analyzed by means of scanning method, documents analysis will be done and thus the extent to which the value of historical consciousness is included in these texts and how it is

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education addressed in these texts will be determined and evaluated. In light of the findings of the study, some suggestions will be made.

Key Words: Turkish language textbooks, text, historical consciousness

Postmodern Romanlarda Tarih Bilinci Çerçevesinden Değerler Eğitimi

Doç. Dr. Nilgün AÇIK ÖNKAŞ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Postmodern bir kuram olan “Yeni Tarihselcilik” kuramının en önemli özelliği, edebiyat ve tarih arasındaki ayrımları ortadan kaldırmaya yönelik çalışmalardır. Bu anlayışa göre, tarih metinleri, bilimsel gerçekleri yansıtmaktan çok, geçmişini yorumlayan kurgular olarak kabul edilmektedir. Bu kuram odağında yazılmış postmodern tarih romanları, muhatabı olan okurun yeni bir okuma yapmasını bekler. Bu çerçevede yazılan tarih, geleneksel tarih anlayışından farklıdır. Özetle, postmodern tarih romanları, tarihin bir kurgu olarak yapısı değiştirilmiş yeni bir öykü biçimini almış halidir. Postmodernizm, tarihi metinleri yapı bozumuna uğratar ve içeriğini değiştirir. Bu türün örnekleri, 1980’lerden bugüne gelene kadar, Türk edebiyatında artarak görülmeye devam etmektedir. Artan bu türün örneklerinin tarih bilinci çerçevesinden değerlendirilememesi bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu problemi gidermek için postmodern romanlar, betimsel yöntemle doküman incelemesi yapılarak değerler eğitimi çerçevesinde incelenecektir. Elde edilen veriler çerçevesinde sonuçlar çıkarılarak öneriler geliştirilecektir. Post modern roman örneklerinde tarih bilinci çerçevesinden değerler eğitiminin tespiti üzerine odaklanacak çalışmanın yeni araştırma konularına kaynaklık edeceğini ön görmekteyiz.

Anahtar Sözcükler: Postmodern roman, tarih bilinci, değerler eğitimi

Values Education within the Context of Historical Consciousness in Postmodern Novels

Doç. Dr. Nilgün AÇIK ÖNKAŞ

Muğla Sıtkı Koçman University

The most important characteristic of “New Historicism”, which is a postmodern concept, is the attempts aiming to abolish the separation between literature and history. According to this view, historical texts should be regarded as fictions interpreting the past rather than texts reflecting scientific facts. Postmodern history novels written on the basis of this theory expect their readers to conduct a new reading. The history written in this framework is different from traditional history. In short, postmodern history novels are a new form of history whose structure is changed as a fiction and which takes a new story format. Postmodernism distorts the structure of historical texts and changes their

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

content. The examples of this genre have been increasingly produced since 1980 in Turkish literature. Not evaluating the examples of this genre from historical consciousness perspective gives rise to a problem. In order to overcome this problem, postmodern novels will be analyzed through descriptive method by conducting documents analysis. In light of the findings of the study, some suggestions will be made. The current study that will focus on the determination of values education within the context of historical consciousness in postmodern novels is believed to be valuable source for further research.

Key Words: Postmodern novel, historical consciousness, values education

Yeni Çağın Siyasi Tarihi Yazılırken; Küresel Tarih Yazımında Dönüşüm ve Süreklilikler

Efe SIVIŞ

İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi

Soğuk Savaş sürecinin sona erişinden günümüze, siyasi tarih araştırmalarında küreselleşme kavramına yapılan vurgunun arttığı görülmektedir. Bu çalışmada; insanların, ürünlerin, hizmetlerin ve bilginin ülkelerarası dolaşımının serbestleştiği bir süreç olarak kavramsallaştırılan küreselleşmenin siyasi tarih yazımı üzerindeki etkileri ele alınmaktadır. Toplumlar arası etkileşimin artması yaşanan ortak gezegenin tarihinin yazılması ihtiyacını doğurmaktadır. Bu ihtiyaca cevap vermesi beklenen yaklaşım küresel tarih yazımıdır.

Makalede küresel tarihinin önceli olan dünya tarihi yazımının dört karakteristik özelliği ele alınmıştır. Bunlar Batı merkezci yaklaşım, ulus devlet odaklı yaklaşım, modernleşme teorisi eksenli yaklaşım ve menfaat odaklı yaklaşımlardır. Makalenin ana sorusu, küresel tarih yazımında bu özelliklerin dönüşüm ya da süreklilik arz edip etmeyecekleridir. Çalışmada, belirtilen yaklaşımların ayrı ayrı küresel tarih perspektifiyle çelişecekleri/ uyum göstermesi beklenen yönleri üzerinde durulmuştur. Buna göre Batı merkezci, ulus devlet odaklı ve modernleşme teorisi eksenli yaklaşımların küresel tarih yazımında belirli nispetlerde dönüşüm geçirmesi beklenmelidir. Süreklilik olarak arz edecek özelliğin ise menfaat odaklı yaklaşım olduğu savunulmaktadır. Bu yaklaşım, siyasal-toplumsal çalışmaların tarihsel olarak ana motivasyonunu devlet yönetimleri, iş dünyası, misyonerler gibi belirli grupların menfaatlerinin oluşturduğunu öngörmektedir. Makalede önümüzdeki dönemde küresel yaklaşımla gerçekleştirilecek olan siyasi tarih çalışmalarının belirtilen menfaat odaklı özelliği mahfuz tutacağı savunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Küresel Tarih, Tarih Yazımı, Küreselleşme Etkisi

While History of the New Era Is Written: Transformations and Permanence in Global History Writing

Efe SIVIŞ

İstanbul Kemerburgaz University

Following the end of Cold War, there has been a growing interest on globalisation concept in political history works. Globalisation refers to arising interchange of people, products, services and information

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

among countries. In this article, expected effects of globalisation on political history writing are discussed. Rising interactions among the societies in the World bring the need for the history writing of the common planet. It is expected that global history writing would answer this need.

In this article four characteristics of the World history perspective which is predecessor of global history are examined. Those are Eurocentric approach, nation state focused approach, modernisation theory based approach and interest oriented approach. The main question of the article is whether these characteristics of World history would transform or perpetuate. In the article, the mentioned characteristics are examined separately. It is argued that when it comes to global history writing; Eurocentric, nation state focused, modernisation theory oriented approaches are expected to get transformed. On the other hand interest oriented approach is expected to perpetuate due to the interests of certain groups such as governments, corporates and missionaries. In the article it is claimed that in global history writing the characteristics of interest-oriented would be preserved.

Key Words: Global History, History Writing, Globalization Effect

Mustafa Şekip (Tunç) Ve Mustafa Satı Bey Arasında "Zeka" Üzerine Bir Tartışma

Ayşegül Altınova Şahin
Gazi Üniversitesi

Satı Bey ve Mustafa Şekip, Meşrutiyet Döneminin önemli eğitimcileri arasında kabul edilir. Bu iki isim eğitime dair görüşlerini ifade ederken bir takım ayrılıklara düşmüşlerdir. Konuları ele alışları ve bakış açıları farklı olan bu iki isim “Yeni Mektep” adlı dergide “zeka” üzerine fikirlerine yer verirken karşı karşıya gelirler ve bu durum derginin sayfalarında çok bariz bir şekilde yer bulur. Biz de bu tebliğde bu iki kıymetli ismi karşı karşıya getiren ve kimi zaman nezaketten uzaklaşma noktasına gelen “zeka” tartışmasını ele alarak, bu eğitimcilerinin fikir ayrılıklarına ve konuları ele alış şekillerine yer vermeye çalışacağız.

Debate On " Intelligence" Between Mustafa Sekip (Tunc) And Mustafa Sati Bey

Ayşegül Altınova Şahin
Gazi Üniversitesi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Sati Bey and Mustafa Sekip are considered among the most prominent educators during the Mesturiyet Period. These two educators got into some disagreements while expressing their opinions on Education. These two names with different approaches to the subject and different points of view debated while writing their opinions on Intelligence in a magazine called "Yeni Mektep" and this was very obvious between the articles in the magazine. In this presentation, we will try to discuss this debate on intelligence which sometimes became very heated and unprofessional at times their differences in opinion, and the ways they approach to the subject.

Üniversite 1. Sınıf Öğrencilerinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinde Öğrenme Stratejilerini Kullanmalarının Akademik Başarılarına Etkisi

Yrd. Doç Dr. Yasin Aslan

Sinop Üniversitesi

Öğrenme stratejileri, öğrencilerin öğrenme-öğretme sürecinde kendilerine sunulan bilgileri zihinsel süreçlerden geçirerek anlamlandırmaya çalışmaları ve bireysel sorumluluk alma çabalarıdır. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinde öğrenme sorumluluğu alabilen ve bağımsız olarak öğrenen öğrenciler yetiştirmek için öğrencilere öğrenme stratejilerini ve bunları nasıl kullanacaklarını öğretmenin onların akademik başarıları için önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı, öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanmalarının Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II dersindeki başarılarına olan etkisini incelemektir. 2015-2016 eğitim-öğretim dönemi 2. yarıyılında Sinop Üniversitesi Eğitim Fakültesinin farklı bölümlerinde 1. sınıfta öğrenim gören 156 öğrenci katıldığı araştırmada, rastgele atama yöntemiyle deney ve kontrol grubu oluşturulmuştur. Araştırmada deney ve kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Deney grubunda Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II dersinde öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanmalarına yönelik uygulama 8 hafta sürmüştür. Veriler 25 çoktan seçmeli soru içeren bir ölçekle elde edilmiştir. Geliştirilen ölçeğin güvenirlik analizi için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.68 olarak bulunmuştur. Veri analizinde yüzde (%), frekans (f), bağımlı ve bağımsız t-Testinden de yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda elde eden bulgular, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II dersinde öğretim stratejilerinin kullanıldığı deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilerden daha başarılı olduğunu göstermiştir. Ayrıca öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanmalarının cinsiyete göre değişmediği görülmüştür. Araştırma, öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanmaları kadar, öğretim elemanlarının da öğrenme stratejilerini kullanmalarının öğrencilerin bu stratejileri kullanmalarını olumlu yönde desteklediğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme Stratejileri, Tarih Öğretimi, Akademik Başarı, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi

The Effect of 1st Class University Students' Using Learning Strategies in Atatürk's Principles and Revolution History Course on Their Academic Achievement

Asst. Prof. Dr. Yasin Aslan

Sinop University

Learning strategies are teaching-learning process of students work and are making efforts to make sense of individual responsibility by passing the information presented to them mental process. In the

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

courses of Atatürk's principles and revolutions that could take responsibility for learning history and train students for independent learning and learning strategies to student teachers how to use them is thought to be important for their academic achievements. The purpose of this study is to examine the impact of the success of the course, Atatürk's Principles and History of Revolution II of the students to use learning strategies. In 2015-2016 academic year 2nd semester studying in 1st year in different parts of Sinop University Faculty of Education, 156 students participated in the study, with random assignment method of experimental and control groups were formed. The experimental and control groups were used in experimental design. In the experimental group Atatürk's Principles and History of Revolution II practice for students to use learning strategies in the course lasted for 8 weeks. Data were acquired on a scale containing 25 multiple choice questions. Cronbach's Alpha for reliability analysis of the developed scale internal consistency coefficient was found to be 0.68. In the data analysis (%), frequency (f) and the dependent and independent t-test has also been benefited. The findings obtained from this study have shown that the students in the experimental group that used in the course of teaching strategies in Atatürk's Principles and History of Revolution II were more successful than the students in the control group. In addition, students by gender showed that change of use learning strategies. As for the students to use learning strategies, the study indicates that students use learning strategies in the teaching staff and positively support the use of these strategies.

Keywords: Learning Strategies, Teaching History, Academic Achievement, Atatürk's Principles and History of Revolution

Dijital Tarih Uygulamaları: Virjinya Üniversitesi Örneği

Fatih BERK

Milli Eğitim Bakanlığı

Teknolojinin ve eğitimin birlikte ilerlediği günümüz toplumlarında bilgiyi kullanma hızı ve bu bilgiyi kullanmanın etkisi önem kazanmaktadır. Bilgiyi etkin bir şekilde kullanan toplumlara da bilgi toplumu denildiği dikkate alındığında bilgi ve iletişim teknolojilerinin ön plana çıkması olağan bir sonuç olarak değerlendirilebilir. Eğitim, teknolojinin büyümesinden faydalanan alanların başında gelmektedir. Kişisel bilgisayarların yaygınlaşmasıyla birlikte sınıf içi ve sınıf dışı alıştırmalar, interaktif öğrenme ve haritaların kullanımında değişiklikler meydana gelmiştir. Dolayısıyla bu durum tarihçilerin yeni ve anlaşılır metinler üzerinde çalışmalarına yeni fırsatlar sunmuştur. 1960 ve 70'li yıllarda bazı geleneksel ve hikâyeci tarihçilerin eleştirdikleri bilgisayar, giderek artan dijital veri tabanları ve çalışmaları kolaylaştıran istatistiksel programlar yardımıyla; tarihçiler, yapısal ve nicel soruları araştırmaları için bilgisayarı daha aktif kullanmaya teşvik etmiştir. 1990'lı yıllarda tarihçiler tarihi araştırmak için internet ve Word Wide Web'i kullanmaya başlamışlar, yine 1990'lı yılların başında dünyadaki internet ağlarının gelişmesiyle birlikte yüz binlerce tarihi doküman çevirim içi olarak kullanılmaya başlamıştır. Bu bağlamda internetteki tarihi dokümanların kapsamı ve niteliği sürekli artmış; kaynaklar öğrenci, öğretmen ve tarih araştırmacılar için ulaşılabilir hale gelmiştir. Söz konusu ulaşılabilir dijital tarihi kaynaklar sınıf içi ve sınıf dışı uygulamalarda öğrenci merkezli deneyimlere fırsat vererek, öğrencilere ulaşmaları ve kullanmaları nerdeyse imkânsız olan yeni tarihi materyallere doğrudan ulaşma imkanı sunmuştur.

Bu araştırmanın amacı, dijital tarih uygulamalarına dünyada var olan uygulamalardan biri olan "Virginia Center for Digital History" örneğini ortaya koyarak; Virjinya üniversitesindeki Virjinya Dijital Tarih Merkezi'nin (VCDH) öğrenci, öğretmen ve araştırmacılar için kullandıkları uygulamaları incelemektir. Doküman analizinin yöntem olarak kullanıldığı bu araştırmada dijital koleksiyonların; öğrenci, öğretmen ve araştırmacıların kullanabilecekleri ders planlarına nasıl dönüştürüldüğü,

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education görseller, istatistikler ve gazete haberlerinin kullanıcılara nasıl verildiği uygulama örnekleri ile sunulacaktır. Araştırma ile ilgili diğer bulgular tam metin olarak daha sonra sunulacaktır.

Anahtar kelimeler: Dijital Tarih, Tarih Eğitimi, Ders Planı

Digital History Applications: The Example of University of Virginia

Fatih BERK

Ministry of National Education

The speed of use of information and effect of use of this information gain importance in today's societies in which technology and education advance together. When the societies which effectively use the information, calls as information society is taken into consideration, the emergence of information and communication technologies can be considered as a naturel result. Education is one of the areas that benefit from the growth of technology. With the spread of personel computers, the changes have occured in exercises in the classroom and outside the classroom, use of interactive learning and use of maps. Therefore, this situation has given new opportunities to the historians to work on new and understandable texts.

With the help of computers which some traditional and storyteller historians criticized in 1960s and 1970s, digital databases growing gradually, and statistical programs facilitated to study, the historians have encouraged to use the computer more actively for researching the structurel and quantitative questions. In 1990s, historians began to use the internet and World Wide Web (www) to study history; moreover with the development of internet networks in the world in the early 1990s hundred thousands of historical documents were begun to use as on-line. In this context, scope and nature of historical documents on internet have increased steadily; sources have become accessible to researchers and history teachers. By giving opportunity to a student-centered classroom and outside the classroom, these accessible digital historical sources have given the oppurtunity to students to directly reach the new historical materials which is almost impossible to reach and use.

The aim of this work, by revealing the sample of "Virginia Center for Digital History" which is one of the available application in the world, is to review the applications which Virginia Center for Digital History (VCDH) in University of Virginia use for students, teachers, and researchers. In this work in which document analysis is used as a method, how the digital collection transformed to the course plans that students, teachers, and researchers can use, how images, statistics and newspaper reports are given to users will be presented with practical examples. Other findings of the research will be presented later on in full text.

Keywords: Digital History, History Education, Course Plan

Tarih Öğretimi ve Kültürel Miras Bağlamında Yaşadığım Şehrin Hikâyesini Öğrenmek

Yrd. Doç. Dr. Neval AKÇA BERK

Çukurova Üniversitesi

Geçmiş öğrenme ve öğretme sürecinde farklı ve çeşitli birçok amacımız bulunmaktadır. Bu süreçte, öğrencilerin akademik tarihe ilişkin bilgileri edinmelerini tarihsel düşünme becerilerine katkıda bulunmak, tarih disiplininin çalışma prensibini öğrencilere fark ettirmek ve küçük bir tarihçi gibi onlarla birlikte tarihi bilgileri keşfetmek, öğrencilere yaşadığı çevreden hareketle ülkesinde ve

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

dünyadaki tarihi mekânlara, olaylara, nesnelere yönelik farkındalık kazandırmak gibi bir dizi sorumluluklar da beraberinde gelmektedir. Süreçteki bu amaçları gerçekleştirmek için tarih öğretmenleri farklı yöntem ve teknikleri sınıf içinde kullanabilmektedir. Bu çalışmanın amacı öğrencilere tarih dersi kapsamında yaşadıkları çevrenin tarihi mekânları, olayları ve nesnelerinden hareketle ülkesinde ve dünyadaki tarihi mekanlara ilişkin farkındalık oluşturmaktır.

Nitel araştırma deseninde tasarlanan bu araştırmanın çalışma grubunu Adana Lokman Hekim Anadolu Lisesi 10-A sınıfı öğrencileri oluşturmaktadır. Bu çalışma kapsamında söz konusu öğrencilerle birlikte tarih dersi kapsamında 10 saat aktif öğretim yöntemleri kullanılarak sınıf içi uygulamalarla geçirilmiş ve yine tarih dersi kapsamında 10 saat sınıf dışı uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Söz konusu bu çalışma grubundan tüm sürece katılan öğrencilerden odak öğrenciler belirlenerek verilerin analizi bu öğrencilerden elde edilen bulgulardan hareketle ortaya konulmuştur. Veriler süreç boyunca sınıf içi ve sınıf dışında gerçekleştirilen uygulamalardan elde edilen öğrenci el ürünleri, yarı yapılandırılmış görüşmeler, öğrenci günlükleri, araştırmacı günlüğü ve video kayıtlarından elde edilerek ortaya konulacaktır.

Araştırma özelinde elde edilen bulgulardan hareketle, öğrencilerin kendi çevresindeki tarihi mekanları neredeyse hiç tanımadıkları, farkında olmadıkları ve önemsemedikleri ortaya çıkarken; araştırma sonucunda öğrenciler için kendi çevrelerindeki tarihi mekanlarda aktif ve uygulamalı eğitim yapmasıyla birlikte kendi yaşamlarında o tarihi mekanın bir yerinin olduğunu fark ettikleri, bu farkındalık doğrultusunda araştırmaya yöneldikleri dolayısıyla kendi yaşadıkları şehrin hikayesini öğrendikleri ortaya konulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Aktif Öğretim Yöntemleri, Kültürel Miras Eğitimi

Learning the Story of the City I Live in the Context of History Education and Cultural Heritage

Yrd. Doç. Dr. Neval AKÇA BERK

Çukurova University

We have many different and varied aims in the process of learning and teaching history. In this process, a number of responsibilities such as to contribute the historical thinking skills of students about academic history, to show the working principle of history discipline, and to explore the historical information with them like a little historian, with the movement from environment where they live to get the students to obtain awareness for historical places in the country or in the world, events, objects come with it. To achieve these goals in the process, history teachers can use different method and techniques in the classroom. The aim of this study is to raise awareness for historical spaces in the country or in the world, in the scope of history lesson, with the movement of historical places, events, and objects of the environment they live in. The working group of this research which is designed in qualitative research method, is formed by the students of 10th grade of Adana Lokman Hekim Anatolian High School. In the scope of this work, by using the active teaching methods for 10 hours in the history lesson, it has been passed with the applications inside the classroom and the applications outside the classroom have been held for 10 hours in the scope of history lesson. Determining the students who participated to the whole process from this working group, analysis of the data has been put forward from the findings obtained from these students. Data will be obtained and put forward from hand-made products of the students, semi-structured interviews, diaries of the students and researchers and the video recordings held during the applications inside and outside the classroom. With the movement from the findings obtained from the research, it is emerged that the students did not know, not aware and not care the historical sites surrounding them; at the end of the research by the having active and practical education in the historical sites surrounding them, it has seen that they

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

have noticed that the historical site has a place in their life and in this awareness line they have tended to research, as a result they have learnt the story of the city they live in.

Keywords: History Teaching, Active Teaching Methods, Education of Cultural Heritage

Aile Tarihi Öğretimi Neden Önemlidir?

Doç. Dr. Özgür AKTAŞ

Kafkas Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ

Gazi Üniversitesi

Tarih eğitiminde yerel tarih ve sözlü tarih önemli yer tutmaktadır. 19. Yüzyıldan sonra tarihin kralların, padişahların, zengin insanların yanında sıradan insanın hayatını ele alması gerektiği de düşünülmüştür. Tarih sıradan insanların yaşantılarıyla ve geçmişleriyle de ilgilenebilir. İnsanlar sadece devletlerin, komutanların, kralların, soyluların hayatları merak etmez aynı zamanda işçilerin, köylülerin, yoksulların da geçmişini merak eder. Bu nedenle “aşağıdan tarih” diye nitelendirilen tarih sıradan insanı merkeze almaktadır. 20. Ve 21. Yüzyılda sözlü tarih ve yerel tarihle beraber sosyal tarihçilik de önemli bir ivme kazanmıştır. Aile tarihi araştırmalarının ileriki yıllarda daha fazla önem kazanacağı da düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı formasyon eğitimi alan tarih grubu öğrencilerinin aile tarihi öğretimi hakkındaki düşüncelerini açığa çıkarmaktır. Çalışma nitel yönetime dayanmaktadır. Formasyon tarih grubu öğrencilerine “sizce aile tarihinin öğretiminin tarih eğitimindeki yeri nedir”? Sorusu sorularak bir kompozisyon yazmaları istenmiştir. Öğrencilerin yazdığı kompozisyonlar içerik analizine göre değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda öğrencilerin aile tarihine yükledikleri anlam ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Tarih Eğitimi, Aile Tarihi, Annales Ekolü, Yerel Tarih, Sözlü Tarih.

Family History Teaching Why is So Important?

Assoc. Prof. Dr. Özgür AKTAŞ

Kafkas University

Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ

Gazi University

Local history and oral history holds an important place in the history education. After changing insights with the 19th century has led to a new understanding history. History must be interest in not only kings, sultans but also it must be interest in lives of ordinary people. People wonder history of states moreover they interested in the life of the workers, the peasants and the poor people in the past. Therefore, "the history from below" is called as ordinary people-centered. In addition to oral history and local history with social historiography has gained significant momentum XX and XXI century. It is obvious that In the future family history research will be to gain more importance. The aim of this study is explore formation history class' students opinion related to family history teaching. The study is based on qualitative methods. "What do you think of the place in history education teaching family history"? That question have been asked to students and requested write an essay about that question. These compositions written by the students are evaluated based on content analysis. We tried to evaluate students' opinion related to family history teaching. Recent evaluations have attempted to reveal that they upload to the students as a results of family history.

Key words: History Education, Family History, Annales School, Local History, Oral History.

Tarih Ders Kitaplarında Bilimsel İçerik İle Kazanımlar Arasındaki Uyum Üzerine Bir Değerlendirme

Yard. Doç. Dr. Selçuk ILGAZ

Atatürk Üniversitesi

Arş. Görv. Dr. Esra MİNDİVANLI AKDOĞAN

Atatürk Üniversitesi

Ders kitapları okullarda kullanılan temel öğretim materyalleridirler. Her öğrenciye ulaşabildiği için programın öğrenciye vermeyi amaçladığı kazanımların gerçekleştirilebilmesi için ders kitapları önemli bir rol oynamaktadırlar. Bu nedenle en az öğretim programları kadar üzerinde dikkatle çalışılması gereken öğretim unsuru olarak ders kitapları karşımıza çıkmaktadır. Ders kitaplarında içeriğin eğitim ve öğretim programının kazanımlarını gerçekleştirme konusundaki yeterliği Milli eğitim bakanlığı tarafından belirlenen ders kitabı değerlendirme kriterlerinden biridir. Bu kriter bilimsel içeriğin yeterliği ve içeriğin anayasa ve kanunlara uygunluğu başlıklarını da kapsayacağı için bu açıdan yapılacak olan bir değerlendirme, incelenen ders kitabı hakkında oldukça geniş bir değerlendirme yapma imkanını eğitimcilere sunacaktır. Bu nedenle yapılan bu çalışmada 10. Sınıf Tarih ders kitabı seçilmiş ve bu ders kitabı Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen içeriğin kazanımları gerçekleştirme konusundaki yeterliğine bakılmıştır. Doküman incelemesi yönteminin kullanıldığı çalışmada ayrıca tarih öğretmenleriyle görüşmeler yapılarak verilerin çeşitlendirilmesi sağlanmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda incelenen ders kitabının kazanım ve içerik uyumu dikkate alınarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: ders kitabı, tarih, bilimsel içerik, kazanım

An Evaluation About Scientific Content in History Textbook and Harmony Between Acquisitions

Assist. Prof. Dr. Selçuk ILGAZ

Atatürk University

Dr. Esra MİNDİVANLI AKDOĞAN

Atatürk University

Textbooks are the basic teaching materials. As each student can reach those, textbooks has a key role to be achieved the gains that the program aims to give the student. Therefore textbooks are the teaching factors that are needed to work on at least teaching programs. The proficiency of the content of the textbooks about being achieved the gains of education is one of the textbook evaluation criteria determined by The Ministry of Education. As this criteria includes the titles of the proficiency of scientific content and compliance with the law and constitution, an evaluation carried out in this respect

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

provides educators opportunity to carry out an extensive evaluation on reviewed textbook. Thus 10th grade History Book is chosen in this study and it is reviewed in terms of proficiency of the content which is determined by The Ministry of Education about being achieved the gains. Document review method is used in this study and also data diversification is provided by having interviews with history teachers. Many suggestions are made considering content and gain conformity of the textbook reviewed in consequence of the evaluations.

Keywords: textbook, history, scientific content, acquisition

XIX. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda Bulunan Amerikan Board Okullarında İki Farklı Eğitim Anlayışı: Cyrus Hamlin ve Rufus Anderson

Doç.Dr. Dilşen İNCE ERDOĞAN

Adnan Menderes Üniversitesi

1820 yılında İncil öğretisini yaymak amacıyla Anadolu'ya gelen Amerikalı misyonerlerin azınlıklar özellikle de Ermeniler arasında en çok etkili oldukları alan eğitimidir. Amerika'ya bağlı Ermeni toplumunun yaratılmasında özellikle de Ermeniler arasında milliyetçilik fikirlerinin yeşererek Osmanlı Devleti'nden ayrılma fikrinin oluşumunda Amerikan okullarının etkisi tartışılmayacak kadar büyüktür. Anadolu'nun dört bir yanında açılan ve her düzeyde eğitim veren bu kurumların benimsemiş oldukları eğitim anlayışı ve müfredat programı tebliğin ana konusunu oluşturacaktır. Amerikan Board tarafından Amerikan okullarında uygulanan eğitim programları Rufus Anderson ve Cyrus Hamlin tarafından şekillendirilmiştir. Rufus Anderson Amerikan Board'un Dış İlişkiler Sekreteri olarak görev yapmaktadır. Misyonerlerin asıl görevlerinin İncil'in mesajını iletmek ve bu mesajı okuyup anlayacak kadar bireylere okuma yazma öğretmek olduğu inancı taşımaktadır. Anderson'a göre, misyon okullarında verilecek eğitimin amacı, dünyanın her yerinde Hristiyanlığın zaferinin ilan edilmesi ve kiliselerinin kurulması içindir. Uygulanacak olan yöntemlerde bu doğrultuda olmalıdır. 1839-1873 tarihleri arasında İstanbul'da bulunan Cyrus Hamlin'de, Amerikan Board tarihinde haklı şöhrete sahip bir misyoner en önemlisi de bir eğitimcidir. Board'a bağlı bir misyoner olarak Osmanlı topraklarına gelen Hamlin, misyonerlik görevinin yanında eğitim tarihine de damgasını vurmuştur. 1857 yılında Cyrus Hamlin imparatorlukta yaşayan sınıf, din, mezhep farkı olmaksızın tüm halkın, değişen yaşam koşulları altında eğitime olan ihtiyacını görerek Board'un eğitim stratejisini değiştirmesi gerektiği üzerinde ısrarla durmuştur. Özellikle okullarda "self-sufficient" yöntemi ile öğrencilerin kendi kendilerine yeterli olması ve mezun olduktan sonra da hayata hazırlanması gerektiğini belirtmiş ve müfredat programlarını bu yönde hazırlamıştır. Cyrus Hamlin hakkında yazılmış makaleler bulunmaktadır. Ayrıca anıları Türkçeye çevrilmiştir. Fakat Rufus Anderson hakkında özellikle de eğitim anlayışı ile ilgili yayınlar bulunmamaktadır. Bildirinin belirgin özelliği karşılaştırma yönetiminin kullanılarak Amerikalı iki misyonerin eğitim anlayışları üzerindeki farklılıkları ve farklılıkların Amerikan Board içinde ortaya çıkardığı bölünmeleri ortaya koyacak olmasıdır. Tebliği hazırlanırken American Research Institute kaynaklarından, misyonerlerin anılarından ve Amerikan Board'un çıkarmış olduğu Missionary Herald Dergisinden ve Amerikan Board'un Arşivinde yer alan okullarla ilgili müfredat programlarından yararlanılacaktır.

Two Different Educational Approaches In The American Board School In The Ottoman Empire During XIX th Century: Cyrus Hamlin ve Rufus Anderson

Assoc. Prof. Dr. Dilşen İNCE ERDOĞAN

The American missionaries come to the Anatolia in 1820 to teach Gospel, affected over the Ottoman minorities especially the Armenians. The American schools in the Ottoman land created nationalism among the Armenians, which caused the idea of separation from the Ottoman Empire. The main idea of paper proves the influences of the American Board Schools among the Armenians. The educational programs of these schools were defined by Cyrus Hamlin and Rufus Anderson who was the Secretary of Foreign Affairs in American Board. According to Anderson, the main aim of the American Board Schools in Anatolia was the declaration the victory of Christianity and the establishment of Christian Churches all over the world. To be achieved the main aim, American missionaries taught the Armenians how to read gospel. In spite of Anderson, Cyrus Hamlin, was founder of the Bebek Theological Seminary, believed that the goals of educational program of these schools was not only to teach gospel but also to prepare of life for this reason all these students, studies in American Board Schools in Ottoman land, learnt English. It will be mentioned differences between the educational trends of Anderson and Hamlin. The main sources of this paper will the memoirs of American missionaries, Hamlin and Anderson, papers of the American Research Institute, Magazines of Missionary Herald and Archive of American Board.

Teoriden Pratiğe Yerel Tarihin Peşinde: Yerel Basında Muğla Ve İlçelerinde Öğretmen Örgütlenmesi

Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Doç. Dr. Cengiz DÖNMEZ

Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Hamza KELEŞ

Gazi Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı konunun tespiti aşamasından yerel tarih ürünü ortaya koyma deneyimi çerçevesinde yerel tarih çalışmalarında süreci betimlemektir. Bu amaçla II. Dünya savaşıdan sonra yerel gazete haberlerine göre Muğla'da kurulan öğretmen dernekleri tespit edilmiş, derneklerin faaliyetleri araştırılarak, kuruluşundan kapanışlarına kadar geçen süreçte derneklerin faaliyetleri aracılığıyla genelde ülkenin ve özelde Muğla'nın siyasi ve sosyal tarihine ilişkin ürün ortaya konmuştur. Konu belirlendikten sonra Muğla Öğretmenler Derneğinin açıldığı 1948 yılı ile 1985 yılları arasında yayınlanmış ve Muğla İl Halk kütüphanesinde bulunan yerel gazeteler taranmış ve gazete haberlerinde öğretmen dernekleri ile ilgili haberler toplanarak tasnif edilmiştir. Ayrıca adı geçen dönemde öğretmen örgütlenmesinde rol oynamış kişilerle ve Muğla üzerine çalışmaları bulunan gazetecilerle görüşmeler yapılmıştır. Yaptığımız araştırma sürecinde taradığımız gazetelerde Muğla Öğretmenler Derneğinin (1948) yanı sıra ilçelerde Yatağan Öğretmenler Derneği (15 Ocak 1960), Fethiye Öğretmenler Derneği (23 Ocak 1960), Datça Öğretmenler Derneği (14 Şubat 1963), Marmaris Öğretmenler Derneği ile ilgili haberlere denk gelinmiştir. Taranan gazete haberlerinde kendileri ile ilgili haber bulunmamışsa da Köyceğiz Öğretmenler Derneği (1951) Bodrum Öğretmenleri Yardımlaşma Derneği (Ocak 1951), Milas Öğretmenler Derneği ve Ortaca Öğretmenler Derneği gibi derneklerin adı geçen ilçelerde kurulduğu bilinmektedir. Kaynak toplama ve sözlü tarih uygulamaları sonrasında yazma işlemi tamamlanmış, sürecin kolay ve zor tarafları analiz edilmiştir.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Anahtar kelimeler: Yerel tarih, öğretmen örgütlenmesi, yerel gazete

In Search of Local History From Theory To Practice: Teacher Organization In The Local Press Of Muğla and Its Districts

Assoc. Prof. Dr. Ayten Kiriş Avaroğulları

Muğla Sıtkı Koçman University

Assoc. Prof. Dr. Cengiz DÖNMEZ

Gazi University

Prof. Dr. Hamza KELEŞ

Gazi University

The aim of this study is to describe the process of local history studies within the framework of local history product revealing experience from the phase of the detection of the issue. For this purpose, the teachers' associations founded in Muğla after the WWII have been identified according to local newspaper reports; and a product has been introduced regarding the political and social history of the country at the general and Muğla at the specific level by investigating the activities of the associations in the period from their foundation until their closure through the activities of the association. After determining the issue, the local newspapers published between the foundation of the Muğla Teachers' Association in 1985 and 1948 and preserved in Muğla Muğla Provincial Public Library were scanned and the news about teachers' associations in the newspaper articles were gathered and classified. In addition, the people who played a role in the teachers' organization and journalists who worked on Muğla in the same period were interviewed. In the newspapers that we have scanned in the research process, we encountered news about Muğla Teachers' Association (1948) as well as Yatağan Teachers' Association (15 January 1960), Fethiye Teachers' Association (23 January 1960), Datça Teachers' Association (14 February 1963), and Marmaris Teachers' Association in the districts. Although no news have been encountered about the following associations, Köyceğiz Teachers' Association (1951), Bodrum Teachers' Cooperation Teachers' Association (January 1951), Milas Teachers' Association and Ortaca Teachers' Association were known to have been established in the mentioned districts. After the practices of source collection and oral histories, the writing process was completed and the easy and difficult parts of the process were analyze.

Key words: Local history, teacher organization, local newspapers

Türk Eğitim Tarihinde Türk Ocaklarının Yeri (1912-1931)

Prof. Dr. Mehmet Serhat YILMAZ

Kastamonu Üniversitesi

Yetişkin eğitimi, halk eğitimi gibi adlar altında ele alınan yaygın eğitim faaliyetleri, dar anlamda yetişkinlere ve okul dışına yönelen örgütlü bir eğitim çabasıdır. Devlet bünyesinde yaygın eğitim teşkilatının henüz olmadığı dönemlerde bu tür eğitim faaliyeti; sosyal, kültürel, dini ve mesleki alanlarda cemiyetlerle, fikri, siyasi ve kültürel bir çerçevede gerçekleştirilmiştir. Bildiri, Türk Ocaklarının Türk eğitim tarihi içerisinde halk eğitim faaliyeti alanında yerinin belirlenmesi üzerinedir. Bu çerçevede 1912-1931 yılları arası Türk Ocaklarının eğitim alanındaki yeri sorgulanmıştır. Türk Ocaklarının faaliyetleri Cumhuriyet öncesi ve sonrası olmak üzere iki başlık altında ele alınarak değerlendirilebilir. Türk Ocakları kültürel, edebî ve siyasî anlamda Türklük kavramını işleyen, Türk

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

milleti ve milliyetçilik esası üzerine faaliyetlerde bulunmak amacıyla 1912 yılında kurulmuştur. Ayrıca 1912 yılında Türk Ocaklarının kurulmasından sonra cemiyet bünyesinde halkı aydınlatma amaçlı konferanslar, çeşitli kurslar, kültürel ve sportif etkinlikler yoluyla faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra Türk Ocaklarının sayısı ülke genelinde altmışın üzerine çıkmıştır. Türk Ocaklarının eğitim alanında en önemli çabası harf inkılabı uygulaması sırasında olmuştur. Sonuç olarak Türk eğitim tarihi içerisinde Türk Ocaklarının eğitim alanındaki faaliyetleri daha çok fikri, siyasi ve kültürel eğitim kapsamında değerlendirilebilir. Eğitim faaliyetleri Cumhuriyetin ilk yıllarında milli devlet, milli kültür ve milli eğitim kavramları etrafında vatandaşlık eğitiminin çerçevesiyle de örtüşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dernekler, Türk Ocakları, Türk Eğitim Tarihi

Place in the History of Turkish Education of the Association of Turkish Hearths (1912-1931)

Prof. Dr. Mehmet Serhat YILMAZ
Kastamonu University

Non-formal education activities, known as adult education, is an educational effort directed out of school and the adults. In the absence of state control over education yet, these training activities; social, cultural, religious, intellectual vocational areas, took place in the political and cultural context. This presentations, is to determine the position in the field of public education activities in the history of Turkish education of Association of Turkish Hearths (Türk Ocakları). In this context, has been questioned place in the field of education of Association of Turkish Hearths (Türk Ocakları) between the years 1912-1931. The activities of the Association assessed by taking under two headings, namely the Republic before and after. The society; cultural, literary and political meaning in the concept of Turkishness functioning, in order to undertake activities on the basis of the Turkish nation and nationalism was founded in 1912. In addition, the conference, various courses and activities under the association's name, are carried out through cultural and sporting events after the establishment of the association in 1912. The number of Association of Turkish Hearths after the establishment of the Republic of Turkey has increased to over sixty across the country. Society's most important efforts, in the field of education, has been the case during the letter revolution practice. As a result, more intellectual activities in the field of education of the Association of Turkish Hearths in the history of Turkish education, assessed under the political and cultural education. Association activities in the field of education, also coincides with the framework of citizenship education, national state, national culture and national educational concepts around, in the early years of the Republic.

Keywords: Associations, Association of Turkish Hearths, The History of Education

Sorgulamaya Dayalı Disiplinler arası Beceri Odaklı Tarih Okulu/Köyü Modeli

Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Banu ÇULHA ÖZBAŞ

Dokuz Eylül Üniversitesi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Bu çalışmada da Türkiye’de kurulması istenen bir Tarih Okulu/Köyü modeli tasarlanmıştır. Bu okulun fiziki şartlarından ziyade hedef kitlesi, amacı ve verilecek dersler üzerinde durulmuştur. Okulun amacı katılımcılarda tarihsel yöntemle dayalı çalışmalar yapabilme becerisi geliştirmektir. Bu amaçla okulda çeşitli konularla ilgili (iktisat tarihi, kültürel hayat, yerel tarih, kadın, göç vb. atölye çalışmaları yapılacak ve makale, kitap, broşür vb. ürünler ortaya koymak hedeflenecektir. Ayrıca atölye çalışmalarında katılımcılar kanıt temelli uygulamalı çalışmalar yapacaklardır. Sosyoloji, Arkeoloji, İktisat gibi farklı disiplinlerden alanında uzman eğitmenlerden oluşan kadro tarafından çeşitli atölyeler yürütülecektir. Okulun mutlaka sürekli açık bir kütüphanesi bulunacak ve katılımcılar istedikleri saatte buradan yararlanacaklardır. Okulun hedef kitlesi her yaş grubu olmasına rağmen ilk aşamada Üniversitelerin Sosyal Bilgiler Öğretmenliği 3. ve 4. Sınıf öğrencileri ile Tarih Bölümünde ve Tarih Öğretmenliğinde okuyan 3., 4, ve 5. Sınıf öğrencileri olacaktır.

Anahtar kelimeler: Tarih öğretimi, tarih okulu, kanıt temelli öğretim

Inquiry Based Interdisciplinary Skills Oriented History School / Village Model

Assoc. Prof. Dr. Ayten Kiriş AVAROĞULLARI

Muğla Sıtkı Koçman University

Assist. Prof. Dr. Banu ÇULHA ÖZBAŞ

Dokuz Eylül University

In this study, a History School/Village model desired to be established in Turkey is designed. The focus has been on the audience, purpose, and the designed lessons rather than the physical conditions of the school. The aim of the school is to develop the ability to work based on historical method with the participants. For this purpose, workshops on various topics (economics, history, cultural life, local history, women, immigration and so on.) will be held and products such as articles, books, brochures, etc. will be targeted in the school. In addition, the participants in workshops will do practical work based on evidences. In addition, these workshops will be conducted by a team of experts from different disciplines such as history, sociology, economics etc. The school will have an always open library and the participants will benefit from it whenever they want. Although the target audience of the school is all age groups, in the first stage it will be made of the 3rd and 4th grade students studying in Teaching Social Sciences and 2nd, 3rd, and 4th grade students studying at the Department of History and History Teaching at the University.

Key words: Teaching history, History School, evidence based teaching

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Milliyetçilik Algıları

Yrd. Doç. Dr. Ali Altıkulaç

Çukurova Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Osman Sabancı

Gazi Üniversitesi

Öğretim programları incelendiğinde vatan, ülkü, millet, milli bilinç, vatan sevgisi ve milliyetçilik gibi kavramlara sıklıkla yer verildiği göze çarpar. Ulaşılmak istenen hedef, öğrencileri vatanını ve milletini seven, değer veren ve koruyan bireyler haline getirmektir. Sosyal Bilgiler dersi bu değerlerin öğretiminde en etkili ve işlevsel derslerin başında gelir. Peki eğitim sistemi içinde geliştireceğimiz

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

milliyetçilik anlayışı nasıl olmalıdır? Bu araştırmanın amacı Sosyal Bilgiler dersini öğretecek olan öğretmen adaylarının milliyetçilik algısını çok yönlü bir şekilde ortaya koymaktır. Araştırmada, Türkiye'nin değişik bölgelerinde yer alan farklı üniversitelerin Sosyal Bilgiler öğretmenliği bölümünde öğrenim gören toplam 300 üzerinde öğretmen adayı çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Bu araştırmada temel araştırma deseni olarak tarama modeli kullanılacaktır. Araştırma verileri hem nicel hem de nitel boyutları içermektedir. Araştırma kapsamında, öğretmen adaylarının milliyetçilik algılarını belirlemek amacıyla anket formu oluşturulmuştur. Bu form üç bölümden oluşmaktadır. Anketin ilk bölümünde katılımcıların demografik bilgileri, ikinci bölümde görüş soruları ve üçüncü bölümde ise milliyetçilik algısı ölçeği bulunmaktadır. Anket formu Türkiye'nin farklı bölgelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Araştırmanın nicel verilerinin analizinde bilgisayar destekli istatistik programından, nitel verilerin analizinde ise içerik analizine başvurulmuştur. Araştırma sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının milliyetçilik algılarına ilişkin çeşitli sonuçlar elde edilecektir.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler Eğitimi, Öğretmen Adayı, Milliyetçilik.

The Nationalism Perception of Social Studies Teacher Candidates

When the teaching programs are examined, it is remarkably realized that the concepts are often given place such as motherland, ideals, nation, national consciousness, patriotism and nationalism. The desired target is to make students who love, protect and value the motherland and the nation, individually. Social Studies is one of the most effective and functional courses in the teaching of these values. So how should the concept of nationalism be that we develop it within the education system? The purpose of this study is to reveal perception of nationalism of teacher candidates who will teach the Social Studies course in a versatile manner. In the study, it is defined as the study group a total of over 300 teacher candidates who study in department of Social Studies from different universities located in different regions of Turkey. In this study, descriptive model will be used as the basis of research design. The data include both quantitative and qualitative dimensions. In the scope of research, a questionnaire was created in order to determine the perception of nationalism of teacher candidates. This form consists of three parts. The demographic data of the participants is in the first section of the questionnaire, the questions of views are in the second section and the nationalism perception scale is in the third section. The questionnaire was applied to the teacher candidates studying in different regions of Turkey. In the analysis of quantitative data the computer-aided statistical program is used and the content analysis was applied in the analysis of qualitative data. At the end of the research, various results will be obtained related to nationalism perceptions of social studies teacher candidates.

Key words: Social studies education, teacher candidate, nationalism,

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Atatürkçülük Kazanımlarına Ulaşma Düzeyleri

Doç. Dr. Cengiz DÖNMEZ

Gazi Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Ali ALTIKULAÇ

Çukurova Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Salih USLU

Niğde Üniversitesi

Bu araştırma, TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersleri bağlamında Atatürkçülük ya da Atatürkçü Düşünce Sistemini yeni nesillere öğretecek olan öğretmen adaylarının konuyla ilgili bilgi ve tutum düzeylerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırmada, çalışma grubu olarak Sosyal Bilgiler öğretmenliği lisans programı son sınıfında öğrenim gören 203 öğretmen adayı seçilmiş ve katılımcıların Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yer alan Atatürkçülükle ilgili kazanımlara ulaşma düzeyleri bilişsel ve duyuşsal boyutlarda incelenmiştir. Öğretim programlarında yer alan Atatürkçülük konularının öğrenciler tarafından öğrenilerek içselleştirilmesi ve öğrencilerin Atatürkçülüğe karşı olumlu tutum geliştirmeleri eğitim sistemimizin hedefleri arasındadır. Bu hedefin gerçekleşmesi için, öğrencileri Atatürkçülük kazanımlarına ulaştıracak öğretmen adaylarının, ilgili kazanımlara istenilen düzeyde sahip olmaları gerekmektedir. Öğretmen adaylarının Atatürkçülük bilgisinin hangi düzeyde olduğu ve felsefi olarak Atatürkçülüğü ne kadar içselleştirdiği önemlidir. Bu, aynı zamanda öğretmen yetiştirme programının da konuyla ilgili başarısını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Atatürkçülük, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler, Öğretim Programı

Social Studies Prospective Teachers' Reaching Levels to Kemalism Acquisitions

Assoc. Prof. Dr. Cengiz DÖNMEZ

Gazi University

Assist. Prof. Dr. Ali ALTIKULAÇ

Çukurova University

Assist. Prof. Dr. Salih USLU

Niğde University

In this study, it was aimed to reveal the teacher candidates' levels of knowledge and attitudes about the issue who teach Kemalism and Kemalist Thought System in the context of TC Revolution History and Kemalism to the new generations. In the study, it was selected as a working group 203 teacher candidates studying Social Studies Teacher Education program in their last year and participants' reaching levels of Social Studies Curriculum' gains related to Kemalism was investigated in cognitive and affective dimensions. To learn and internalize the Kemalism topics located in the curriculum by the students and to develop a positive attitude toward Kemalism by students are among the goals of our education system. For the realization of this objective, it is required to have the desired levels of relevant gains by teacher candidates who will reach to students the Kemalism gains. It is important what the teacher candidates' levels of information about Kemalism and how they internalize Kemalism, philosophically. This also demonstrates the success of teacher training programs on the issue.

Key Words: Kemalism, Teacher candidate, Social studies, Curriculum

“Pederşahilikten veledşahiliğe...”:

Türkiye’de çocukluk tarihi ve çalışmaları

Prof. Dr. Süleyman İnan

Pamukkale Üniversitesi

Çocukluğun ayrı bir evre olarak kabulü dünya tarihinde oldukça yeni sayılır. Sanayileşme dalgası, onun etkisinde kentleşme olgusu ve insan yaşamındaki refah artışı gibi temel etkenler özellikle İkinci Dünya Savaşı yıllarından sonra çocukluğun ayrı bir kategori olarak görülmesine imkân sağlamıştır. En etkileyici gelişme 1989’da Birleşmiş Milletler Örgütü’nün “Çocuk Hakları Sözleşmesini”, mevcut olan İnsan Hakları Evrensel Beyannamesine rağmen ayrıca kabul etmesi olmuştur. Bir zamanlar görmezden gelinen, en azından önemsiz addedilen, yakın zamana kadar ise salt nüfus /nicel unsur olarak bakılan çocukların şimdilerdeki belirleyiciliği, dahası toplum yapısını dönüştürücü gücü fark edilmektedir. En basitinden “çocukların yüzü gülsüncü” anlayışların bariz olduğu zamanlardayız. Bu bakımdan özellikle Türkiye özelinde çocukluk tarihine –siyasi ve toplumsal konu/sorunlarla- eğilmek ve bunu genel tarihten ayrı görerek izlemek yararlı olacaktır. Bu çalışmada, metin incelemeleri ekseninde çocukluk tarihi tasvir edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Çocukluk, Çocukluk tarihi, Çocuk ve Tarih, Çocukluk Çalışmaları.

From Patriarchy to Child-Centered Idea:

The Childhood History and its Studies in Turkey

Prof. Dr. Süleyman İnan

Pamukkale Üniversitesi

The childhood, approval as a separate stage is considered quite new in world history. The influences of industrialization, urbanization and welfare are fundamental factors since after the Second World War for children to be seen as a special research area. The most impressive development is the Convention on Children's Rights of the United Nations Organization in 1989 that has been accepted as separate from the Universal Declaration of Human Rights. Although the children were considered only quantitative factors in ancient times; currently they have become very important determinants of society. In this regard, it would be useful to address the history of childhood and to take it apart from the part of general history especially in Turkey. In this study, we tried to describe childhood history based on document analysis.

Key words: Children, childhood, childhood history, children and history, childhood Studies.

Ortaokul Tarih Öğretiminde Popüler Anlatım

Emel ENGİN

MEB Öğretmen

Ortaokul, tarihin temel bilgilerinin verildiği bir dönem olduğu için öğrencilerin motivasyonunu artırmak adına tarihin öğretimi daha anlaşılır hale getirilmelidir. Bu bağlamda hikayeleştirerek, dramatize ederek, çocukları tarihin içine alarak ve tarihe empati kurdurarak öğretmekte yarar vardır. Korkutmadan sevdirmek, akademik dille değil güncel dille olayları anlatmaya çalışmak günümüz tarih

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

öğretiminde daha etkili olmaktadır. Ortaokul dönemi, tarihe olan ilgi ve sevginin kazandırılabilirdiği bir dönemdir. Bu bakımdan kullanılacak yöntemlerle tarihi bilgiyi kalıcı hale getirmek mümkün olabilmektedir. Bu çalışmada ortaokullardaki tarih öğretim aşamasında kullanılan yöntemlere değinilecektir. Bir tarih öğretmeni olarak müfredat dahilinde kalmak üzere derslerde öğrenciyi aktif hale getirecek şekilde uygulamalar yapılmalıdır. Bu uygulamalar çoğunlukla drama tarzında da olmalıdır. Bu çalışmada bu uygulamalardan örnekler verilecektir. Bunun yanında ortaokul öğrencilerinin tarihi daha basit ifadelerle öğrenebilmeleri için yayınlanan “Sultan ve Gazi” kitabından da örnekler verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul, Tarih Öğretimi, Drama, Sultan ve Gazi

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Tarih Sunumuna Yönelik Görüşleri

Doç. Dr. Cemil Cahit Yeşilbursa

Gazi Üniversitesi

Bu çalışmada, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tarihin sunumuna yönelik görüşleri araştırılmıştır. Bu doğrultuda, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tarih konularının sunumunda keyif aldıkları sunumlar ile güvenilir buldukları sunumlara yönelik görüşleri ortaya konulmuştur. Ortaokul öğrencilerine tarih konularını öğretecek öğretmenler sosyal bilgiler öğretmenleridir. İlgili alan yazında, tarih konularının öğretiminde yaşanan çeşitli problemler vurgulanmaktadır. Bu problemlerin bazıları öğretmenden ve yöntemlerden kaynaklanan sorunlardır. Öğretmenlerin tarihe yönelik tutumları ve tarih öğretirken tercih ettikleri yöntemleri de etkilemektedir. Buna göre, Sosyal bilgiler öğretmen adayları sahip oldukları bilgi, beceri ve değerlerle gelecek kuşakları yetiştireceklerdir. Dolayısıyla onların tarihin sunumu ile ilgili sahip oldukları görüşleri öğretmenlik yaparken kullanacakları tarih yöntemlerini de etkileyeceği düşünülmektedir. Bu bakımdan çalışmanın alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışmada, betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örneklem yöntemlerinden kolay ulaşılabilir yöntem kullanılmıştır. Buna göre, çalışma grubunda 120 sosyal bilgiler öğretmen adayı yer almıştır. Çalışmanın verileri iki kapalı uçlu sorunun yer aldığı bir görüş formu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Çalışmanın bulgularına, sonuç ve tartışma kısmına analizler sonuçlanınca yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, öğretmen adayı, görüş, tarih sunumu,

Pre-service Social Studies Teachers' Views on Presentation of History

Associated Prof. Dr. Cemil Cahit Yeşilbursa

Gazi University

The current study explores the pre-service social studies teachers' views on presentation of history. In this way, the current study aims to set forth the views of pre-service social studies teachers on history presentation methods that they like and trust. Social studies teachers teach history to middle school students. Researches indicate that some problems about teaching history. Some of these problems are related to teachers and teaching methods. Pre-service social studies will educate next generation with their knowledge, skill and values. So, their viewpoint related to the presentation of history will probably be affect their teaching methods. It is therefore the study is expected to contribute to the field.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

The survey method was used. The Convenience Sampling was used to determine the study group which is one of the purposeful sampling methods. Data were derived from 120 pre-service social studies. The survey generated two close-ended question was used the collect data. Data were analyzed by descriptive analysis. When the data analyses are finished the study findings, results and discussion will take place in the final version of the paper.

Keywords: Social studies, pre-service teacher, view, presentation of history

İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi Ders Kitabı Hakkında Öğretmen Görüşleri

Adnan YILMAZ

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Fatih YAZICI

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Talim ve Terbiye Kurulu'nun 25.06.2012 tarihinde aldığı kararla, 8. Sınıf programında yer alan Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi dersinin 2015-2016 öğretim yılından itibaren uygulamadan kaldırılmasına, "İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi" dersi adıyla 4. sınıfta okutulmasına karar verilmiştir. Söz konusu ders kitabı, kendisinden öncekilerden farklı olarak, tarihsel hikayeler/masallar yoluyla vatandaşlık değerlerini aktarmayı hedefleyen yapısıyla dikkat çekmektedir. Bu çalışmanın amacı, 2015-2016 öğretim yılı itibariyle ilk defa uygulamaya konulan İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi dersi için hazırlanan ders kitabı hakkında öğretmenlerin görüşlerinin ortaya konulmasıdır. Böylece tarihsel hikayelerin/masalların, vatandaşlık değerlerinin aktarımındaki etkililiği de bir anlamda değerlendirilmiş olacaktır. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim/fenomenoloji kullanılmıştır. Bu desenin uygulanmasında ise görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu, Tokat il merkezinde yer alan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 3 farklı ilkokulda, 4. sınıf düzeyinde eğitim veren 15 öğretmene uygulanmıştır. Katılımcılardan elde edilen veriler, betimsel analiz ve içerik analizi yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Araştırma sonunda öğretmenler, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi ders kitabının temelini oluşturan masalları nitelikli ve ilgi çekici bulmakla birlikte zaman zaman uzun ve anlaşılır olmamalarından şikâyet etmişlerdir. "Düşünelim, tartışalım" bölümlerinde yer alan soru sayılarını fazla, "Bilgi edinelim" ve "Meraklı çocuklar için" kısımlarını ise öğrenci düzeyinin üzerinde bulmuşlardır. Araştırmaya katılan öğretmenler kitabın tasarımının, derste kullanılan öğretim yöntemlerini sınırlandırdığını, daha çok soru-cevap yöntemini kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler, en çok ölçme-değerlendirme bölümlerinde zorlandıklarını ifade etmişlerdir.

Teachers' Opinions about Human Rights, Citizenship and Democracy Course Book

Adnan YILMAZ

Gaziosmanpaşa University

Assist. Prof. Dr. Fatih YAZICI

Gaziosmanpaşa University

With the decision of Board of Education and Discipline dated 25.06.2012, the course of Citizenship and Human Rights was removed from the eighth grade curriculum and added to the fourth grade curriculum with the name of Human Rights, Citizenship and Democracy starting from 2015-2016 academic year. The course book of this course was different from its antecedents in that it aimed at handing down the citizenship values through historical stories/tales. The aim of this study was to reveal the teachers' opinions about course book prepared for Human Rights, Citizenship and Democracy course, which was added to the curriculum in 2015-2016 academic year. Thus, the effectiveness of historical stories/tales on the handing down of citizenship values would be assessed in a sense. As a qualitative research design, phenomenology was used in this study. The interviews were used for data collection. Developed by the authors, the semi-structured interview form was applied to 15 teachers from three different primary schools of Ministry of National Education in Tokat Province. The data were analyzed using descriptive and content analysis techniques. As a result of the study, teachers stated that they found the course book of Human Rights, Citizenship and Democracy qualitative and interesting but they also complained about long and incomprehensible sentences and texts. According to them, the questions in the sections "Let's Think and Discuss" were high in number and the sections "Let's Get Information" and "For Curious Kids" were over the students' levels. The teachers expressed that the design of the book limited the instructional techniques that could be used in the lesson and they stated that they used the question and answer teaching method most. The teachers expressed that they had difficulty in assessment and evaluation most.

Osmanlı Klasik Çağında İnanç ve Sosyal Hayat ile ilgili Kavramların Tarih Ders Kitaplarına Yansımaları

Mehmet Alper CANTİMER

Sakarya Üniversitesi

Araştırma, Cumhuriyet dönemi boyunca seçili ve günümüzde okutulmakta olan tarih ders kitaplarında Osmanlı Klasik çağında inanç ve sosyal hayat konularının anlatısına dairdir. Osmanlı devletini diğer Türk- İslam devletlerinden ayıran en önemli özelliği merkeziyetçi ve uzun ömürlü olmasıdır. Bu iki olgu da inanç ve sosyal hayatın birbirini bütünleyen ve hoşgörülü bir anlayışın sonucudur. İnceleme, Osmanlı'da inanç ve sosyal hayat ile ilgili konuların ve hoşgörü anlayışının gerçek manada tarih ders kitaplarına girmediğini ve bu eksiğinde dersin anlaşılmasını, kalıcılığını ve Osmanlı ile ilgili imajı olumsuz yönde etkilediğini ortaya koymaya çalışacaktır. Çalışma, nitel bir araştırma yöntemi olan doküman analizine dayalı sürdürülecektir. Tarihsel içerikli bu analiz için, Cumhuriyet dönemi boyunca liselerde okutulmuş olan ve halen okutulan tarih ders kitapları incelenecektir. İnceleme sonuçları doğrudan alıntılanan metin ya da görsel unsurlar üzerinden sunulacaktır. Araştırmamız bağlamında, Osmanlı zihniyetinin anlaşılması için temel referanslara başvurulduğu görülecektir. Elde edilecek bulgular, İnalçık, Emecen, Ülgener, Tabakoğlu, gibi alanında uzman isimlerin söylemleri ile tartışılacak ve çeşitli öneriler dile getirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Osmanlı Tarihi, Klasik Çağ, İnanç, Sosyal Hayat, Hoşgörü, Ders Kitabı.

Reflection of the Faith and Social Life of the Ottoman Classical Age in the Republic's History Textbooks

Mehmet Alper CANTİMER

Sakarya University

Research, taught on the faith and social life's explainings during the Ottoman classical age in the recent and present history books of the republic. The most important feature that separates the Ottoman Empire from the other Turkish-Islamic states is centralized state and is long lasting. These two cases are the result of faith and social life that are complementary and tolerant understanding. The review will attempt to demonstrate the persistence of the negative impact of the understanding of the Ottoman faith and social life in the real meaning of history textbooks and lacking in understanding of this course. The study will be carried out based on a qualitative research method of document analysis. Historical analysis for this content, which is taught in high school during the Republican period and the general history textbooks that are currently being examined. Study results will be presented directly quoted text or through visual elements. In the context of our research, it appears to apply to the basic reference for understanding the Ottoman mentality. Findings will be obtained, It will be discussed by experts in the field of rhetoric such as İnalçık, Emecen, Ülgener, Tabakoğlu and will be voiced several recommendations.

Key words: History, Ottoman History, Classical Age, Faith, Social life, Textbook.

Osmanlı Devletinde Rüştîye Mekteplerinin Gelişimi (1859-1876)

Handan BAL

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Devlet ve devletin kademeleri, değişen ve gelişen zamanın koşullarına göre, kendisini yenilemektedir. Osmanlı toplumu içinde kız çocuklarının eğitimi buna örnek gösterilebilir. Kız çocuklarının eğitimi Osmanlı Devletinde genelde, Sıbyan Mektepleriyle sınırlı kalmıştır. Bu mektebi bitirenler arasında ailesinin imkânları elverişli olanlar eğitimlerini evlerinde özel dersler olarak sürdürmüşlerdir. Tanzimat ve sonrası Osmanlı için bir değişim ve dönüşüm noktasıdır. Her konuda batıyı örnek aldığımız Tanzimat ve sonrası dönemde askeri ve sivil okulların sayısı artmış, daha sonra da 1869'da Fransa Kanunlarından yola çıkılarak hazırlanan 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesinde kızlar için öğretmen okulları ve Rüştîye Mekteplerinin sayılarının artırılması kararlaştırılmıştır. Eğitimde en büyük yenilikler II. Abdülhamit devrine rastlar oysa onun dönemine kadar İstanbul'da 9 tane rüştîye mektebi bulunmaktadır ve bu okullar sadece İstanbul'la sınırlı kalmış, İstanbul dışında rüştîye mekteplerinin açılması yine II. Abdülhamit Han dönemi ve sonrasında görülmüştür. İlk kız rüştîyesinin ise 1859 tarihinde Sultan Ahmet'te açıldığını görmekteyiz. Sultan Ahmet, İbrahim Paşa, Şehzade, Fatih, Aksaray, Altay, Beşiktaş, Üsküdar, Gülfem Hatun İnas rüştîyelerine devam eden kız öğrencilerin sayıları her geçen gün artmakta ve bunun yanında bayan öğretmen sayısında da artış görülmüştür. Devletin artık bu konuda eksiklerini görmüş olmasıyla birlikte kız çocuklarının eğitimleri hakkındaki çalışmaların da her geçen gün sistemin içerisinde yer almaya başladığını görmekteyiz. Bu çalışmadaki amaç, 1859 tarihinden başlayarak II. Abdülhamit han devrine kadar geçen süre içerisinde rüştîye mekteplerinin Osmanlı Devleti'ndeki gelişimini incelemektir. Bu çalışmada öncelikle alana ait literatür toplanmıştır. Literatürdeki bilgiler arşiv kaynakları ile desteklenerek tebliğ hazırlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Rüştîyeler, Tanzimat dönemi, kız eğitimi

Development of Rustiye Schools in Ottoman Empire (1859-1876)

Handan BAL

Kahramanmaraş Sutcu Imam University

The state and the levels of the state renew themselves according to the changing and developing conditions of the time. Education of the girls in Ottoman society may be given as an example to this situation. Education of girls in Ottoman State was generally limited to Sıbyan Schools (Ottoman Elementary Schools). Among the graduates of these schools, whose families were rich, used to continue their educations with private lessons. Tanzimat (the political reforms made in Ottoman State in 19th Century) and the years following Tanzimat have been a point of change and transformation. During the years of Tanzimat and the following years, when we took the western world as an example in all issues, the number of military and civil schools increased and then within the framework of the Statute on General Education, which was prepared on 1869 based on the French Law, teachers training schools were opened for girls and it was decided to increase the number of the Junior High Schools. The greatest innovations were made during the tenure of Abdulhamit the 2nd, however, there were only 9 junior high schools in Istanbul and such schools were only limited to Istanbul; and junior high schools in cities other than Istanbul were opened during the tenure of Abdulhamit the 2nd. The first junior high school for girls was opened in Sultanahmet in 1859. the number of the girls, who studied in Sultan Ahmet, Ibrahim Pasa, Sehzade Fatih, Aksaray, Altay, Besiktas, Uskudar, Gülfem Hatun Inas Junior High Schools, increased day by day and the number of the woman teachers increased in parallel with this. We can see that studies regarding education of the girls were included in the system upon awareness by the State of the deficiencies in this field. The purpose of this study is to study the development of Junior High Schools in Ottoman State from 1859 to the tenure of Abdulhamit the 2nd. Firstly, the literature related with the subject matter was reviewed. The paper shall be prepared via supporting the literature data with the archive sources.

Key words: Rustiyes (Junior High Schools), Tanzimat period, education of girls.

Bir Cumhuriyet Vatandaşı Yaratma Projesi: “Vatandaş için Medeni Bilgiler”

Uzm. Emine GÜNTEPE YEŞİLBURSA

Milli Eğitim Bakanlığı

Yrd. Doç. Dr. Ali ALTIKULAÇ

Çukurova Üniversitesi

Vatandaşlık Bilgisi ders kitapları, imparatorluktan ulus-devlete geçişte işe koşulmuş, genç Cumhuriyetin yeni vatandaş modelini yaratmada temel araçlar olarak kullanılmıştır. Bu kitapların en önemlilerinden biri “Vatandaş için Medeni Bilgiler” isimli eserdir. 1930'lardan itibaren okutulmaya başlanan ve Prof. Dr. Afet İnan'ın yazdığı bu önemli eserin büyük bir kısmı Mustafa Kemal Atatürk tarafından bizzat yazılmıştır. Vatandaş İçin Medeni Bilgiler, iki cilt olarak düşünülmüştür. I. Cilt, Afet İnan adıyla yayınlanmıştır. II. Cilt ise, Kütahya mebusu Recep Peker tarafından hazırlanmıştır. II. Cilt, daha çok devlet teşkilatının işleyişiyle ilgili bilgiler bulunmaktadır. I. Cilt olan Vatandaş İçin Medeni Bilgiler ise, okulda yurttaş eğitimi amacıyla yazılmıştır. Daha sonra, eğitim kurumlarında "Yurttaşlık Bilgisi" adı altında okutulan bu derslere, Atatürk'ün büyük bir önem verdiği bilinmektedir. Atatürk bu önemli eseri ile yurttaşlık hak ve ödevleri konusunda, yetişmekte olan ve Türkiye Cumhuriyetinin geleceği olarak gördüğü gençlere bilinç kazandırmaya çalışmıştır. Çağdaş bir

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

toplumun nasıl olması gerektiği konusunda bilgiler veren bu eserin yeni toplumun oluşturulmasında önemli bir rolü olduğu görülmektedir. Vatandaş İçin Medeni Bilgiler kitabının içeriğine baktığımızda; günümüzde ortaokullarda okutulan Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi dersi ile birebir örtüştüğünü görmekteyiz. Bu bağlamda çalışmamız, Vatandaş İçin Medeni Bilgiler kitabının biçimlenmesini, kapsamını, etkisini ve ayrıca Türkiye’de ve Dünya’da buna paralel olarak yaşanan siyasi gelişmeleri göstermeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Vatandaşlık Eğitimi, Atatürk, Vatandaşlık İçin Medeni Bilgiler

The Creation Project for Citizens of the Republic : "*Civil Information for Citizens*"

Uzm. Emine GÜNTEPE YEŞİLBURSA

Ministry of National Education

Asist Prof. Dr. Ali ALTIKULAÇ

Çukurova University

Civics textbooks is used as basic tools to create a new citizen model for young republic, serve in the transition from empire to nation-state. One of the most important of these books is a work called "Civil Information for Citizens". It is important work which began to be taught from the 1930s and has been written by Prof. Dr. Afet İnan, a large part of it was written personally by Mustafa Kemal Atatürk. Civil Information for citizens is considered as two volumes. Volume 1 has been published under the title of Afet İnan. Volume 2 is prepared by Kütahya Deputy Recep Peker. Volume I. The Civil Information for Citizens was written for the purpose of citizenship education in schools. Then, it is known that Atatürk gave great importance "civics" courses taught under this name in educational institutions. Atatürk with this important work, try to bring awareness to young people he sees as the future of Republic of Turkey on civic rights and duties. It is seen that the work play an important role in forming the new community how a modern society should be. When we look at the content of the book Civil Information for Citizens; we see that it completely overlaps with Citizenship and Democracy Education course currently taught in secondary schools. In this context, our work aims to demonstrate Civil Information for Citizens book's remodeling, scope, effect and the political developments in Turkey and World happened parallel.

Key Words: Civics Education, Atatürk, Civil Information for Citizens.

Tematik Açıdan Türkiye’deki Tarih Ders Programlarında “Suç ve Ceza”

Dr. Ayşegül Nihan EROL ŞAHİN
Gazi Üniversitesi

Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Temalar çerçevesinde zaman içerisinde olayların nasıl değiştiğini izlemek özellikle değişim ve sürekliliği kavrama açısından faydalıdır. Bu açıdan tarihsel süreç içerisinde belirli dönemlerde suçlar

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

ve cezaları konusunda bir değişimin olup olmadığını izlemek hukuk ve adalet kavramlarını kavramak açısından önemlidir. Suç ve Ceza teması hukuk ve adalet kavramları ile doğrudan ilişkili olduğu için aslında disiplinler arası bir temadır. Bu araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Taslak tarih dersi öğretim programının tematik anlayışından yola çıkılarak Türkiye’deki tarih dersi öğretim programları “suç ve ceza” temasına yönelik analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda; Osmanlı Devletinde zaman içerisinde suçun nedenleri, suç tipleri, suçla ilgilenen kurumlar, hukuk kuralları, ceza türleri gibi başlıklarda suç ve ceza temasına yönelik kanıt temelli örnek etkinlik modeli geliştirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Tarih öğretim programı, Tema, Suç ve Ceza, Etkinlik.

Thematic Perspective On The History Curriculum In Turkey "Crime And Punishment"

Dr. Ayşegül Nihan EROL ŞAHİN
Gazi University

Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI
Muğla Sıtkı Koçman University

Within the frame of themes, watching how the events change is particularly useful for comprehension continuity and change. From this point crimes and punishments during certain periods in the historical process, it is important to watch whether there is a difference about law and justice concepts. The theme “law and justice” is a actually an interdisciplinary theme because it is directly related to law and justice. In this research document analysis method is used. History curriculum in Turkey is analyzed for crime and punishment" theme on the bases of draft history curriculum’s thematic approach. As a result of this research a source based activity have been developed in such titles; the causes of crime over time in the Ottoman Empire, types of crime, the institutions about crime, the rule of law, types of punishments.

Key words: History Curriculum, Theme, Crime and Punishment, Activity.

Birinci ve Dördüncü Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Bilimlere Dair Algılarının Metaforik Yansımaları ve Karşılaştırılması

Ragıp Yusuf SAVLET
KTÜ Tarih Eğitimi Y. Lisans Öğrencisi

Hızla değişen ve gelişen teknoloji insan algılarının da hızla değişmesine yol açmaktadır. Özellikle de okullarda görev yapacak öğretmen adayları mevcut eğitim sisteminde kullanılan teknolojik yenilikler ile her yıl farklı gelişmeler ile karşılaşmaktadır. “Eğitim fakültelerindeki ders müfredatlarımız ile öğretmen adaylarının eğitimin başında ve sonunda sosyal bilimlere dair algıları farklılaşmakta mıdır?” sorusu çalışmanın temel problemini oluşturmaktadır. Bu çalışmada Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sosyal bilimlere dair görüşlerinin birinci sınıf ve dördüncü sınıfta farklılık gösterip göstermediği metafor yolu ile belirlenmesi ve karşılaştırılması amaçlanmıştır.

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan olgubilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının Sosyal bilimlere dair algıları çeşitli metaforlar aracılığı ile belirlenmiş ve karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilimler, Metafor, Sosyal Bilgiler, Algı

The First And Fourth Grade Social Studies Preservice Teachers Their Perception Of The Social Sciences Metaphorical Reflection And Comparison

Ragıp Yusuf SAVLET

KTU History Education Post Graduate Student

Rapidly changing and developing technology causes changing of person's perception. Especially preservice teachers who will work at schools encounter different developments with technological innovation that is used in current educational system in every year. "Does the preservice teachers perception about social science become different at the beginning and end of the training with our curriculum in faculty of education" is the question which generates the main problem of the study. In this study it is determine whether the Social Studies Preservice Teachers opinions about Social Science differ from the first level to fourth level by metaphor method and compare them. In the study phenomenology that is a pattern of qualitative research, is used. The preservice teachers perception about Social Science is determined by different kinds of metaphors and compared

Key words: Social Science, metaphor, social studies.

Görsel Tarih Belgelerini Okuma Etkinliği

Erol KÖMÜR

İstanbul Bilim ve Sanat Merkezi Tarih Öğretmeni

Tarih ve sosyal bilgiler öğretim programlarımız; kazanımların gerçekleşmesi, kavramların, konuların ve metinlerin daha anlaşılır hale gelmesi için görsel materyal kullanımını önemli ölçüde tavsiye etmektedir. Buna bağlı olarak ders kitapları, bilişim imkanları veya FATİH Projesi altyapısı kullanılarak öğretmenlerimiz ve öğrencilerimiz dersleri ile ilgili çok zengin görsel tarih materyaline ulaşabilmektedirler. Tarih ve sosyal bilgiler derslerimizde kullanılan görsel materyal ağırlıklı olarak fotoğraf, video, harita, gravür, karikatür, çizim vb. görsellerden oluşmaktadır. Osmanlı Tarihi ile ilgili ders veya konu içeriklerinde karşılaşılan görsel türlerinden biri de minyatürdür. Minyatürler Osmanlı Tarihi açısından önemli veri ve kanıtlar içermekle birlikte derslerin işlenişi sırasında bu önemli tarihsel belgelerden yeterli ölçüde yararlanılamadığı anlaşılmaktadır. Medeniyet mirasımız minyatürlerden Kanuni devrine ait "Devşirmeler" konulu minyatür ile farklı sınıf ve yaş düzeyindeki öğrenciler ile, farklı branşlardaki öğretmenler ile etkinlikler yapılmıştır. Etkinlikler yüz yüze, görsel okuma tekniği kullanılarak belgeye yöneltilen özel olarak hazırlanmış, yapılandırılmış ve sarmal yapıda sorulardan ve bunlara verilen cevaplardan oluşmaktadır. Etkinlik süresince sorulara dair üretilen cevapların sağlaması için etkinliğe özel hazırlanmış bir uzman makalesi kullanılmaktadır. Bu etkinliklerde kullanılan belge, çalışma yaprağı, uygulama yöntemi ve yapılan uygulamalara dair veriler bu bildiride paylaşılabacaktır. Söz konusu uygulamanın tarih ve sosyal bilgiler derslerinin işlenişine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: kanıtı sorgulama, görsel okuma, minyatür

Reading the Visual History Documents Activity

Erol KÖMÜR

History Teacher Istanbul Science and Art Center

Our history and social studies curriculum; The realization of gains, the concept, the use of visual materials to help make the text more understandable issues and recommends significantly. Accordingly, textbooks, and to access to ICT facilities or teachers and students using the Fatih Project infrastructure is very rich visual history lesson about the material. History and social studies mainly visual material used in our photos, videos, maps, engravings, cartoons, drawings, etc. It consists of images. One of the visual kind encountered in the relevant course content or subject of Ottoman history is miniature. Miniatures are understood to include courses together during the handling of sensitive data and evidence can not be used adequately in terms of Ottoman history from this important historical documents. Our civilization heritage of the legal transfer of the miniature "Devşirmeler" with students in different grades and age levels on miniature is made of activities with teachers in different disciplines. Activities face to face, visual reading technique using a specially crafted document directed, structured and is made up of spiral structure questions and their answers. A special event designed to provide answers to questions that are produced during the event expert article is used. Document used in these activities, worksheets, made on the application method and application data will be shared in this paper. The said application history and social studies are expected to contribute to the presentation of the course.

Keywords: Evidence of questioning, visual reading, miniature

Jakob Philipp Fallmerayer'in Tarih Anlayışı

Zeynep İNAN ALİYAZICIOĞLU

Karadeniz Teknik Üniversitesi

J. Ph. Fallmerayer 19. yüzyılda Bavyera'da yaşamış zamanının politik ve kültürel meselelerinde söz sahibi olmuş önemli bir tarihçi, politikacı ve oryantalisttir. Askerlikten politikaya, Doğu seyahatlerinden tarih profesörlüğüne, gazetecilikten sürgüne, renkli bir hayat süren Fallmerayer ortaçağ Bizans tarihi ve Osmanlı siyasi-kültürel tarihi üzerine sayısız eser vermiştir. Fallmerayer bugünü kavramak için geçmişle uğraşmış ancak geçmişin izlerini ortaya çıkarmak için de zamanının önemli gelişmeleriyle ilgilenmiştir. Fallmerayer'e göre geçmişi ve bugünü ortaya çıkarmak karşılıklı olarak birbirini gerektirmektedir. Ona göre bugünün gelişmeleri geçmişteki olayların ortaya çıkmasına yardımcı olduğu gibi geçmişteki olayları bilmek bugünü hakiki surette anlamamızı sağlar. Fallmerayer tarihe bu şekilde yani pragmatik bir bakış açısıyla yaklaşmıştır. Tarihi çağlara ve dönemlere ayırırken de ırkları yani halkları temel almıştır. Çalışmalarında halkı, tarihi süreç içinde canlı bir organizma olarak tanımlamıştır. Alman Tarih Okulu, bir halkı bir ulusu ele almak için en uygun modelin, bu halkı ve ulusu, tıpkı Herder gibi, bir organizma olarak görmek olduğunu belirtir. Fallmerayer de bu ekolün temsilcisidir. Bu poster çalışmasında Fallmerayer'in yaşamı ve eserleri hakkında kısaca bilgi verildikten sonra onun evrensel tarihi çağlara ve dönemlere ayırması incelenecektir. Aynı zamanda tarih ilmine yaklaşımı, tarihyazımındaki görüşleri ve tarih felsefesi analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Fallmerayer, Alman Tarih Okulu, Tarih Felsefesi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Tarihi Bir Olay Bağlamında Eleştirel Düşünme Becerilerinin İncelenmesi

Arş. Gör. Hatice KARA

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Doç. Dr. Cengiz DÖNMEZ

Gazi Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Zafer TANGÜLÜ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin etkin vatandaş yetiştirebilmeleri için eleştirel düşünme becerilerinin yüksek olması büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tarihi bir olay bağlamında eleştirel düşünme becerilerinin incelenmesidir. Çalışma grubunu Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde öğrenim gören 4. sınıf öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel düşünme becerilerini kullanmalarını gerektiren çok boyutlu ve tarihi bir olayla ilgili açık uçlu soru sorulmuş ve verilen tarihi olay ile alakalı bir kompozisyon yazmaları istenmiştir. Ayrıca araştırmada öğretmen adaylarının yaş ve cinsiyet değişkenleri göz önünde bulundurulmuştur. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel düşünme becerilerini incelemek için Noreen ve Faciana tarafından geliştirilen Bütüncül Eleştirel Düşünme Puanlama Rubriği kullanılmıştır. Nicel verilerin analizinde SPSS programı kullanılmış, nitel verilerde ise içerik analizinden yararlanılmıştır. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dört düzeyden oluşan Bütüncül Eleştirel Düşünme Puanlama ölçeğinin birinci düzeyinde yer aldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçtan yola çıkarak sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eleştirel düşünme becerilerinin düşük düzeyde olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel Düşünme, Sosyal bilgiler öğretmen adayı, tarih

Examining Critical Thinking Skills of Social Sciences Prospective Teachers in terms of a Historical Event

Res. Assist. Hatice KARA

Muğla Sıtkı Koçman University

Associate Prof. Dr. Cengiz DÖNMEZ

Gazi University

Assistant Prof. Dr. Zafer TANGÜLÜ

Muğla Sıtkı Koçman University

It is highly important for prospective social sciences teachers' critical thinking skills development to raise effective citizens. Therefore, the aim of the study is to examine social sciences prospective teachers' critical thinking skills in terms of an historical event. The participants were formed of senior year prospective teachers studying in Muğla Sıtkı Koçman University. As the data collection

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

instrument, multi dimensional open ended questions were asked requiring participants' critical thinking skills on a historical event and also the participants were asked to write a composition of the given event. Beside, the gender and the age variables of the participants were regarded. While analysing, Wholistic Critical Thinking Grading Rubric developed by Noreen and Faciana to examine prospective social sciences teachers' critical thinking skills. SPSS package program was applied for the quantitative data analysis and content analysis was applied for the qualitative data analysis procedures. It was found that prospective social sciences teachers were at the first level of the Wholistic Critical Thinking Grading scale that consists four levels. Based on the findings, it can be concluded that prospective social sciences teachers' critical thinking skills are at low level.

Key words: critical thinking, prospective social sciences teachers, history

Osmanlı Vakıfları Konulu Etkinlikler Aracılığıyla Değerler Eğitimi

Dr. Ayşegül Nihan EROL ŞAHİN
Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Hamza KELEŞ
Gazi üniversitesi

Vakıf müessesesi maddi bir karşılık beklemeden başkalarına yardım etmek gibi, insani bir düşüncenin mahsulüdür. Vakıflar yüzyıllardan beri büyük bir önem arz eden, sosyal ve ekonomik hayat üzerinde derin etkiler yapmış olan dini, hukuki ve sosyal bir kurumlardır. Vakıfların herkes tarafından bilinen en önemli özelliklerinin içinde sayılan hayırseverlik, çevre duyarlılığı ve kültür aktarımı gibi öğeler, okullarda önem verilen değerler eğitimi konularının içinde yer almaktadır. Sosyal bilgiler derslerinde bu kavramların önemi üzerinde durulmakta ve öğrencilere kendi kültürlerini ayrıntıları ile öğrenme fırsatı sunulmakta ve bilgileri davranışa dönüştürmeleri beklenmektedir. Yapılan çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılarak sosyal bilgiler programı incelenmiştir. Programda vakıflarla ilgili kısımlar analiz edilmiştir. Hem programdan hem de vakıflarla ilgili çalışmalardan da yararlanılarak sosyal bilgiler derslerinde kullanılabilecek bir etkinlik geliştirilmiştir. Bu etkinlikte Osmanlı vakıfları içinden seçme örnekler (yol güvenlik vakıfları, gureba hastaneleri, kuş vakfı, mürekkep vakfı, sadaka taşları, dinlenme taşları, kızlara çeyiz vakfı) ele alınmıştır. Hazırlanan etkinlik ile gençlerde hoşgörü, hayırseverlik, cömertlik, yardımlaşma duyguların geliştirebilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler Dersi, Vakıflar, Değer, Etkinlik

Values Education via Activities Based on Ottoman Foundation

Dr. Ayşegül Nihan EROL ŞAHİN
Gazi University

Prof. Dr. Hamza KELEŞ
Gazi University

Foundations are very important religious, jurial and social institutions which affect deeply social life and economy. help people without waiting for a repay, the crop of human thought. There are important features of foundations like charity, environmental awareness, cultural transmission which also the important subjects of values education. It emphasizes the importance of these concepts in social

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

studies lessons and students are offered the opportunity to learn the details of their culture and information are expected to transform behavior. In this research by using document analysis method social studies curriculum examined. The curriculum analyzed about the foundations subjects. An activity have been developed by using both social studies textbooks and other sources about foundations. In this activity, choosen examples of foundations like (road safety foundations, foundation for birds, foundation of ink, almsgiving columns, rest areas, dowery foundations for brides) are considered. By this activity it is aimed to improve youth's sentiments such as tolerance, generosity, benefactory, cooperation.

Key words: Social Studies Lesson, Foundations, Value, Activity.

Tarih Derslerinde Ne Kadar Beceri ve Değer Öğretiyoruz?

Doç. Dr. Mustafa ÖZTÜRK

Erciyes Üniversitesi

Arş. Gör. Galip ÖNER

Erciyes Üniversitesi

Tarih eğitimi öğrencilere tarih dersine yönelik çeşitli bilgi, beceri ve değerler kazandırmak suretiyle onların vatandaşlık yeterliklerini geliştirmeyi amaçlar. Bu üç öğrenme alanı içinde geleneksel olarak bilgi boyutu daha fazla önemsenmekle birlikte 2000'li yıllardaki değişimlere bağlı olarak Tarih Dersi Öğretim Programı beceri öğretimini de önemsemektedir. Tarih dersi kapsamında öğrencilere kazandırılması beklenen 12 temel becerinin yanında bu derse özgü olan 5 tarihsel düşünme becerisi bulunmaktadır. Değerler açısından ise eğitim sistemimizde yer alan vatan sevgisi, demokratik tutum, hoşgörü, bağımsızlık, [farklılıklara ve insan haklarına] saygı ve sorumluluk gibi daha birçok değer de tarih derslerinde kazandırılabilir. Bu araştırmanın amacı 2000'li yıllarla birlikte Tarih Dersi Öğretim Programı'nda özellikle beceri ve değer öğretimi açısından yaşanan değişime öğretmenlerin ne oranda ayak uydurduklarını tespit edebilmektir. Bu amaç doğrultusunda öncelikle beş tarih öğretmeni ile gerçekleştirilen odak grup görüşmesinde beceri ve değer öğretimi ile ilgili mevcut durum ortaya çıkarılmış ve bu görüşme sonucunda araştırmacılar tarafından yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanarak 15 tarih öğretmeni ile derinlemesine yarı yapılandırılmış mülakatlar yapılmıştır. Yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin çözümlenmesinde ise nitel içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre beceri ve değer öğretimi halen sistematik ve planlı olmaktan uzaktır. Hemen hemen hiçbir tarih öğretmeni öğretim programında yer alan tarihsel düşünme becerilerini geliştirmek adına ekstra bir uygulama yapmamıştır. Değer öğretimi beceriye göre daha fazla bilgi sahip olunan ve üzerine eğinilen bir konu olmakla birlikte, her iki boyut için de öğretim informal ve fırsat eğitimi şeklinde gerçekleşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Dersi, Değer, Beceri, Tarih Dersi Öğretim Programı, Öğretmen.

How much value and skills do we teach in history courses.

Assoc. Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK

Erciyes University

Research Assist. Galip ÖNER

Erciyes University

History education aims to develop civic competencies of students by providing them with certain knowledge, skills and values that are related to history lessons. Although traditionally knowledge dimension is the most overrated among them, History Curriculum places attention to teaching of skills as a result of changes took place in 2000s. 12 transversal skills and five historical thinking skills that are specific to history education are defined in history curriculum to be developed in students. As for values, such values as patriotism, democratic attitude, tolerance, independence, respect [for differences, and human rights] and responsibility are defined across the educational system could be taught in history classes. This study attempts to find out to what extent history teachers adapt the changes took place in 2000s in terms of teaching skills and values. The research is carried out in two phases. In the first place, a focus group discussion with the participation of five history teachers carried out to depict current picture in terms of teaching skills and values. In the second phase, in-depth semi-structured interviews with 15 history teachers were conducted. Data were analysed qualitative content analysis method. According to the findings, teaching of skills and values are still far from being a systematic and planned action. None of the history teachers who took part in the study has ever used an extra activity to teach historical thinking skills. Although the teachers have more interest and awareness about values education, in general terms both skills and values instruction is largely realised informally and touched upon when opportunity comes up while teaching something else in the class.

Key Words: History class, Value, Skill, History Curriculum, Teacher.

Ortaokul Öğrencilerinin Vatanseverlik Hakkındaki Görüşleri

Samet ÇİÇEK

Gazi Osmanpaşa Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Fatih YAZICI

Gazi Osmanpaşa Üniversitesi

Uluslararası literatür içerisinde yapılan tanımlamalar göz önünde bulundurulduğunda vatanseverliğin; (1) kişinin ülkesine karşı özel bir sevgiye sahip olması, (2) kendisini, ülkesi ile tanımlama duygusu taşıması, (3) ülkesinin esenliği ile ilgili olması, (4) ülkesinin iyiliği için fedakârlıkta bulunması olarak ifade edildiği görülmektedir. Sosyal ve siyasal bir değer olarak vatanseverlik, vatandaşlık eğitiminin de önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Osmanlı-Türk modernleşmesiyle birlikte geleneksel hanedan/padişaha dayalı sadakatın yerini ulusal/teritoryal bağlılıkların alması, vatanseverliğin de bir değer olarak ortaya çıkmasını sağlamıştır. Vatanseverliğin öğretimi ise II. Meşrutiyet döneminde, Mulumat-ı Medeniye ve tarih derslerinin yapısında gerçekleştirilen değişikliklerle birlikte çok daha sistemli bir hale gelmiştir. Cumhuriyet döneminde de, II. Meşrutiyet'ten devralınan bu miras sürdürülmüş, vatandaşlık bilgisi, sosyal bilgiler ve tarih dersleri aracılığıyla, dönemlere göre değişen anlam ve ölçülerde, bir değer olarak vatanseverliğin aktarımı sürdürülmüştür. Bu çalışmanın amacı,

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

ortaokul düzeyinde Sosyal Bilgiler ve Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük gibi dersler aracılığıyla aktarılmaya çalışılan vatanseverlik hakkındaki öğrenci görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaç çerçevesinde ortaokul öğrencilerinin vatan ve vatanseverlik kavramları hakkındaki görüşleri belirlenerek, okulda aldıkları eğitim ile vatanseverlik arasında nasıl bir ilişki kurdukları incelenmiştir. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada, araştırma deseni olarak olgubilim (fenomenoloji) deseninden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Tokat il merkezinde bulunan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ortaokulu, 6., 7. ve 8. sınıflarında öğrenim gören 48 öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri, açık uçlu soru formu kullanılarak elde edilmiştir. Veriler, betimsel analiz ve içerik analizi yöntemleri kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonunda, çalışma grubunda yer alan öğrencilerin vatan kavramı konusunda bir takım kavram yanılgıları yaşadıkları belirlenmiştir. Yaşadıkları ülkeyi değerli kılan özellikler olarak tarihi geçmişini ve kültürünü ifade etmişlerdir. Vatanseverliği genellikle dar bir çerçevede tanımladıkları belirlenen öğrencilerin, okulda yapılan faaliyetlerden İstiklâl Marşı'nın okunmasını, Çanakkale Zaferi etkinliklerini ve ulusal günlerin kutlanmasını, vatanseverlikle ilgili bulmuşlardır.

Secondary School Students' Opinions about Patriotism

Samet ÇİÇEK

Gaziosmanpaşa University

Assist. Prof. Dr. Fatih YAZICI

Gaziosmanpaşa University

When the international literature is reviewed, it can be seen that the patriotism is defined as; (1) to love (or special affection) for one's country, (2) a sense of personal identification with the country, (3) special concern for its well-being, and (4) willingness to sacrifice in order to promote the country's good. Being a social and political value, patriotism constitutes an important part of citizenship education. With the Ottoman-Turkish modernization, the replacement of loyalty to dynasty/sultan with the loyalty to nation/territories has caused the patriotism to be a value. The instruction of patriotism became more systematic with the changes made in the courses of Malumat-ı Medeniye (Knowledge of Civilization) and History during the Second Constitutional Period. This heritage was also kept during the Republican Period, and the instruction of patriotism continued through the courses such as Knowledge of Citizenship, Social Studies, and History with varying meanings and levels in accordance with the periods.

The aim of this study was to determine the students' opinions about patriotism which was covered in the courses such as Social Studies, and Republic of Turkey Revolution History and Kemalism. Within this framework, students' opinions about patria and patriotism were determined, and how they related the education given in the school with the patriotism was examined. Being a qualitative research model, phenomenology was used in this study. The participants were composed 48 students studying at Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (Turkish Union of Chambers and Exchange Commodities) Secondary School in 6th, 7th and 8th grades in Tokat Province. The data of the study were collected using open-ended question form. The data were analyzed using descriptive and content analysis techniques. As a result of the study, the participants were determined to have a variety of misconceptions about patriotism. They expressed the historical background and culture as the characteristics making the country valuable. They generally defined the patriotism in a narrow sense,

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education and they found some school activities such as singing the national anthem, activities about Çanakkale Victory (Gallipoli Victory), and celebration of national days as being related to patriotism.

Yenilikçi Tarih Öğretimi Hizmet İçi Eğitim Programının Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi

Arş. Gör. Serkan KELEŞOĞLU

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Emine Özlem YİĞİT

Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Tarih öğretiminde en önemli sorunlardan birisi dersin ezbere dayalı bir ders olarak algılanması ve bu nedene bağlı olarak anlatıma dayalı yöntemlerle gerçekleştirilmesidir. Öğretim programlarında yer alan içeriğin genişliği ve sınav odaklı eğitim bu durumun kendi içinde yeniden üretimine neden olmakta ve öğretmenleri bilgi aktaran teknikerler haline dönüştürmektedir. Bu araştırmanın amacı Muş ilinde görev yapan öğretmenlere yönelik gerçekleştirilen 30 saatlik “Yenilikçi Tarih Öğretimi” başlıklı hizmet içi eğitim programının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesidir. Nitel yorumlayıcı araştırmada toplanan veriler doküman analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada, öğretmenlerin eğitim programını etkili olarak değerlendirdikleri, yenilikçi tarih öğretimi yöntem ve tekniklerinin okullarında uygulamaları sırasında öğrenci hazırbulunuşluğu, okulun fiziksel yapısı, ekonomik eksiklikler, ders sürelerinin yetersizliği, öğretim programını yetiştirme kaygısı yaşama sorunları ile karşılaşabileceklerini düşündükleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Yenilikçi Tarih Öğretimi, Hizmet İçi Eğitim, Program Değerlendirme,

Evaluation of “Innovative History Teaching” in Service Training Programme According to Teacher Opinions

Research Assist. Serkan KELEŞOĞLU

Ankara University

Assoc. Prof. Dr. Emine Özlem YİĞİT

Abant İzzet Baysal University

One of the important issue in history teaching is that the lesson is perceived as memorization and due to this, history is taught with telling. Education focused on high stakes tests and extensiveness of the curriculum cause reproduction of issues and transform the teachers to technicians who are narrators. The aim of this research is to evaluate the effectiveness of the in service education, called “Innovative History Teaching, which lasted thirty lessons. In that descriptive qualitative research, data collected from teachers are analyzed by document analysis. The teachers stated that the curriculum was efficient and in the process of innovative history teaching methods, they faced with issues which are root in preparedness of student, physical structure of school building, economical, poor timing, the anxiety of finishing the curriculum,

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Key Words: Innovative history teaching, In service education, curriculum evaluation.

Tarih Öğretiminde Kadın Haklarına Yönelik Bir Etkinlik

Dr. Tuğba BELENLİ

Gazi Üniversitesi

Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı Ortaöğretim Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi dersi öğretim programında yer alan “Küreselleşen Dünya” ünitesinde yer alan “Sendikalar/ Dernekler: Türkiye’de öğrenci, işçi ve kadın hareketinin gelişimi araştırılır.” kazanımına yönelik olarak Ortaöğretim Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi ders kitabı incelenmiş ve herhangi bir etkinlik örneği bulunamamıştır. Bu amaçla böyle bir çalışma yapılmasına karar verilmiştir. Türkiye’de kadınların toplumsal bir çerçevede tanımlanmasında kadınların kendilerinin de katkısı olduğu genelde gözden kaçan bir olgudur. Çalışmamızın konusunu oluşturan “Türk Kadınlar Birliği” derneği Türkiye’nin ilk ve en büyük örgütlü kadın kuruluşudur. Bugün de varlığını devam ettirmekte olup, kadın derneklerinin duayeni sayılmaktadır. 7 Şubat 1924 tarihinde Nezihe Muhittin ve arkadaşları tarafından İstanbul’da kurulmuş ancak 1935 yılında feshedilmiştir. Dernek, ikinci kez 13 Nisan 1949 tarihinde, bu sefer, Ankara’da kurulmuştur. Derneğin tüzük tasarısına göre bu birlik, Türk kadınlarının kültür alanında yükselmelerini sağlamaya ve kadınlara verilmiş hakları korumaya yönelik hizmetlerde çalışacaktır. Türk Kadınlar Birliği’ni yalnız sosyal yardım yapan ve ana gayesi sadece yardımlaşma olan bir kuruluş olarak görmek doğru değildir; asıl gayesi, fikri çalışmalar yapmak, Türk toplumuna kadınları bu yönden kalkındırarak yardım etmek, özellikle eğitim ve kadın hakları konusunda kadınların gelişmesini sağlamaktır. Birliğin çalışmaları arasında münazara, açık oturum, şiir yarışması, sergi ve balolar düzenlemek, tiyatro gösterileri sahnelemek, film geceleri tertip etmek, kadınlar için okuma-yazma, yabancı dil, biçki ve dikiş kursları açmak, başarılı çocukları ödüllendirilmek ve burs sağlamak vs. olarak sıralanabilir. Türk Kadınlar Birliği genel merkezi tarafından Atatürk’ün annesi Zübeyde Hanım’ın Türkiye’de ilk büstünün açılması ve köylü kadını Millet Meclisi’nde ilk temsil eden kadın olan Satı Kadın (Çırpan)’ın köyündeki mezarının yaptırılması gibi icraatları da oldukça önemlidir. Yapılan etkinlik modelinde derneğin kuruluşundan itibaren kadın hakları konusunda yapmış olduğu faaliyetleri aracılığıyla, öğrencilerin Türkiye’de toplumsal cinsiyet çalışmalarına yönelik farkındalık kazanmaları amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Kadın Hakları, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Türk Kadınlar Birliği.

An Activity about Women Rights in History Education

Dr. Tuğba BELENLİ

Gazi University

Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education Muğla Sıtkı Koçman University

The purpose of this study is to develop an classroom activity model that covers women movements after 1945 and might be given place in the textbooks with regard to the objective “Unions / Associations: developments of students, laborers and women movements in Turkey is to be researched” which is located in “Globalizing World” unit which takes part in Middle schools Contemporary Turkish and world History course. To this end activities of Turkish Women Association which was founded in 7 February 1924 and still active as of today has been examined. According to its statute the association will not busy itself with politics, instead it will involve in services aims at protecting women rights and ensuring raise of women culturally. Main purpose of the association is demonstrating intellectual works, helping women to develop intellectually, and to ensure development of women with regard to special education and women rights. Works of the association could be listed as discussion sessions, panel discussions, poem contests, holding exhibitions and balls, demonstrating theatrical demonstrations, holding movie nights, opening courses in the areas of literacy, foreign language, and tailoring, awarding successful students and giving scholarships. The activity model which will be presented in this study aims to have students acquire a consciousness about women movements in Turkey through actives of the association about women rights since its second foundation in 1924.

Key Words: History Teaching, Woman Rights, History of the Republic of Turkey, Turkish Women’s Union.

Tanzimat Dönemi’nde Geleneksel Eğitim Kurumlarının Islahı Meselesi

Erol ÇİYDEM
Atatürk Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Yavuz ÖZDEMİR
Atatürk Üniversitesi

Tanzimat dönemi, Osmanlı İmparatorluğu’nda 3 Kasım 1839 tarihinde ilan edilen Gülhane Hatt-ı Hümayunu ile başlayıp 1876 yılında yeni bir safha olan Meşrutiyetin ilanına kadar geçen süreci ifade etmektedir. Bu süreç Osmanlı-Türk modernleşmesinin en önemli aşamalarından birisini oluşturmaktadır. Tanzimat dönemi, Osmanlı bürokratları tarafından toplumsal modernleşme projesinin yürütüldüğü bir zaman dilimi olmuştur. Tanzimat döneminde toplumsal modernleşmenin yürütülmesinde eğitim başlı başına ayrı bir alan olarak ele alınmış ve bu alanda radikal değişiklikler yapılmıştır. Bu dönemde mevcut geleneksel Osmanlı eğitim kurumlarının yanı sıra modern okullar ve kurumları açılarak eğitim alanında ciddi bir kurumsallaşma ve okullaşma hamlesi başlatılmıştır. Ancak yeni eğitim kurumları açılırken eski kurumların ortadan kaldırılması yoluna başvurulmamıştır. Bunun yerine geleneksel eğitim kurumlarının ıslahı yönünde birtakım girişimlerde bulunulmuştur. Bazı araştırmalarda bahsedildiği üzere eski eğitim kurumları kaderlerine terkedilmiş durumda bırakılmamıştır. Ancak bu eğitim kurumlarının ıslahına yönelik girişimlerin hayata geçirilip geçirilemediği ya da ne derece başarılı olunduğu elbette tartışılabilir. Bu bağlamda çalışmada Tanzimat döneminde geleneksel eğitim kurumlarına yönelik ıslah girişimleri, toplumsal modernleşme projesi kapsamında analitik bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Çalışmada veriler, doküman incelemesi yöntemi ile toplanmıştır. Çalışmanın yöntemi olarak tarihsel araştırma kullanılmıştır.

The Issue of Traditional Educational Institutions’ Reform in Tanzimat Period

Erol ÇİYDEM
Atatürk University

Yrd. Doç. Dr. Yavuz ÖZDEMİR
Atatürk University

Tanzimat period that began with the Gülhane Hatt-i Hümayunu be announced on November 3, 1839 refers to the period until the declaration of constitutional monarchy in 1876 which was a new phase in the Ottoman Empire. This process constitutes one of the most important stages of the Ottoman-Turkish modernization. Tanzimat period was a time of social modernization project being carried out by the Ottoman bureaucrats. Education was considered as a separate area in carrying out of social modernization and radical changes made in this area in the Ottoman Empire. During this period, in addition to existing traditional Ottoman educational institutions opened modern schools and institutions in the field of education, and seriously schooling and institutionalization move was initiated. However, when new educational institutions were opened, weren't applied on the way to the elimination of the old institutions. Instead, a number of attempts made towards the reform of traditional educational institutions. Some of the oldest educational institutions, as mentioned in the research weren't abandoned to their fate. However, it is certainly arguable to what extent were successful attempts towards reform of these institutions. In this context, in the study were subjected to an analytical assessment attempts to reform the traditional educational institutions in Tanzimat period on the basis of social modernization project. The study data was collected through document review method. In the study was used historical research as a method.

Hizmet-Öncesi Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Tarih Doğasına İlişkin Algıları

Prof. Dr. Kaya YILMAZ
Marmara Üniversitesi

Hizmet-içi ve hizmet-öncesi öğretmenlerin öğrettikleri veya öğretiyor olacakları derse ilişkin algıları, öğretim programının uygulanmasına ilişkin pedagojik yaklaşımlarını etkilemektedir. Öğretmenlerin disiplinlerin doğasına ilişkin algılarının öğretimin planlanmasından uygulanmasına ve değerlendirilmesine kadar tüm öğretimsel kararlarını etkilediği ampirik araştırma bulguları ile ortaya konmuştur. Sadece sınıfta yapılan öğretim değil, öğrencilerin öğrenme düzeyleri de öğretmenlerin öğretimini yaptıklarını disiplinin doğasına ilişkin algılarından etkilenmektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin nasıl öğretim yaptıklarını anlamak ve öğrencilerin öğrenmelerinin kalitesini arttırmak için öğretmenlerin disiplin algılarının incelenmesi gerekmektedir. Ülkemizde tarihin doğasına ilişkin öğretmen ve öğretmen adaylarının algısını inceleyen yeterli çalışma bulunmamaktadır. Literatürdeki eksikliği gidermeyi hedefleyen bu çalışmada, hizmet-öncesi Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin tarihin doğasına ilişkin algıları incelenmiştir. Çalışma, nitel araştırma yöntemi kullanılarak yürütülmüştür. Katılımcıların cinsiyeti dengelenmiş, 6 kız ve 6 erkek olmak üzere toplam 12 öğretmen adayı çalışmaya katılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında yarı-yapılandırılmış görüşme formu, elde edilen verilerin analizinde ise betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda katılımcıların klasik tarih tanımı yaptıkları, tarihi bilim olarak nitelendirdikleri, tarihi diğer bilgi türlerinden ayıran öğeleri açıklamada zorlandıkları, tarihin doğasına ilişkin algılarının sınırlı olduğu, tarihin doğasına ilişkin ileri sürülen epistemik tartışmalardan haberdar olmadıkları ve tarih algılarının genel olarak pozitivist felsefeden etkilendiği belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının lisans düzeyinde tarih metodolojisine ilişkin yeterli eğitim almadıklarını göstermiştir. Araştırma bulgularına dayalı tartışma ve öneriler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarihin doğası, Tarih felsefesi, Tarih yazıcılığı, Sosyal Bilgiler, Öğretmen adayları

Pre-Service Social Studies Teachers' Conceptions of the Nature of History as a Discipline

Prof. Dr. Kaya YILMAZ
Marmara University

Previous research studies indicated that both in-service and pre-service teachers' conceptions of the discipline or the subject matter affect their approach to curriculum planning and instruction. Earlier research studies presented empirical evidence that every instructional decision that teachers make from curriculum planning to its implementation and evaluation is strongly affected by teachers' conceptions of their subject matter or the discipline in which they were trained. That is, not only classroom teaching but also the level of students' learning are influenced by teachers' conceptions of the nature of their subject matter. Hence, if we are to understand the way teachers teach and to enhance the quality of students' learning, we should investigate teachers' conceptions about the nature of discipline or the subject matter. A review of the current literature shows that there are not enough studies on both in-service and pre-service Social Studies teachers' conceptions of the nature of history in Turkey. Aimed at addressing this gap in the research literature, this study investigated pre-service Social Studies teachers' conceptions of the nature of history as a discipline and a school subject. Qualitative research method was used in the study. A total of 12 research participants, 6 female and 6 male teacher candidates, participated in the study. Semi-structured interview protocol was used to gather data. Descriptive analysis was employed to analyze data. Study results indicated that participants tended to define history in a traditional or classical way, viewed history as a science in terms of its nature, experienced difficulty in differentiating historical knowledge from other types of knowledge, had a limited perspective on the nature of history as a discipline, lacked awareness of the discussion among historians on the nature of history, and generally their conceptions of history seemed to be affected by positivist philosophy of history. Research findings implied that pre-service Social Studies teachers did not get enough training in historical methodology in their tertiary education. Discussion and suggestions are made on the basis of the research findings.

Key Words: Nature of history, Philosophy of history, Historiography, Social Studies, Pre-service teachers

Tarihçilerin Tarihin Doğasına ve Tarih Yazımına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Prof. Dr. Kaya Yılmaz
Marmara Üniversitesi

Ülkemizde, Fen-Edebiyat Fakültelerinin Tarih bölümünde lisans öğrenimlerini tamamlayan öğrenciler pedagojik formasyon eğitimi sonrası KPSS'den yeterli puanı alınca Tarih öğretmeni olarak atanabilmektedirler. Bun nedenle, Fen-Edebiyat fakültelerindeki tarihçilerin nasıl bir tarih algısına sahip olduklarının tarih eğitimcileri tarafından bilinmesi önemlidir. Ülkemizde profesyonel tarihçilerin tarih algılarını ortaya koymaya yönelik çalışma yeterli değildir. Tarihçilerin tarih algısını ve tarih yazımına ilişkin görüşlerini inceleyen bu çalışmada, literatürdeki boşluğun doldurması hedeflenmektedir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmaya farklı ünvanlara sahip 10 tarihçi katılımcı olarak seçilmiştir. Verilerin toplanmasında yarı-yapılandırılmış görüşme, elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Katılımcılara akademik bir çalışma alanı

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

olarak tarihin doğasına ilişkin (tarihin doğası, tarih yazımı veya sunumunu şekillendiren unsurlar, teorilerin ve hayal gücünün tarih yazımındaki rolü, tarih yazımının amaçları, tarih yazıcılığında görülen akımlar, bu akımlardan hangilerini benimsedikleri gibi) çeşitli sorular yöneltilmiştir. Katılımcıların cevapları ses kayıt cihazına kaydedilmiş ve daha sonra bunlar Word programında metne dökülmüştür. Mülakat metinlerinin analizi devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih yazıcılığı, Tarihçi, Tarihin Doğası, Tarihsel akımlar

Historians' Conceptions of History as a Discipline and Their Perspectives on Historiography

Prof. Dr. Kaya YILMAZ
Marmara University

In Turkey, those who obtain a degree in History from the College of Letters and Science, get a certificate from a pedagogical formation program, and successfully pass KPSS can be appointed as a History teachers in secondary schools. Since those history teachers are trained by historians at the College of Letters and Science, we need to know professional historians' conceptions of the nature of history and their perspectives on historiography. There is a lack of research on this research topic. That is, Turkish historians' conceptions of the nature of history and their perspectives on historiography have not yet been deeply investigated in Turkey. This study aims to fill the gap in the research literature. The study was conducted by employing qualitative research method. 10 historians from the Department of History at the College of Letters and Science voluntarily participated in the study. Semi-structured interview was used to obtain data. Descriptive analysis is used to analyze data. Historians were asked to answer such questions as what is the nature of history as a discipline, what factors shape historical writing or presentation, what is the role of theory and imagination in historiography, what are the goals of historical writing, what are your perspectives on historical movements, which one you tend to prefer to employ and why. Participants' answers to interview questions were tape-recorded and then transcribed verbatim word by word. Data analysis has not been completed yet. Analysis of interview transcripts is still going on.

Key Words: Historiography, Historian, Nature of history, Historical movements

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Tarih Konularının Öğretimine Yaklaşımları

Prof. Dr. Kaya Yılmaz
Marmara Üniversitesi

Ülkemizde İlköğretim okullarında bir ders olarak okutulan Sosyal Bilgiler dersi disiplinlerarası bir yaklaşımla oluşturulmuştur. Sosyal Bilgiler öğretim programını oluşturan disiplinlerin başında Tarih gelmektedir. Öğretim programında tarih ile ilgili birçok kazanım ve beceri bulunmaktadır. Bu nedenle, etkili bir Sosyal Bilgiler öğretimi için öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının tarih konularının öğretimine yaklaşımlarının bilinmesi önemlidir. Ülkemizde Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının tarih öğretimine yaklaşımlarını inceleyen araştırma sayısı her geçen gün artmakla birlikte henüz istenilen düzeye ulaştığı söylenemez. Literatüre katkıda bulunmayı amaçlayan bu çalışmada hizmet-öncesi Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler öğretim programında yer alan tarih konularının öğretimine ilişkin pedagojik yaklaşımları incelenmiştir. Çalışma, nitel araştırma geleneğine dayalı olarak yürütülmüştür. Çalışmaya 6 kız, 6 erkek olmak üzere toplam 12 Sosyal

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Bilgiler öğretmen adayı gönüllü olarak katılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında yarı-yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Görüşmede öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi tarih konularının öğretiminde tercih etmek istedikleri pedagojik yaklaşımları açığa çıkarmaya yönelik açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Verilerin analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, Tarih öğretimi, Öğretim programı, Pedagojik yaklaşımı

Social Studies Teacher Candidates' Pedagogical Approaches to Teaching Historical Topics in the Curriculum

Prof. Dr. Kaya YILMAZ
Marmara University

Interdisciplinary in nature, Social Studies is a school subject that is taught in elementary and secondary school in Turkey. History is one of the social sciences upon which the Social Studies curriculum draws. There are quite a few learning outcomes and skills related to history in the Social Studies curriculum. Therefore, it is important to know both pre-service and in-service Social Studies teachers' approaches to teaching historical topic in the curriculum. In recent years, research studies on this topic has been increasing year by year in Turkey. But, we still cannot conclude that the number of studies conducted on either pre-service or in-service Social Studies teachers' pedagogical orientation to teaching historical topics is enough. More studies are needed to fill the gap in the research literature. This study is concerned to address this need. The purpose of this study was to examine pre-service Social Studies teachers' approaches to teaching historical topic in the Social Studies curriculum. Qualitative research method was used in the study. A total of 12 Social Studies teacher candidates, 6 female and 6 male, participated in the study. Semi-structured interview with open-ended questions was used to gather data. Descriptive analysis was employed to analyze data. The process of data analysis has not been done yet, It is still going on and will be over before soon.

Key Words: Social studies, History teaching, Curriculum, Pedagogical approach

Müzede Anlatılan Tarih

Araştırma Görevlisi Özhan CEYHAN

Erciyes Üniversitesi

Müzeler somut ve görsel unsurlar barındırdığı için tarih eğitimin daha kalıcı ve etkili şekilde gerçekleştiği mekânlar arasında yer almaktadır. Söz konusu durum tarih eğitimi için avantajlı bir durumdur. Ancak tarih eğitiminin amaçlarının ve kullandığı öğretim yöntemlerinin geçirdiği değişim müzelerde öğretilen tarihin ve kullanılan yöntemlerinde değişimini gerektirmiştir. Bu çalışma tarih eğitimindeki paradigma değişimi müzelerde anlatılan tarihe yansısı mı? Yansıdıysa nasıl yansıdı? Bu durumu ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu amaçla, Ankara, İstanbul ve Kayseri illerindeki müzelerde görev yapan müze eğitimcileri, müze rehberleri ve müze gönüllülerinden araştırmanın verileri toplanmıştır. Araştırmaya katılan rehber, eğitimci ve gönüllülerin, müze ziyaretine gelen öğrencilere tarihi anlatırken kullandığı yöntemler ve tarih eğitimine yükledikleri misyonu araştıran çalışmada veriler yarı yapılandırılmış mülakat ve gözlem yolu ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış mülakat ile toplanan verilerin analizi Maxquda 12 paket programında yapılmıştır. Araştırmada sonuç olarak müzede anlatılan tarihte, tarihsel empati, tarihsel imgelem ve kanıt temelli öğrenme yöntemlerinin kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: müze eğitimi, müzede anlatılan tarih, tarih eğitimi

History Told in Museum

As museums contain solid and visual elements they are among the places where history education is realized more permanently and effectively. This situation is advantageous for history education. However the change faced by teaching methods and aims of history education required the change of history taught in museums and the methods used. Did this study aims to reveal whether the paradigm change in history education reflect to narrated history or not and how it reflected. For this purpose research data was collected from museum educators, museum guides and museum volunteers who are on duty in Ankara, Istanbul and Kayseri provinces. In the study which researched the methods used by guides, educators and volunteers while narrating history to students visiting the museum and the mission they loaded to history education, the data was collected by semi configured interview and observation. The analysis collected by semi configured interview was made by Maxquda12 package program. In the research it was finally concluded that historical empathy, historical imagination and proof based learning methods were used in the history narrated in museum.

Key Words: history education, history narrated in museum, history education

Demokrat Parti Dönemi Öğretmen Yetiştirme Politikaları (1950-1960)

Doç. Dr. Dilşen İNCE ERDOĞAN

Adnan Menderes Üniversitesi

Banu BERBER BABALIK

Adnan Menderes Üniversitesi

Bir ülkenin gelişmesinde ve gelecek kuşakların yetişmesinde kuşkusuz önemli bir paya sahip olan öğretmenlerin mesleğe başlamadan önce aldıkları eğitimle yeterli donanıma sahip olması gerekir. Milli Mücadele döneminin ardından yeni kurulan cumhuriyetle birlikte savaşta kazanılan başarıların ülke içinde siyasi, kültürel ve ekonomik alanlara da taşınabilmesi için eğitime önem verilmiştir. Bu eğitimin gerçekleştirilmesi içinde eğitimin mimarı olan öğretmenlere önemli görevler düşmüştür. Bu dönemde eğitim sisteminin temelini oluşturmak için 1924 yılında Tevhid-i Tedrisat Kanunu çıkarılmış, eğitimin temelini oluşturan ilköğretim devlet sorumluluğunda tüm çocuklar için ücretsiz ve zorunlu hale getirilmiştir. İlköğretimin zorunlu hale getirilmesi beraberinde ihtiyaca cevap verecek özellikle nitelikli öğretmen yetiştirme ihtiyacını da ortaya çıkarmış ve bu amaçla muallim mektebi, ilkokul öğretmenliği kursları, köy muallim mektepleri, ilk öğretmen okulu, köy enstitüleri gibi okullar açılmıştır. Cumhuriyet döneminde denenen öğretmen yetiştirme politikalarındaki farklılıklar ve istenilen sonucun alınamaması II. Dünya savaşı sonrası dünyada değişen siyasi ve ekonomik görüşlerin etkisiyle bu dönemde Türkiye’de de farklı eğitim politikalarına duyulan ihtiyaç ortaya çıkmıştır. 1946 sonrası Türkiye’de başlayan çok partili siyasi hayata geçişle birlikte demokratikleşme alanında başlayan çalışmalar eğitim alanında da yeniliklere duyulan ihtiyacı beraberinde getirmiştir.

1950 seçimleri sonucu iktidara gelen Demokrat Parti 1950 öncesinde öğretmen yetiştirilmesi için açılan Şehir Öğretmen Okulları ve Köy Enstitüleri’ndeki farklı eğitim programlarının olumsuzluğunu vurgulamış ve bu sitemin tek çatı altında birleştirilmesi gerektiğini savunmuştur. Bu çalışmada öğretmenlerin her alanda kendilerini geliştirme tezini savunan Demokrat Parti’nin iktidar döneminde eğitim ve kültür politikaları üzerinden dönemin öğretmen yetiştirme politikaları incelenecektir. Yapılacak olan çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı Kütüphanesinden, Milli Eğitim Dergisi Arşivinden, Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi’nden yararlanılacak olup, dönemin

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

hükümet programları, milli eğitim şuraları, parti tüzüğü ve yabancı uzman raporlarında yer alan öğretmen yetiştirme politikaları incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Demokrat Parti, Öğretmen Yetiştirme Politikaları, Milli Eğitim Politikaları, 1950-1960.

Teacher Training Policies During Democratic Party (1950-1960)

Assoc. Prof. Dr. Dilşen İNCE ERDOĞAN

Adnan Menderes University

Banu BERBER BABALIK

Adnan Menderes University

Teachers who undoubtedly have an important role in the development process of a country and in raising new generations, need to get the right qualifications in terms of profession before starting their career. Following the period of National Struggle, the new republic was founded with the success in the war of independence. Along with this success, more and more attention was given to the title of education to carry this success to political, cultural and economic fields. With reference to this aim, teachers were given extra important duties as the architects of education. Within this period, the Law on Unification of Education was passed in 1924, which made the primary education constituting the basis of education compulsory and free for all the children under the public liability. The compulsory education also emerged the training of qualified teachers to meet the needs and in accordance with this aim, specialized schools are founded to train teachers such as teaching schools, primary school teachers training courses, village teaching schools, primary education teachers training schools, and village institutes. Some teacher training policies were tested in the republic period but they seemed to fail in attaining the desired outcomes. In addition to this, afterwards the World War II, changing political and economic views reshaped the educational policies in the world. In this period, the need to different educational policies also occurred in Turkey. Along with the transition to multi-party political climate in Turkey after 1946, the studies carried out in the democratization field also reflected the need to make innovations in the education field.

The Democratic Party which came into power as a result of 1950 elections, underlined the negative consequences of different training programmes in Urban Teacher Training Schools and Village Institutes designed to train teachers before 1950, and suggested that these programmes be unified under the same roof. In this study, teacher training policies of the period will be analysed in the light of educational and cultural policies of the Democratic Party which defend the idea that teachers should be qualified in every aspect. The documents from the Library of the Ministry of National Education, the Archives of National Education Journal, Paper Magazine of the Ministry of National Education will be used in this study to analyse that period's government policies, national education councils, and party regulations. The teacher training policies which take place in the reports of foreign specialists will also be examined.

Key words: Democratic Party, Teacher Training Policies, National Education Policies, 1950-1960.

Sosyal Medyadan Öğrenilen Tarih

Araştırma Görevlisi Özhan CEYHAN

Erciyes Üniversitesi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Sağlıktan, spora, kültüre neredeyse her türlü alanda bilgi paylaşımının yapıldığı sosyal medyadan tarihte nasibini almaktadır. Bireylerin, bilgiyi sadece pasif olarak almadıkları aynı zamanda aktif olarak katılımda bulundukları sosyal medya ortamlarının tarih eğitimi için avantaj ve dezavantajları olmuştur. Görsel ve sesli içerikler barındırması yönüyle tarihin daha kalıcı etkili şekilde öğrenilmesini sağlayan sosyal medya sitelerinde tartışmalı konulardan yakın dönem siyasi olaylarına kadar her döneme ilişkin bilgiye ulaşmak mümkündür. Sosyal medya tarihe olan ilgiyi artırmasının yanında tarihin yanlış öğrenilmesine sebebiyet vermektedir. Tarihin objektifliğine zarar veren sosyal medya aynı zamanda paylaşılan tarihi bilgiler nedeniyle toplumun ayrışmasına da sebebiyet vermektedir. Sosyal paylaşım ağları avantaj ve dezavantajları ile beraber günümüz insanı tarafından tarih eğitimi için kaynak olarak kullanılmaktadır. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal medyadan tarih öğrenme deneyimlerini araştıran bu çalışma öğretmen adaylarının bu kaynaklara ilişkin görüşlerini bu kaynaklara eleştirel olarak yaklaşıp yaklaşmadıklarını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda araştırmanın katılımcıları Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programından 1-2-3 ve 4.sınıf öğrencileridir. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış mülakat formu ile toplanmıştır. Mülakat yolu ile toplanan veriler Maxquda 12 paket programında analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin, sosyal medyadan tarih öğrenirken sosyal medyaya eleştirel olarak yaklaştıkları, sosyal medya görsel ve sesli içerikler barındırdığı için tarih eğitimi için etkili bir kaynak olduğu gibi tarihin yanlış ve yanlış öğrenilmesine sebep olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: sosyal medya, tarih eğitimi, sosyal bilgiler, okul dışı tarih

History Learned from Social Media

Research Assistant Özhan CEYHAN

Erciyes University

History gets the share from social media in which various sharing is made such as health, sports, culture. Social media environments in which individuals do not receive the info passively only but they also actively participate, have advantages and disadvantages for history education. In social media sites which contain visual and audial content and accordingly which ensure more permanent history learning, it is possible to find information about controversial subjects and political events occurred in recent past. Social media increases the interest in history but at the same time causes the history to be mislearned. Social media which harms the objectivity of history also causes differentiation in community. Social sharing networks, with their advantages and disadvantages, are used as a history learning source by people today. This study which researches the history learning experiences of social science teacher candidates aims to reveal the opinions of teachers about these sources and whether they approach critically to these sources or not. In this context the participants of the research are 1st, 2nd, 3rd and 4th grade students from Erciyes University Education Faculty Social Science Teaching Graduation Program. The data of the research were collected by semi configured interview form. The data collected by interview was analyzed by Maxquda 12 package program. At the end of research it was concluded that students approach critically to social media while learning history and that social media causes history to be learned non-objectively and wrongly although it is an effective source for history learning as it contains visual and audial content.

Key Words: social media, history education, social sciences, extra-scholastic history

Muğla Şehri'nin Tarihsel Gelişimi

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

Prof. Dr. Bayram Akça

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Muğla şehri ilkçağ'dan beri var olan bir yerleşim birimidir. Bu şehrin ilk yerleşim birimi Masa Dağı mevkiindeki kale bölgedir. Sonra bugünkü Şahidi Camii ve Saburhane bölgesi yerleşim alanı olarak görülmektedir. Daha sonraki dönemlerde ise bugünkü Ulu Cami (Cami-i Kebir), Pazar Cami ve Kurşunlu Cami bölgesi iskân alanı olarak ortaya çıkmıştır. Evliya Çelebi Muğla Şehri'ne geldiği zaman Kurşunlu Cami'nin etrafındaki yerleşim yerlerinden söz eder. Tanzimat döneminde batı tarzı merkezi yönetimlerin (Belediye, Mutasarrıflık, Hapishane v.b) kurulması üzerine bugünkü Muştak Bey Mahallesi'nde yer alan Büyük Şehir Belediye Binası bölgesi şehir merkezi oldu. Cumhuriyet döneminde ise 1926 yılında şehrin ilk haritası çizildi. 1936 yılında da ilk imar planı hazırlandı. Bunun sonucu olarak bugünkü Atatürk Heykeli'nin olduğu yer şehir meydanı oldu. 1961 yılında İller Bankası tarafından şehrin yeni bir imar planı hazırlandı. Bu plan gereğince Muğla-Aydın Yolu'nun güneyinde kalan ağalara ait bağ ve bahçeler parsellenerek imara açıldı. Böylece şehir Muğla Ovası'na kadar yayılmış oldu.

Historical Development of the City of Mugla

Prof. Dr. Bayram Akça

Muğla Sıtkı Koçman University

The city of Mugla has been a settlement since the antiquity. The first residential unit of this city is the castle area located on the Mount Masa. It seems that this area was followed by the area that hosts the Mosque Sahidi and Saburhane as of today. In the subsequent ages areas where Ulu Mosque (Cami-i Kebir), Pazar Mosque and Kursunlu Mosque are located emerges as a residential ares. During his visit to the city of Muğla, Evliya Celebi mentions about the settlements around Kursunlu Mosque. Upon foundation of Western style central administrations (municipality, lieutenant governorships, Prisons etc.) area of the metropolitan municipality which is located currently in the district of Bustak Bey became the center of the city. In the era of the Republic, a map of the city was charted the first time. In 1936 first development plan of the city was created. As a result of this development plan the place where a statute of Ataturk is located has become the center of the city. In 1961 a new development plan has been prepared by the Bank of Provinces. As a result of this plan, vineyards and orchards in the south of the Mugla-Aydin road were subdivided and opened for development. Thus the city has been spread till the Plains of Mugla.

İhtisas Kütüphanelerinin Kuruluşu ve Tarih Kitaplıkları

Prof. Dr. Mustafa ORAL

Giresun Üniversitesi

23 Temmuz 1908 tarihinde Meşrutiyet'in yeniden ilan edilmesi ile başlayan *hürriyet* ortamından tarih bilimi ve tarihçiler de nasibini almıştır. Bu ortamda kurulan Tarih-i Osmanî Encümeni arşivlerin yeniden düzenlenmesi ve özellikle tarihçiler için bir ihtisas kütüphanesi konusunda yaptığı

4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 4th International Symposium on History Education

çalışmalarla dikkat çekmiştir. Encümenin, devletin malî bakımdan bunalımlı bir döneminde kurulduğu için, bu encümenin kitaplığı konusunu da olumsuz etkilemiştir. Yine de bir hayli eser toplanmış, kurulun faaliyeti esnasında üç bin kadar kitabı bir araya getirmeyi başarmıştır. Bu eserler arasında Batılı bilim çevreleri ile mübadele yoluyla edinilen yapıtların önemli yeri vardır. Encümen kitaplığından Meşrutiyet döneminde Mehmet Ârif sorumlu iken, Mütareke döneminde ise Mehmet Şerafettin (Yaltkaya) atanmış, ancak bir süre sonra malî sıkıntılar nedeniyle kütüphane sorumlusu kadrosunun kaldırılması sonucunda hem encümen hem de encümen kitaplığı sahihsiz kalmıştır. Cumhuriyet döneminde encümenin *Türk Tarih Encümeni* adıyla yeniden kurulması ile birlikte encümenin kütüphane sorumlusu olarak Mükrimin Halil Yinanç atanmıştır. Bu atama ile birlikte encümen dinamik ve verimli bir çalışma dönemine girmiştir. Türk Tarih Encümeni'nin kütüphane memuriyeti kadrosu Mükrimin Halil'den Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti (Türk Tarih Kurumu) sekreteri Mustafa Uluğ İğdemir'e geçmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet, Osmanlı, Tarih, Osmanlı/Türk Tarih Encümeni, Kütüphane